

W. C. Lohrlee

Bristol,

January. '48.

Given me by Arthur Bell,
Genl Chm Rectory, & Lebrun.

INTERNATIONAL CHRISTIAN
GRADUATE UNIVERSITY

BS

1939

098

1881

v.2

216673

ΠΡΑΞΕΙΣ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ᾧ Θεό-
2 φιλε, ᾧ ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι
ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος
3 Ἀγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν
ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμε-
ρῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ
4 τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν
αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν
5 τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης
μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι
Ἀγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.
6 Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε,
εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ
7 Ἰσραὴλ; εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γινῶναι χρό-
8 νους ἢ καιροὺς οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. ἀλλὰ
λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἐφ'
ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ ^αμου^β μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ
ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς
9 γῆς. καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη
10 ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. καὶ ὡς ἀτενί-
ζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοῦ,

- ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ^β ἐσθήσεσι λευκαῖς¹,
 11 οἱ καὶ εἶπον, ὦ ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ^ο βλέποντες¹
 εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν
 εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν
 πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.
- 12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλου-
 μένου Ἑλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου
 13 ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ^α εἰς τὸ ὑπερῶν ἀνέβησαν¹
 οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὃ τε Πέτρος καὶ ^ο Ἰωάννης καὶ Ἰά-
 κωβος¹ καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος
 καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,
 14 καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες
 ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ ^ε ¹, σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίας τῇ
 μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.
- 15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ
 τῶν ^ς ἀδελφῶν¹ εἶπεν (ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 16 ὥς ἑκατὸν εἴκοσιν), ὦ ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν
 γραφὴν ^h ¹, ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος
 Δαβὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι
 17 τὸν Ἰησοῦν. ὅτι κατηριθμημένος ἦν ^ι ἐν¹ ἡμῖν, καὶ ἔλαχε
 18 τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. (οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο
 χωρίον ἐκ ^k ¹ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος
 ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξέχυθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ·
 19 καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ,
 ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ¹ ¹ διαλέκτῳ αὐτῶν
 20 Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἐστὶ Χωρίον αἵματος.) γέγραπται γὰρ ἐν
 βίβλῳ ψαλμῶν, Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ
 ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ^m λα-
 21 βέτω¹ ἕτερος. δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν

^β ἐσθῆτι λευκῇ^ο ἐμβλέποντες^δ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν^ο Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης^ε add καὶ τῇ δεήσει^ς μαθητῶν^h addταύτην ^ι σὺν^k add τοῦ^ι add ἰδίᾳ^m λάβοι

παντὶ χρόνῳ ^η ὃ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος
 22 Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς
 ἡμέρας ἧς ἀνελήθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως
 23 αὐτοῦ ^ο σὺν ἡμῖν γενέσθαι ἕνα τούτων. καὶ ἔστησαν δύο,
 Ἰωσήφ τὸν καλούμενον ^ρ Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος,
 24 καὶ Ματθίαν. καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ, Κύριε, καρδιο-
 γνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ^α ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο
 25 ἕνα ἡ λαβεῖν τὸν ^τ τόπον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστο-
 λῆς, ^ς ἀφ' ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν
 26 ἴδιον. καὶ ἔδωκαν κλήρους ^ι αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος
 ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀπο-
 στόλων.

2 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς
 2 ἦσαν ^υ πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλή-
 3 ρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι. καὶ ὥφθησαν
 αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὥσεὶ πυρός, ^κ καὶ ἐκάθισεν ἡ
 4 ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. καὶ ἐπλήσθησαν ^υ πάντες Πνεύ-
 ματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς
 τὸ Πνεῦμα ἐδίδου ^ζ ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς.

5 Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες
 6 εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. γενο-
 μένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνε-
 χύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων
 7 αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες ^α ὅτι,
 Οὐκ, ἰδοὺ, ^β ἅπαντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;
 8 καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ
 9 ἐγεννήθημεν; Πάρθοι καὶ Μηδοὶ καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ

^η add ἐν ^ο γενέσθαι σὺν ἡμῖν ^ρ Βαρσαββᾶν ^α ἐκ τούτων
 τῶν δύο ὃν ἕνα (ἕνα ὃν S.) ἐξελέξω ^τ κλῆρον ^ς ἐξ ^ι αὐτῶν
^υ ἅπαντες ὁμοθυμαδόν ^κ ἐκάθισέ τε ^υ ἅπαντες ^ζ αὐτοῖς
 ἀποφθέγγεσθαι ^α add πρὸς ἀλλήλους ^β πάντες

κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδο-
 10 κίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν,
 Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ
 11 ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρήτες
 καὶ Ἀραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις
 12 γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ
 ὁ διηποροῦντο^α, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί^α θέλει^β τοῦτο
 13 εἶναι; ἕτεροι δὲ ὁ διαχλευάζοντες^β ἔλεγον ὅτι Γλεύκους με-
 μεστωμένοι εἰσί.

14 Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα ἐπῆρε τὴν φωνὴν
 αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατ-
 οικοῦντες Ἱερουσαλὴμ^γ πάντες^δ, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω,
 15 καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. οὐ γάρ, ὥς ὑμεῖς ὑπολαμβάνά-
 16 νετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτῃ τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ
 17 τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται
 ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις; λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ
 Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ
 υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν
 ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν^ε ἐνυπνίοις^β ἐνυ-
 18 πνιασθήσονται· καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς
 δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύ-
 19 ματός μου, καὶ προφητεύσουσι. καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ
 οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ
 20 καὶ ἀτμίδα καπνοῦ· ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος,
 καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν^h ἔλθῃνⁱ ἡμέραν Κυρίου
 21 τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ· καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέ-
 22 σται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. ἄνδρες Ἰσραηλῖται,
 ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,
 ἄνδρα^κ ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ^δ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι
 καὶ τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν

^α διηπόρουν ^δ ἂν θέλοι ^ε χλευάζοντες ^γ ἅπαντες ^β ἐνύπνια
^h add ἡ ⁱ add τὴν ^κ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον

23 μέσῳ ὑμῶν, καθὼς ¹⁻ αὐτοὶ οἶδατέ, τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ
 βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον ^{m-} διὰ ⁿ χειρὸς ^l
 24 ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλετε· ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε λύσας
 τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι
 25 αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην
 τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν,
 26 ἵνα μὴ σαλευθῶ διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ
 ἡγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατα-
 27 σκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου
 28 εἰς ἄδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. ἐγνώ-
 ρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ
 29 προσώπου σου. ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας
 πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε
 καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνήμα αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς
 30 ἡμέρας ταύτης. προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω
 ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ ^{o-} καθ-
 31 ἴσαι ἐπὶ ^p τὸν θρόνον ^l αὐτοῦ, προῖδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς
 ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ^q οὔτε ἐγκατελείφθη ^l εἰς ἄδου,
 32 ^r οὔτε ^l ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. τοῦτον τὸν Ἰησοῦν
 33 ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. τῇ
 δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου
 Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεε τοῦτο δ ^{s-}
 34 ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. οὐ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς
 οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου,
 35 Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
 36 τῶν ποδῶν σου. ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ,
 ὅτι καὶ Κύριον ^t αὐτὸν καὶ Χριστὸν ^l ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον
 τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.
 37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν ^u τὴν καρδίαν ^l, εἰπόν τε πρὸς

¹ add καὶ ^m add λαβόντες ⁿ χειρῶν ^o add τὸ κατὰ σάρκα
 ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν ^p τοῦ θρόνου ^q οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ
 αὐτοῦ ^r οὐδὲ ^s add νῦν ^t καὶ Χριστὸν αὐτὸν ^u τῇ καρδίᾳ

τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, **Τί ὃ ποιήσωμεν¹**,
 38 ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ^κ-¹ πρὸς αὐτοὺς, Μετανοήσατε,
 καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ^γ ἐν¹ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
 Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ^z τῶν¹ ἁμαρτιῶν ^a ὑμῶν¹. καὶ λήψεσθε
 39 τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγ-
 γελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν, ὅσους
 40 ἂν προσκαλέσεται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. ἐτέροις τε λόγοις
 πλείοσι ^b διεμαρτύρατο¹, καὶ παρεκάλει ^c αὐτοὺς¹ λέγων,
 41 Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. οἱ μὲν οὖν
^d-¹ ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσ-
 ετέθησαν ^e ἐν¹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχὰι ὥσεί τρισχίλιαι.
 42 ᾗσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ
 τῇ κοινωνίᾳ, ^f-¹ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.
 43 ^g Ἐγίνετο¹ δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος· πολλὰ τε τέρατα καὶ
 44 σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο ^h-¹. πάντες δὲ οἱ πιστεύ-
 45 οντες ᾗσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά· καὶ τὰ
 κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ
 46 πᾶσι, καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε. καθ' ἡμέραν τε προσκαρ-
 τεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον
 ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι
 47 καρδίας, αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον
 τὸν λαόν. ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ'
 ἡμέραν ⁱ ἐπὶ τὸ αὐτό¹. *exceeding*

3 ¹ Πέτρος δὲ¹ καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν
 2 ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην. καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ
 κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ'
 ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,
 τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ

¹ ποιήσωμεν ^κ add ἔφη ^γ ἐπὶ ^z om. τῶν ^a om. ὑμῶν
^b διεμαρτύρετο ^c om. αὐτοὺς ^d add ἀσμένως ^e om. ἐν
^f add καὶ ^g Ἐγένετο ^h add ἐν Ἱερουσαλὴμ· φόβος τε ἦν μέγας
ἐπὶ πάντας M. ⁱ τῇ ἐκκλησίᾳ ^j Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος

3 ἱερόν· ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς
 4 τὸ ἱερόν ἠρώτα ἐλεημοσύνην ^k λαβεῖνⁿ. ἀτενίσας δὲ Πέτρος
 5 εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπε, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. ὁ δὲ
 6 ἐπέειχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. εἶπε δὲ
 Πέτρος, Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὁ δὲ ἔχω,
 7 τοῦτό σοι δίδωμι. ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζω-
 8 ραίου ¹⁻ περιπάτει. καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς
^m ἤγειρεν αὐτόνⁿ. παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ
 8 βάσεις καὶ τὰ σφυρά. καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει·
 καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος
 9 καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπα-
 10 τοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· ἐπεγίνωσκον ⁿ δὲ¹ αὐτόν, ὅτι
 οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραία
 πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως
 ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

11 Κρατοῦντος δὲ ὁ αὐτοῦ¹ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην συνέ-
 δραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ
 12 Σολομῶντος ἔκθαμβοι. ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς
 τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ
 ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι
 13 τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ
 Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ
 Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ^p μὲν¹ παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε ^{q-1}
 14 κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. ὑμεῖς
 δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ᾗτήσασθε ἄνδρα
 15 φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτεί-
νατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν.
 16 καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον ὃν θεωρεῖτε
 καὶ οἶδατε ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι'
 αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων

^k om. λαβεῖν A.¹ add ἔγειραι καὶ^m ἤγειρεⁿ τε^o τοῦ λαθέντος χωλοῦ^p om. μὲν^q add αὐτόν

Remember "He Ruler" of Dr. (C. C. C. C. C.)

of C. C. C. C. C., Feb. 5, '50.

17 ὑμῶν. καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε,
 18 ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. ὁ δὲ Θεός, ὃς προκατήγγειλε
 διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν ^τπαθεῖν τὸν Χριστὸν
 19 αὐτοῦ,¹ ἐπλήρωσεν οὕτω. μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε,
 εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι
 20 καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ
 21 τὸν ^ςπροκεχειρισμένον² ὑμῖν ^ιΧριστὸν Ἰησοῦν³. ὃν δεῖ οὐ-
 ρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων,
 ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος ^υτῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος
 22 αὐτοῦ προφητῶν⁴. Μωσῆς μὲν ^ν-¹ εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν
 ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ^ς-¹ ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ.
 αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.
 23 ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ ἣτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου
 24 ἐκείνου ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. καὶ πάντες δὲ οἱ
 προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν,
 25 καὶ ^γκατήγγειλαν⁵ τὰς ἡμέρας ταύτας. ὑμεῖς ἐστε ^ςοἱ⁶ υἱοὶ
 τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς
 τοὺς πατέρας ^υὑμῶν⁷ λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ ^βἐν⁸ τῷ
 σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.
 26 ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ ^ς-¹, ἀπέ-
 στειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον
 ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.
 4 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ
^αἱερεῖς⁹ καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,
 2 διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγ-
 3 γέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν. καὶ
 ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν
 4 αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων

¹ αὐτοῦ, παθεῖν τὸν Χριστόν, ^ς προκεκηρυγμένον ^ι Ἰησοῦν
 Χριστόν ^υ πάντων ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος ^ν add γὰρ
 πρὸς τοὺς πατέρας ^ς add ὑμῶν ^γ προκατήγγειλαν ^ς om. οἱ
^α ἡμῶν ^β om. ἐν ^ς add Ἰησοῦν ^α ἀρχιερεῖς Μ.

τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ^{ο-1} ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὥσεί χιλιάδες πέντε.

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχον-
τας καὶ ¹ τοὺς ² πρεσβυτέρους καὶ ¹ τοὺς ³ γραμματεῖς ^ε ἐν ⁴
6 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ^h Ἀννᾶς ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Καϊάφας καὶ
Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος ⁵, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερα-
7 τικοῦ. καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο, Ἐν
8 ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; τότε
Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄρ-
9 χοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι ¹⁻¹, εἰ ἡμεῖς σήμερον
ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι
10 οὗτος σέσωσται, γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ
Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,
ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν
11 τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν
ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενό-
12 μενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ
ἢ σωτηρία· ^k οὐδὲ ⁶ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν
τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου,
καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται,
ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτούς, ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν.
14 τὸν ¹ τε ⁷ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν τεθε-
15 ραπευμένον οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς
16 ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους λέ-
γοντες, Τί ^m ποιήσωμεν ⁸ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν
γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοι-
κούσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ⁿ ἀρνεῖσθαι ¹.
17 ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλείον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ^{ο-1} ἀπειλη-

^ο add ὁ ¹ om. τοὺς ^ε εἰς ^h Ἀνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ
Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον ⁱ add τοῦ Ἰσραὴλ ^k οὕτε
¹ δὲ ^m ποιήσομεν ⁿ ἀρνήσασθαι ^ο add ἀπειλή

σώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ
 18 ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν ^{p-} τὸ
 καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ
 19 Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς
 εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μάλ-
 20 λον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἶδομεν
 21 καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέ-
 λυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσωνται αὐτοὺς
 διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι.
 22 ἔτων γὰρ ἦν πλείονων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος, ἐφ' ὃν
 ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν
 24 ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. οἱ
 δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ
 εἶπον, Δέσποτα, σὺ ^{q-} ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
 25 καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ^r ὁ τοῦ πατρὸς
 ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου στόματος Δαβὶδ παιδὸς σου
 εἰπών,¹ Ἰνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά ;
 26 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθη-
 σαν ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ
 27 αὐτοῦ· συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ^s ἐν τῇ πόλει ταύτῃ¹
 ἐπὶ τὸν ἅγιον παιδὰ σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε
 28 καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι
 29 ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. καὶ
 τανῦν, Κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς
 δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,
 30 ἐν τῷ τὴν χεὶρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ
 τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδὸς σου
 31 Ἰησοῦ. καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν

^p add αὐτοῖς
 παιδὸς σου εἰπών,

^q add ὁ Θεὸς
^s om. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ

^r ὁ διὰ στόματος Δαβὶδ τοῦ

συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες [†] τοῦ Ἀγίου Πνεύματος[†], καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ^{u-} καρδία καὶ ^{u-} ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον
33 εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ^v Ἰησοῦ[†]. χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.
34 οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ^x ἦν^{||} ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν
35 πιπρασκομένων καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδото δὲ ἐκάστῳ, καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

36 ^v Ἰωσήφ^{||} δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ^z ἀπὸ[†] τῶν ἀποστόλων (ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως), Λευΐτης,
37 Κύπριος τῷ γένει, ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

5 Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ W.C. 29/1
2 αὐτοῦ, ἐπώλησε κτῆμα, καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς,
συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς ^{a-}, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ
3 τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. εἶπε δὲ Πέτρος, Ἀνανία,
διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ
4 χωρίου; οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε;
τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο;
5 οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. ἀκούων δὲ Ἀνανίας τοὺς λόγους
τούτους πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος
6 μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ^{b-}. ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι
συνέστειλαν αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.

7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
8 μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ ^c πρὸς αὐτὴν[†]
ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε. ἡ δὲ

† Πνεύματος Ἀγίου

v Ἰωσήφ

z ὑπὸ

u add ἡ

a add αὐτοῦ

v Ἰησοῦ Χριστοῦ M.

b add ταῦτα

x ὑπῆρχεν

c αὐτῇ

9 εἶπε, Ναί, τοσούτου. ὁ δὲ Πέτρος ^{d-} πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι
 συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ, οἱ πόδες
 τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσί σε.
 10 ἔπεσε δὲ παραχρῆμα ^e πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέ-
 ψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ
 11 ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο
 φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
 ἀκούοντας ταῦτα.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ^f ἐγένετο ^g σημεῖα καὶ
 τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν
 13 τῇ στοᾷ Σολομῶντος. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολ-
 14 λᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός, μᾶλλον δὲ
 προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ
 15 γυναικῶν· ὥστε ^g καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθε-
 νεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ ^h κλινάριον ⁱ καὶ κραββάτων, ἵνα ἐρχο-
 16 μένου Πέτρου καὶ ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. συνήρχετο
 δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων ⁱ⁻ Ἱερουσαλήμ, φέρον-
 τες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων·
 οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ (ἡ οὐσα
 18 αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων) ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἐπέβαλον
 τὰς χεῖρας ^{k-} ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν
 19 τηρήσει δημοσίᾳ. ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ ^{l-} νυκτὸς ἤνοιξε
 20 τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπε, Πορεύ-
 εσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ
 21 ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν
 ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ ὁ
 ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ
 πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς
 22 τὸ δεσμοστήριον, ἀχθῆναι αὐτούς. οἱ δὲ ^m παραγενόμενοι

^d add εἶπε ^e παρὰ ^f ἐγένετο S. ^g κατὰ ^h κλινῶν
ⁱ add εἰς ^k add αὐτῶν ^l add τῆς ^m ὑπηρεταὶ παραγενόμενοι

ὑπηρεῖται¹ οὐχ εὖρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες
 23 δὲ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι Τὸ ^{α-} δεσμωτήριον εὖρομεν
 κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας ^{ο-} ἐστῶ-
 24 τας ^ρ ἐπὶ¹ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὖρομεν. ὥς
 δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ^{α-} στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ
 καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο.
 25 παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ^{τ-} ὅτι Ἰδοὺ, οἱ
 ἄνδρες, οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες
 26 καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν
 τοῖς ὑπηρεταῖς ἤγαγεν αὐτοὺς, οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ
 27 τὸν λαόν, ^{σ-} μὴ λιθασθῶσιν. ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν
 28 ἐν τῷ συνεδρίῳ· καὶ ἐπρωῶτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς λέγων,
 ὁ Παραγγελία παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνό-
 ματι τούτῳ·¹ καὶ ἰδοὺ, πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς
 διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ
 29 ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι
 30 εἶπον, Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ὁ Θεὸς
 τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε
 31 κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα
 ἔψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ^υ τοῦ¹ δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ
 32 καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ^{ν-} μάρτυρες τῶν
 ρημάτων τούτων, καὶ τὸ Πνεῦμα ^{ω-} τὸ Ἀγιον, ^{ξ δ} ἔδωκεν
 ὁ Θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.

33 Οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο, καὶ ^ν ἐβούλοντο¹ ἀνελεῖν
 34 αὐτούς. ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὀνόματι
 Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν
 35 ἔξω ^ζ βραχὺ¹ τοὺς ^α ἀνθρώπους¹ ποιῆσαι. εἰπέ τε πρὸς αὐτούς,
 ὦ ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις

^α add μὲν ^ο add ἔξω ^ρ πρὸ ^α add ἱερεὺς καὶ ὁ ^τ add λέγων
^σ add ἵνα ^τ Οὐ παραγγελία . . . τούτῳ; ^υ om. τοῦ ^ν add
 αὐτοῦ A.S., ἐν αὐτῷ M. ^ω add δὲ ^ξ om. ὁ (and the comma) M.
^ν ἐβουλεύοντο ^ζ βραχύ τι ^α ἀποστόλους

36 τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν
 ἀνέστη Θεοδᾶς, λέγων εἶναι τινα ἑαυτόν, ᾧ ^βπροσεκλήθη
 ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς^α τετρακοσίων ὃς ἀνῆρέθη, καὶ πάντες
 37 ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. μετὰ
 τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
 ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ^γ—^δ ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος
 ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.
 38 καὶ τανὺν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων,
 καὶ ^δἄφετε^ε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη
 39 ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ
^εδυνήσεσθε^ε καταλῦσαι^ε αὐτούς^ε. μήποτε καὶ θεομάχοι εὗρε-
 40 θήτε. ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀπο-
 στόλους, δείραντες, παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
 41 τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν ^ε—^δ. οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαί-
 ροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ^δκατηξιώθησαν ὑπὲρ
 42 τοῦ ὀνόματος^δ ἀτιμασθῆναι. πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ
 καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζό-
 μενοι ^δτὸν Χριστὸν Ἰησοῦν^δ.

6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων τῶν μαθητῶν,
 ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους,
 ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι
 2 αὐτῶν. προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθη-
 τῶν εἶπον, Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν
 3 λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε ^κοὖν^κ,
 ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις
 Πνεύματος ^λ—^λ καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας
 4 ταύτης. ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου
 5 προσκαρτερήσομεν. καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ
 πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως

^β προσεκολληθήη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ

^γ add ἱκανὸν

^δ ἐάσατε

^ε δύνασθε ^ε αὐτό ^ε add αὐτούς

^δ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ

κατηξιώθησαν ^δ Ἰησοῦν τὸν Χριστόν

^κ δέ Μ.

^λ add Ἀγίου

καὶ Πνεύματος Ἀγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσή-
 6 λυτον Ἀντιοχέα· οὗς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ
 προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἡύξανε· καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς
 τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα· πολὺς τε ὄχλος τῶν
 ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει.

8 Στέφανος δὲ πλήρης ^m χάριτοςⁿ καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα
 9 καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ
 τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων,
 καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συζη-
 10 τοῦντες τῷ Στεφάνῳ. καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ
 11 καὶ τῷ Πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας
 ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάβσημα εἰς
 12 Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν. συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς
 πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρ-
 13 πασαν αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ἔστησάν τε μάρ-
 τυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ πάνεται
 ῥήματα ⁿ-^l λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ
 14 νόμου. ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζω-
 ραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη
 15 ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ὁπάν-
 τεςⁿ οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
 ὥσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

7 ^{1, 2} Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ^p-^l ταῦτα οὕτως ἔχει· ὁ δὲ ἔφη,
 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τῆς δόξης
 ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,
 3 πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν,
 Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ
 4 δεῦρο εἰς ^aτὴνⁿ γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς

^m πίστεως ⁿ add βλάβσημα ^o ἅπαντες ^p add ἄρα ^a om.
 τὴν

Χαλδαίων κατῳκήσεν ἐν Χαρράν· κακείθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
 τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς
 5 ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν
 ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ δοῦναι εἰς
 κατάσχεσιν αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ
 6 ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ἔσται τὸ
 σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρία, καὶ δουλώσουσιν
 7 αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια. καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἔαν
 ὁ δουλεύσουσι¹, κρινῶ· ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός. καὶ μετὰ ταῦτα
 8 ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ
 ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν
 Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ
 Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.
 9 καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς
 10 Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ
 πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ
 σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου· καὶ κατέστη-
 σεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.
 11 ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον² καὶ Χαναάν, καὶ
 θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὑρισκόν χορτάσματα οἱ πατέρες
 12 ἡμῶν. ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σιτία εἰς Αἴγυπτον³ ἔξα-
 13 πέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ
 ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένε-
 14 νετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ
 μετεκαλέσατο Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτοῦ⁴, καὶ πᾶσαν τὴν
 15 συγγένειαν⁵, ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα πέντε. κατέβη δὲ
 Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες
 16 ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ
 μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν
 17 Ἐμμὸρ⁶ ἐν Συχέμ. καθὼς δὲ ἡγγίζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγ-

¹ δουλεύσωσι
πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ

² γῆν Αἰγύπτου
³ add αὐτοῦ

⁴ σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ
⁵ τοῦ

⁶ τὸν

γελίας, ἥς ^z ὡμολόγησεν¹ ὁ Θεὸς τῷ Αβραάμ, ἠύξησεν ὁ
 18 λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς
 19 ἕτερος ^a ἐπ' Αἴγυπτον¹, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. οὗτος κατα-
 σοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ
 20 ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. ἐν ᾧ
 καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ. ὃς ἀνε-
 21 τράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ^b· ^c ἐκτεθέντος
 δὲ αὐτοῦ¹ ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραώ, καὶ ἀνεθρέψατο
 22 αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ
 23 Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ^d ἔργοις αὐτοῦ¹. ὥς
 δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν
 καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱούς
 24 Ἰσραήλ. καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον ἡμύνατο, καὶ ἐποίησεν
 25 ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. ἐνόμιζε
 δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφούς ^e· ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ
 26 ^f δίδωσι σωτηρίαν αὐτοῖς¹. οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. τῇ τε ἐπιούσῃ
 ἡμέρᾳ ὥφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ ^g συνήλασεν¹ αὐτοὺς
 εἰς εἰρήνην εἰπών, Ἕνδρες, ἀδελφοί ἐστε ^h· ⁱ ἵνατί ἀδικεῖτε
 27 ἀλλήλους; ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών,
 28 Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ⁱ ἡμῶν¹; μὴ
 ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνείλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον;
 29 ἔφυγε δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος
 30 ἐν γῇ Μαδιάμ· οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. καὶ πληρωθέντων
 ἐτῶν τεσσαράκοντα ὥφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ
 31 ἄγγελος ^k· ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν
 ἐθαύμασε τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι
 32 ἐγένετο φωνὴ Κυρίου ^l· Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου,
 ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ^m· Ἰσαὰκ καὶ ^m· Ἰακώβ. ἔντρομος

^z ὥμοσεν

δὲ αὐτὸν

^g συνήλασεν

πρὸς αὐτόν

^a om. ἐπ' Αἴγυπτον^d ἐν ἔργοις^h add ὑμεῖς^m add ὁ Θεός^e add αὐτοῦⁱ ἡμᾶς^b add αὐτοῦ^f δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν^k add Κυρίου^c ἐκτεθέντα.^l add

33 δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπε δὲ αὐτῷ
 ὁ Κύριος, Αὔσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος
 34 ἡ ἐφ' ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ
 λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα·
 καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο, ὁ ἀποστείλω
 35 σε εἰς Αἴγυπτον. τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες,
 Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ Θεὸς
 ἡ καὶ ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἠ ἀπέσταλκε σὺν ἡ χεὶρὶ ἀγγέλου
 36 τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς,
 ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ
 37 θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα· οὗτός ἐστιν
 ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀνα-
 38 στήσει ὁ Θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ^τ. οὗτός
 ἐστὶν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ
 ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέ-
 39 ρων ἡμῶν· ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν· ᾧ οὐκ ἠθέ-
 λησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,
 καὶ ἐστράφησαν ἡ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,
 40 εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται
 ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύ-
 41 πτου, οὐκ οἶδαμεν τί ἔγένετο αὐτῷ. καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν
 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ
 42 εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἔστρεψε δὲ
 ὁ Θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ
 οὐρανοῦ· καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν, Μὴ
 σφάγια καὶ θυσίας προσηnéγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν
 43 τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ; καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ
 Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ^κ Ρεφάν, τοὺς τύπους οὓς
 ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικίῳ ὑμᾶς ἐπέκεινα

^η ἐν Αἰγύπτου
^θ ἀποστελῶ
^ρ om. καὶ
^α ἀπέστειλεν ἐν
^κ γῆ
^β Κυρίου ὁ Θεὸς ὑμῶν
^τ add αὐτοῦ ἀκούσεσθε
^υ om. ἐν
^φ γέγονεν
^κ ὑμῶν Ῥεμφάν

44 Βαβυλῶνος. ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν ^γ-¹ τοῖς πατράσιν
 ἡμῶν ^αἐν¹ τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ,
 45 ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑώρακει. ἦν καὶ εἰσήγαγον
 διαδεξάμενοι ^α-¹ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατα-
 σχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πα-
 46 τέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαβίδ· ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον
 τοῦ Θεοῦ, καὶ ᾤκησεν εὐρεῖν σκηνῶμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.
 47, 48 Σολομῶν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος
 49 ἐν χειροποιήτοις ^β-¹ κατοικεῖ· καθὼς ὁ προφήτης λέγει, 'Ο
 οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου·
 ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει Κύριος, ἡ τίς τόπος τῆς
 50 καταπαύσεώς μου; οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα;
 51 σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι ^ο καρδίαις¹ καὶ τοῖς ὤσιν,
 ὑμεῖς αἰὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε· ὥς οἱ πατέρες
 52 ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες
 ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγέλαντας περὶ τῆς
 ἐλεύσεως τοῦ δικαίου· οὗ νῦν ὑμεῖς προδότες καὶ φονεῖς
 53 ^α ἐγένεσθε¹. οὔτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέ-
 λων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.
 54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ
 55 ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύ-
 ματος Ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ
 56 Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ
 τοὺς οὐρανοὺς ^ο διηνοιγμένους¹, καὶ τὸν νῖδν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ
 57 δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ Θεοῦ. κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέ-
 58 σχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· καὶ
 ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες
 ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλου-
 59 μένου Σαύλου. καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλού-
 60 μενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεῖς

^γ add ἐν S.^α om. ἐν S.^α add ἐν S.^β add ναοίς^ο τῇ καρδίᾳ^α γεγένεσθε^ο ἀνεφγμένους

δὲ τὰ γόνατα ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς
8 τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. Σαῦλος δὲ
ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν
ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες ^f δὲ ^h διεσπάρησαν
κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν
2 ἀποστόλων. συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς,
3 καὶ ^g ἐποίησαν ^h κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυ-
μαίνετο τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,
σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διήλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν
5 λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς ^h τὴν ⁱ πόλιν τῆς Σαμα-
6 ρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι
τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν
7 αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. ⁱ πολλοὶ ^h γὰρ τῶν
ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα ^k φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρ-
χοντο ^h. πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν.
8 ^l ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ ^h ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9 Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μα-
γεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα
10 ἑαυτὸν μέγαν· ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου
λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ ^m καλουμένη ^h
11 μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς μα-
12 γείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ
εὐαγγελιζομένῳ ⁿ· ^l περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ
ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ
13 γυναῖκες. ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν
προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε ^o σημεῖα καὶ δυνάμεις
μεγάλας γινομένας ^h ἐξίστατο.

^f τε ^g ἐποίησαντο ^h om. τὴν ⁱ πολλῶν ^k μεγάλῃ
φωνῇ ἐξήρχετο A.S.: φωνῇ μεγάλῃ, ἐξήρχοντο M. ^l καὶ ἐγένετο χαρὰ
μεγάλῃ ^m om. καλουμένη ⁿ add τὰ ^o δυνάμεις καὶ σημεῖα
γινόμενα A.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι δέδε-
 κται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς
 15 τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο
 16 περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι Πνεῦμα Ἅγιον· οὐδέπω γὰρ
 ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός· μόνον δὲ βεβαπτισμένοι
 17 ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν
 18 τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάβανον Πνεῦμα Ἅγιον. αἰδῶν
 δὲ ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων
 δίδοται τὸ Πνεῦμα καὶ τὸ Ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα
 19 λέγων, Δότε καί μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὃ ἂν ἐπιθῶ
 20 τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς
 αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν
 21 δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστι
 σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδιά σου
 22 οὐκ ἔστιν εὐθεία ἔναντι τοῦ Θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ
 τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Κυρίου, εἰ ἄρα
 23 ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου. εἰς γὰρ χολὴν
 24 πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὀρώ σε ὄντα. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 Σίμων εἶπε, Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως
 μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὃν εἰρήκατε.
 25 Οἱ μὲν οὖν, διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον
 τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεφον εἰς Ἱερουσαλήμ, πολλὰς τε κώμας
 τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίζοντο.
 26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον λέγων, Ἀνά-
 στηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν κατα-
 βαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος.
 27 καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος
 δυνάστης Κανδάκης βασιλίσσης Αἰθιοπῶν, ὃς ἦν ἐπὶ
 πάσης τῆς γάξης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερου-
 28 σαλήμ. ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος

P οὐπω

Q θεασάμενος

R om. τὸ Ἅγιον M.

S ἐνώπιον

T Θεοῦ

U ὑπέστρεψαν

V εὐηγγελίσαντο

X add τῆς

29 αὐτοῦ, ^γ καὶ¹ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ
 Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἄρματι
 30 τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώ-
 σκοντος ² Ἡσαΐαν τὸν προφήτην¹, καὶ εἶπεν, ὦ Ἀρά γε γινώ-
 31 σκεις ἂ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν
 μή τις ³ ὁδηγήσει¹ με; παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀνα-
 32 βάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν
 ἀνεγίνωσκειν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ
 ὡς ἄμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφρωνος, οὕτως οὐκ
 33 ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ἐν τῇ ταπεινώσει ⁴ ⁵ ἡ κρίσις αὐτοῦ
 ἦρθη· τὴν ⁶ ⁷ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; ὅτι αἵρεται ἀπὸ
 34 τῆς γῆς ἡ ζῶη αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ
 εἶπε, Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ
 35 ἑαυτοῦ; ἢ περὶ ἐτέρου τινός; ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ
 στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγ-
 36 γέλισατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν,
 ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος, Ἰδού, ὕδωρ· τί
 38 κωλύει με βαπτισθῆναι; ⁸ ⁹ καὶ ἐκέλευσε στήναι τὸ ἄρμα·
 καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ
 39 εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ
 ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν
 αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
 40 χαίρων. Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ὑἱζωτον· καὶ διερχόμενος
 εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς
 Καισάρειαν.

9 Ὁ δὲ Σαῦλος, ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς
 2 μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεὶ ἡγήσατο παρ'
 αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως

^γ om. καὶ (and the comma) A. ² τὸν προφήτην Ἡσαΐαν ³ ὁδηγήσῃ.
^b add αὐτοῦ ^c add δὲ ^d add ver. 37 εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος, Εἰ
 πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε, Πιστεύω τὸν
 ἰὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. A.S.M.

3 εἰς τινὰς εὐρὴ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἀνδράς τε καὶ γυναῖκας, δεδε-
 μένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο
 αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ· ^ο ἐξαίφνης τε^ℓ περιήστραψεν
 4 αὐτὸν φῶς ^ῥ ἐκ^ℓ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε
 5 φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; εἶπε
 δέ, Τίς εἶ, Κύριε; ὁ δέ ^β-^ℓ, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις·
 6 ^h-^ℓ ⁱ ἀλλὰ ἀνάστηθι^ℓ καὶ ἔσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθή-
 7 σεταί σοι ^κ ὅ τι^ℓ σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες
 αὐτῷ εἰστήκεισαν ἑννεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα
 8 δὲ θεωροῦντες. ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεφ-
 γμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ¹ οὐδὲν^ℓ ἔβλεπε· χειραγω-
 9 γοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας
 τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.
 10 Ἦν δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας· καὶ
 εἶπε πρὸς αὐτὸν ^μ ἐν ὁράματι ὁ Κύριος^ℓ, Ἀνανία. ὁ δὲ
 11 εἶπεν, Ἰδοῦ, ἐγώ, Κύριε. ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς
 πορεύθητι ἐπὶ τῇ ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθειᾶν, καὶ ζήτη-
 σον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα· ἰδοὺ γάρ,
 12 προσεύχεται, καὶ εἶδεν ^η-^ℓ ἄνδρα ^ο Ἀνανίαν ὀνόματι^ℓ εἰσελ-
 θόντα, καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ ^ρ τὰς χεῖρας^ℓ, ὅπως ἀναβλέψῃ.
 13 ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἀνανίας, Κύριε, ^α ἤκουσα^ℓ ἀπὸ πολλῶν περὶ
 τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἀγίοις σου ἐν
 14 Ἱερουσαλήμ· καὶ ᾧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων
 15 δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. εἶπε δὲ
 πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος, Πορεύου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς ^ρ ἐστὶ
 μοι^ℓ οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ^ς τῶν ἐθνῶν
 16 τε^ℓ καὶ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ,
 17 ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. ἀπῆλθε δὲ

^ο καὶ ἐξαίφνης ^ῥ ἀπὸ ^β add Κύριος εἶπεν ^h add σκληρόν σοι
 πρὸς κέντρα λακτίζειν. τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε, Κύριε, τί με θέλεις
 ποιῆσαι; καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν, ¹ Ἀνάστηθι ^κ τί ¹ οὐδένα
^μ ὁ Κύριος ἐν ὁράματι ^η add ἐν ὁράματι ^ο ὀνόματι Ἀνανίαν
^ρ χεῖρα ^α ἀκήκοα ^ρ μοι ἐστὶν ^ς ἐθνῶν

Ἀνανίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας εἶπε, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με,
Ἰησοῦς ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς
18 καὶ πλησθῇς Πνεύματος Ἀγίου. καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσπερ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε ^{t-} καὶ
19 ἀναστὰς ἐβαπτίσθη· καὶ λαβὼν τροφήν ἐνίσχυσεν.

Ἐγένετο δὲ ^{u-} μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας
20 τινάς. καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν ^x Ἰη-
21 σοῦν^l, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες
οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν
Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα ^y τοῦτο; καὶ
ᾧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ
22 τοὺς ἀρχιερεῖς.^l Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέ-
χυνεν ^{z-} Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβι-
βάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός.

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ
24 Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ
αὐτῶν. ^a παρετηροῦντο δὲ καὶ ^b τὰς^l πύλας ἡμέρας τε καὶ
25 νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι· λαβόντες δὲ ^c οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ^l νυκτός ^d διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτόν^l, χαλάσαντες ἐν
σφυρίδι.

26 Παραγενόμενος δὲ ^{e-} εἰς Ἱερουσαλὴμ ^f ἐπείραξε^l κολ-
λᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ
27 πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητής. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος
αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγῆσατο αὐτοῖς
πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ
πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.
28 καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ^g εἰς^l

^t add παραχρῆμα

καὶ . . . ἀρχιερεῖς;

^c αὐτὸν οἱ μαθηταὶ

^f ἐπειράτο

^u add ὁ Σαῦλος

^z add τοὺς

^d καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους

^x Χριστόν

^a παρετήρουν τε

^y τοῦτο,

^b τὰ Σ.

^e add ὁ Σαῦλος

^g ἐν

Ἱερουσαλήμ, ^{h-¶} παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυ-
 29 ρίου ^{i-¶} ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ
 30 δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐπιγινόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατή-
 γαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς
 Ταρσόν.

31 ^κ Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γα-
 λιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην οἰκοδομουμένη, καὶ
 πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ
 Ἀγίου Πνεύματος ἐπληθύνετο.[¶]

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον, διερχόμενον διὰ πάντων, κατελθεῖν
 33 καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. εὔρε δὲ
 ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακεί-
 34 μενον ἐπὶ ¹κραββάτου[¶], ὃς ἦν παραλελυμένος. καὶ εἶπεν
 αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα, ἰάταί σε Ἰησοῦς ^{m-¶} Χριστός· ἀνά-
 35 στηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη. καὶ εἶδον
 αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σαρωνᾶν,
 οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμη-
 νευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων
 37 καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει· ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις
 ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν
 38 ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ. ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ οἱ
 μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν
 δύο ἄνδρας πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες, ⁿ Μὴ ὀκνήσης[¶] διελ-
 39 θεῖν ἕως ὁ ἡμῶν[¶]. ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν
 παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῶν· καὶ παρέστησαν
 αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας
 40 καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὕσα ἡ Δορκάς. ἐκβαλὼν
 δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος ^p καὶ[¶] θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο·

^h add καὶ ⁱ add Ἰησοῦ ^κ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι . . . εἶχον . . .
 οἰκοδομουμέναι . . . πορευόμεναι . . . ἐπληθύνοντο. ¹ κραββάτω ^m add ὁ
ⁿ μὴ ὀκνῆσαι ^o αὐτῶν ^p om. καὶ

καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε, Ταβιθά, ἀνάστηθι. ἡ δὲ
ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκά-
41 θισε. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ
42 τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. γνω-
στὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν
43 ἐπὶ τὸν Κύριον. ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν
Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

10 Ἀνὴρ δέ τις ^{α-} ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκα-
2 τοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, εὐσεβὴς καὶ
φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ^{ι-}
ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ δια-
3 παντός. εἶδεν ἐν ὁράματι φανερώς, ὥσει ^β περὶ ^β ὥραν ἐννά-
την τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν,
4 καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἔμφο-
βος γενόμενος, εἶπε, Τί ἐστι, Κύριε; εἶπε δὲ αὐτῷ, Αἰ προσ-
ευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον
5 ^γ ἔμπροσθεν ^δ τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν πέμψον ^ε ἄνδρας εἰς Ἰόππην ^δ,
καὶ μετὰπεμψαί Σίμωνά ^ε τινα ^ε ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος·
6 οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ^ζ ὃς ἐστὶν οἰκία παρὰ
7 θάλασσαν. ^ς ὥς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ^ς αὐτῷ ^ς,
φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν ^α καὶ στρατιώτην εὐσεβῇ τῶν
8 προσκαρτερούντων αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα,
ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων, καὶ τῇ πόλει
ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ
10 ὥραν ἕκτην· ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι·
παρασκευαζόντων δὲ ^β αὐτῶν ἐγένετο ^β ἐπ' αὐτὸν ἕκστασις,
11 καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεφγμένον, καὶ καταβαῖνον ^γ

^α add ἦν ^ι add τε ^β om. περὶ ^γ ἐνώπιον ^δ εἰς Ἰόππην
ἄνδρας ^ε om. τινα ^ς add οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν.
^ζ τῷ Κορνηλίῳ ^α add αὐτοῦ ^β ἐκείνων, ἐπέπεσεν ^γ add
ἐπ' αὐτὸν

σκευός τι, ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς ^{a-} καθιέ-
 12 μενον ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα ^{e-}
 13 καὶ ^f ἐρπετὰ τῆς γῆς^h καὶ ^{g-} πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ
 ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε.
 14 ὁ δὲ Πέτρος εἶπε, Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον
 15 πᾶν κοινὸν ^h καὶ^h ἀκάθαρτον. καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου
 16 πρὸς αὐτόν, Ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ
 ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ ⁱ εὐθὺς^h ἀνελήφθη τὸ σκευὸς εἰς τὸν
 οὐρανόν.

17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴῃ τὸ ὄραμα
 ὃ εἶδε, ^{k-} ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ^l ὑπὸ^h τοῦ Κορνη-
 λίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν
 18 πυλῶνα, καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλού-
 19 μενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. τοῦ δὲ Πέτρου ^m διενθυμου-
 μένου^h περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν αὐτῷ τὸ Πνεῦμα, Ἰδοῦ,
 20 ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε. ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ
 πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος· ⁿ ὅτι^h ἐγὼ ἀπέ-
 21 σταλκα αὐτούς. καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας ^{o-}
 εἶπεν, Ἰδοῦ, ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε;
 22 οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ
 φοβούμενος τὸν Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους
 τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμ-
 ψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ
 23 σοῦ. εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισε.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ^p ἀναστὰς^h ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες
 24 τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. ^q τῇ
 δὲ^h ἐπαύριον ^r εἰσῆλθον^h εἰς τὴν Καισάρειαν. ὁ δὲ Κορ-
 νήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς

^a add. δεδεμένον καὶ^e add τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία^f τὰ ἐρπετὰ^g add τὰ^h ἡⁱ πάλιν^k add καὶ^l ἀπὸ^m ἐνθυ-

μουμένου

ⁿ διότι^o add τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου

πρὸς αὐτόν

^p ὁ Πέτρος^q καὶ τῇ^r εἰσῆλθεν Μ.

25 αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. ὥς δὲ ἐγένετο ⁸ τοῦ¹
 εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν
 26 ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν. ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε
 27 λέγων, Ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. καὶ συνο-
 μιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθε, καὶ εὐρίσκει συνεληλυθότας πολλούς,
 28 ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν
 ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ· καὶ
 ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξε μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρω-
 29 πον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς. πυνθάνομαι
 30 οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με. καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη,
 Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας, μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην ^{t-1} τὴν
 ἐννάτην ^{u-1} προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ
 31 ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, καὶ φησι, Κορνήλιε,
 εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνή-
 32 σθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην, καὶ
 μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται
 33 ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν. ^{x-1} ἑξαυτῆς οὖν
 ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν
 οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα
 34 τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ ^y Κυρίου¹. ἀνοίξας δὲ Πέτρος
 τὸ στόμα εἶπεν,

Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπο-
 35 λήπτης ὁ Θεός· ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ
 36 ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστι. τὸν λόγον ^z ὃν¹
 ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ
 37 Ἰησοῦ Χριστοῦ (οὗτός ἐστι πάντων Κύριος)—ὕμεῖς οἴδατε
 τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ^a ἀρξάμενος¹
 ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης,
 38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς Πνεύματι
 Ἀγίῳ καὶ δυνάμει· ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας

⁸ om. τοῦ ^t add νηστεύων, καὶ ^u add ὥραν ^x add ὃς
 παραγενόμενος λαλήσει σοι. ^y Θεοῦ ^z om. ὃν M. ^a ἀρξάμενον

τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν
 39 μετ' αὐτοῦ. καὶ ἡμεῖς ^b-¹ μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν
 ἐν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ^γ-² Ἱερουσαλήμ· ὃν ^δ-³ καὶ¹
 40 ἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ
 41 τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῇ γενέσθαι, οὐ παντὶ
 τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ
 Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ
 42 τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν
 κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι ^δ-⁴ οὗτός¹ ἐστιν
 ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν.
 43 τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεςιν ἁμαρτιῶν
 λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς
 αὐτόν.

44 Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσε
 τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.
 45 καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι συνῆλθον τῷ
 Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
 46 ἐκκέχυται. ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ
 47 μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι τὸ
 ὕδωρ κωλύσαι δύναταί τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους,
 48 οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον ^ε-⁵ ὥς¹ καὶ ἡμεῖς; προσ-
 ἔταξε ^ς-⁶ δὲ¹ αὐτοὺς ^ζ-⁷ ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτι-
 σθῆναι¹. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

11 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ
 τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ
 2 Θεοῦ. ^η-⁸ ὅτε δὲ¹ ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο
 3 πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες ὅτι Πρὸς ἄνδρας ἀκρο-
 4 βυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. ἀρξάμενος
 5 δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν
 πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος· καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὄραμα,

^b add ἐσμεν^ο om. καὶ.^δ αὐτός^ε καθὼς^ς τε^ζ βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου^η καὶ ὅτε

καταβαῖνον σκευός τι, ὡς ὁθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς
 6 καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρῖς ἑμοῦ· εἰς ἣν
 ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ
 7 θηρία καὶ τὰ ἔρπετα καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ἤκουσα
 δὲ ¹ καὶ¹ φωνῆς λεγούσης μοι, Ὑψίστης, Πέτρε, θύσον καὶ
 8 φάγε. εἶπον δέ, Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι ^{k-} κοινὸν ἡ ἀκάθαρ-
 9 τον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ἀπεκρίθη δὲ ¹⁻¹
 φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ
 10 μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη
 11 ἅπαντὰ εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες
 ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ ^m ἤμεν¹, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ
 12 Καισαρείας πρὸς με. εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦμα συνελθεῖν
 αὐτοῖς μηδὲν ⁿ διακρίναντα¹. ἦλθον δὲ σὺν ἑμοὶ καὶ οἱ ἕξ
 ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός·
 13 ἀπήγγειλε ^o δὲ¹ ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
 σταθέντα καὶ εἰπόντα ^{r-}, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ^{a-}, καὶ
 14 μετὰπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει
 15 ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ἐν
 δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ’
 16 αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ’ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. ἐμνήσθη δὲ τοῦ
 ῥήματος Κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
 17 ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. εἰ οὖν τὴν
 ἴσην δώρεάν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσατε
 ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ ^{r-} τίς ἡμῖν δυνατὸς
 18 κωλύσαι τὸν Θεόν; ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ
^s ἐδόξασαν¹ τὸν Θεὸν λέγοντες, Ὑψίστης¹ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ
 Θεὸς τὴν μετάνοιαν ^u εἰς ζωὴν ἔδωκεν¹.
 19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης
 ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιο-

¹ om. καὶ ^k add πᾶν ^l add μοι ^m ἡμῖν ⁿ διακρινόμενον
^o τε ^p add αὐτῷ ^a add ἄνδρας ^r add δὲ ^s ἐδόξαζον
^t Ὑψίστης ^u ἔδωκεν εἰς ζωὴν

χείας μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις.
 20 ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι,
 οἵτινες ^κ ἐλθόντες^λ εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν ^ν καὶ^μ πρὸς τοὺς
 21 ^ζ Ἕλληνας^λ εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. καὶ ἦν
 χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν· πολὺς τε ἀριθμὸς ^α ὁ^λ πιστεύσας
 22 ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον. ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα
 τῆς ἐκκλησίας τῆς ^β οὔσης^λ ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν·
 23 καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν ^ο ^λ ἕως Ἀντιοχείας· ὃς παρα-
 γερόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν ^α τὴν^λ τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ
 παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν ^ο ^λ
 24 τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἀγίου
 25 καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ· ἐξῆλθε
 26 δὲ εἰς Ταρσὸν ^ι ^λ ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὗρὼν ^ς ^λ ἤγαγεν
^η ^λ εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ ^ι αὐτοῖς καὶ^λ ἐνιαυτὸν ὅλον
 συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν,
 χρηματίζειν τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χρι-
 στιανούς.

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατήλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων
 28 προφήται εἰς Ἀντιόχειαν. ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι
 Ἀγαθος, ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν
 ἔσσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις ^ι ^λ ἐγένετο ἐπὶ
 29 Κλαυδίου ^κ ^λ. τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ἠὺπορεῖτό τις, ὥρι-
 σαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν
 30 τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς
 τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

12 Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς
 2 τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλε δὲ
 3 Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα. ^ι ἰδὼν δὲ^λ ὅτι ἀρε-

^κ εἰσελθόντες^ν om. καὶ^ζ Ἑλληνιστὰς A.S.M.^α om. ὁ^β om. οὔσης^ο add διελθεῖν^α om. τὴν^ο add ἐν M.^ι add ὁ Βαρνάβας^ς add αὐτὸν^η add αὐτὸν^ι αὐτοὺς^ι addκαὶ ^κ add Καίσαρος^ι καὶ ἰδὼν

στόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον·
 4 ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων· ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλα-
 κήν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν
 αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ.
 5 ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν
^μ ἐκτενῶς ^ν γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ^π περὶ ^ρ
 6 αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ
 ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν,
 δεδεμένος ἀλύσει δις· φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν
 7 τὴν φυλακὴν. καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς
 ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ
 Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. καὶ ἐξέ-
 8 πεσον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. εἶπέ τε ὁ ἄγγελος
 πρὸς αὐτόν, ^ο Ζῶσαι ^ι, καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποί-
 ησε δὲ οὕτω. καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου,
 9 καὶ ἀκολούθει μοι. καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει ^{ρ-ι}. καὶ οὐκ ᾔδει
 ὅτι ἀληθὲς ἐστι τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ
 10 ὄραμα βλέπειν. διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν
 ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσιν εἰς τὴν
 πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ ἠνοιχθῇ αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλ-
 θον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.
 11 καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ εἶπε, Νῦν οἶδα ἀληθῶς,
 ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό με
 ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν
 12 Ἰουδαίων. συνιδὼν τε ἦλθεν ἐκτὸς τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς
 μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ
 13 συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. κρούσαντος δὲ ^α αὐτοῦ ^β
 τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὁνό-
 14 ματι Ῥόδη· καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ τῆς
 χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν

^μ ἐκτενῆς^ν ὑπὲρ^ο Περίζωσαι^ρ add αὐτῷ^α τοῦ Πέτρου

- 15 ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν
 εἶπον, Μαίνη. ἡ δὲ διῖσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δ' ἔλεγον,
 16 Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων·
 17 ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν. κατασείσας δὲ
 αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγαῶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν
 ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπέ ^ττε^{||}, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ
 καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον
 18 τόπον. γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς
 19 στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζη-
 τήσας αὐτόν, καὶ μὴ εὐρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέ-
 λευσεν ἀπαχθῆναι· καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν
 Καισάρειαν διέτριβεν.
- 20 Ἦν δὲ ^{s-||} θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν
 δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον, τὸν ἐπὶ
 τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφε-
 21 σθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ
 ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικήν, ^{t-||} καθίσας ἐπὶ
 22 τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει,
 23 Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν
 αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ
 Θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυσεν.
- 24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἡύξανε καὶ ἐπληθύνετο.
- 25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ^u ἐξ^{||} Ἱερουσαλὴμ,
 πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες ^{x-||} Ἰωάννην
 τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.
- 13 Ἦσαν δὲ ^{v-||} ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν
 προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ
 καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναὴν τε
 2 Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος. λειτουρ-
 γούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστεούντων εἶπε τὸ Πνεῦμα

^τ δὲ ^s add ὁ Ἡρώδης ^t add καὶ ^u εἰς M. ^x add καὶ
^v add τινες

- τὸ Ἅγιον, Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν ^{z-} Βαρνάβαν καὶ τὸν
 3 Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. τότε νηστεύ-
 σαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς
 ἀπέλυσαν.
- 4 ^a Αὐτοὶ ^l μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ
 Ἁγίου, κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν τε ἀπέπλευσαν
 5 εἰς τὴν Κύπρον. καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον
 τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων·
 6 εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. διελθόντες δὲ ^b ὅλην ^l τὴν
 νῆσον ἄχρι Πάφου εὔρον ^o ἄνδρα ^l τινὰ μάγον ψευδοπρο-
 7 φήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρίησους, ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυ-
 πάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος
 Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ
 8 Θεοῦ. ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας, ὁ μάγος (οὕτω γὰρ
 μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ), ζητῶν διαστρέψαι τὸν
 9 ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος,
 10 πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου, ^{a-} ἀτενίσας εἰς αὐτὸν εἶπεν,
 Ὡ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ραδιουργίας, υἱὲ δια-
 βόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὗ παύσῃ διαστρέφων τὰς
 11 ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας; καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ τοῦ Κυρίου
 ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ.
 παραχρῆμα δὲ ^o ἔπεσεν ^l ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ
 12 περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ
 γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπλησσύμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ
 Κυρίου.
- 13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον
 εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ'
 14 αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. αὐτοὶ δὲ διελθόντες
 ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν ^f τὴν Πισιδίαν ^l,
 καὶ ^g ἐλθόντες ^l εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων

^z add τε
^o ἐπέπεσεν

^a Οὗτοι
^f τῆς Πισιδίας

^b om. ὅλην

^o om. ἄνδρα

^a add καὶ

^g εἰσελθόντες

15 ἐκάθισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προ-
φητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες,
Ἕ ἄνδρες ἀδελφοί, ^h εἴ τις ⁱ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως
16 πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας
τῇ χειρί, εἶπεν,

Ἕ ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκού-
17 σατε. ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς
πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὑψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ
ⁱ Αἰγύπτου, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ
18 αὐτῆς. καὶ ὡς τεσσαρακονταετὴ χρόνον ^k ἔτροποφόρησεν ^ω
19 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν
20 ^l κατεκληρονόμησε ^m τὴν γῆν αὐτῶν, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις
καὶ πεντήκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ⁿ ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ
21 ⁿ προφήτου. καὶ ἐκείθεν ᾗτήσαντο βασιλέα· καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενια-
22 μίν, ἔτη τεσσαράκοντα. καὶ μεταστήσας αὐτὸν ὁ ἡγείρε τὸν
Δαβὶδ αὐτοῖς ^o εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας, Εὐρον
Δαβὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς
23 ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ
σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ^p ἤγαγε ^q τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα
24 Ἰησοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου
25 αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ. ὡς δὲ
ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε, ^r Τί ἐμὲ ^s ὑπονοεῖτε
εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ
26 ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ
γένους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ^t ἡμῖν ^u
27 ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ^v ἐξαπεστάλη. οἱ γὰρ κατοικ-
κοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοή-

^h εἰ ⁱ Αἰγύπτῳ ^k ἔτροποφόρησεν Μ. ^l κατεκληροδότησεν
αὐτοῖς ^m καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα,
ⁿ add τοῦ ^o ἡγείρεν αὐτοῖς τὸν Δαβὶδ ^p ἡγείρε ^q Τίνα με
^r ἡμῖν ^s ἀπεστάλη

σαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον
 28 ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν. καὶ μηδεμίαν αἰτίαν
 θανάτου εὐρόντες ᾗτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν.
 29 ὥς δὲ ἐτέλεσαν [†]πάντα[†] τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθε-
 30 λόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ὁ δὲ Θεὸς
 31 ᾗγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· ὃς ὥφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς
 συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵ-
 32 τινες ^uνῦν^u εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς
 ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
 33 γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις
^zἡμῶν^z, ἀναστήσας Ἰησοῦν· ὥς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευ-
 τέρῳ γέγραπται, Υἱὸς μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.
 34 ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέ-
 φειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια
 35 Δαβὶδ τὰ πιστά. ^yδιότι^y καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις
 36 τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ
 ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προστετέθη
 37 πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς
 38 ᾗγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες
 ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλε-
 39 ται· καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως
 40 δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. βλέπετε
 41 οὖν μὴ ἐπέλθῃ ^{z-}τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, Ἴδετε, οἱ
 καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε· ὅτι ἔργον
^aἐργάζομαι ἐγὼ^a ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ πι-
 στεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται ὑμῖν.
 42 Ἐξιόντων δὲ ^bαὐτῶν^b παρεκάλουν ^{c-}εἰς τὸ μεταξὺ σάβ-
 43 βατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ
 τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν

[†] ἅπαντα^u om. νῦν^z αὐτῶν ἡμῖν^y διό^z add ἐφ' ὑμᾶς^a ἐγὼ ἐργάζομαι^b ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων^c add τὰ

ἔθνη

σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς ^aπροσμένειν^l τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ.

44 Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πάντα ἡ πόλις συνήχθη
45 ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ ^oΘεοῦ^l. ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς
ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ
46 Παύλου ^fλαλουμένοις^l, ^g-^l βλασφημοῦντες. παρρησια-
σάμενοί ^hτε^l ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον, Ὑμῖν ἦν
ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἐπειδὴ
ⁱ-^l ἀπωθεῖσθε αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
47 αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. οὕτω γὰρ ἐντέ-
ταλται ἡμῖν ὁ Κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί
48 σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἑσχάτου τῆς γῆς. ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη
ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ ^kΘεοῦ^l. καὶ ἐπίστευ-
49 σαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. διεφέρετο δὲ ὁ
50 λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώ-
τρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας ¹-^l τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς
πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον
καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν.
51 οἱ δέ, ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ^m-^l ἐπ' αὐτούς,
52 ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ
Πνεύματος Ἁγίου.

14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίᾳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς
εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε
2 πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ
ⁿἀπειθήσαντες^l Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς
3 τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον
διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι
τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ^o-^l διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα

^d ἐπιμένειν
γοντες καὶ
^m add αὐτῶν

^e Κυρίου M.
^h δὲ ⁱ add δὲ
ⁿ ἀπειθοῦντες

^f λεγομένοις
^k Κυρίου A,S,M.
^o add καὶ
^g add ἀντιλέ-
^l add καὶ

4 γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς
 πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς
 5 ἀποστόλοις. ὥς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἔθνων τε καὶ Ἰουδαίων
 σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,
 6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν
 7 καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περίχωρον· κακεῖ ἦσαν εὐαγγελιζό-
 μενοι.
 8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο,
 χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ^{p-}, ὃς οὐδέποτε ^a περιεπά-
 9 τησεν^h. οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας
 10 αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπε μεγάλη
^{r-} φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ^s ἤλατο^h
 11 καὶ περιεπάτει. ^t οἱ τε^h ὄχλοι, ἰδόντες· ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος,
 ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ
 12 ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. ἐκάλουν τε
 τὸν ^{u-} Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς
 13 ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. ^x ὁ τε^h ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ
 ὄντος πρὸ τῆς πόλεως ^{y-}, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς
 14 πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν. ἀκούσαντες
 δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ
 15 ἱμάτια αὐτῶν, ^z ἐξεπήδησαν^h εἰς τὸν ὄχλον κράζοντες καὶ
 λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς
 ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν
 ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ ^a Θεὸν ζῶντα^h, ὃς ἐποίησε τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν
 16 αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ
 17 ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ^b καίτοι^h οὐκ ἁμάρτυρον
 ἑαυτὸν ἀφῆκεν, ^c ἀγαθουργῶν^h, οὐρανόθεν ^d ὑμῖν^h ὑετοὺς
 διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφρο-

^p add ὑπάρχων^a περιπεπατήκει^r add τῇ^s ἦλλετο^t οἱ δὲ ^u add μὲν^x ὁ δὲ^y add αὐτῶν^z εἰσεπήδησαν^a τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα^b καίτοιγε^c ἀγαθοποιῶν^d ὑμῖν

18 σύνῃς τὰς καρδίας ^ο ὑμῶν¹. καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέ-
παυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ
πέισαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον
20 ἔξω τῆς πόλεως, ¹ νομίζοντες¹ αὐτὸν τεθνάναι. κυκλωσάντων
δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ
21 τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. εὐαγγε-
λισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς,
ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ ^β εἰς² Ἰκόνιον καὶ ^β εἰς³
22 Ἀντιόχειαν, ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρα-
καλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων
23 δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. χειροτονή-
σαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευ-
ξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν
24 πεπιστεύκεισαν. καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς
25 Παμφυλίαν. καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κατέ-
26 βησαν εἰς Ἀττάλειαν· κάκειθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν,
ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον
27 ὃ ἐπλήρωσαν. παραγενόμενοι δέ, καὶ συναγαγόντες τὴν
ἐκκλησίαν, ^h ἀνήγγελλον⁴ ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν,
28 καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. διέτριβον δὲ ⁱ—¹
χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

15 Καὶ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς
ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ ^k περιτμηθῇτε⁵ τῷ ἔθει Μωϋσέως,
2 οὐ δύνασθε σωθῆναι. γενομένης ¹ δὲ¹ στάσεως καὶ ^m ζητή-
σεως¹ οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτοὺς
ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους
ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερου-
3 σαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. οἱ μὲν οὖν, προπεμ-
φθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν ⁿ τε² Φοινίκην καὶ

^ο ἡμῶν ¹ νομίσαντες ^β om. εἰς ^h ἀνήγγελλον ⁱ add ἐκεῖ
^k περιτέμνησθε ¹ οὖν ^m συζητήσεως ⁿ om. τε

Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἔθνων· καὶ
 4 ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. παραγενόμενοι
 δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁ παρεδέχθησαν^ο ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ
 τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα
 5 ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν. ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ
 τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι
 Δεῖ περιτέμνειν αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον
 Μωϋσέως.

6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν
 7 περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς δὲ ^ρ συζητήσεως^ρ γενομένης
 ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων
 9 ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ Θεός^ο, διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι
 8 τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. καὶ ὁ
 καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δούς ^{τ-ο} τὸ Πνεῦμα
 9 τὸ Ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν· καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν
 10 τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθάρισας τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν
 οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχη-
 λον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς
 11 ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος Κυρίου Ἰησοῦ
 12 ^{α-ο} πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον ἀκατείνου.

12 Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβαν καὶ
 Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα
 13 ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν. μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη
 Ἰάκωβος λέγων,

14 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου· Συμεὼν ἐξηγήσατο, καθὼς
 πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἔθνων λαὸν ^{τ-ο} τῷ
 15 ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφη-
 16 τῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικο-
 δομήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ ^υ κατε-

^ο ἀπεδέχθησαν^ρ συζητήσεως^ο ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο^τ add αὐτοῖς^α add Χριστοῦ^τ add ἐπὶ^υ κατεσκαμμένα

17 στραμμένα¹ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐτήν· ὅπως
 ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον,
 καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ'
 18 αὐτούς, λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ^κταῦτα γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος.¹
 19 διδὲ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέ-
 20 φουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν· ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι
 ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ
 21 πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. Μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων
 κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς
 κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.
 22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν
 ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι
 εἰς Ἀντιόχειαν, σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν
^γκαλούμενον Βαρσαββᾶν¹, καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους
 23 ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν ^κ-¹, Οἱ
 ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ^α-¹ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν
 Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν
 24 χαίρειν· ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ^βἐξεληθόντες¹
 ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ^γ-¹
 25 οἷς οὐ διεστείλαμεθα· ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,
 ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς
 26 ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδοκόσι τὰς
 ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 27 Χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς
 28 διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξε γὰρ τῷ Ἀγίῳ
 Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν
 29 τῶν ἐπάναγκες τούτων, ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος
 καὶ ^δπνικτῶν¹ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ
 πράξετε. ἔρρωσθε.

^κ ταῦτα πάντα. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
^γ ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν ^κ add τάδε ^α add καὶ οἱ ^β om.
 ἐξεληθόντες M. ^γ add λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον,
^δ πνικτοῦ

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ^οκατῆλθον¹ εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ
 31 συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολὴν. ἀνα-
 32 γνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. Ἰούδας τε καὶ
 Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρε-
 33 κάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν. ποιήσαντες δὲ
 χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς ^ετοὺς
 35 ἀποστείλαντας αὐτούς¹. ^ε-¹ Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτρι-
 βον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ
 καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.
 36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,
 Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφούς ¹-¹ κατὰ
 πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου,
 37 πῶς ἔχουσι. Βαρνάβας δὲ ¹ἐβούλετο¹ συμπαραλαβεῖν ¹καὶ¹
 38 Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον. Παῦλος δὲ ἡξίου τὸν
 ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα
 39 αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ ^κσυμπαραλαμβάνειν¹ τοῦτον. ἐγέ-
 νετο ¹δὲ¹ παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ'
 ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκ-
 40 πλεῦσαι εἰς Κύπρον· Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε,
 παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ ^μΚυρίου¹ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν.
 41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκ-
 κλησίας.

16 Κατήντησε δὲ ^νκαὶ¹ εἰς Δέρβην καὶ ^οεἰς¹ Λύστραν· καὶ
 ἰδοὺ, μαθητῆς τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς
 2 ^ν-¹ Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἑλλήνος· ὃς ἐμαρτυρεῖτο
 3 ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον ἠθέλησεν
 ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν
 διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἥδει-
 σαν γὰρ ἅπαντες ^αὅτι Ἑλλήν ὁ πατὴρ αὐτοῦ¹ ὑπῆρχεν.

^ο ἦλθον ^ε τοὺς ἀποστόλους ^ε add ver. 34 ἔδοξε δὲ τῷ Σίλα
 ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. A.S.M. ¹ add ἡμῶν ¹ ἐβουλεύσατο ¹ τὸν
^κ συμπαραλαβεῖν ¹ οὖν ^μ Θεοῦ ^ν om. καὶ ^ο om. εἰς
^ρ add τινος ^α τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν

4 ὥς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσ-
σειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ ¹⁻
5 πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι
ἐσπεροῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ'
ἡμέραν.

6 ² Διήλθον δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ ³⁻ Γαλατικὴν χώραν,
κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος λαλήσαι τὸν λόγον
7 ἐν τῇ Ἀσίᾳ. ἐλθόντες ⁴ δὲ κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον
⁵ εἰς τὴν Βιθυνίαν ⁶ πορευθῆναι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς
8 τὸ Πνεῦμα ⁷ Ἰησοῦ. παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέ-
9 βησαν εἰς Τρωάδα. καὶ ὄραμα διὰ ⁸⁻ νυκτὸς ὥφθη τῷ
Παύλῳ· ἀνὴρ ⁹ Μακεδὼν τις ἦν ¹⁰ ἐστὼς ¹¹ καὶ ¹² παρακαλῶν
αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν.
10 ὥς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐξητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν
Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ ¹³ Θεὸς
εὐαγγελίσασθαι αὐτοὺς.

11 Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς
12 Σαμοθράκην, τῇ ¹⁴ δὲ ἐπιούσῃ εἰς ¹⁵ Νέαν Πόλιν, κάκειθεν
εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος ¹⁶⁻ Μακεδονίας
πόλις, κολωνία· ἡμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες
13 ἡμέρας τινάς. τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω
τῆς ¹⁷ πύλης ¹⁸ παρὰ ποταμόν, οὗ ¹⁹ ἐνομίζομεν προσευχὴν
εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξί.
14 καὶ τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατεί-
ρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν
15 καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. ὥς
δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα, Εἰ
κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν
οἶκόν μου μένατε. καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

¹ add τῶν² Διελθόντες³ add τὴν⁴ om. δὲ⁵ κατὰ⁶ πορεύεσθαι⁷ om. Ἰησοῦ⁸ add τῆς⁹ τις ἦν Μακεδὼν¹⁰ om. καὶ¹¹ Κύριος¹² τε¹³ Νεάπολιν, ἐκεῖθεν τε¹⁴ add τῆς¹⁵ πόλεως¹⁶ ἐνομίζετο προσευχὴ

16 Ἐγένετο δέ, πορευομένων ἡμῶν εἰς ^κτὴν¹ προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα ¹πύθωνα ὑπαντῆσαι¹ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν πολλὴν παρείχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευο-
 17 μένη. αὕτη, ^μκατακολουθοῦσα¹ τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζε λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου
 18 εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ^νὑμῖν¹ ὁδὸν σωτηρίας. τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπε, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.
 19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς, ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἵλκυσαν
 20 εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν
 21 ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν ἔθῃ ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις
 22 οὖσι. καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν· καὶ οἱ στρατηγοὶ
 23 περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν. πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγ-
 24 γείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην ὁ λαβὼν¹ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσω-
 25 ξύλον. κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευ-
 26 χόμενοι ὕμνουν τὸν Θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι· ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου· ἀνεφύθησαν ^ρδὲ¹ παραχρῆμα αἱ θύραι
 27 πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος ^ατὴν¹ μάχαιραν ἔμελλεν ἐαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων
 28 ἐκπεφευγῆναι τοὺς δεσμίους. ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ

^κ om. τὴν^ο εἰληφώς¹ Πύθωνος ἀπαντῆσαι^ρ τε^α om. τὴν^μ κατακολουθήσασα^ν ἡμῖν

29 ἔσμεν ἐνθάδε. αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος
 30 γενόμενος προσέειπε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλλᾳ, καὶ προαγα-
 γὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;
 31 οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν ^{τ-}, καὶ σω-
 32 θήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον
 33 τοῦ ^ς Κυρίου ^τ σὺν ^π πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ
 παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλυσεν
 ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες
 34 παραχρῆμα. ἀναγαγὼν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον ^{υ-} παρέθηκε
 τράπεζαν, καὶ ἡγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ.
 35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς
 ῥαβδούχους λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.
 36 ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους ^{ς-} πρὸς τὸν
 Παῦλον ὅτι Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῇτε·
 37 νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη
 πρὸς αὐτούς, Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώ-
 πους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν· καὶ νῦν
 λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ
 38 ἡμᾶς ἔξαγαγέτωσαν. ^τ ἀπήγγειλαν ^{δὲ} τοῖς στρατηγοῖς οἱ
 ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· ^ς ἐφοβήθησαν δὲ ^{δὲ} ἀκούσαντες
 39 ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι· καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ
 40 ἔξαγαγόντες ἡρώτων ^ς ἀπελθεῖν ἀπὸ ^{τῆς} πόλεως. ἐξελθόν-
 τες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον ^{πρὸς} τὴν Λυδίαν· καὶ
 ἰδόντες ^ς παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς ^{δὲ}, καὶ ἐξῆλθον.

17 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον
 εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ^{α-} συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων·
 2 κατὰ δὲ τὸ εἰώθος τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ
 3 σάββατα τρία ^ς διελέξατο ^{δὲ} αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοί-
 γων καὶ παρατιθέμενος, ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ

^τ add Χριστόν ^ς Θεοῦ Μ. ^τ καὶ ^υ add αὐτοῦ ^{ς-} add
 τούτους ^τ ἀνήγγειλαν ^ς καὶ ἐφοβήθησαν ^ς ἐξελθεῖν ^π εἰς
^ς τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς ^δ add ἡ ^ς διελέγετο

ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, [†] ὃς
 4 Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπεί-
 σθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν
 τε σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν
 5 πρώτων οὐκ ὀλίγαι. ζηλώσαντες δὲ οἱ [§] Ἰουδαῖοι, καὶ
 προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροῦς, καὶ
 ὀχλοποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ^h καὶ ἐπιστάντες ^l τῇ
 οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς ⁱ προαγαγεῖν ^l εἰς τὸν δῆμον.
 6 μὴ εὐρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καὶ τινὰς ἀδελ-
 φοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην
 7 ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν· οὓς ὑποδέδεκται
 Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος
 8 πράττουσι, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. ἐτά-
 ραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα.
 9 καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν
 ἀπέλυσαν αὐτούς.
 10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ ^k νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε
 Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι
 11 εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπῆρσαν. οὗτοι δὲ ἦσαν
 εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν
 λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες
 12 τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν
 ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων
 13 καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ὥς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσα-
 λονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ
 Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κάκεῖ σαλεύοντες ^l καὶ
 14 ταρασσόντες ^l τοὺς ὄχλους. εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον
 ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ^m ἕως ^l ἐπὶ τὴν θάλασ-
 15 σαν· ⁿ ὑπέμεινάν τε ^l ὃ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ
 καθιστῶντες τὸν Παῦλον ἤγαγον ^o ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λα-

[†] om. ὁ [§] add ἀπειθοῦντες ^h ἐπιστάντες τε ⁱ ἀγαγεῖν ^k add
 τῆς ^l om. καὶ ταρασσόντες ^m ὥς ⁿ ὑπέμενον δὲ ^o add αὐτὸν

βόντες ἐντολήν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύλου
 παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ^p θεωροῦντος¹ κατεί-
 17 δωλον οὔσαν τὴν πόλιν. διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ
 τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ
 18 πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. τινὲς δὲ ^a καὶ²
 τῶν Ἐπικουρείων καὶ ^{r-} Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον
 αὐτῷ. καὶ τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος
 λέγειν; οἱ δέ, Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι.
 19 ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν ^{s-} εὐηγγελίζετο. ἐπι-
 λαβόμενοί τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἀρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες,
 Δυνάμεθα γινῶναι, τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη
 20 διδασχὴ; ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν.
 21 βουλόμεθα οὖν γινῶναι, ^t τίνα θέλει³ ταῦτα εἶναι. (Ἀθηναῖοι
 δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαί-
 22 ρουν, ἢ λέγειν τι ^u ἢ ἀκούειν τι⁴ καινότερον.) σταθεῖς δὲ ὁ
 Παῦλος ἐν μέσφ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη,

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς
 23 θεωρῶ. διερχόμενος γάρ, καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα
 ὑμῶν, εὔρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ.
^v ὃ⁵ οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, ^x τοῦτο⁶ ἐγὼ καταγγέλλω
 24 ὑμῖν. ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ,
 οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χειροποιήτοις
 25 ναοῖς κατοικεῖ· οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ^y ἀνθρωπίνων⁷ θεραπεύεται
 προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν ^z καὶ
 26 τὰ πάντα⁸. ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς ^{a-} ^a πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων
 κατοικεῖν ἐπὶ ^b παντὸς προσώπου⁹ τῆς γῆς, ὀρίσας ^c προστε-

^p θεωροῦντι ^a om. καὶ ^r add τῶν ^s add αὐτοῖς ^t τί ἂν
 θέλοι ^u καὶ ἀκούειν ^v ὃν ^x τοῦτον ^y ἀνθρώπων
^z κατὰ πάντα S. ^a add αἵματος ^b πᾶν τὸ πρόσωπον ^c προ-
 τεταγμένους

ταγμένους^l καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν·
 27 ζητεῖν τὸν ^a Θεόν^l, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὗροιεν,
 28 ^e καί γε^l οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα· ἐν
 αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμεν· ὥς καὶ τινες τῶν
 29 καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. γένος
 οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ
 ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου,
 30 τὸ θείον εἶναι ὅμοιον. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας
 ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς τανῦν ^f παραγγέλλει^l τοῖς ἀνθρώποις ^g πᾶν-
 31 τας^l πανταχοῦ μετανοεῖν· ^h καθότι^l ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ
 μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ᾧ
 ὥρισε, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
 32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ
 33 εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου ⁱ περὶ τούτου καὶ πάλιν. οὕτως^l
 34 ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολλη-
 θέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπα-
 γίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

18 Μετὰ ^k-^l ταῦτα χωρισθεῖς ^l-^l ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς
 2 Κόρινθον. καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Πον-
 τικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ
 Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον
 χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ^m ἀπὸ^l τῆς Ῥώμης, προσ-
 3 ἦλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενε παρ' αὐτοῖς,
 4 καὶ ⁿ ἐργάζοντο^l. ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ ^o τῇ τέχνῃ^l. διελέ-
 γετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε
 Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας.

5 Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὃ τε Σίλας καὶ ὁ
 Τιμόθεος, συνέιχετο τῷ ^p λόγῳ^l ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος
 6 τοῖς Ἰουδαίοις· ^q εἶναι^l τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. ἀντιτασσομέ-

^a Κύριον^e καίτοιγε^f ἀπαγγέλλει M.^g πᾶσι^h διότιⁱ πάλιν περὶ τούτου. καὶ οὕτως.^k add δὲ^l add ὁ Παῦλος^m ἐκⁿ ἐργάζετο^o τὴν τέχνην^p πνεύματι^q om. εἶναι

νῶν δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια
εἶπε πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν.
7 καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. καὶ
μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι ^τΤίτου
^τΙούστου, σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα
8 τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ
Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων
9 ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο· εἶπε δὲ ὁ Κύριος ^ςἐν
νυκτὶ δι' ὀράματος ^ττῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ
10 μὴ σιωπήσῃς· διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθή-
σεται σοι τοῦ κακῶσαί σε· διότι λαὸς ἐστὶ μοι πολὺς ἐν τῇ
11 πόλει ταύτῃ. ἐκάθισε ^τδὲ ^τἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων
ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν
ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ
13 τὸ βῆμα, λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον ^αἀναπείθει οὗτος ^τ
14 τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν. μέλλοντος δὲ τοῦ
Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰου-
δαίους, Εἰ μὲν ^ν-^τ ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥαδιούργημα πονηρόν,
15 ὧ ^τἸουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἡνεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ ^ςζητή-
ματά ^τἐστι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ'
ὑμᾶς, ὁψεσθε αὐτοί· κριτὴς ^ς-^τ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι
16, 17 εἶναι. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. ἐπιλα-
βόμενοι δὲ πάντες ^ς-^τ Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον
ἔμπροσθεν τοῦ βήματος. καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ
ἔμελεν.

18 Ὁ δὲ Παῦλος, ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελ-
φοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρί-
σκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς·

^τ om. Τίτου^ς δι' ὀράματος ἐν νυκτὶ^τ τε^α οὗτος ἀνα-

πείθει

^ν add οὖν^ς ζήτημά^ς add γὰρ^ς add οἱ^τ Ἑλληνες

19 εἶχε γὰρ εὐχὴν. ^aκατήντησαν¹ δὲ εἰς Ἔφεσον, κάκει-
 νους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν
 20 διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. ἐρωτῶντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα
 21 χρόνον μείναι ^{b-} οὐκ ἐπένευσεν, ^cἀλλὰ ἀποταξάμενος, καὶ
 εἰπὼν, Πάλιν¹ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ Θεοῦ θέλοντος,
 22 ^{d-} ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου. καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν,
 ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιό-
 23 χειαν. καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθε, διερχόμενος καθ-
 εξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ^eστηρίζων¹ πάντας
 τοὺς μαθητάς.

24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει,
 ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς
 25 γραφαῖς. οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου καὶ
 ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ
 26 Ἰησοῦ¹, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· οὗτός
 τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες
 δὲ αὐτοῦ ^gΠρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας¹ προσελάβοντο αὐτόν,
 27 καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν. βουλο-
 μένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν προτρεψάμενοι οἱ
 ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς
 παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς
 28 χάριτος· εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δη-
 μοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰη-
 σοῦν.

19 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ Παῦλον
 διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον, καὶ ^hεὐρεῖν¹
 2 τινὰς ⁱμαθητάς· εἰπέ τε¹ πρὸς αὐτούς, Εἰ Πνεῦμα Ἅγιον
 ἐλάβετε πιστεύσαντες· οἱ δὲ ^{k-} πρὸς αὐτόν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ

^a κατήντησε^b add παρ' αὐτοῖς^c ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς εἰπὼν,

Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα, πάλιν δὲ

^d add καὶ^e ἐπιστηρίζων^f Κυρίου^h εὐρώνⁱ μαθητὰς εἶπε^k add εἶπον^g Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα

3 Πνεῦμα Ἅγιόν ἐστὶν ἠκούσαμεν. εἶπέ τε ¹⁻, Εἰς τί οὖν
 4 ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. εἶπε
 δὲ Παῦλος, Ἰωάννης ^{m-} ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ
 λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσι,
 5 τοῦτ' ἐστὶν εἰς τὸν ⁿ⁻ Ἰησοῦν. ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν
 6 εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ
 Παύλου ^{o-} χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς,
 7 ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες
 ἄνδρες ὥσεὶ δεκαδύο.

8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας
 τρεῖς, διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
 9 Θεοῦ. ὥς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογούντες
 τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε
 τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράν-
 10 νου ^{p-}. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς
 κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ^{a-}
 11 Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας. δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας
 12 ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς
 ἀσθενοῦντας ^r ἀποφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια
 ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τὰ
 13 τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ^s ἐκπορεύεσθαι. ἐπεχείρησαν δέ
 τινες ^t καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνο-
 μάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
 τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες, ^u Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν
 14 ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. ἦσαν δέ ^x τινος Σκευᾶ Ἰουδαίου
 15 ἀρχιερέως ἐπτά ^y υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ
 πνεῦμα τὸ πονηρὸν ^z εἶπεν αὐτοῖς, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω,
 16 καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνας ἐστέ; καὶ ^a ἐφα-

¹ add πρὸς αὐτούς^m add μὲνⁿ add Χριστὸν^o add τὰς^p add τινός^a add Ἰησοῦ^r ἐπιφέρεσθαι^s ἐξέρχεσθαι ἀπ'αὐτῶν. ^t ἀπὸ^u Ὁρκίζομεν^x τινες υἱοὶ^y οἱ^z εἶπε^a ἐφαλλόμενος

λόμενος¹ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ
 πονηρόν, ^b—¹ κατακυριεύσας ὁ ἀμφοτέρων¹ ἴσχυσε κατ' αὐ-
 τῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ
 17 οἴκου ἐκείνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις
 τε καὶ Ἑλλήσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσε
 φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ
 18 Κυρίου Ἰησοῦ· πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἔξο-
 19 μολογούμενοι, καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. ἱκανοὶ
 δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους
 κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐ-
 20 τῶν, καὶ εὖρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. οὕτω κατὰ κράτος
^a τοῦ Κυρίου ὁ λόγος¹ ἡῤῥανε καὶ ἴσχυεν.

21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι
 διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς Ἱερου-
 σαλήμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ
 22 Ῥώμην ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν
 διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἑραστον, αὐτὸς ἐπέσχε
 χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον τάραχος οὐκ ὀλίγος
 24 περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,
 ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις
 25 ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην· οὓς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ
 τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης
 26 τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ὁ ἡμῖν¹ ἐστι. καὶ θεωρεῖτε καὶ
 ἀκούετε, ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς
 Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον,
 27 λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ μόνον
 δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν,
 ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν
 λογισθῆναι, μέλλειν ¹ τε¹ καὶ καθαιρεῖσθαι ² τῆς μεγαλειό-

^b add καὶ ^c αὐτῶν ^d ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ^e ἡμῶν ^f δὲ S.
^g τὴν μεγαλειότητα

τητος^h αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.
 28 ἀκούσαντες δέ, καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέ-
 29 γοντες, Μεγάλη ἡ Ὑρτεμις Ὑφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις
^hτῆς^h συγχύσεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον,
 συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον, Μακεδόνας, συνεκ-
 30 δήμους τοῦ Παύλου. τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν
 31 εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί. τινὲς δὲ καὶ τῶν
 Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρε-
 32 κάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν
 ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ
 33 πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. ἐκ δὲ
 τοῦ ὄχλου ⁱσυνεβίβασαν^h Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν
 τῶν Ἰουδαίων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, κατασείσας τὴν χεῖρα,
 34 ᾗθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δῆμῳ. ἐπιγνόντων δέ, ὅτι Ἰουδαῖός
 ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὥς ἐπὶ ὥρας δύο κρα-
 35 ζόντων, Μεγάλη ἡ Ὑρτεμις Ὑφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ
 γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν, Ὑνδρες Ὑφέσιοι, τίς γάρ
 ἐστιν ^kἀνθρώπων^h ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ὑφεσίων πόλιν νεω-
 κόρον οὔσαν τῆς μεγάλης ^{1-h}Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς;
 36 ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλ-
 37 μένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν. ἡγάγετε γὰρ
 τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας
 38 τὴν ^mθεὸν ἡμῶν^h. εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ
 τεχνῖται πρὸς τινα λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ
 39 ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. εἰ δέ τι περὶ ἐτέ-
 40 ρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ
 γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον,
 μηδεὶν αἰτίου ὑπάρχοντος· περὶ οὗ ⁿοὐ^h δυνησόμεθα ἀπο-
 41 δοῦναι λόγον ὁ περὶ^h τῆς συστροφῆς ταύτης. καὶ ταῦτα
 εἰπὼν ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

^h ὅλη ⁱ προεβίβασαν ^k ἄνθρωπος ¹ add θεῶς ^m θεὸν ὑμῶν
ⁿ om. οὐ ^o om. περὶ

- 20 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον ^ρ μεταπεμφθέντες
 ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ ^α παρακαλέσας,¹ ἀσπασάμενος
 2 ἐξῆλθε ^τ πορεύεσθαι² εἰς τὴν Μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ
 3 μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν
 4 εἰς τὴν Ἑλλάδα. ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ
 ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν
 Συρίαν, ἐγένετο ^ε γνώμη³ τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.
 5 συνέειπετο δὲ αὐτῷ ^ι ἄχρι τῆς Ἀσίας⁴ Σώπατρος ^υ Πύρρου⁵
 Βεροιαῖος· Θεσσαλονικέων δέ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος·
 καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δέ, Τυχικὸς καὶ
 6 Τρόφιμος. οὗτοι ^κ δὲ⁶ ^ς προελθόντες⁷ ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.
 7 ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ
 Φιλίππων, καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρις
 ἡμερῶν πέντε· οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ.
 8 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων ^η ἡμῶν⁸ κλάσαι
 ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύ-
 9 ριον, παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. ἦσαν δὲ
 λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ οὗ ^θ ἡμεν⁹ συνηγμένοι.
 10 ^β καθεζόμενος¹⁰ δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὐτυχὸς ἐπὶ τῆς
 θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύ-
 λου ἐπὶ πλεῖον κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ
 11 τριστεύγου κάτω, καὶ ἦρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος
 ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε, Μὴ θορυβεῖσθε·
 12 ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας
^ο τὸν¹¹ ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις
 13 αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ
 παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.
- 13 Ἡμεῖς δέ, προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν ^α ἐπὶ¹²

^ρ προσκαλεσάμενος^α om. παρακαλέσας,^τ πορευθῆναι^ε γνώμη^ι om. ἄχρι τῆς Ἀσίας Μ.^υ om. Πύρρου^κ om. δὲ^ς προσ-

ελθόντες Μ.

^η τῶν μαθητῶν τοῦ^θ ἦσαν^β καθήμενος^ο om. τὸν^α εἰς

τὴν Ἀσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον·
 14 οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς περῆν. ὥς δὲ
 ὁ συνέβαλλεν^ε ἡμῖν εἰς τὴν Ἀσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλ-
 15θομεν εἰς Μιτυλήνην. καὶ ἐκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ
 κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου, τῇ δὲ ἑτέρα παρεβάλομεν εἰς
 16 Σάμον, ^ετῇ δὲ ἐχομένῃ^ε ἤλθομεν εἰς Μίλητον. ^εκεκρίκει^ε
 γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἐφεσον, ὅπως μὴ γένηται
 αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατόν
^εεἶη^ε αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς
 Ἱεροσόλυμα.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφεσον μετεκαλέσατο
 18 τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὥς δὲ παρεγένοντο πρὸς
 αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς,

Ἵμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς
 τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,
 19 δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ ^ε1-
 δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπι-
 20βουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· ὥς οὐδὲν ὑπεστείλάμην τῶν συμφε-
 ρόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ
 21 καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσι
 τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν ^ε2-^ε εἰς τὸν Κύριον
 22 ἡμῶν Ἰησοῦν ^εΧριστόν^ε. καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμένος τῷ
 πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντή-
 23σονται μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατὰ
 πόλιν διαμαρτύρεται ^ε3-^ε μοι^ε λέγον ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις
 24 μένουσιν. ἀλλ' οὐδενὸς ^ε4-^ε λόγου^ε ποιῶμαι ^ε5-^ε τὴν ψυχὴν
^ε6-^ε τιμῶν^ε ἐμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου ^ε7-^ε, καὶ
 τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρ-

^ε συνέβαλλεν ^ε καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ, τῇ ἐχομένῃ A.S.M.
^ε ἔκρινε ^ε ἦν ^ε add πολλῶν ^ε add τὴν ^ε 1 om. Χριστόν M.
^ε om. μοι ^ε λόγον ^ε add οὐδὲ ἔχω. ^ε add μου ^ε add
 μετὰ χαρᾶς

25 τύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν,
 ἰδοῦ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς
 26 πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν ¹⁻· ² διότι ¹
 μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ¹ εἰμι ¹
 27 ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ
 28 ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ. προσέχετε
¹¹⁻ ¹ ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ
 " Ἀγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
² Θεοῦ ¹, ἣν περιεποιήσατο διὰ ³ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου ¹.
 29 ἐγὼ ²⁻ ¹ οἶδα ²⁻ ¹ ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου
 30 λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ
 ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,
 31 τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε,
 μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην
 32 μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τανῦν παρατί-
 θεμαι ὑμᾶς ¹¹⁻ ¹ τῷ ¹ Θεῷ ¹ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ
 τῷ δυναμένῳ ¹ οἰκοδομῆσαι ¹ καὶ δοῦναι ¹ τὴν ¹ κληρονομίαν
 33 ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ ἢ ἱματισ-
 34 μοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα. αὐτοὶ ¹⁻ ¹ γινώσκετε ὅτι ταῖς
 χρεαίαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες
 35 αὐταί. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντι-
 λαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων
 τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε, Μακάριόν ἐστι ² μᾶλλον
 διδόναι ¹ ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς
 37 προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπι-
 πεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν,
 38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλ-

¹ add τοῦ Θεοῦ ² διὸ ¹ ἐγὼ ¹¹ add οὖν ² Κυρίου M.
³ τοῦ ἰδίου αἵματος ² add γὰρ ¹ add τοῦτο, ¹ add ἀδελφοί,
¹ Κυρίῳ M. ¹ ἐποικοδομῆσαι ¹ ὑμῖν ¹ add δὲ ² διδόναι
 μᾶλλον

λουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

- 21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν ^hΚῶν, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν ²Ῥόδον, ἀκκέϊθεν εἰς Πάταρα· καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν ³εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ ⁱκατήλθομεν ^{||} εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ ⁴πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. ^jἀνευρόντες δὲ ^{||} ^kτοὺς ^{||} μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος μὴ ¹ἐπιβαίνειν ^{||} εἰς Ἱερουσαλὴμ. ⁵ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορεύομεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν ⁶αἰγιαλὸν ^mπροσευξάμενοι ἀπησπασάμεθα ^{||} ἀλλήλους, ⁿκαὶ ἐνέβημεν ^{||} εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. ⁷Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου, κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ⁸ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ^{o-||} ^pἤλθομεν ^{||} εἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ^{q-||} ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ⁹ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες ^rτέσσαρες ¹⁰παρθένοι ^{||} προφητεύουσαι. ἐπιμενόντων δὲ ^{s-||} ἡμέρας πλείους κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος. ¹¹καὶ ἔλθων πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δῆσας ¹ἐαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ^{||} εἶπε, Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη οὕτω δῆσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς

^h Κῶνⁱ κατήχθημεν^j καὶ ἀνευρόντες^k om. τοὺς Α.^l ἀναβαίνειν^m προσηυξάμεθα, καὶ ἀσπασάμενοιⁿ ἐπέβημεν^o add οἱ περὶ τὸν Παῦλον^p ἤλθον S.^q add τοῦ^r παρθένοι

τέσσαρες

^s add ἡμῶν^t τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας

- 12 χεῖρας ἐθνῶν. ὥς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς
 τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ.
 13 ὁ τότε ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συν-
 θρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι
 ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ ἐτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ
 14 ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ ἡσυ-
 χάσαμεν εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω.
 15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ὁ ἐπισκευασάμενος^α ἀνεβαί-
 16 νομεν εἰς Ἱερουσαλήμ. συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ
 Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ^β ξενισθῶμεν Μνάσωνί
 τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.
 17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀσμένως^γ ἀπεδέξαντο^δ
 18 ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῆει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν
 19 πρὸς Ἰάκωβον· πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ
 ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐξηγείτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν
 20 ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκού-
 σαντες ἐδόξαζον τὸν^ε Θεόν^ζ. εἰπόν τε αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ,
 πόσαι μυριάδες εἰσὶν^η ἐν τοῖς Ἰουδαίοις^θ τῶν πεπιστευκότων·
 21 καὶ πάντες ζήλωται τοῦ νόμου ὑπάρχουσι· κατηχήθησαν δὲ
 περὶ σοῦ, ὅτι ἀπόστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως τοὺς κατὰ
 τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ
 22 τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν. τί οὖν ἐστι; πάντως
 23 ἀκούσονται^ι ὅτι ἐλήλυθας. τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν·
 24 εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τού-
 τους παραλαβὼν ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ'
 αὐτοῖς, ἵνα^κ ξυρῇσονται^λ τὴν κεφαλὴν, καὶ^μ γινώσκονται^ν
 πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ
 25 στοιχεῖς καὶ αὐτοὺς τὸν νόμον φυλάσσω. περὶ δὲ τῶν πεπι-
 στευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς^ξ ἐπεστείλαμεν^ο, κρίναντες^π φυλάσ-

^α ἀπεκρίθη δὲ ^ζ ἀποσκευασάμενοι ^γ ἐδέξαντο ^ζ Κύριον
^α Ἰουδαίων ^β δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ^ο ξυρῇ-
 σονται ^δ γνώσι ^ε ἀπεστείλαμεν Μ. ^ε add μηδὲν τοιοῦτον
 τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ

σεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ ^{g-} αἷμα καὶ πνικτὸν
26 καὶ πορνείαν. τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ
ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεὶς εἰσῆει εἰς τὸ ἱερόν,
διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ, ἕως
οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.
27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς
Ἀσίας Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον
28 πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν κράζον-
τες, Ἀνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος
ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας
πανταχοῦ διδάσκων· ἔτι τε καὶ Ἑλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ
29 ἱερόν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. ᾗσαν γὰρ
προεωρακοὶ Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ,
30 ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. ἐκινήθη
τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλα-
βόμενοι τοῦ Παύλου εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως
31 ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. ζητούντων ^h τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι
ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη ⁱ συγχύ-
32 νεται· Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας
καὶ ἑκατοντάρχους κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν
χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν
33 Παῦλον. τότε ἐγγίσας ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ
ἐκέλευσε δεθῆναι ἀλύσεισι δυσί· καὶ ἐπυνθάνετο τίς ^{k-} εἴη,
34 καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ^l ἐπεφώνουν· ἐν
τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν
35 θόρυβον ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. ὅτε
δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν
36 ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει γὰρ
τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζον, Αἶρε αὐτόν.
37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ Παῦλος

λέγει τῷ χιλιάρχῳ, Εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρὸς σε; ὁ δὲ
 38 ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ
 πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν
 39 ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; εἶπε δὲ
 ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς τῆς
 Κιλικίας, οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπί-
 40 τρεψόν μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ
 ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ
 λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησε τῇ Ἑβραϊδι
 διαλέκτῳ λέγων,

22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς
 ὑμᾶς νῦν ἀπολογίας.

2 Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδι διαλέκτῳ προσεφώνει
 αὐτοῖς μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν· καὶ φησιν,

3 Ἐγὼ ^{m-l} εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς
 Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς
 πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου
 νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε
 4 σήμερον· ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων
 5 καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. ὥς καὶ
 ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ'
 ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμα-
 σκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκείσε ὄντας δεδεμένους εἰς
 6 Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ
 καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ
 7 τοῦ οὐρανοῦ περιεστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. ἔπεσόν τε
 εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ,
 8 Σαούλ, τί με διώκεις; ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, Κύριε;
 εἶπέ τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ
 9 διώκεις. οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, ^{n-l}

^m add μὲν

ⁿ add καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο,

10 τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. εἶπον δέ, Τί
 ποιήσω, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου
 εἰς Δαμασκόν· κακεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν
 11 τέτακταί σοι ποιῆσαι. ὥς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης
 τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι
 12 ἦλθον εἰς Δαμασκόν. Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ ° εὐλαβὴς¹ κατὰ
 τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων
 13 Ἰουδαίων, ἔλθων πρὸς με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι, Σαοὺλ
 ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. καγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς
 14 αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρί-
 σατό σε γινῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ
 15 ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ
 16 πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. καὶ νῦν
 τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας
 17 σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα ὡ αὐτοῦ¹. ἐγένετο δέ μοι
 ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν
 18 τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά
 μοι, Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι οὐ
 19 παραδέξονται σου α-¹ μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. καγὼ εἶπον,
 Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων
 20 κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε
 ἐξεχείτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς
 ἤμην ἐφeskτός, καὶ συνευδοκῶν ¹-¹, καὶ φυλάσσω τὰ ἱμάτια
 21 τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. καὶ εἶπε πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ
 εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.
 22 Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν
 φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ
 23 γὰρ καθῆκον αὐτὸν ζῆν. κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥι-
 πτούντων τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν αἶρα,
 24 ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλιάρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,

° εὐσεβὴς

P τοῦ Κυρίου

1 add τὴν

2 add τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ

εἰπὼν μάλιστα ἀνετάζεσθαι αὐτὸν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν
 25 οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ὥς δὲ ⁸ προέτειναν¹ αὐτὸν τοῖς
 ἱμαῖσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ
 ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;
 26 ἀκούσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος προσελθὼν ^ι τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγ-
 γειλε¹ λέγων, ^υ Τί μέλλεις ποιεῖν;¹ ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος
 27 Ῥωμαῖός ἐστι. προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ, Λέγε
 28 μοι, ^ς—¹ σὺ Ῥωμαῖός εἶ;¹ ὁ δὲ ἔφη, Ναί. ἀπεκρίθη ^ς δὲ¹ ὁ
 χιλιάρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην
 ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.
 29 εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνε-
 τάξειν· καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός
 ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί
 κατηγορεῖται ^ς ὑπὸ¹ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτόν ^α—¹, καὶ
^β ἐκέλευσε συνελθεῖν¹ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ^ο πᾶν¹ τὸ συνέδριον
^δ—¹, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

23 Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν, Ὁ ἄνθρωπος ἀδελ-
 φοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι
 2 ταύτης τῆς ἡμέρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς
 3 παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. τότε ὁ Παῦλος
 πρὸς αὐτὸν εἶπε, Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖχε κεκονια-
 μένε· καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν
 4 κελεύεις με τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν ἀρ-
 5 χιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδειν,
 ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ, Ὁ ἄρχων τοῦ
 6 λαοῦ σου οὐκ ἔρεῖς κακῶς. γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν
 μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων ^ο ἔκραξεν¹
 ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ὁ ἄνθρωπος ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς

⁸ προέτεινεν S.
 ποιεῖν. ^ς add εἰ

^β ἐκέλευσεν ἐλθεῖν

^ι ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ

^υ τε

^ο ὅλον

^ς παρὰ

^δ add αὐτῶν

^υ Ὁρα τί μέλλεις

^ς add ἀπὸ τῶν δεσμῶν

^ο ἔκραξεν

[†] Φαρισαίων[†]. περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
 7 κρίνομαι. τοῦτο δὲ αὐτοῦ ^β εἰπόντος^β ἐγένετο στάσις τῶν
 Φαρισαίων καὶ ^h-^h Σαδδουκαίων· καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος.
 8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν, ⁱ μήτεⁱ
 ἄγγελον μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφό-
 9 τερα. ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες ^k τινὲς^k
 τῶν γραμματέων^l τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο
 λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ·
 10 εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ¹ ἄγγελος;¹ πολλῆς δὲ
^m γινομένης^m στάσεως ⁿ φοβηθεῖςⁿ ὁ χιλιάρχος, μὴ δια-
 σπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα κατα-
 βαλὼν ἀρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν
 παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε, Θάρσει
^o-^o.^o ὥς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω
 σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες ^p συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι^p
 ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως
 13 οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον· ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα
 14 οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν ^q ποιησάμενοι^q. οἵτινες προσελ-
 θόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀνα-
 θέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδεὶς γεύσασθαι ἕως οὗ
 15 ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ
 χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως ^r καταγάγῃ αὐτὸν εἰς^r
 ὑμᾶς, ὥς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ
 αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ
 16 ἀνελεῖν αὐτόν. ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ
 ἔνεδρον, παραγενόμενος, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,

[†] Φαρισαίου ^β λαλήσαντος ^h add τῶν ⁱ μηδὲ ^k οἱ
 γραμματεῖς ¹ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. ^m γενομένης ⁿ εὐλα-
 βηθεῖς ^o add Παῦλε ^p τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν ^q πεποι-
 κότες ^r αὐριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς

17 ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα
 τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς
 18 τὸν χιλιάρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν
 παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον, καὶ φησιν,
 'Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον
 19 τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. ἐπι-
 λαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος καὶ ἀναχωρήσας
 κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο, Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;
 20 εἶπε δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτησαί σε, ὅπως
 αὐρίον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὥς ⁸ μέλλων¹
 21 τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. σὺ οὖν μὴ πει-
 σθῆς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους
 τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν
 μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ νῦν ἔτοιμοί εἰσι,
 22 προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν οὖν χιλι-
 ἀρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλήσαι,
 23 ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς με. καὶ προσκαλεσάμενος δύο
 τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν, 'Ετοιμάσατε στρατιώτας
 διακοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἵππεῖς
 ἐβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας
 24 τῆς νυκτός· κτήνη τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν
 25 Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα· γράψας ἐπι-
 στολὴν [†] ἔχουσιν¹ τὸν τύπον τοῦτον·
 26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν.
 27 τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλ-
 λοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι
 28 ἐξειλόμην ^{u-1}, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι. βουλόμενός ^x τε
 ἐπιγνῶναι¹ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ ^y κατήγαγον
 29 αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν¹. ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ
 ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσ-

⁸ μέλλοντές[†] περιέχουσιν^u add αὐτόν^x δὲ γνῶναι^y om. κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν M.

30 μὼν ἔγκλημα ἔχοντα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν
 ἄνδρα ^{z-} ἔσεσθαι ^{a-} ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σε, παρ-
 αγγείλας καὶ τοῖς κατηγοροῖς λέγειν ^{b-} πρὸς αὐτὸν ἐπὶ
 σοῦ. ^{c-}

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς,
 ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ ^{a-} νυκτὸς εἰς τὴν
 32 Ἀντιπατρίδα. τῇ δὲ ἐπαύριον, ἑάσαντες τοὺς ἱππεῖς ^e ἀπέρ-
 33 χεσθαι^l σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν· οἵτινες
 εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστο-
 34 λὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. ἀνα-
 γνοὺς δέ ^{f-}, καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστί, καὶ
 35 πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν
 καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται· ^g κελεύσας^l ἐν τῷ
 πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι ^h αὐτόν^l.

24 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ
ⁱ πρεσβυτέρων τινῶν^l καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός· οἵτινες
 2 ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. κληθέντος δὲ
 αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων,
 3 Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, καὶ ^k διορθωμάτων^l
 γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε
 καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φηλιξ, μετὰ πάσης
 4 εὐχαριστίας. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλείϊόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ
 5 ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. εὐρόντες γὰρ
 τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν, καὶ κινοῦντα ^l στάσεις^l πᾶσι τοῖς
 Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν
 6 Ναζωραίων αἱρέσεως· ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπέίρασε βεβηλῶσαι·
 8 ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν· ^{m-} παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας,

^z add μέλλειν ^a add ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ^b add τὰ ^c add ἔρρω-
 σο. A.S.M. ^d add τῆς ^e πορεύεσθαι ^f add ὁ ἡγεμών ^g ἐκέ-
 λευσέ τε αὐτόν ^h om. αὐτόν ⁱ τῶν πρεσβυτέρων ^k κατορθωμάτων
^l στάσιν ^m add καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. παρ-
 ελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλιάρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε,
 κελεύσας τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· (ver. 7, &c.) A.S.M.

περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐ-
9 τοῦ. ^πσυνεπέθεντο¹ δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα
οὕτως ἔχειν.

10 Ἀπεκρίθη ^οτε¹ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος
λέγειν,

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπι-
11 στάμενος ^πεὐθύμως¹ τὰ περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, δυνα-
μένου σου ^αἐπιγινῶναι¹ ὅτι οὐ πλείους εἰσὶ μοι ἡμέραι ^τ-¹
δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ^ςεἰς¹ Ἱερουσαλήμ·
12 καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον ἢ
^τἐπίστασιν¹ ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε
13 κατὰ τὴν πόλιν. ^υοὐδὲ¹ παραστήσαι ^ς-¹ δύνανταί ^γσοι¹
14 περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι
κατὰ τὴν ὁδόν, ἣν λέγουσιν αἴρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πα-
τρὶ Ὡεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ ^ττοῖς
15 ἐν¹ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεόν,
ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι
16 ^α-¹ δικαίων τε καὶ ἀδίκων. ἐν τούτῳ ^βκαὶ¹ αὐτὸς ἀσκῶ,
ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀν-
17θρώπους διαπαντός. δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων ^ο-¹ ἐλεημοσύνας
ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου ^απαρεγενόμεν¹ καὶ προσφοράς·
18 ἐν ^οαἷς¹ εὐρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου
οὐδὲ μετὰ θορύβου· τινὲς ^δδὲ¹ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι—
19 οὓς ^ςἔδει¹ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς
20 με. ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, ^ητί¹ εὐρον ^ι-¹ ἀδίκημα
21 στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς,
ἧς ἔκραξα ^κἐν αὐτοῖς ἐστῶς¹, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν
ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ^λἐφ'¹ ὑμῶν.

^π συνέθεντο ^ο δὲ ^π εὐθυμότερον ^α γινῶναι ^τ add ἢ
^ς ἐν ^τ ἐπισύστασιν ^υ οὔτε ^ς add με S. ^γ om. σοι
^ς om. τοῖς ἐν ^α add νεκρῶν ^β δὲ ^ο add παρεγενόμεν
^δ om. παρεγενόμεν ^ο οἷς ^ε om. δὲ A. ^ς δεῖ S. ^η εἴ τι
^ι add ἐν ἐμοὶ ^κ ἐστῶς ἐν αὐτοῖς ^λ ὑφ'

- 22 ^m Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ¹, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ
περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῇ,
23 διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς· διαταξάμενος ⁿ-¹ τῷ ἑκατον-
τάρχη τηρεῖσθαι ὁ αὐτόν¹, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κω-
λύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ^r-¹ αὐτῷ.
- 24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρου-
σίλλῃ τῇ ^a ἰδίᾳ γυναικὶ¹ οὔσῃ Ἰουδαίᾳ μετεπέμψατο τὸν
Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν ^r Ἰησοῦν¹
25 πίστεως. διαλεγόμενου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγ-
κρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ^s-¹ ἔμφοβος γενό-
μενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ
26 μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε· ἅμα ^t-¹ καὶ ἐλπίζων ὅτι
χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου ^u-¹. διὸ καὶ πυκ-
27 νότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ. διετίας δὲ
πληρωθείσης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον·
θέλων τε ^x χάριτα¹ καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ
κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.
- 25 Φῆστος οὖν, ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη
2 εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας. ἐνεφάνισάν ^r τε¹ αὐτῷ
^z οἱ ἀρχιερεῖς¹ καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύ-
3 λου· καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ,
ὅπως μεταπέμψηται αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦν-
4 τες ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπε-
κρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ^a εἰς Καισάρειαν¹, ἑαυτὸν δὲ
5 μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν ^b ἐν ὑμῖν, φησί,
δυνατοὶ¹ συγκαταβάντες, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ ^c ἄτοπον¹,
κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ.
- 6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας ^d οὐ πλείους ὀκτῶ¹ ἢ δέκα,

^m Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς ⁿ add τε ^o τὸν
Παῦλον ^p add ἢ προσέρχεσθαι ^a γυναικὶ αὐτοῦ ^r om. Ἰησοῦν
^s add ἔσσεσθαι ^t add δὲ ^u add ὅπως λύση αὐτόν ^x χάριτας
^r δὲ ^z οἱ ἀρχιερεῖς ^a ἐν Καισαρείᾳ ^b δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησί,
^c τούτῳ ^d πλείους

καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βή-
 7 ματος ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ
 αὐτοῦ περιέστησαν ^ε αὐτὸν¹ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβε-
 8 βηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα ² αἰτιώματα καταφέ-
 ροντες³, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι, ³ τοῦ Παύλου ἀπολογου-
 μένου⁴ ὅτι Οὐτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ
 9 ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. ὁ Φῆστος δέ, τοῖς
 Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ
 εἶπε, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κρί-
 10 νεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ βήματος Καί-
 σαρος ἐστὼς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν
 11 ἡδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. εἰ μὲν ⁵ οὖν¹
 ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ
 ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου,
 οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦ-
 12 μαι. τότε ὁ Φῆστος, συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου,
 ἀπεκρίθη, Καίσαρα ⁶ ἐπικέκλησαι¹· ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.
 13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς
 καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν ⁷ ἀσπασάμενοι¹ τὸν
 14 Φῆστον. ὥς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος
 τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων, Ἀνὴρ τις
 15 ἐστὶ καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος· περὶ οὗ, γενο-
 μένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
 πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ ⁸ κατα-
 16 δίκην¹. πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις
 χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον ⁹ ¹⁻¹, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος
 κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς, τόπον τε ἀπολογίας
 17 λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,
 ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ

^ε om. αὐτὸν² αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου³ ἀπο-

λογουμένου αὐτοῦ

⁴ γὰρ⁵ ἐπικέκλησαι;⁶ ἀσπασόμενοι⁷ δίκην⁸ add εἰς ἀπώλειαν

18 βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· περὶ οὗ σταθέντες
οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ^m ἔφερον ⁿ ὧν ^o ἐγὼ ὑπενόουν
19 πονηρῶν, ^p ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας
εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν
20 ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ ^o-^{||} τὴν περὶ
^p τούτων ^{||} ζήτησιν ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερου-
21 σαλήμ, κακεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ δὲ Παύλου ἐπικα-
λεσαμένου, τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν,
ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ ^a ἀναπέμψω ^{||} αὐτὸν πρὸς
22 Καίσαρα. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ^r-^{||}, Ἐβουλόμεν
καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. ^s-^{||} Ἀὔριον, φησίν, ἀκούσῃ
αὐτοῦ.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης
μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον
σύν τε ^t-^{||} χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν ^u-^{||} τῆς
24 πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἦχθη ὁ Παῦλος. καί
φησιν ὁ Φῆστος, Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρ-
όντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον, περὶ οὗ ^x ἄπαν ^{||} τὸ
πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ
25 ἐνθάδε, ^y βοῶντες ^{||} μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ἐγὼ δὲ ^z κατε-
λαβόμεν ^{||} μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι. ^a-^{||} αὐτοῦ
δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν ^b-^{||}.
26 περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. διὸ προ-
ήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ
Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ ^c τί γράψω ^{||}.
27 ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ'
αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται σοι

^m ἐπέφερον ⁿ ὑπενόουν ἐγώ, ^o add εἰς ^p τούτου ^a πέμψω
^r add ἔφη ^s add ὁ δέ, ^t add τοῖς ^u add οὔσι ^x πᾶν
^y ἐπιβοῶντες ^z καταλαβόμενος ^a add καὶ ^b add αὐτόν
^c τι γράψαι

ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ^dἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο,¹

- 2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ
 Ἀγρίππα, ἡγῆμαι ἐμαυτὸν μακάριον ^eἐπὶ σοῦ μέλλων σή-
 3 μερον ἀπολογεῖσθαι,¹ μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων
 τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων διὸ δέομαι ^f—
 4 μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ
 νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ^gἐν τε¹
 5 Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες ^h—¹ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές
 με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην
 6 αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. καὶ νῦν
 ἐπ' ἐλπίδι τῆς ⁱεἰς¹ τοὺς πατέρας ^kἡμῶν¹ ἐπαγγελίας γενο-
 7 μένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκά-
 φυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῖον ἐλπίζει
 καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι ^lὑπὸ Ἰουδαίων,
 8 βασιλεῦ¹. τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς
 9 ἐγείρει; ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ
 10 τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἐν
 Ἱεροσολύμοις· καὶ πολλοὺς ^mτε¹ τῶν ἀγίων ἐγὼ ⁿἐν¹ φυλα-
 καῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν,
 11 ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον. καὶ κατὰ πάσας
 τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασ-
 φημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ
 12 εἰς τὰς ἑξω πόλεις. ἐν οἷς ^o—¹ πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκόν,
 μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς ^p—¹ τῶν ἀρχιερέων,
 13 ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ
 τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς
 14 σὺν ἐμοὶ πορευομένους. πάντων ^qτε¹ καταπεσόντων ἡμῶν

^d ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ^e μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ
 σήμερον· ^f add σου ^g ἐν ^h add οἱ ⁱ πρὸς ^k om. ἡμῶν
^l βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ^m om. τε ⁿ om. ἐν
^o add καὶ ^p add παρὰ ^q δέ

εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν ^τλέγουσαν πρὸς με¹ τῇ Ἑβραϊδὶ
 διαλέκτῳ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς
 15 κέντρα λακτίζειν. ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, Κύριε; ὁ δὲ ^βΚύ-
 16 ριος¹ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι,
 καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι,
 προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδές ^τμε¹
 17 ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ^υἐκ¹
 18 τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ^κἐγὼ ἀποστέλλω σε¹ ἀνοιῆσαι ὀφθαλμοὺς
 αὐτῶν, ^γτοῦ¹ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξου-
 σίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν
 ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ.
 19 ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς τῇ οὐρανίῳ
 20 ὀπτασίᾳ· ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν ^κτε¹ καὶ Ἱεροσολύ-
 μοις, ^α-¹ πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθ-
 νεσιν, ^βἀπήγγελλον¹ μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν
 21 Θεὸν ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. ἔνεκα τούτων
 με ^ο-¹ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο δια-
 22 χειρίσασθαι. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ^αἀπὸ¹ τοῦ Θεοῦ
 ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα ^ομαρτυρόμενος¹ μικρῷ τε
 καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφηῆται ἐλάλησαν
 23 μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωσῆς, εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ
 πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ
^ττε¹ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι.
 24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ
^βφησί¹, Μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν
 25 περιτρέπει. ὁ δὲ ^ηΠαῦλος¹, Οὐ μαίνομαι, φησί, κράτιστε
 Φῆστε, ἀλλ' ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγ-
 26 γομαι. ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ

^τ λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν ^β om. Κύριος ^τ om. με
 A.S.M. ^υ om. ἐκ ^κ νῦν σε ἀποστέλλω ^γ καὶ Α. ^κ om. τε
^α add εἰς ^β ἀπαγγέλλων S. ^ο add οἱ ^α παρὰ ^ο μαρ-
 τυρούμενος ^τ om. τε ^β ἔφη ^η om. Παῦλος

παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ
 πείθομαι οὐδέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο.
 27 πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πι-
 28 στεύεις. ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον ⁱ⁻·, Ἐν ὀλίγῳ με
 29 πείθεις Χριστιανὸν ^kποιῆσαι^l. ὁ δὲ Παῦλος ¹⁻·, Εὐξαίμην
 ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν ^mμεγάλῳ^l, οὐ μόνον σὲ
 ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοι-
 ούτους ὁποῖος κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.
 30 ⁿ Ἀνέστη τε^l ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἢ τε Βερνίκη καὶ
 31 οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς
 ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν
 32 πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη,
 Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο
 Καίσαρα.
 27 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρε-
 δίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας ἑκατον-
 2 τάρχη, ὀνόματι Ἰουλίῳ, σπείρης Σεβαστῆς. ἐπιβάντες δὲ
 πλοῖον Ἀδραμυττηνῷ, ὁ μέλλοντι^l πλεῖν ^pεἰς^l τοὺς κατὰ τὴν
 Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μα-
 3 κεδόνος Θεσσαλονικέως. τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα·
 φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε
 4 πρὸς ^qτοὺς^l φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. κἀκεῖθεν
 ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους
 5 εἶναι ἐναντίους. τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ
 Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας.
 6 κἀκεῖ εὐρὼν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον Ἀλεξανδρίνον πλέον εἰς
 7 τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέ-
 ραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,
 μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην

ⁱ add ἔφη ^k γενέσθαι
 ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη
 τοὺς S.

¹ add εἶπεν
^o μέλλοντες

^m πολλῷ ⁿ Καὶ
^p om. εἰς ^q om.

8 κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν
 εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Διμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν
 πόλις Λασαία.

9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς
 τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, πα-
 10 ρήνει ὁ Παῦλος λέγων αὐτοῖς, Ὑποψαύετε, θεωρῶ ὅτι μετὰ
 ὑβρεως καὶ πολλῆς ζημίας, οὐ μόνον τοῦ ἱφορτίου¹ καὶ
 τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι
 11 τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἐκατόνταρχος τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυ-
 κλήρῳ² μᾶλλον ἐπέειθετο³ ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις.

12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν
 οἱ πλείους ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι⁴ ἐκεῖθεν⁵, εἰπὼς δύ-
 ναιτο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς
 13 Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. ὑποπνεύ-
 σαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι,
 14 ἄραντες ἁσσον⁶ παρελέγοντο τὴν Κρήτην. μετ' οὐ πολὺ
 δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός, ὁ καλούμενος⁷ εὐ-
 15 ρακύλων⁸. συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυνα-
 16 μένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον
 δέ τι ὑποδραμόντες, καλούμενον⁹ Καῦδα¹⁰, ἰσχύσαμεν μό-
 17 λισ¹¹ περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης· ἦν ἄραντες βοηθείαις
 ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν
 18 σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο·
 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρριψαν¹².
 20 μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέ-
 ρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρεῖτο
 21 πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. πολλῆς¹³ ἄσιτίας ὑπαρ-
 χούσης τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ὑποψαύετε

¹ φόρτον² ἐπέειθετο μᾶλλον³ ἀκείθεν⁴ ἁσσον S.⁵ εὐροκλύδων⁶ Κλαύδην A.S.: Κλαῦδα M.⁷ μόλις ἰσχύσαμεν⁸ σύρτιν⁹ ἐρρίψαμεν¹⁰ δέ

μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς
 22 Κρήτης, κερδησαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ
 τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία
 23 ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ
 ταύτῃ ^{a-} τοῦ Θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, ° ἄγγελος^h
 24 λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ
 ἰδοὺ, κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ
 25 σοῦ. διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως
 26 ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ
 ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.
 27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νυξ ἐγένετο, διαφορομένων ἡμῶν
 ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενδύουσιν οἱ ναῦται
 28 προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν· καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιᾶς
 εἴκοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον
 29 ὀργυιᾶς δεκαπέντε. φοβούμενοί τε, ^f μήπου κατὰ^h τραχεῖς
 τόπους ^g ἐκπέσωμεν^h, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσ-
 30 σαραις ἤρχοντο ἡμέραν γενέσθαι. τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων
 φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν
 θάλασσαν προφάσει ὥς ἐκ πῶρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκ-
 31 τείνειν, εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώ-
 ταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
 32 δύνασθε. τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς
 33 σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν
 ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν
 τροφῆς λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτῃ σήμερον ἡμέραν προσ-
 34 δοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. διὸ πα-
 ρακαλῶ ὑμᾶς ⁱ μεταλαβεῖν^h τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς
 ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρῖξ ^k ἀπὸ^h
 35 τῆς κεφαλῆς ^l ἀπολείται^h. εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον,
 εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἥρξατο

^a add ἄγγελος^o om. ἄγγελος^f μήπως εἰς^g ἐκπέσωσιν S.^h προσλαβεῖνⁱ ἐκ^k πεσεῖται

36 ἐσθίειν. εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελά-
 37 βοντο τροφῆς. ἡμεῖν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ [™] δια-
 38 κόσιαι ἐβδομήκοντα ἕξ^ℓ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον
 39 τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ὅτε
 δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον δέ τινα
 κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ^π ἐβουλεύοντο^ℓ, εἰ δύναιντο,
 40 ^ο ἐξῶσαι^ℓ τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς
 τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων·
 καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεύσῃ κατεῖχον εἰς τὸν
 41 αἰγιαλόν· περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ^ρ ἐπέκει-
 λαν^ℓ τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πλώρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσά-
 42 λευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας ^α-^ℓ. τῶν δὲ
 στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι,
 43 μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι. ὁ δὲ ἐκατόνταρχος, βουλό-
 μενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλή-
 ματος· ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας
 44 πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ
 σανίσιν, οὓς δὲ ἐπὶ τινῶν τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως
 ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

28 Καὶ διασωθέντες τότε ^τ ἐπέγνωμεν^ℓ ὅτι ^β Μελίτη^ℓ ἡ νῆσος
 2 καλεῖται. ^ιοἷ τε^ℓ βάρβαροι παρείχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλαν-
 θρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας
 3 ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφесτώτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. συ-
 στρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων ^υτι^ℓ πλήθος, καὶ ἐπι-
 θέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ^ν ἀπὸ^ℓ τῆς θερμῆς ἐξελθοῦσα
 4 καθήψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὥς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμε-
 νον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους,
 Πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ
 5 τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας

[™] ὡς ἐβδομήκοντα ἕξ M.

^π ἐβουλεύσαντο

^ο ἐκσῶσαι M.

^ρ ἐπώκειλαν

^α add τῶν κυμάτων

^τ ἐπέγνωσαν

^β Μελιτήνη M.

^ι οἱ δὲ

^υ om. τι

^ν ἐκ

6 τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. οἱ δὲ προσεδόκων
αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν· ἐπὶ
πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον
εἰς αὐτὸν γινόμενον, ^κ μεταβαλλόμενοι^λ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν
εἶναι.

7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκείνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώ-
τῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ· ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς
8 ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ
Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι.
πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς
9 χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. τούτου ^γ δὲ^λ γενομένου καὶ οἱ
λοιποὶ οἱ ^ζ ἐν τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας^λ προσήρχοντο καὶ
10 ἐθεραπεύοντο· οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ
ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς ^α τὰς χρείας^λ.

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχει-
μακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμερ Διοσκοούροις.
12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς.
13 ὅθεν ^β περιελθόντες^λ κατηντήσαμεν ^ο εἰς^λ Ῥήγιον· καὶ μετὰ
μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς
14 Ποτιόλους· οὗ ^δ εὐρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ^α παρ'^λ
αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἐπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην
15 ἤλθομεν. κάκειθεν οἱ ἀδελφοί, ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν,
^ο ἤλθον^λ εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν
Ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε
θάρσος.

16 Ὅτε δὲ ^ε εἰσῆλθομεν^λ εἰς Ῥώμην, ^β ἐπετράπη τῷ Παύλῳ^λ
μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι ^η αὐτὸν^λ

^κ μεταβαλλόμενοι

^γ οὖν

^ζ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ

^α τὴν χρείαν

^β περιελόντες M.

^ο εἰν S.

^α ἐπ'

^ο ἐξῆλθον

^ε ἤλθομεν

^β ὁ ἐκατόνταρχος παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ·

τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη A.S.M.

^η τὸν Παῦλον

τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρῶτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν
 ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, ¹ Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί,¹ οὐδὲν ἐναντίον
 ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατράοις, δέσμιος ἐξ
 18 Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων· οἵ-
 τινες, ἀνακρίναντές με, ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν
 19 αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰου-
 δαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὥς τοῦ ἔθ-
 20 νους μου ἔχων τι κατηγορήσαι. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν
 παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι· ἔνεκεν γὰρ τῆς
 21 ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν ταύτην περικείμεαι. οἱ δὲ
 πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα
 ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν
 22 ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν. ἀξιοῦμεν δὲ
 παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως
 ταύτης γνωστὸν ^κ ἡμῖν ἐστίν¹ ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.
 23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἤκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν
 πλείονες· οἷς ἐξετίθετο, διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ
 Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς ¹⁻¹ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τε τοῦ νόμου
 24 Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἐσπέρας. καὶ
 25 οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμφω-
 νοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου
 ῥῆμα ἔν, ὅτι Καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐλάλησε διὰ
 26 Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ^μ ὑμῶν¹ λέγον,
 Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπέ, Ἀκοῇ ἀκούσετε,
 καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε·
 27 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὥσιν
 βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·
 μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὥσιν ἀκούσωσι, καὶ
 τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ^ν ἰάσομαι¹ αὐτούς.

¹ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγώ^κ ἐστίν ἡμῖν¹ add τὰ^μ ἡμῶν^ν ἰάσωμαι

28 γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη ὁ τοῦτο¹
 τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ· αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. ^{p-||}
 30 ^a Ἐνέμεινε¹ δὲ ^{r-||} διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ
 31 ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, κηρύσ-
 σων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ
 Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

160

1 Παῦλος δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφω-
 2 ρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν
 3 προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις, περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ,
 4 τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὀρι-
 σθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης ἐξ
 5 ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, δι'
 οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν
 6 πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· ἐν οἷς ἐστε
 7 καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ· πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ
 ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἀγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
 Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
^a περὶ¹ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν
 9 ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω
 ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς

^o om. τοῦτο

^p add ver. 29 καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ
 Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. A.S.M.

^r add ὁ Παῦλος

^a ὑπὲρ

^a Ἐμεινε

ἀδιαλείπτως μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμαι, πάντοτε ἐπὶ τῶν προσ-
 10 ευχῶν μου δεόμενος, εἴπως ἤδη ποτὲ εὐδοωθήσομαι ἐν τῷ
 11 θελήματι τοῦ Θεοῦ ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς. ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν
 ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ
 12 στηριχθῆναι ὑμᾶς, τοῦτο δέ ἐστι, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν
 13 διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. οὐ θέλω
 δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἔλθειν
 πρὸς ὑμᾶς (καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο), ἵνα ^βτινὰ καρ-
 πὸν¹ σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.
 14 Ἑλληνσί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης
 15 εἰμί. οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ
 16 εὐαγγελίσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον ^γ-¹.
 δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι,
 17 Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι. δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν
 αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν· καθὼς γέγρα-
 πται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.
 18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὁργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν
 ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ
 19 κατεχόντων· διότι τὸ γνῶσθον τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν
 20 αὐτοῖς· ^δὁ Θεὸς γὰρ¹ αὐτοῖς ἐφάνέρωσε. τὰ γὰρ ἀόρατα
 αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθο-
 ρᾶται, ἥ τε αἰδίδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης, εἰς τὸ εἶναι
 21 αὐτοὺς ἀναπολογήτους· διότι, γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ ὥς
 Θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς
 διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία·
 22, 23 φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, καὶ ἥλλαξαν τὴν
 δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνης φθαρτοῦ
 ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν.
 24 Διὸ ^ε-¹ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν
 καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα

^β καρπὸν τινα ^γ add τοῦ Χριστοῦ ^δ ὁ γὰρ Θεὸς ^ε add καὶ

25 αὐτῶν ἐν [†]αὐτοῖς[†]. οἵτινες μετέλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὃς ἐστὶν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἶ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετέλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν
27 εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες, ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατα-
εργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.

28 Καὶ καθὼς οὐκ ἔδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ
29 καθήκοντα, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, ^{g-} ^g πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κα-
30 κοηθείας, ψιθυριστάς, καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπει-
31 θεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ^{h-} ^h ἀνελεήμονας·
32 οἵτινες, τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι.

2 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσ-
2 σεις ὁ κρίνων. οἶδαμεν ⁱ ⁱ δὲⁱ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ
3 κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. λογίξῃ
δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας
4 καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; ἡ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ
5 εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ

[†] ἑαυτοῖς^g add πορνεία,^h add ἀσπόνδους,ⁱ γὰρ M.

ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ
 6 ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώ-
 7 σει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν
 ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζῶν
 8 αἰώνιον· τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι ¹⁻ τῇ ἀληθείᾳ
 9 πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ² ὀργὴ καὶ θυμός¹, θλίψις καὶ
 στενοχωρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζο-
 10 μένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἑλλήνος· δόξα
 δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν,
 11 Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι· οὐ γὰρ ἐστὶ προσωπο-
 12 ληψία παρὰ τῷ Θεῷ. ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως
 καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κρι-
 13 θήσονται· οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ ¹⁻ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ
 14 Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται· ὅταν γὰρ
 ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ³ποιῶσιν¹,
 15 οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος· οἵτινες ἐνδεί-
 κνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν,
 συμμαρτυροῦσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλλή-
 λων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων,
 16 ἐν ἡμέρᾳ ὅτε ²κρίνῃ¹ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ
 τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

17 ὁ Εἰ δὲ¹ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ ³⁻ νόμῳ,
 18 καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκι-
 19 μάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, πέποιθάς
 20 τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παι-
 δευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν
 21 τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· ὁ οὖν διδάσκων
 ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν,
 22 κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; ὁ βδελυσσό-
 23 μενος τὰ εἰδῶλα, ἱεροσυλεῖς; ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ

¹ add μὲν ² θυμός καὶ ὀργή ¹ add τοῦ ³ ποιῇ ² κρίνει M.
 ο*18ε ³ add τῷ

24 τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; τὸ γὰρ
 ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι,
 25 καθὼς γέγραπται. περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον
 πράσσης· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖ, ἡ περιτομή σου
 26 ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα
 τοῦ νόμου φυλάσσει, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτο-
 27 μὴν λογισθῆσεται, καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν
 νόμον τελοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παρα-
 28 βάτην νόμου; οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ
 29 ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή· ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ
 Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι
 οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

3 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου; ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς
 2 περιτομῆς; πολὺ κατὰ πάντα τρόπον· πρῶτον μὲν ^ῥ ὅτι
 3 ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν
 τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταρ-
 4 γήσει; μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ
 ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται, "Ὅπως ἂν δικαιωθῇς
 5 ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. εἰ
 δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν;
 μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; (κατὰ ἄνθρωπον
 6 λέγω.) μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον;
 7 εἰ ^α δὲ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσ-
 8 σευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς
 κρίνομαι; καὶ μὴ (καθὼς βλασφημούμεθα, καὶ καθὼς φασί
 τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι) ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ
 ἀγαθὰ; ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι.

9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προητιασάμεθα γὰρ
 10 Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι· καθὼς
 11 γέγραπται ὅτι Οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν,

12 οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν· πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα
 ἡχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως
 13 ἐνός· τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις
 14 αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν· ὧν
 15 τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν
 16 ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐ-
 17, 18 τῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ
 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

19 Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ,
 ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος
 20 τῷ Θεῷ· διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ
 21 ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. νυνὶ δὲ
 χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη
 22 ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν· δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ
 πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας ¹-¹ τοὺς πιστεύοντας·
 23 οὐ γὰρ ἔστι διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται
 24 τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι
 25 διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃν προέθετο
 ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς
 ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προ-
 26 γεγονότων ἁμαρτημάτων ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ· πρὸς ² τὴν ¹
 ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι
 27 αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. ποῦ
 οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων;
 28 οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. λογιζόμεθα ³ οὖν ¹ ² δικαιου-
 29 σθαι πίστει ¹ ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. ἡ Ἰουδαίων ὁ
 30 Θεὸς μόνον; οὐχί ³-¹ καὶ ἐθνῶν; ναί, καὶ ἐθνῶν· ⁴ εἴπερ ¹
 εἷς ὁ Θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκρο-
 31 βυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς
 πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἰστώμεν.

¹ add καὶ ἐπὶ πάντας A.S.M.
 δικαιουσθαι

² add δὲ

³ om. τὴν
⁴ ἐπείπερ

⁵ γὰρ M.

⁶ πίστει

4 Τί οὖν ἐροῦμεν ² εὐρηκέναι Ἀβραάμ τὸν προπάτορα ἡμῶν¹
 2 κατὰ σάρκα; εἰ γὰρ Ἀβραάμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει
 3 καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. τί γὰρ ἡ γραφή λέγει;
 'Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δι-
 4 καιοσύνην. τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ
 5 χάριν, ἀλλὰ κατὰ ^{a-} ὀφείλημα. τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ,
 πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἄσεβῃ, λογίζεται ἡ
 6 πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει
 τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύ-
 7 νην χωρὶς ἔργων, Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
 8 ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι· μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ
 9 λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν. ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ
 τὴν περιτομήν; ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γάρ,
 10 ^{b-} Ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. πῶς
 οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι; ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν
 11 περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ· καὶ σημεῖον ἔλαβε περιτο-
 μῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκρο-
 βυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων
 δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι ^{c-} αὐτοῖς τὴν δικαιοσύ-
 12 νην, καὶ πατέρα περιτομῆς, τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἔχνεσι τῆς ἐν ^{a-} ἀκροβυστίᾳ
 13 πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ
 ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον
 14 αὐτὸν εἶναι ^{e-} κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ
 οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται
 15 ἡ ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ ^f δὲ¹ οὐκ
 16 ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα
 κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ
 σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πί-
 17 στεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν (καθὼς γέ-

² om. εὐρηκέναι M.: Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὐρηκέναι A.S.

^b add ὅτι

^c add καὶ

^d add τῇ

^e add τοῦ

^f γὰρ

γραφται ὅτι Πατέρα πολλῶν ἔθνων τέθεικά σε) κατέναντι οὗ
ἐπίστευσεν Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦν-
18 τος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπί-
στευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἔθνων κατὰ
19 τὸ εἰρημένον, Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. καὶ μὴ ἀσ-
θενήσας τῇ πίστει ^{g-} κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ^h ἥδηⁱ
νεκρωμένον (ἐκατονταέτης που ὑπάρχων), καὶ τὴν νέκρω-
20 σιν τῆς μήτρας Σάρρας· εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ
οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς
21 δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπήγγελται δυ-
22 νατός ἐστι καὶ ποιῆσαι. διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαι-
23 οσύνην. οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη
24 αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πι-
στεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ
25 νεκρῶν, ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἡγέρθη
διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

5 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ⁱ ἔχωμεν^l πρὸς τὸν
2 Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν
προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν ^k τῇ πίστει^l εἰς τὴν χάριν ταύτην
ἐν ᾗ ἐστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ
3 Θεοῦ. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν,
4 εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ
5 δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει,
ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
6 διὰ Πνεύματος Ἀγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. ἔτι γὰρ Χριστὸς
ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν ¹ ἔτι^l κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέ-
7 θανε. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται ὑπὲρ γὰρ
8 τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. συνίστησι δὲ
τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἀμαρτωλῶν
9 ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. πολλῷ οὖν

^g add οὐ
πίστει M.

^h om. ἥδη M.
¹ om. ἔτι

ⁱ ἔχωμεν A.S.M.

^k om. τῇ

μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι'
 10 αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν
 τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον
 11 καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· οὐ μόνον δέ,
 ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.
 12 Διὰ τοῦτο, ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν
 κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως
 εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες
 13 ἥμαρτον,—ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία
 14 δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου. ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ
 θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρ-
 τήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστι
 15 τύπος τοῦ μέλλοντος. ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω
 καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι οἱ πολ-
 λοὶ ἀπέθανον, πολλῶ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ
 ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς
 16 πολλοὺς ἐπερίσσευσε. καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαντος,
 τὸ δῶρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ
 17 χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. εἰ γὰρ
 τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ
 ἐνός, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσεῖαν τῆς χάριτος καὶ
 18 λεύσουσι διὰ τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἄρα οὖν ὡς δι' ἐνὸς
 παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω
 καὶ δι' ἐνὸς δικαίωματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν
 19 ζωῆς. ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου
 ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπα-
 20 κοῆς τοῦ ἐνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. νόμος δὲ
 παρεισήλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὐ δὲ ἐπλεό-

21 νασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις· ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

6 Τί οὖν ἐροῦμεν; ^α ἐπιμένωμεν¹ τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις ² πλεονάσῃ; μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ³ πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθη-
μεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθη-
4 μεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον· ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περι-
5 πατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ C. 2. 4
6 θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δου-
7 λεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ
8 τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν
9 ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει.
10 ὁ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὁ δὲ ζῇ,
11 ζῇ τῷ Θεῷ. οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς
μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ °-||.

12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώ-
13 ματι, εἰς τὸ ὑπακούειν ^p-|| ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ· μηδὲ παρ-
ιστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ
παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ, ^α ὥσει¹ ἐκ νεκρῶν ζῶντας,
14 καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. ἁμαρτία γὰρ
ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ
χάριν.

^α ἐπιμενοῦμεν^ο add τῷ Κυρίῳ ἡμῶν^p add αὐτῇ ἐν^α ὥς

15 Τί οὖν ; ¹ ἁμαρτήσωμεν¹, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ'
 16 ὑπὸ χάριν ; μὴ γένοιτο. οὐκ οἶδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυ-
 τοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἥτοι
 17 ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην ; χάρις δὲ
 τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ
 18 καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, ἐλευθερωθέντες
 19 δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. ἀνθρώ-
 πινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν· ὥσπερ
 γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ
 τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη
 20 ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. ὅτε γὰρ δοῦλοι
 21 ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. τίνα οὖν
 καρπὸν εἶχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε ; τὸ γὰρ τέλος
 22 ἐκείνων θάνατος. νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας,
 δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγια-
 23 σμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρ-
 τίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

7 ¹ Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, (γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ,) ὅτι
 2 ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ; ἡ γὰρ
 ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀπο-
 3 θάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ἄρα
 οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς χρηματίζει, ἐὰν γένηται
 ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ
 τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ
 4 ἐτέρῳ. ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ
 διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἐτέρῳ,
 5 τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. ὅτε
 γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ
 τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφο-

¹ ἁμαρτήσωμεν

6 ρῆσαι τῷ θανάτῳ. νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου,
 7 ἀποθανόντες⁸ ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν
 καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

7 Τί οὖν ἐροῦμεν ; ὁ νόμος ἁμαρτία ; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν
 ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμον· τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν
 8 οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις· ἀφορ-
 μὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο
 ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά.
 9 ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς
 10 ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὐρέθη μοι ἡ
 11 ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον· ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορ-
 μὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς
 12 ἀπέκτεινεν. ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ
 13 δικαία καὶ ἀγαθή. τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ [†]ἐγένετο[†] θάνατος ;
 μὴ γένοιτο. ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ
 ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον,—ἵνα γένηται καθ' ὑπερ-
 14 βολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. οἶδαμεν γὰρ
 ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ ^υσάρκινός^υ εἰμι,
 15 πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ
 γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω, τοῦτο πράσσω· ἀλλ' ὃ μισῶ,
 16 τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ
 17 ὅτι καλός. νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ
 18 οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί,
 τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παρά-
 19 κειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν ^κοὐ^κ^κ. οὐ γὰρ ὃ
 θέλω ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω.
 20 εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ^ν—^ν, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι
 21 αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. εὕρισκω ἄρα τὸν
 22 παράκειται. συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν

⁸ ἀποθανόντος Α.[†] γέγονε^υ σαρκικός^κ οὐχ εὕρισκω^ν add ἐγώ

23 ἔσω ἄνθρωπον· βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου,
ἀντιστρατεύμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτί-
ζοντά με ^z ἐν^{||} τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί
24 μου. ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ
25 σώματος τοῦ θανάτου τούτου; ^a εὐχαριστῶ^{||} τῷ Θεῷ διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ
μὲν νοῖ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

8 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ^{b-1}.
2 ὁ γὰρ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.
3 τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ
Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας,
4 καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, ἵνα
τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα
5 περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες
τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύ-
6ματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα
7 τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς
ἐχθρα εἰς Θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται,
8 οὐδὲ γὰρ δύναται· οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύ-
9 νανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ
Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ
10 ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν
σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύ-
11 νην. εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ
ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας ^c Χριστὸν Ἰησοῦν^{||} ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσκει
καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ ^d τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ
Πνεύματος^{||} ἐν ὑμῖν.

12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφείλεται ἐσμέν, οὐ τῇ σαρκί, τοῦ

^z om. ἐν A.S.M.

^a χάρις δὲ M.

^b add μὴ κατὰ σάρκα περι-

πατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα

^c τὸν Χριστὸν

^d τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ

Πνεῦμα S.M.

13 κατὰ σάρκα ζῆν· εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνή-
σκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε,
14 ζήσεσθε. ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ
15 Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον,
ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κρᾶζομεν, Ἀββᾶ, ὁ
16 πατήρ. αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν,
17 ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ· εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι κληρο-
νόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ· εἴπερ συμπά-
σχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

18 Δογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ
19 πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ἡ γὰρ
ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ
20 Θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη,
21 οὐχ ἑκούσα ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ὁ ἐλπίδι¹ ὅτι καὶ
αὕτῃ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς
22 εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. οἶδαμεν
γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ
23 νῦν. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύ-
ματος ἔχοντες² ἡμεῖς³, καὶ ἄ⁴ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν,
υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος
24 ἡμῶν. τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ
25 ἔστιν ἐλπίς· ὁ γὰρ⁵ βλέπει, τίς⁶ ἐλπίζει⁷; εἰ δὲ ὁ οὐ βλέ-
πομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται⁸ τῇ ἀσθε-
νείᾳ⁹ ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα καθὼς δεῖ, οὐκ οἶδαμεν·
ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει¹⁰ στεναγμοῖς ἀλα-
27 λήτοις· ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ
28 Πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἀγίων. οἶδα-
μεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ¹¹ εἰς

¹ ἐλπίδι, A.S.M.

τις, τί καὶ A.S.M.

ὑπὲρ ἡμῶν

² om. ἡμεῖς³ ὑπομένει M.⁴ add ὁ Θεὸς M.⁵ add ἡμεῖς⁶ ταῖς ἀσθενείαις⁷ βλέπει⁸ add

29 ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. ὅτι οὖς προέγνω,
καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς
30 τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· οὖς δὲ
προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὖς ἐκάλεσε, τούτους
καὶ ἐδικαίωσεν· οὖς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε.

31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ'
32 ἡμῶν; ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν
πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα
33 ἡμῖν χαρίσεται; τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ
34 ^η δικαίων· τίς ὁ ^ο κατακρινῶν^η; Χριστὸς ὁ Ἰησοῦς^η ὁ ἀποθα-
νών, μᾶλλον δὲ ^α ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν,^η ὅς ^η ἐστίν ἐν δεξιᾷ
35 τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ^η ἡμῶν.^η τίς ἡμᾶς χωρίσει
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ ^η Χριστοῦ^η; θλίψις; ἡ στενοχωρία;
ἡ διωγμός; ἡ λιμός; ἡ γυμνότης; ἡ κίνδυνος; ἡ μάχαιρα;
36 καθὼς γέγραπται ὅτι Ἐνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν
37 ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. ἀλλ' ἐν τούτοις
38 πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. πέπεισμαι
γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζῶῃ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ
39 ^η οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα οὔτε δυνάμεις^η οὔτε ὑψωμα
οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ
ἡμῶν.

9 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυρούσης
2 μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ, ὅτι λύπη μοι
3 ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὁδύνη τῇ καρδίᾳ μου. νύχόμην
γὰρ ^η ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ^η ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν
4 ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα· οἵτινές εἰσιν
Ἰσραηλίται, ὧν ἡ υἰοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθήκαι καὶ
5 ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, ὧν οἱ πατέρες,

^η δικαίων; M. ^ο κατακρινῶν P om. Ἰησοῦς ^α καὶ ἐγερθεὶς,
^η add καὶ ^η ἡμῶν; M. ^η Θεοῦ M. ^η οὔτε δυνάμεις οὔτε
ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα ^η αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι

καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ ^γσάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων Θεὸς¹
 6 εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. οὐχ οἶον δὲ ὅτι ἐκπέ-
 πτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι
 7 Ἰσραήλ· οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα· ἀλλ'
 8 Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα. τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα
 τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς
 9 ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος
 οὗτος, Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ
 10 Σάρρᾳ υἱός. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἐνὸς κοίτην
 11 ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν,—μήπω γὰρ γεννηθέν-
 των, μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ ^zφαῦλον¹, ἵνα ἡ κατ'
 ἐκλογὴν ^aπρόθεσις τοῦ Θεοῦ¹ μένη, οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ'
 12 ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρήθη αὐτῇ ὅτι Ὁ μείζων δουλεύσει τῷ
 13 ἐλάσσονι· καθὼς γέγραπται, Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ
 Ἑσαὺ ἐμίσησα.

14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; μὴ γένοιτο.
 15 τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει, Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω
 16 ὃν ἂν οἰκτείρω. ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέ-
 17 χοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ. λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ
 Φαραὼ ὅτι Εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι
 ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου
 18 ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκλη-
 ρύνει.

19 Ἐρεῖς ^bμοι οὖν¹, Τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι
 20 αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; ^cὦ ἄνθρωπε, μενοῦνγε¹ σὺ τίς εἶ ὁ
 ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλά-
 21 σαντι, Τί με ἐποίησας οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κερα-
 μεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς
 22 τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐνδεί-

^γ σάρκα. ὁ ὧν ἐπὶ πάντων Θεὸς οἱ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων. Θεὸς Μ.

^z κακόν

^a τοῦ Θεοῦ πρόθεσις

^b οὖν μοι

^c μενοῦνγε, ὦ

ἄνθρωπε,

ξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ ἤνεγκεν
 ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώ-
 23 λειαν, ^a καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ
 24 σκεύη ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν, οὓς καὶ ἐκάλεσεν
 25 ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν; ὥς καὶ ἐν
 τῷ Ὡσηὲ λέγει, Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου, καὶ τὴν
 26 οὐκ ἡγαπημένην ἡγαπημένην. καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ
 ἐρρήθη αὐτοῖς, Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ
 27 Θεοῦ ζῶντος. Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ, Ἐὰν ᾗ
 ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ
 28 ὕπόλειμμα ^g σωθήσεται· λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμ-
 29 νων ^f ποιήσῃ Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ καθὼς προείρηκεν
 Ἡσαΐας, Εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα,
 ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὠμοιώθημεν.
 30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην
 κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως·
 31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον ^g οὐκ
 32 ἔφθασε. διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ^h ἔργων. ⁱ
 33 προσέκοψαν τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, καθὼς γέ-
 γραπται, Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ
 πέτραν σκανδάλουν καὶ ^k ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατα-
 σχυνθήσεται.
 10 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις
 2 ^l πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ^m αὐτῶν ⁿ εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ
 γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.
 3 ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν ⁿ
 ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.
 4 τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύ-

^a om. καὶ M.^g κατάλειμμα^f add ἐν δικαιοσύνῃ· ὅτι λόγον

συντετμημένον

^g add δικαιοσύνης^h ἔργων νόμου. A.S.: ἔργων, M.ⁱ add γὰρ^k add pās^l add ἡ^m τοῦ Ἰσραὴλ ἐστίνⁿ add

δικαιοσύνην

5 οντι. Μωσῆς γὰρ γράφει ὅτι¹ τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ
 ρ-¹ νόμου α-¹ ὁ ποιήσας x-¹ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν β-¹ αὐτῇ¹.
 6 ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει, Μὴ εἶπης ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; (τοῦτ' ἔστι,
 7 Χριστὸν καταγαγεῖν) ἢ, Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον;
 8 (τοῦτ' ἔστι, Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.) ἀλλὰ τί λέγει;
 'Εγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν·
 9 ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν,¹
 καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ
 10 νεκρῶν, σωθήσῃ· καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην,
 11 στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ γραφή,
 12 Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται. οὐ γάρ
 ἔστι διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος
 πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν·
 13 Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.
 14 πῶς οὖν ὁ ἐπικαλέσωνται¹ εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ
 x-¹ πιστεύσωσιν¹ οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ y-¹ ἀκούσωσι¹ χωρὶς
 15 κηρύσσοντος; πῶς δὲ z-¹ κηρύξωσιν¹, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; ^{υ.ε.λ. 5}
 καθὼς γέγραπται, Ὡς ὥραῖοι οἱ πόδες α-¹ τῶν εὐαγγελιζο-
 μένων b-¹ ἀγαθά.
 16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ
 17 λέγει, Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; ἄρα ἡ πίστις ἐξ
 18 ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος c-¹ Χριστοῦ¹. ἀλλὰ λέγω, μὴ
 οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε εἰς πάσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγ-
 γος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα
 19 αὐτῶν. ἀλλὰ λέγω, μὴ d-¹ Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω¹; πρῶτος Μωσῆς
 λέγει, Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει

o om. ὅτι

p add τοῦ

q add ὅτι

x add αὐτὰ

b αὐτοῖς

t ὁμολογήσῃς τὸ ῥῆμα ἐν τῷ στόματί σου, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς, Μ.

u ἐπι-

καλέσονται

x πιστεύουσιν

y ἀκούσουσι

z κηρύξουσιν

a add τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην,

b add τὰ

c Θεοῦ

d οὐκ

ἔγνω Ἰσραὴλ

20 ἀσυνέτῳ παροργισθῆναι ὑμᾶς. Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει,
 Εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ
 21 μὴ ἐπερωτῶσι. πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει, Ὁλην τὴν ἡμέ-
 ραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ
 ἀντιλέγοντα.

11 Λέγω οὖν, μὴ ἀπόσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; μὴ γέ-
 νοιτο. καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ,
 2 φυλῆς Βενιαμίν. οὐκ ἀπόσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν
 προέγνων. ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἡλίου τί λέγει ἡ γραφή; ὥς
 3 ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ ^{ο-1}, Κύριε, τοὺς προ-
 φήτας σου ἀπέκτειναν, ¹⁻¹ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν·
 4 καὶ ἐπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου. ἀλλὰ
 τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισ-
 5 χιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. οὕτως
 οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λείμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέ-
 6 γονεν. εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων. ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι
 7 γίνεται χάρις. ⁸⁻¹ τί οὖν; δ' ἐπιζητεῖ Ἰσραὴλ, ^h τοῦτο
 οὐκ ἐπέτυχεν· ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώ-
 8 θησαν· καθὼς γέγραπται, Ἐδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα
 κατανύξεως, ὁφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ
 9 ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ Δαβὶδ λέγει, Γενη-
 θήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς θήραν, καὶ εἰς
 10 σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς· σκοτισθήτωσαν οἱ
 ὁφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν δια-
 11 παντὸς σύγκαμψον. λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν, ἵνα πέσωσι;
 μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς
 12 ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλώσαι αὐτούς. εἰ δὲ τὸ παράπτωμα
 αὐτῶν πλοῦτος κόσμος, καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν,
 πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;
 13 Ὑμῖν ¹ δὲ ¹ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. ἐφ' ὅσον μὲν ^k οὖν ¹ εἰμι

^ο add λέγων^f add καὶ⁸ add εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις·

ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον.

^h τούτου¹ γὰρ^k om. οὖν

14 ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάσω· εἴ πως
 παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.
 15 εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσ-
 16 ληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἀγία, καὶ τὸ
 17 φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἀγία, καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δέ τινες τῶν
 κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης
 ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης ¹⁻ τῆς πίότητος τῆς
 18 ἐλαίας ἐγένου, μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατα-
 καυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάξεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ.
 19 ἐρεῖς οὖν, Ἐξεκλάσθησαν ^{m-} κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ.
 20 καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας.
 21 μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ
 22 φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, ⁿ⁻ οὐδέ σου ^o φείσεται^l. ἶδε
 οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας
^p ἀποτομία,^l ἐπὶ δὲ σέ ^a χρηστότης Θεοῦ^l, ἐὰν ἐπιμείνης τῇ
 23 χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ
 ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ
 24 ἐστὶν ὁ Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς
 κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρί-
 σθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν
 ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο,
 ἵνα μὴ ᾔτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρως ἀπὸ μέρους
 τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ·
 26 καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται, Ἡξεὶ ἐκ
 27 Σιὼν ὁ ῥυόμενος, ^{r-} ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· καὶ
 αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρ-
 28 τίας αὐτῶν. κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ
 29 δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ἀμεταμέλητα
 30 γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ. ὥσπερ γὰρ ^{s-}

h. 2.
4

¹ add καὶ A.S.M. ^m add οἱ ⁿ add μήπως ^o φείσεται
^p ἀποτομίαν ^a χρηστότητα ^r add καὶ ^s add καὶ

ὕμεις ποτὲ ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων
 31 ἀπειθείᾳ, οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει
 32 ἵνα καὶ αὐτοὶ [†] νῦν ^{||} ἐλεηθῶσι. συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς
 πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.

33 Ὡ βάρους πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. ὥς
 ἀνεξερευνήτα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ
 34 αὐτοῦ. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ
 35 ἐγένετο; ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ;
 36 ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ
 δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ
 Θεοῦ, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν,
 2 εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν. καὶ μὴ
 συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ
 ἀνακαινώσει τοῦ νοός ^{u-||}, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέ-
 λημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι
 ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν
 εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως.
 4 καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι ^x πολλὰ μέλη ^{||} ἔχομεν, τὰ δὲ
 5 μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν
 σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, [†] τὸ ^{||} δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη.
 6 ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθείσαν ἡμῖν
 διάφορα, εἴτε προφητεῖαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως·
 7 εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδα-
 8 σκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς,
 ἐν ἀπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰλαρό-
 9 τητι. ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν,
 10 κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ, τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλό-
 11 στοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, τῇ σπουδῇ μὴ

† om. νῦν

u add ὑμῶν

x μέλη πολλὰ

† ὁ

12 ὁκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ ^z Κυρίῳ^h δουλεύοντες, τῇ
 ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ
 13 προσκαρτεροῦντες, ταῖς χρεαίαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες, τὴν
 14 φιλοξενίαν διώκοντες. εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς.
 15 εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε. χαίρειν μετὰ χαιρόντων, ^{a-}
 16 κλαίειν μετὰ κλαιόντων. τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες.
 μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγό-
 17 μενοι. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. μηδενὶ κακὸν
 ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. προνοοῦμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων
 18 ἀνθρώπων. εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων
 19 εἰρηνεύοντες. μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε
 τόπον τῇ ὀργῇ. γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀντα-
 20 ποδώσω, λέγει Κύριος. ^b ἀλλὰ ἐὰν^h πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου,
 ψώμιζε αὐτόν. ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν. τοῦτο γὰρ ποιῶν
 21 ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. μὴ νικῶ
 ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

13 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω. οὐ ^{εξουστ}
 γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ^c ὑπὸ^h Θεοῦ, αἱ δὲ οὐσαι ^{a-}
^{τοῦ} Θεοῦ ^{e-} τεταγμέναι εἰσίν. ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ
 ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν. οἱ δὲ ἀνθεστη-
 3 κότες ἑαυτοῖς κρῖμα λήψονται. οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ
 φόβος ^f τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ^h. θέλεις δὲ μὴ
 φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον
 4 ἐξ αὐτῆς. Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστι σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν
 δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ. οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ
 Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἐκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν
 5 πράσσοντι. διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν
 6 ὀργήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ
 φόρους τελεῖτε. λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο
 7 προσκαρτεροῦντες. ἀπόδοτε ^{g-} πᾶσι τὰς ὀφειλάς. τῷ τὸν

^z καιρῷ S.M.^a add καὶ^b ἐὰν οὖν^c ἀπὸ^d add ἐξουσίαι^e add τοῦ^f τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν^g add οὖν

φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν.

8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· ὁ γὰρ
9 ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκε. τὸ γὰρ Οὐ μοιχεύ-
σεις, Οὐ φονεύσεις, Οὐ κλέψεις, ^{h-} Οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ
εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται,
10 ἐν τῷ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. ἡ ἀγάπη
τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ
ἀγάπη.

11 Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ⁱ ἤδη ὑμᾶς ^l ἐξ
ὑπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε
12 ἐπιστεύσαμεν. ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· ἀπο-
θώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ^k ἐνδυσώμεθα δὲ ^l τὰ ὅπλα
13 τοῦ φωτός. ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ
κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ
14 ζήλῳ. ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ
τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς
2 διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα,
3 ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχана ἐσθίει. ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα
μὴ ἐξουθενεῖτω, ¹ ὁ δὲ ^h μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω
4 ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλό-
τριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει. σταθήσεται
5 δέ· ^m δυνατεῖ γὰρ ὁ Κύριος ^h στῆσαι αὐτόν. ὃς μὲν κρίνει
ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος
6 ἐν τῷ ἰδίῳ νοῦ πληροφορεῖσθω. ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ
φρονεῖ· ⁿ⁻ ^o καὶ ^h ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ
7 τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ
τῷ Θεῷ. οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀπο-

^h add Οὐ ψευδομαρτυρήσεις,

ⁱ ἡμᾶς ἦδη

^k καὶ ἐνδυσώμεθα

¹ καὶ ὁ ^m δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς

ⁿ add καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν

ἡμέραν Κυρίῳ οὐ φρονεῖ· ^o om. καὶ

8 θνήσκει. ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀπο-
 θνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν· ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν
 9 τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν. εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς
 10 ῥ-¹ ἀπέθανε καὶ ¹ἔζησεν¹, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυ-
 11 ριεύσῃ. σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί
 ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα
 12 τῷ βήματι τοῦ ²Θεοῦ¹. γέγραπται γάρ, Ζῶ ἐγώ, λέγει
 Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξο-
 13 μολογήσεται τῷ Θεῷ. ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ
 λόγον δώσει τῷ Θεῷ.
 14 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλ-
 λον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον.
 15 οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι'
 ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.
 16 εἰ ³γὰρ¹ διὰ βρώμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ
 ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκείνον ἀπόλλυε,
 17 ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ
 18 ἀγαθόν· οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρώσις καὶ
 πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι
 19 Ἁγίῳ. ὁ γὰρ ἐν ⁴τούτῳ¹ δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος
 20 τῷ Θεῷ, καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρή-
 21 νης ⁵διώκωμεν¹, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. μὴ
 ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν
 22 καθαρά· ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσ-
 23 θίοντι. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ
 ἐν ⁶ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ⁷·¹ σὺ πίστιν ⁸ἣν ἔχεις¹
 κατὰ ⁹σραυτὸν¹ ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων
 23 ἑαυτὸν¹ ἐν ¹⁰ᾧ δοκιμάζει. ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ,

¹ add καὶ² ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν³ Χριστοῦ⁴ δὲ⁵ τούτοις⁶ διώκομεν M.⁷ add ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεί A.S.M.⁸ ἔχεις;

κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.²⁻¹

15 Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βασιτάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος ^{a-1} ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρесе· ἀλλὰ καθὼς γέγραπται Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδίζόντων σὲ ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ^b ἐγράφη¹, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ^c διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δόξῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν· ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσ- ἐλάβετο ^a ὑμᾶς¹, εἰς δόξαν Θεοῦ. ^c λέγω γὰρ Χριστὸν¹ διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεόν, καθὼς γέγραπται, Διὰ τοῦτο ἐξο- μολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. καὶ πάλιν λέγει, Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ πάλιν, Αἰνεῖτε, ^f πάντα τὰ ἔθνη, τὸν Κύριον, καὶ ἐπαινεσάτω- σαν¹ αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει, Ἔσται ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἀγίου. Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πά- σης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. τολμη-

² insert here vv. 25-27 of chap. xvi. M.

γράφη ^c om. διὰ ^d ἡμᾶς A.S.M.

^f τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε

^a add γὰρ

^b προε-

^c λέγω δὲ Ἰησοῦν Χριστὸν

ρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν ^{g-} ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμνησκῶν
 16 ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ^h ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς
 τὸ εἶναί με λειτουργὸν ⁱ Χριστοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουρ-
 γοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ
 17 τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. ἔχω
 οὖν ^k τὴν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς ^l τὸν Θεόν.
 18 οὐ γὰρ τολμήσω ^m τι λαλεῖν ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς
 19 δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἐν δυνάμει
 σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει Πνεύματος ⁿ Ἁγίου. ὥστε
 με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπλη-
 20 ρωκεῖναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. οὕτω δὲ φιλοτιμού-
 μενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ
 21 ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ. ἀλλὰ καθὼς γέγραπται
 ὅτι Ὅψονται οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ οὐκ ἀκη-
 κόασι συνήσουσι.

22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.
 23 νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν
 24 δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὡς ^p ἂν
 πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν ^{q-} (ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος
 θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἔαν ὑμῶν
 25 πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ)—νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱε-
 26 ρουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία
 καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν
 27 ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. εὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφειλέται
^r εἶσιν αὐτῶν. εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινωνήσαν
 τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι
 28 αὐτοῖς. τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς
 τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν.

^g add ἀδελφοί, ^h ὑπὸ ⁱ Ἰησοῦ Χριστοῦ ^k om. τὴν
^l om. τὸν ^m λαλεῖν τι ⁿ Θεοῦ A.S.M., or om. Ἁγίου M.
^o Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὥψονται ^p ἔαν ^q add ἐλεύσομαι
 πρὸς ὑμᾶς ^r αὐτῶν εἰσιν

29 οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας
⁸—¹ Χριστοῦ ἐλεύσομαι.

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνίσα-
 31 σθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν· ἵνα
 ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ¹—¹ ἡ δια-
 κονία μου ἢ εἰς Ἱερουσαλήμ εὐπρόσδεκτος ²τοῖς ἀγίοις γένη-
 32 ται¹. ἵνα ἐν χαρᾷ ³ἐλθὼν¹ πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ
 33 ⁴—¹ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ
 πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

16 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὗσαν διά-
 2 κονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς· ἵνα αὐτὴν προσδέ-
 ξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ
 ἂν ὑμῶν χρήσῃ πράγματι· καὶ γὰρ ²αὐτὴ¹ προστάτις πολ-
 λῶν ἐγενήθη, καὶ ³ἐμοῦ αὐτοῦ¹.
 3 Ἀσπάσασθε ⁴Πρίσκαν¹ καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου
 4 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν
 τράχηλον ὑπέθηκαν· οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ
 5 πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν· καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκ-
 κλησίαν. ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν
 6 ἀπαρχὴ τῆς ⁷Ἀσίας¹ εἰς Χριστόν. ἀσπάσασθε ⁸Μαρίαν¹,
 7 ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ⁹ὑμᾶς¹. ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον
 καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου,
 οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ
 8 γεγόνασιν ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε ¹⁰Ἀμπλιᾶτον¹ τὸν ἀγα-
 9 πητόν μου ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργόν
 10 ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. ἀσπά-
 σασθε Ἀπελλὴν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς
 11 ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. ἀσπάσασθε Ἡροδίωνα τὸν συγγενῆ

⁸ add τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ¹ add ἵνα ² γένηται τοῖς ἀγίοις

³ ἐλθῶ ⁴ add καὶ ⁵ αὐτῇ ⁶ αὐτοῦ ἐμοῦ ⁷ Πρίσκιλλαν

⁸ Ἀχαΐας ⁹ Μαριάμ ¹⁰ ἡμᾶς ¹¹ Ἀμπλίαν

μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν
 12 Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας
 ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ
 13 ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν
 14 Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε Ἀσύγ-
 κριτον, Φλέγοντα, ⁸ Ἑρμῆν, Πατρόβαν, Ἑρμᾶν,^h καὶ τοὺς
 15 σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν,
 Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν
 16 αὐτοῖς πάντας ἀγίους. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι
 ἀγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι ^h πᾶσαι^l τοῦ Χριστοῦ.
 17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας
 καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποι-
 18 οῦντας· καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν. οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ
 ἡμῶν ^{i-h} Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἐαυτῶν κοιλίᾳ·
 καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρ-
 19 δίας τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο.
^k ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω^l. θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς
 20 τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης
 συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.

1^l Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.^l

m-l

21 ⁿ Ἀσπάζεται^l ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λού-
 22 κιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. ἀσπά-
 ζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ.
 23 ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὁ ὅλης τῆς ἐκκλη-
 σίας^l. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἑραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ
 Κούαρτος ὁ ἀδελφός. p-l

25 ^a Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου

⁸ Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν, ^h om. πᾶσαι ^l add Ἰησοῦ
^k χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν ^l om. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρισ-
 τοῦ μεθ' ὑμῶν. M. ^m add ἀμήν. A. ⁿ Ἀσπάζονται ^o τῆς
 ἐκκλησίας ὅλης ^p add ver. 24 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρισ-
 τοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. A.S.M. ^a om. vv. 25-27 M.

καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστη-
 26 ρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου φανερωθέντος δὲ νῦν
 διὰ τε γραφῶν προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ
 27 εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, μόνῳ
 σοφῷ Θεῷ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ^τῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
 ἀμήν.¹

B—1

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος
 2 Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ
 οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς
 ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν ^a—¹ καὶ ἡμῶν
 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ^bμου¹ πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ
 5 χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἐν
 παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώ-
 6 σει, καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν·
 7 ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχο-
 μένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 8 ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 9 τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. πιστὸς ὁ Θεός, δι' οὗ
 ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν.

^τ om. ῶ A.M.^a add subscription Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.^a add τε^b om. μου M.

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ
 ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ
 11 ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί
 12 μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι. λέγω δὲ τοῦτο,
 ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ
 13 Ἀπολλῶ, Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, Ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. μεμέρισται ὁ
 ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; ἢ εἰς τὸ
 14 ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; εὐχαριστῶ ὁ Θεὸς ὅτι
 15 οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον· ἵνα μὴ
 16 τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ὁ ἐβαπτίσθητε. ἐβάπτισα
 δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον
 17 ἐβάπτισα. οὐ γὰρ ἀπέστείλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ'
 εὐαγγελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ
 σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.
 18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία
 19 ἐστί, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστί. γέγραπται
 γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν
 20 συνετῶν ἀθετήσω. ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεὺς; ποῦ συ-
 ζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν
 21 σοφίαν τοῦ κόσμου^ε; ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ
 οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ
 Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύ-
 22 οντας. ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι^ς σημεῖα^δ αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνες
 23 σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρω-
 24 μένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἢ ἔθνεσι^δ δὲ μωρίαν, αὐτοῖς
 δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ
 25 δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν. ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον
 τῶν ἀνθρώπων ἐστί, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον
 τῶν ἀνθρώπων ἐστί.

^ε Χριστός. Μ.

τούτου

^ς σημείον

^δ om. τῷ Θεῷ Μ.

^δ Ἕλλησι

^ε ἐβάπτισα

^ε add

26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ
σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς·
27 ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα ^ικαται-
σχύνῃ τοὺς σοφούς^λ. καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ
28 Θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου
καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, ^ι καὶ ^λ τὰ μὴ ὄντα,
29 ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· ὅπως μὴ καυχήσῃται πᾶσα σὰρξ
30 ἐνώπιον ^κ τοῦ Θεοῦ^λ. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ¹σοφία ἡμῖν^λ ἀπὸ Θεοῦ δικαιοσύνη τε
31 καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις· ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ
καυχόμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

2 **Κ**ἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπερο-
χὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ ^μμυστήριον^λ τοῦ
2 Θεοῦ. οὐ γὰρ ἔκρινα ^ν-^λ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν
3 Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ
4 καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. καὶ
ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ^ο-^λ σοφίας
5 λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως· ἵνα ἡ
πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει
Θεοῦ.

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ οὐ τοῦ
αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν
7 καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν ^ρΘεοῦ σοφίαν^λ ἐν μυστηρίῳ,
τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων
8 εἰς δόξαν ἡμῶν, ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου
ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύ-
9 ρωσαν· ἀλλὰ καθὼς γέγραπται ^α Ὁφθαλμοὶ οὐκ εἶδε, καὶ
οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ^α ὅσα^λ
10 ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ἡμῖν ^τ δὲ ^σ ἀπε-

^ι τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ ^λ ὁμ. καὶ Μ. ^κ αὐτοῦ ¹ ἡμῖν
σοφία ^μ μαρτύριον A.S.M. ^ν add τοῦ ^ο add ἀνθρωπίνης
^ρ σοφίαν Θεοῦ ^α ἃ ^τ γὰρ Μ. ^σ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε

κάλυψεν ὁ Θεὸς[†] διὰ τοῦ Πνεύματος ^{†-1}· τὸ γὰρ Πνεῦμα
 11 πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων
 τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ ;
 οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς ¹ ἔγνωκεν¹, εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ
 12 Θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ
 πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρι-
 13 σθέντα ἡμῖν. ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης
 σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος ²·², πνευματι-
 14 κοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέ-
 χεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι,
 15 καὶ οὐ δύναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. ὁ δὲ
 πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνα-
 16 κρίνεται. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν ;
 ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

3 Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευ-
 2 ματικοῖς, ἀλλ' ὡς ³ σαρκίνοις³, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. γάλα
 ὑμᾶς ἐπότισα, ²·² οὐ βρῶμα· οὐπω γὰρ ἠδύνασθε· ἀλλ'
 3 ² οὐδὲ² ἔτι νῦν δύνασθε, ἔτι γὰρ σαρκικοὶ ἐστε· ὅπου γὰρ
 ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις ⁴·⁴, οὐχὶ σαρκικοὶ ἐστε, καὶ κατὰ
 4 ἄνθρωπον περιπατεῖτε ; ὅταν γὰρ λέγῃ τις, 'Εγὼ μὲν εἰμι
 Παῦλος, ἕτερος δέ, 'Εγὼ 'Απολλῶ, ⁵ οὐκ ἀνθρωποὶ⁵ ἐστε ;
 5 ² τί οὖν ἐστιν 'Απολλῶς ; τί δέ ἐστι Παῦλος ; διάκονοι δι'
 6 ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστω ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν.⁶ ἐγὼ
 7 ἐφύτευσα, 'Απολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠὔξανεν. ὥστε
 οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων
 8 Θεός. ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἐν εἰσιν· ἕκαστος δὲ
 9 τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γάρ
 ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε.
 10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς

[†] add αὐτοῦ ¹ οἶδεν ² add 'Αγίου ³ σαρκικοῖς ² add καὶ
² οὔτε ⁴ add καὶ διχοστασίαι ⁵ οὐχὶ σαρκικοὶ ⁶ τίς οὖν
ἐστι Παῦλος, τίς δὲ 'Απολλῶς, ἀλλ' ἡ διάκονοι δι' ὧν . . . ἔδωκεν ;

ἀρχιτέκτων θεμέλιον ^α ἔθηκα¹. ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ἔκα-
 11 στος δὲ βλέπेटω πὼς ἐποικοδομεῖ. θεμέλιον γὰρ ἄλλον
 οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς
 12 ¹-¹ Χριστός. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον ⁸-¹
^τ χρυσίον, ἀργύριον,¹ λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην,
 13 ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει,
 ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν
 14 ἐστὶ, τὸ πῦρ ^υ αὐτὸ¹ δοκιμάσει. εἴ τις τινος τὸ ἔργον ^ν μενεῖ¹,
 15 ὃ ἐπ' ἀποδόμῃσιν, μισθὸν λήψεται. εἴ τις τινος τὸ ἔργον κατα-
 καήσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω δὲ ὡς
 διὰ πυρός.
 16 Οὐκ οἶδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ
 17 οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ
 τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἁγίος ἐστίν, οἵτινες
 ἐστε ὑμεῖς.
 18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν
 ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός.
 19 ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστὶ.
 γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουρ-
 20 γίᾳ αὐτῶν· καὶ πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς
 21 τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν
 22 ἀνθρώποις. πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολ-
 λῶς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε
 23 ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν ^ω-¹, ὑμεῖς δὲ Χρι-
 στοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ.
 4 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ
 2 καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. ^z ὧδε, λοιπόν,¹ ζητεῖται ἐν
 3 τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν
 ἐστὶν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας·
 4 ἀλλ' οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω. οὐδὲν γὰρ ἑμαυτῷ σύνοιδα,

^α τέθεικα^τ add ὁ⁸ add τοῦτον^τ χρυσόν, ἄργυρον,^υ om. αὐτὸ^ν μένει^ω add ἐστίν^z ὁ δὲ λοιπόν,

ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός
5 ἐστίν. ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος,
ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκούτου, καὶ φανερώσει τὰς
βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ
ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμᾶν καὶ Ἀπολ-
λὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ^γἅ¹ γέγραπται
²-, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου.
7 τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ
8 ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ,
ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὀφελόν
9 γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. δοκῶ
^α γάρ,¹ ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν
ὡς ἐπιθανατίους· ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ
10 ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ
φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς
11 ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν,
καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀσ-
12 τατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν·
13 λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι ἀνεχόμεθα· ^βδυσφη-
μούμενοι¹ παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου
ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι.

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου
15 ἀγαπητὰ ^γνουθετῶν¹. ἔαν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε
ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ
16 διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς,
17 μιμηταί μου γίνεσθε. διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς
ἐστί ^αμου τέκνον¹ ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς
ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ
18 ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς

^γ ὁ ² add φρονεῖν ^α γὰρ ὅτι ^β βλασφημούμενοι ^γ νουθετῶ
^α τέκνον μου

19 ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες· ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς,
 ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πε-
 20 φυσιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία
 21 τοῦ Θεοῦ ἀλλ' ἐν δυνάμει. τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς
 ὑμᾶς; ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραότητος;

5 "Ὅπως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἣτις
 οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ^{a-}, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς
 2 ἔχειν. καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ^o ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπεν-
 θήσατε, ἵνα ^f ἄρθῃ ^l ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας.^l
 3 ἐγὼ μὲν γάρ, ^{g-} ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν δὲ τῷ πνεύματι,
 4 ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν, τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν
 τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^{h-}, συναχθέντων ὑμῶν
 καὶ τοῦ ἑμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 5 Ἰησοῦ ^{h-}, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον
 τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου
 6 ⁱ Ἰησοῦ^l. οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι
 7 μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε ^{j-} τὴν
 παλαιὰν ζύμην, ἵνα ᾗτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι.
 8 καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ^{k-} ἐτύθη Χριστός· ὥστε ἐορτά-
 ζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας,
 ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 "Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρ-
 10 νοις. ^{l-} οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς
 πλεονέκταις ^m καὶ ^l ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις, ἐπεὶ ⁿ ὠφεί-
 11 λετε ^l ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν· νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ
 συναναμίγνυσθαι, ἐὰν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ^o ἢ ^l πόρνος,
 ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοιδορός, ἢ μέθυσος, ἢ
 12 ἄρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. τί γάρ μοι ^{p-} τοὺς

^a add ὀνομάζεται^o ἐστέ; ... ποιήσας; M.^f ἐξαρθῇ^g add ὡς^h add Χριστοῦⁱ om. Ἰησοῦ M.^j add οὖν^k add ὑπὲρ ἡμῶν^l add καὶ^m ἢⁿ ὀφείλετε^o ἢ S.^p add καὶ

13 ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε, τοὺς δὲ ἔξω ὁ
Θεὸς κρίνει; ¹ ἐξάρατε¹ τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6 Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι
2 ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; ¹ ἢ¹ οὐκ οἴδατε
ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινούσι; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ
3 κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; οὐκ οἴδατε ὅτι
4 ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά. βιωτικὰ μὲν οὖν
κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
5 τούτους ² καθίζετε; ² πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ
³ ἐνὶ³ ἐν ὑμῖν ⁴ οὐδεὶς σοφός⁴, ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνὰ
6 μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ
7 κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; ἥδη μὲν οὖν ὅλως ἡττημα
⁵ -⁵ ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ
8 μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ
9 ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ⁶ τοῦτο⁶ ἀδελφούς. ἢ
οὐκ οἴδατε ὅτι ἀδικοὶ ⁷ Θεοῦ βασιλείαν⁷ οὐ κληρονομήσουσι;
μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί,
10 οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενικοῦται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεο-
νέκται, ⁸ οὐ⁸ μέθυσοι, οὐ λοῖδοροι, οὐχ ἄρπαγες, βασιλείαν
11 Θεοῦ ⁹ -⁹ κληρονομήσουσι. καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ
ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιασθήτε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ¹⁰ Χριστοῦ¹⁰ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ
Θεοῦ ἡμῶν.

12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. πάντα μοι
13 ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος. τὰ βρώ-
ματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ
ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ
14 ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ Θεὸς καὶ
τὸν Κύριον ἡγείρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως

¹ καὶ ἐξαρεῖτε

² om. ἢ

³ καθίζετε, A.S.M.

⁴ ἔστιν

⁵ σοφὸς οὐδὲ εἰς

⁶ add ἐν

⁷ ταῦτα

⁸ βασιλείαν Θεοῦ

⁹ οὔτε

¹⁰ add οὐ

¹¹ om. Χριστοῦ

15 αὐτοῦ. οὐκ οἶδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ
 ἐστίν; ἄρα οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη;
 16 μὴ γένοιτο. ἢ οὐκ οἶδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν
 σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γάρ, φησὶν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.
 17, 18 ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἐν πνεύμα ἐστι. φεύγετε τὴν
 πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα, ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς
 τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρ-
 19 τάνει. ἢ οὐκ οἶδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν
 Ἀγίου Πνεύματος ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ; καὶ οὐκ ἐστὲ
 20 ἑαυτῶν, ἡγοράσθητε γὰρ τιμῇς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν
 τῷ σώματι ὑμῶν ^{a-1}.

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε ^{b-1}, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ
 2 ἄπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα
 3 ἔχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ
 ἄνῃρ τὴν ^fὀφειλὴν ¹ ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ
 4 ἀνδρί. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ
 ἄνῃρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἄνῃρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξου-
 5 σιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μὴ τι
 ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα ^gσυχολάσητε ¹ τῇ προσ-
 ευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ^hῆτε ¹, ἵνα μὴ πειράξῃ ὑμᾶς
 6 ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. τοῦτο δὲ λέγω κατὰ
 7 συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγὴν. θέλω ⁱδὲ ¹ πάντας ἀνθρώπους
 εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον ^kἔχει χάρισμα ¹
 ἐκ Θεοῦ, ¹ὁ ¹ μὲν οὕτως, ¹ὁ ¹ δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ^{m-1}
 9 ἐὰν μείνωσιν ὡς καὶ ἐγώ. εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησά-
 10 τωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. τοῖς δὲ
 γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα
 11 ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι (ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω

^a add καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, αἰνὰ ἐστι τοῦ Θεοῦ

^b add μοι

^f ὀφειλομένην εὐνοίαν

^g συχολάσητε τῇ νηστείᾳ καὶ

^h συνέρχησθε

ⁱ γὰρ A.S.M.

^k χάρισμα ἔχει

¹ ὅς

^m add ἐστιν

ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω), καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ
 12 ἀφιέναι. τοῖς δὲ λοιποῖς ^ηλέγω ἐγώ^η, οὐχ ὁ Κύριος· εἴ τις
 ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνενδοκεῖ οἰκεῖν
 13 μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· καὶ γυνὴ ἣτις ἔχει ἄνδρα
 ἄπιστον, καὶ ^οοὗτος^η συνενδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω
 14 ^ητὸν ἄνδρα^η. ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί,
 καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ^ηἀδελφῷ^η. ἐπεὶ ἄρα
 15 τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἁγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ
 ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ
 ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ^ηἡμᾶς^η
 16 ὁ Θεός. τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί
 17 οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ^ημε-
 μέρικεν ὁ Κύριος^η, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ^ηὁ Θεός^η, οὕτω
 περιπατεῖτω. καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσ-
 18 σομαι. περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπᾶσθω. ἐν
 19 ἀκροβυστία ^ηκέκληταί τις^η; μὴ περιτεμνέσθω. ἡ περιτομὴ
 οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις
 20 ἐντολῶν Θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ἢ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ
 21 μενέτω. δοῦλος ἐκλήθη; μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύ-
 22 νασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρήσαι. ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ
 κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως ^ηὁ
 23 ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. τιμῆς ἡγοράσθητε·
 24 μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. ἕκαστος ἐν ^ῷἐκλήθη, ἀδελ-
 φοί, ἐν τούτῳ μένετω παρὰ ^ηΘεῷ^η.

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω· γνώμην
 26 δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι. νομίζω οὖν
 τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν
 27 ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. δέδεσαι γυναικί; μὴ ζῆτει λύσιν.
 28 λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζῆτει γυναῖκα. ἐὰν δὲ καὶ γήμης,

^η ἐγὼ λέγω^ο αὐτός^η αὐτόν^η ἀνδρί^η ἡμᾶς M.^η ἐμέρισεν ὁ Θεός^η ὁ Κύριος^η τις ἐκλήθη^η add καὶ^η add τῷ

οὐχ ἡμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ ἡμαρτε· θλίψιν
 δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι.
 29 τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς ^z συνεσταλμένος ἐστί, τὸ
 30 λοιπὸν ἵνα^a καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ᾧσι, καὶ
 οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαί-
 31 ροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, καὶ οἱ χρώ-
 μενοι ^a τὸν κόσμον^b ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ
 32 σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι.
 33 ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ^b ἀρέσῃ^c τῷ Κυρίῳ· ὁ
 δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ^b ἀρέσῃ^c τῇ γυναικί.
 34 ^d καὶ^e μεμέρισται ^e καὶ^f ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμος
 μεριμνᾷ^g τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ἡ ἁγία καὶ ^f τῷ^h σώματι καὶ
^f τῷ^h πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς
 35 ^g ἀρέσῃ^h τῷ ἀνδρί. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν ^h σύμφο-
 ρονⁱ λέγω· οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ
 36 εὐσχημον καὶ ⁱ εὐπάρεδρον^j τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως. εἰ δέ
 τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἡ ὑπέ-
 ρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ
 37 ἀμαρτάνει· γαμείτωσαν. ὃς δὲ ἔστηκεν ^j ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ
 ἐδραῖος^k μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου
 θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ ^k ἰδίᾳ καρδίᾳ^l, ^{l-1} τηρεῖν
 38 τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ^m ποιήσῃⁿ. ὥστε καὶ ὁ ⁿ γαμί-
 ζων τὴν παρθένον ἑαυτοῦ^o καλῶς ποιεῖ· ^o καὶ ὁ μὴ γαμίζων^p
 39 κρεῖσσον ^m ποιήσῃⁿ. γυνὴ δέδεται ^{p-1} ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ
 ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ ^{q-1}, ἐλευθέρα ἐστὶν ^q
 40 θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ. μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν

^z συνεσταλμένος ἐστί τὸ λοιπόν, ἵνα M. : συνεσταλμένος· τὸ λοιπόν ἐστὶν ἵνα A.S.

^a τῷ κόσμῳ τούτῳ ^b ἀρέσει ^c τῇ γυναικί, καὶ μεμέρισται. καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος· ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ οὐ τῇ γυναικί, καὶ μεμέρισται. καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος μεριμνᾷ M.

^d om. καὶ ^e om. καὶ S. ^f om. τῷ ^g ἀρέσει ^h συμφέρον

ⁱ εὐπρόσεδρον ^j ἐδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ ^k καρδίᾳ αὐτοῦ ^l add

τοῦ ^m ποιεῖ ⁿ ἐγαμίζων ^o ὁ δὲ μὴ ἐγαμίζων ^p add

νόμφ ^q add αὐτῆς

ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ καὶ γὰρ
Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἶδαμεν ὅτι πάντες γινώσκον
ἐχόμεν. ἡ γινώσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. ^τεἴ τις¹
3 δοκεῖ ^βἐγνωκέναι² τί, ^ιοὐπω ἔγνω³ καθὼς δεῖ γινῶναι· εἰ
4 δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. περὶ
τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν εἶδω-
5 λον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ^υ-¹ εἰ μὴ εἷς. καὶ γὰρ
εἶπερ εἰςὶ λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ ^ν-¹ γῆς,
6 ὥσπερ εἰςὶ θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, ἀλλ' ἡμῖν εἷς
Θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ
εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι'
7 αὐτοῦ. ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γινώσις· τινὲς δὲ τῇ ^ωσυνηθείᾳ
ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου⁴ ὥς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συν-
8 είδησις αὐτῶν ἀσθενῆς οὖσα μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς
οὐ ^απαραστήσει⁵ τῷ Θεῷ· ^γοὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερού-
9 μεθα, οὔτε ἐὰν φάγωμεν περισσευόμεθα.⁶ βλέπετε δὲ μήπως
ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ^αἀσθενέσιν⁷.
10 ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γινώσκιν ἐν εἰδωλείῳ κατακεί-
μενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθή-
11 σεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθута ἐσθίειν; ^αἀπόλλυται γὰρ ὁ
ἀσθενῶν ἐν τῇ σῇ γνώσει, ὁ ἀδελφὸς δι' ὃν Χριστὸς ἀπέ-
12 θανεν.⁸ οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ
τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν
13 ἁμαρτάνετε. διόπερ, εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν
μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν
μου σκανδαλίσω.

9 Οὐκ εἰμὶ ^βἐλεύθερος⁹; οὐκ εἰμὶ ^οἀπόστολος¹⁰; οὐχὶ Ἰησοῦν

^τ εἰ δέ τις^β εἰδέναι^ι οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε^υ add ἕτερος^ν add τῆς^ω συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι^α παρίστησι^γ οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα.^α ἀσθενοῦσιν^α καὶ ἀπολείται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι'

ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν;

^β ἀπόστολος^ο ἐλεύθερος

^d-¹ τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε
² ἐν Κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμὶ
 ἡ γὰρ σφραγίς ^ο μου τῆς ἀποστολῆς¹ ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ.
^{3, 4} ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν ^ε ἐστὶν αὕτη¹. μὴ
⁵ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου-
 σίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὥς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπό-
⁶στολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς; ἡ μόνος
 ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ^ς-¹ μὴ ἐργάζεσθαι;
⁷ τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπε-
 λῶνα, καὶ ^h τὸν καρπὸν¹ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἡ τίς ποιμαίνει
⁸ ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ
 κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἡ ⁱ καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ¹
⁹ λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ φιμώσεις
¹⁰ βοῦν ἀλοῶντα. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; ἡ δι' ἡμᾶς
 πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ^j ὀφείλει ἐπ' ἐλ-
 πίδι¹ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν ^k ἐπ' ἐλπίδι τοῦ
¹¹ μετέχειν¹. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα
¹² εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ¹ ὑμῶν
 ἐξουσίας¹ μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρη-
 σάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μή
¹³ ^mτινα ἐγκοπῇν¹ δώμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. οὐκ
 οἶδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ⁿ τὰ¹ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθί-
 ουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ ^ο παρεδρεύοντες¹ τῷ θυσιαστηρίῳ
¹⁴ συμμερίζονται; οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέ-
¹⁵λιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. ἐγὼ δὲ ^p οὐ
 κέχρημαι οὐδενὶ¹ τούτων· οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω
 γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ
¹⁶ καύχημά μου ^q οὐδεὶς κενώσῃ¹. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι,

^d add Χριστὸν^ο τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς^ε αὕτη ἐστὶ^ς add τοῦ^h ἐκ τοῦ καρποῦⁱ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα^j ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει^k τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι¹ ἐξουσίας ὑμῶν^m ἐγ-

κοπῇν τινα

ⁿ om. τὰ^ο προσεδρεύοντες^p οὐδενὶ ἐχρησάμην^q ἵνα τις κενώσῃ

οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπικείται· οὐαὶ
 17 ^τ γάρ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο
 πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι.
 18 τίς οὖν μοι ἐστὶν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον
 θήσω τὸ εὐαγγέλιον ^ς-¹, εἰς τὸ μὴ καταχρῆσασθαι τῇ ἐξου-
 19 σίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων
 20 πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. καὶ
 ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω·
 τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ^τ μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον,¹ ἵνα
 21 τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν
 ἄνομος ^υ Θεοῦ¹ ἀλλ' ἔννομος ^ς Χριστοῦ¹, ἵνα ^ς κερδάνω τοὺς
 22 ἀνόμους¹. ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ^ς-¹ ἀσθενής, ἵνα τοὺς
 ἀσθενεῖς κερδήσω. τοῖς πᾶσι γέγονα ^ς-¹ πάντα, ἵνα πάν-
 23 τως τινὰς σώσω. ^β πάντα¹ δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα
 24 συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. οὐκ οἶδατε, ὅτι οἱ ἐν σταδία
 τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βρα-
 25 βεῖον; οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζό-
 μενος πάντα ἐγκρατεῖται. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν
 26 στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. ἐγὼ τοίνυν οὕτω
 τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτω πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων·
 27 ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ ^ο δουλαγωγῶ¹, μήπως
 ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

10 Οὐ θέλω ^α γάρ¹ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες
 ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς
 2 θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο
 3 ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα
 4 πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν
 ἔπιον· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἡ
 5 δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός· ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν

^τ δέ ^ς add τοῦ Χριστοῦ ^τ om. μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ^υ Θεοῦ
^ς Χριστοῦ ^ς κερδήσω ἀνόμους ^ς add ὡς ^α add τὰ ^β τοῦτο
^ο δουλαγωγῶ S. ^α δέ

6 εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ταῦτα
 δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς
 7 κακῶν, καθὼς καὶ οἱ ἐπεθύμησαν. μηδὲ εἰδωλολάτραι
 γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν· ὥσπερ^ε γέγραπται, Ἐκάθισεν
 8 ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. μηδὲ
 πορνεύομεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν
 9 μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν
^εΚύριον¹, καθὼς ^ε-¹ τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν
 10 ὄφρων ^hἀπώλλυντο¹. μηδὲ γογγύζετε, ⁱκαθάπερ¹ τινὲς αὐ-
 11 τῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ^jὀλοθρευτοῦ¹. ταῦτα
 δὲ ^kτυπικῶς¹ συνέβαινον ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ πρὸς νουθε-
 12 σίαν ἡμῶν, εἰς οὗς τὰ τέλη τῶν αἰώνων ¹κατήντηκεν¹.
 13 ὥστε ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ. πειρασμὸς ὑμᾶς
 οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ
 ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν
 τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ^m-¹ ὑπ-
 ενεγκεῖν.

14 Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας.
 15, 16 ὡς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὁ φημι. τὸ ποτήριον
 τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ
 Χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ
 17 σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ὅτι εἷς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ
 πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν.
 18 βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς
 19 θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσὶ; τί οὖν φημι; ὅτι
 20 ⁿεἰδωλόθυτόν¹ τι ἐστίν; ἢ ὅτι ^oεἰδωλόν¹ τι ἐστίν; ἀλλ' ὅτι
 ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καὶ οὐ Θεῷ· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς
 21 κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον
 Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης

^ε ὥς ^f Χριστόν A.S.M. ^g add καί ^h ἀπώλοντο ⁱ καθὼς
 καὶ ^j ὀλοθρευτοῦ S. ^k πάντα τύποι ¹ κατήντησεν ^m add ὑμᾶς
ⁿ εἰδωλόν ^o εἰδωλόθυτόν

22 Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέξης δαιμονίων. ἢ παραζηλοῦμεν
τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἔσμεν;
23 Πάντα ^{p-l} ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. πάντα ^{p-l}
24 ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω,
25 ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ^{a-l}. πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον
26 ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν· τοῦ γὰρ
27 Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ^r εἴ τις ^l καλεῖ ὑμᾶς
τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον
28 ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν. ἐὰν
δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο ^s ἱερόθυτόν ^l ἐστι, μὴ ἐσθίετε, δι'
29 ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν· ^{t-l} συνείδησιν
δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου· ἵνατί γὰρ
30 ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; εἰ ^{u-l}
ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχα-
31 ριστῶ; εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα
32 εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρόσκοποι ^x καὶ Ἰουδαίοις γίνεσθε ^l
33 καὶ Ἑλλησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ· καθὼς καὶ γὰρ πάντα
πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν
11 πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ
Χριστοῦ.

2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ^{y-l} ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς
3 παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. θέλω δὲ ὑμᾶς
εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστι, κεφαλὴ
4 δὲ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, κεφαλὴ δὲ ^z τοῦ ^l Χριστοῦ ὁ Θεός. πᾶς
ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων,
5 καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχο-
μενῇ ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει
τὴν κεφαλὴν ^a αὐτῆς ^l. ἐν γὰρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.
6 εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχροὺς

^p add μοι^a add ἕκαστος^r εἰ δέ τις^s εἰδωλόθυτόν^t add τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς·^u add δὲ ^x γίνεσθε

καὶ Ἰουδαίοις

^y add ἀδελφοί,^z om. τοῦ^a ἑαυτῆς

7 γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. ἀνὴρ
 μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν
 καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· ^b ἢ γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν.
 8, 9 οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ
 γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν
 10 ἄνδρα· διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς
 11 κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. πλὴν οὔτε ^c γυνὴ χωρὶς ἀνδρός
 12 οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός· ἐν Κυρίῳ. ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ
 ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ
 13 πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ. ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶ
 14 γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; ^d οὐδὲ ἡ
 φύσις αὐτῇ διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾶ, ἀτιμία
 15 αὐτῷ ἐστι; γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾶ, δόξα αὐτῇ ἐστιν· ὅτι ἡ κόμη
 16 ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος
 εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλη-
 σίαι τοῦ Θεοῦ.

17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον
 18 ἀλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρχεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομέ-
 νων ὑμῶν ἐν ^e ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν·
 19 καὶ μέρος τι πιστεύω. δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι,
 20 ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. συνερχομένων οὖν
 21 ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστι Κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος
 γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν
 22 πεινᾷ ὃς δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν
 καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ
 καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί ^f εἶπω ὑμῖν; ^g ἐπαινέσω
 23 ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ. ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ
 Κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ
 24 νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε,

^b om. ἡ ^c ἀνὴρ χωρὶς γυναικός οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός ^d ἡ οὐδὲ
 αὐτῇ ἡ φύσις ^e add τῇ ^f ὑμῖν εἶπω ^g ἐπαινέσω ὑμᾶς; ἐν
 τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ. M.

καὶ εἶπε, ^h Τοῦτό^l μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ^{i-l}.
 25 τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως καὶ τὸ
 ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ
 καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκισ
 26 ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσάκισ γὰρ ἂν ἐσθίητε
 τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον ^{k-l} πίνητε, τὸν θάνατον
 27 τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. ὥστε ὃς ἂν
 ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ^{1-l} ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως,
 ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ ^m τοῦ^l αἵματος τοῦ Κυρίου.
 28 δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου
 29 ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ
 πίνων ^{n-l} κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ
 30 σῶμα ^{o-l}. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι,
 31 καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ ^p δὲ^l ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν
 32 ἐκρινόμεθα. κρινόμενοι δὲ ὑπὸ Κυρίου παιδεύομεθα, ἵνα μὴ
 33 σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχό-
 34 μενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε· ^q εἴ τις^l πεινᾷ, ἐν
 οἴκῳ ἐσθιέτω· ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. τὰ δὲ λοιπὰ
 ὥς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.
 2 οἴδατε ὅτι ^r ὅτε^l ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἰδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν
 3 ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. διὸ γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς ἐν Πνεύ-
 ματι Θεοῦ λαλῶν ^s λέγει, ᾿Ανάθεμα ᾿Ιησοῦς^l καὶ οὐδεὶς δύ-
 ναται ^t εἰπεῖν, Κύριος ᾿Ιησοῦς,^l εἰ μὴ ἐν Πνεύματι ᾿Αγίῳ.
 4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα·
 5, 6 καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσὶ, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· καὶ
 διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ^{u-l} Θεός, ὁ ἐνεργῶν
 7 τὰ πάντα ἐν παῶσιν. ἐκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ

^h Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ⁱ add κλώμενον A.S.M. ^k add τοῦτο
^l add τοῦτον ^m om. τοῦ ⁿ add ἀναξίως ^o add τοῦ Κυρίου
^p γὰρ ^q εἰ δέ τις ^r om. ὅτε ^s λέγει ἀνάθεμα ᾿Ιησοῦν·
^t εἰπεῖν Κύριον ᾿Ιησοῦν, ^u add ἐστι

8 Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ^ϕ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύ-
ματος δίδεται λόγος σοφίας, ἄλλω δὲ λόγος γνώσεως κατὰ
9 τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, ἑτέρω ^{κ-} πίστις ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι,
10 ἄλλω δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ^γ ἐνὶ Πνεύματι, ἄλλω
δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφητεία, ἄλλω δὲ δια-
κρίσεις πνευμάτων, ἑτέρω ^{κ-} γένη γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἐρ-
11 μηνεῖα γλωσσῶν· πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ
Πνεῦμα διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστῳ καθὼς βούλεται.
12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἐν ἑστί, καὶ μέλη ^α πολλὰ ἔχει,
πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος ^{β-} πολλὰ ὄντα ἐν ἑστί
13 σῶμα, οὕτω καὶ ὁ Χριστός. καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ Πνεύματι ἡμεῖς
πάντες εἰς ἐν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἑλ-
ληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάντες ^{ο-} ἐν Πνεύμα
14 ἐποτίσθημεν. καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἐν μέλος, ἀλλὰ
15 πολλά. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, "Οτι οὐκ εἰμὶ χεῖρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
16 σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ ^δ σώματος.¹ καὶ
ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, "Οτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
17 σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ ^δ σώματος.¹ εἰ
ὄλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὄλον ἀκοή, ποῦ ἡ
18 ὀσφρησις; ^ο νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν
19 ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν μέλος,
20, 21 ποῦ τὸ σῶμα; νυνὶ δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἐν δὲ σῶμα. οὐ
δύναται δὲ ^ε ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρὶ, Χρεῖαν σου οὐκ
ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσὶ, Χρεῖαν ὑμῶν οὐκ ἔχω.
22 ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθε-
23 νέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστι· καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα
εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθμεν·
24 καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει· τὰ
δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρεῖαν ἔχει· ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε
25 τὸ σῶμα, τῷ ^ς ὑστερουμένῳ¹ περισσοτέραν δοῦν τιμὴν, ἵνα

^κ add δὲ ^γ αὐτῷ ^κ add δὲ ^α ἔχει πολλὰ ^β add τοῦ ἐνός
^ο add εἰς ^δ σώματος; ^ο νυνὶ ^ε om. ὁ ^ς ὑστεροῦντι

μὴ ἦ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων
 26 μεριμνῶσι τὰ μέλη. καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει
 πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ^{h-l} μέλος, συγχαίρει πάντα
 27 τὰ μέλη. ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους.
 28 καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους,
 δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις,
ⁱ ἔπειτα^l χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη
 29 γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται;
 30 μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες
 χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι;
 31 μὴ πάντες διερμηνεύουσι; ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ
^k μείζονα^l. καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

13 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέ-
 λων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἡχῶν ἢ κύμβαλον
 2 ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια
 πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν
 3 ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι· καὶ
 ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ
 σῶμά μου ἵνα ^l καυθίσωμαι^l, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν
 4 ὠφελοῦμαι. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη
 5 οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσ-
 χημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται
 6 τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ,
 7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπο-
 8 μένει. ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ^m πίπτει^l. εἴτε δὲ προφητεῖαι,
 καταργηθήσονται· εἴτε γλώσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις,
 9 καταργηθήσεται. ἐκ μέρους γὰρ γινώσκουμεν, καὶ ἐκ μέρους
 10 προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, ^{n-l} τὸ ἐκ μέρους
 11 καταργηθήσεται. ὅτε ἡμὴν νήπιος, ^o ἐλάλουν ὡς νήπιος,

^h add ἐν ⁱ εἴτα ^k κρείττονα ^l καυχῆσωμαι M. ^m ἐκπίπτει
ⁿ add τότε ^o ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος
 ἐλογιζόμεν·

ἐφρόνουν ὡς νήπιος, ἐλογιζόμεν ὡς νήπιος·¹ ὅτε ^{p-} γέγονα
 12 ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι'
 ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον
 ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ
 13 ἐπεγνώσθην. νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία
 ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον
 2 δὲ ἵνα προφητεύητε. ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις
 λαλεῖ, ἀλλὰ ^{a-} Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει· πνεύματι δὲ λαλεῖ
 3 μυστήρια. ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν
 4 καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν
 5 οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. θέλω δὲ
 πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε·
 μείζων ^r δὲ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ
 6 μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. ^b νῦν¹ δέ,
 ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς
 ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν
 7 γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; ὅμως τὰ ἄψυχα
 φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς
 φθόγγοις μὴ δῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ
 8 κιθαριζόμενον; καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῶ,
 9 τίς παρασκευάζεται εἰς πόλεμον; οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς
 γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δώτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ
 10 λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. τοσαῦτα, εἰ
 τύχοι, γένῃ φωνῶν ^t εἰσιν¹ ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ^{u-} ἄφωνον.
 11 ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι
 12 βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. οὕτω καὶ ὑμεῖς,
 ἐπεὶ ζηλωταὶ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκ-
 13 κλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. ^x διὸ¹ ὁ λαλῶν γλώσση
 14 προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση,

^p add δὲ ^a add τῷ ^r γὰρ ^b νυνὶ ^t ἐστίν ^u add αὐτῶν S.
^x διόπερ

τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι.
 15 τί οὖν ἐστι; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ
 16 τῷ νοῦ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῦ. ἐπεὶ ἐὰν
 ὧ εὐλογῆς πνεύματι¹, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ιδιώτου
 πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ
 17 οἶδε; σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ
 18 οἰκοδομεῖται. εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ²-¹, πάντων ὑμῶν μᾶλλον
 19 γλώσσαις³ λαλῶ⁴. ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους
 τῷ νοῦ¹ μου λαλήσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους
 λόγους ἐν γλώσση.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ
 21 νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. ἐν τῷ νόμῳ γέ-
 γραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χεῖλεσιν ὁ ἐτέρων⁵
 λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου,
 22 λέγει Κύριος. ὥστε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς
 πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς
 23 ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκ-
 κλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες⁶ λαλῶσι γλώσσαις¹,
 εἰσέλθωσι δὲ ιδιώται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε;
 24 ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ
 ιδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων,⁷-¹
 25 τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται· καὶ οὕτω
 πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσῃ τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι
 ὅντως ὁ Θεὸς⁸ ἐν ὑμῖν ἐστι.

26 Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος⁹-¹
 ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, ἢ ἀποκάλυψιν ἔχει, γλώσσαν
 ἔχει,¹ ἐρμηνείαν ἔχει. πάντα πρὸς οἰκοδομὴν¹ γινέσθω¹.
 27 εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ
 28 ἀνά μέρος, καὶ εἰς διερμηνευέτω· ἐὰν δὲ μὴ ᾗ διερμηνευτής,

¹ εὐλογῆσης τῷ πνεύματι ² add μου ³ λαλῶν ⁴ διὰ τοῦ
 νοός ⁵ ἐτέροις ⁶ γλώσσαις λαλῶσιν ⁷ add καὶ οὕτω ⁸ ὁ Θεός
 ὄντως ⁹ add ὑμῶν ¹⁰ γλώσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ¹¹ γενέσθω

29 σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. προ-
φῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτω-
30 σαν. ἐὰν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω.
31 δύνασθε γὰρ καθ' ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μαν-
32 θάνωσι καὶ πάντες παρακαλῶνται, καὶ πνεύματα προφητῶν
33 προφήταις ὑποτάσσεται, οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς
ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.

34 Αἱ γυναῖκες ^{k-l} ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ
¹ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ^m ὑποτασσέσθωσαν^l, κα-
35 θὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ
τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχροὺς γὰρ ἐστὶ ⁿ γυ-
36 ναικὶ λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ^l. ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
ἐξηλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;

37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω
38 ἂν γράφω ὑμῖν, ὅτι ^{o-l} Κυρίου ^p ἐστὶν ἐντολή^l. εἰ δέ τις
ἀγνοεῖ, ^a ἀγνοεῖτω^l.

39 Ὡστε, ἀδελφοί ^r μου^l, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ
40 λαλεῖν ^s μὴ κωλύετε γλώσσαις^l. πάντα ^t δέ^l εὐσχημόνως
καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην
2 ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε, δι' οὗ καὶ σώ-
ζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ^u ὑμῖν, εἰ^l κατέχετε, ἐκτὸς
3 εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε. παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις,
ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν
4 ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ἐτάφη· καὶ ὅτι ἐγήγερται
5 ^v τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ^l κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ὥφθη Κηφᾶ·
6 εἶτα τοῖς δώδεκα· ἔπειτα ὥφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελ-
φοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ
7 ^{w-l} ἐκοιμήθησαν· ἔπειτα ὥφθη Ἰακώβῳ· εἶτα τοῖς ἀποστό-

^k add ὑμῶν ¹ ἐπιτέτραπται ^m ὑποτάσσεσθαι ⁿ γυναῖξιν
ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν ^o add τοῦ ^p εἰσὶν ἐντολαί ^a ἀγνοεῖται M.
^r om. μου ^s γλώσσαις μὴ κωλύετε ^t om. δέ ^u ὑμῖν εἰ A.M.
^v τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ^w add καὶ

8 τοις πᾶσιν· ἔσχατον δὲ πάντων, ὥσπερ ἐν τῷ ἐκτρώματι,
9 ὥφθη καί μοι. ἐγὼ γὰρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων,
10 ὅς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν
ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι, καὶ ἡ
χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον
αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ
11 ^{z-} σὺν ἐμοί. εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσο-
μεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς
λέγουσιν ^γ ἐν ὑμῖν τινὲς ¹ ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν;
13 εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται·
14 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν,
15 κενὴ ^{z-} καὶ ἡ πίστις ^{1a} ὑμῶν¹. εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευ-
δομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ
ὅτι ἡγείρε τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἡγείρεν, εἶπερ ἄρα νεκροὶ
16 οὐκ ἐγείρονται. εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς
17 ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις
18 ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἄρα καὶ οἱ κοι-
19 μηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ^b ἐν
Χριστῷ ἡλπιότες ἐσμὲν¹ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀν-
θρώπων ἐσμέν.

20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοι-
21 μημένων ^{c-}. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ^{a-} θάνατος, καὶ
22 δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ
πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζω-
23 ποιηθήσονται. ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι ἀπαρχὴ
Χριστός, ἔπειτα οἱ ^c τοῦ¹ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.
24 εἴτα τὸ τέλος, ὅταν ^f παραδοῖ¹ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ
πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν

^z add ἡ ^γ τινες ἐν ὑμῖν ^z add δὲ ^a ἡμῶν M. ^b ἡλπιότες
ἐσμὲν ἐν Χριστῷ ^c add ἐγένετο ^a add ὁ ^c om. τοῦ
^f παραδῶ

25 καὶ δύναμιν. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεῦειν ἄχρις οὗ ^{g-} θῆ
 26 πάντα τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχ-
 27 θρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς
 πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ^h ὑποτέτακται, δηλον
 28 ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ὅταν δὲ ⁱ ὑποταγῇ
 αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑπό-
 τάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾗ ὁ Θεὸς ⁱ⁻ πάντα ἐν πᾶσιν.
 29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν;
 εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ
 30, 31 ^k αὐτῶν^l; τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; καθ'
 ἡμέραν ἀποθνήσκω, νῆ τὴν ^l ὑμετέραν^m καύχησιν, ^m ἀδελφοί,^l
 32 ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. εἰ κατὰ ἀνθρω-
 πον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι ⁿ τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ
 οὐκ ἐγείρονται,^l φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνή-
 33 σκομεν. μὴ πλανᾶσθε· Φθείρουσιν ἡθὴ χρήσθ' ὁμιλίας κακαίας.
 34 ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ
 τινὲς ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν ^o λαλῶ^l.
 35 Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖῳ δὲ σώματι
 36 ἔρχονται; ^p ἄφρων^l, σὺ δὲ σπείρεις οὐ ζωοποιεῖται, ἐὰν μὴ
 37 ἀποθάνῃ· καὶ δὲ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γεννησόμενον σπεί-
 ρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου, ἢ τινος τῶν
 38 λοιπῶν· ὁ δὲ Θεὸς ^q δίδωσιν αὐτῷ^l σῶμα καθὼς ἠθέλησε,
 39 καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων ^{r-} ἴδιον σῶμα. οὐ πᾶσα σὰρξ
 ἡ αὐτὴ σὰρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν ^{s-} ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ
 40 κτηνῶν, ἄλλη δὲ ^t σὰρξ πτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων^l. καὶ σώ-
 ματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν
 41 ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. ἄλλη δόξα ἡλίου,
 καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ

^g add ἂν ^h ὑποτέτακται (δηλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα), ὅταν δὲ M. ⁱ add τὰ ^k τῶν νεκρῶν ^l ἡμετέραν S.
^m om. ἀδελφοί, ⁿ τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; A.S.M.
^o λέγω ^p ἄφρων ^q αὐτῷ δίδωσι ^r add τὸ ^s add σὰρξ
^t ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν

42 ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.
 43 σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν
 ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται
 44 ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευ-
 ματικόν. ^υεἰ ἔστι σῶμα ψυχικόν, ^ςἔστι καὶ πνευματικόν.
 45 οὕτω καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ
 εἰς ψυχὴν ζῶσαν. ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν.
 46 ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν· ἔπειτα
 47 τὸ πνευματικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός. ὁ
 48 δεύτερος ἄνθρωπος ^ςἔξ οὐρανοῦ. οἶος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι
 καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἶος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπου-
 49 ράνιοι· καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, ^ςφορέ-
 σομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.
 50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν
 Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρ-
 51 σίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ, μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες ^α—
 52 οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ἐν ἀτόμῳ, ἐν
 ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίζει γάρ,
 καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγη-
 53 σόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν,
 54 καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. ὅταν δὲ ^βτὸ
 φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν, καὶ ^γτὸ θνητὸν τοῦτο
 ἐνδύσῃται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμέ-
 55 νος, Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος. Ποῦ σου, θάνατε, τὸ
 56 ^δνίκος; ποῦ σου, ^εθάνατε, τὸ ^ςκέντρον; τὸ δὲ κέντρον
 τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος·
 57 τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου
 58 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι
 γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυ-

^υ om. εἰ^ς καὶ ἔστι σῶμα^ς add ὁ Κύριος^ς φορέσωμεν M.^α add μὲν^β om. τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν, καὶ M.^γ κέντρον^δ ἄδη^ε νίκος

ρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. 2 κατὰ μίαν ¹ σαββάτου ¹ ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὃ τι ἂν εὐδοῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι 3 γίνωνται. ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν ² δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους ¹ πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς 4 Ἱερουσαλήμ· ἐὰν δὲ ³ ἄξιον ᾖ ¹ τοῦ κάμει πορεύεσθαι, σὺν 5 ἐμοὶ πορεύσονται. ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδο- 6 νίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι· πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε 7 οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω ¹ γὰρ ¹ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν Κύριος 8 ² ἐπιτρέψῃ ¹. ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς· 9 θύρα γάρ μοι ἀνέφυγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς 11 ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ³ ἐργάζεται ¹ ὥς καὶ ἐγώ· μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 12 περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραται- 14 οῦσθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, (οἶδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις 16 ἔταξαν ἑαυτούς,) ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιοῦτοῖς, 17 καὶ παντὶ τῷ συννεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ

¹ σαββάτων ² δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους M.

¹ δὲ ² ἐπιτρέπῃ ³ ἐργάζεται S.

³ ἢ ἄξιον

παρουσία Στεφανᾶ καὶ ¹ Φορτουνάτου¹ καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ
 18 ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν. ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ
 ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.
 19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ^m ἀσπάζεται¹
 ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ ⁿ Πρίσκα¹ σὺν τῇ κατ'
 20 οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες.
 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.
 21, 22 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. εἴ τις οὐ φιλεῖ
 23 τὸν Κύριον ^o ¹, ἦτω ἀνάθεμα. Μαρὰν ἀθά. ἡ χάρις τοῦ
 24 Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ
 πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀμήν.

p-1

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Παῦλος ἀπόστολος ^a Χριστοῦ Ἰησοῦ¹ διὰ θελήματος Θεοῦ,
 καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν
 Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ.
 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλή-
 4 σεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ
 δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς
 5 παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. ὅτι
 καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω

¹ Φορτουνάτου ^m ἀσπάζονται ⁿ Πρίσκιλλα ^o add Ἰησοῦν
 Χριστόν ^p add subscription Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ
 Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.
^a Ἰησοῦ Χριστοῦ

διὰ ^b τοῦ¹ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν.
 6 εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτη-
 ρίας ^{c-1}. εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως
^a τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ
 7 ἡμεῖς πάσχομεν¹ καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν
 εἰδότες ὅτι ^o ὡς¹ κοινωνοὶ ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς
 8 παρακλήσεως. οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ^f περὶ¹
 τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ^{g-} ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ'
 ὑπερβολὴν ^h ὑπὲρ δύνάμιν ἐβαρῆθημεν¹, ὥστε ἐξαπορηθῆναι
 9 ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ
 θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς,
 10 ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου
 θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ⁱ ῥύσεται¹. εἰς δὲ ^k ἡλπίκαμεν
 11 ὅτι¹ καὶ ἔτι ῥύσεται, συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν
 τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα
 διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.
 12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστί, τὸ μαρτύριον τῆς
 συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ¹ ἀγιότητι¹ καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ,
 οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ, ἀνестράφημεν
 13 ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἄλλα
 γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἣ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε,
 14 ἐλπίζω δὲ ὅτι ^{m-} ἕως τέλους ἐπιγινώσεσθε· καθὼς καὶ
 ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ
 καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ⁿ ἡμῶν¹ Ἰησοῦ.
 15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην ^o πρότερον πρὸς ὑμᾶς
 16 ἐλθεῖν¹, ἵνα δευτέραν ^p χάριν¹ ^a σχῇτε¹, καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν
 εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς,
 17 καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. τοῦτο οὖν

^b om. τοῦ ^c add τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων
 ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν ^d καὶ σωτηρίας· ^e ὥσπερ ^f ὑπὲρ
^g add ἡμῖν ^h ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύνάμιν ⁱ ῥύεται ^k ἡλπίκαμεν· M.
¹ ἀπλότητι ^m add καὶ ⁿ om. ἡμῶν ^o πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν
 πρότερον ^p χαρὰν M. ^a ἔχhte

^τ βουλόμενος¹ μή τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἂ βου-
 λεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ἡ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ
 18 καὶ τὸ οὐ οὐ; πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς
 19 ὑμᾶς οὐκ^β ἔστι¹ ναὶ καὶ οὐ. ^τ ὁ τοῦ Θεοῦ γὰρ υἱὸς¹ Ἰησοῦς
 Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σι-
 λουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ, ἀλλὰ ναὶ ἐν
 20 αὐτῷ γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί
^υ διὸ καὶ δι' αὐτοῦ¹ τὸ ἀμήν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν.
 21 ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστόν, καὶ χρίσας ἡμᾶς,
 22 Θεός, ^ν-¹ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἄρραβῶνα
 τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν
 24 ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἤλθον εἰς Κόρινθον. οὐχ
 ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς
 2 χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε. ἔκρινα ^κ δὲ¹ ἐμαυτῷ
 2 τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ^γ ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν¹. εἰ γὰρ
 ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ^κ-¹ ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ
 3 λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα ^α-¹ τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ
 ἐλθὼν λύπην ^β σχῶ¹ ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ
 4 πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν. ἐκ γὰρ
 πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ
 πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα
 γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμέ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ ^ο μέρους
 6 (ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ) πάντας¹ ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπι-
 7 τιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων· ὥστε τούναντίον ^α μᾶλλον¹
 ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ
 8 λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι
 9 εἰς αὐτὸν ἀγάπην. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν

^τ βουλευόμενος ^β ἐγένετο ^τ ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς ^υ καὶ
 ἐν αὐτῷ ^γ add ὁ ^κ γὰρ M. ^γ ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς
^κ add ἐστιν ^α add ὑμῖν ^β ἔχω ^ο μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ
 πάντας ^α om. μᾶλλον M.

10 δοκιμὴν ὑμῶν, ^ε εἰ^ε εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ^δ ὃ δέ τι χαρί-
 ζεσθε, καὶ ἐγὼ· καὶ γὰρ ἐγὼ ^ε δὲ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι,^ε
 11 δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ
 τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.
 12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,
 13 καὶ θύρας μοι ἀνεφωγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ
 πνεύματί μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ
 14 ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. τῷ δὲ Θεῷ
 χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν
 ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ
 15 τόπῳ. ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωзо-
 16 μένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν ὁσμὴ ^ε ἐκ^ε θανάτου
 εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ ^ε ἐκ^ε ζωῆς εἰς ζωὴν. καὶ πρὸς ταῦτα
 17 τίς ἱκανός; οὐ γὰρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοί, καπηλεύοντες τὸν
 λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ,
^ε κατέναντι Θεοῦ^ε ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.
 3 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ^ε ἡ^ε μὴ χρῆζομεν,
 ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν ^ε ^κ-^ε;
 2 ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐκ ταῖς καρδίαις
 ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώ-
 3 πων· φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ, διακονηθεῖσα
 ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ
 ζώντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις ἀλλ' ἐν πλαξὶ ^ε ^κκαρδίαις^ε
 4 σαρκίνοις. πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ
 5 πρὸς τὸν Θεόν· οὐχ ὅτι ^ε ^κἀφ' ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν^ε λογί-
 σασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ·
 6 ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης· οὐ γράμμα-
 τος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ
 7 πνεῦμα ζωοποιεῖ. εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμα-

^ε ἡ M. ^ε εἴ τι κεχάρισμαι, ^ε κεχάρισμαι, ^ε om. ἐκ ^ε κατε-
 νώπιον τοῦ Θεοῦ ^ε εἰ S. ^ε add συστατικῶν ^ε καρδίας ^ε ἱκανοί
 ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν

σιν ἐντετυπωμένη ^η-¹ λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ
 δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον
 Μωσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργου-
 8 μένην, πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἢ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν
 9 δόξῃ; εἰ γὰρ ^ο ἡ διακονία¹ τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ
 μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ^ρ-¹ δόξῃ.
 10 καὶ γὰρ ^αοὐ¹ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ
 11 μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ τὸ κα-
 ταργούμενον διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ.
 12 Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα,
 13 καὶ οὐ καθάπερ Μωσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον
^ρ αὐτοῦ¹, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ
 14 τέλος τοῦ καταργουμένου· ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν·
 ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον ^ς ἡμέρας¹ τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ
 ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης ^τμένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον,
 15 ὃ τι ἐν Χριστῷ καταργεῖται.¹ ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα
^α ἂν ἀναγινώσκηται¹ Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν
 16 κεῖται. ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ
 17 κάλυμμα. ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ Πνεῦμα
 18 Κυρίου, ^ς-¹ ἐλευθερία. ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ
 προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν
 εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ
 Κυρίου Πνεύματος.

4 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν,
 2 οὐκ ^ς ἐγκακοῦμεν¹. ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύ-
 νης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν
 λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνι-
 στῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον
 3 τοῦ Θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν,

^η add ἐν ^ο τῇ διακονίᾳ M. ^ρ add ἐν ^α οὐδὲ ^ς ἑαυτοῦ
^ς om. ἡμέρας ^τ μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖ-
 ται. M. ^α ἀναγινώσκεται ^ς add ἐκεῖ ^ς ἐγκακοῦμεν

4 ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον· ἐν οἷς ὁ Θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι ^{z-} τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ
 5 Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους
 6 ὑμῶν διὰ ^a Ἰησοῦν^l. ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ^b Ἐκ σκότους φῶς λάμψει^l, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾗ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν·
 8 ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι,
 9 ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλει-
 10 πόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ ^{c-} Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.
 11 αἰεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ
 12 ἡμῶν. ὥστε ὁ ^{d-} θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γε-
 13 γραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν ^e Κύριον^l Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς ^f σὺν^l Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν.
 15 τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

16 Διὸ οὐκ ^g ἐγκακοῦμεν^l. ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ^h ἔσω ἡμῶν^l ἀνακαινύεται ἡμέρᾳ καὶ
 17 ἡμέρᾳ. τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ'

^z add αὐτοῖς ^a Ἰησοῦ M. ^b ἐκ σκότους φῶς λάμψαι ^c add Κυρίου
^d add μὲν ^e om. Κύριον M. ^f διὰ ^g ἐκκακοῦμεν
^h ἔσωθεν

ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται
 18 ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλε-
 πόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα
 αἰώνια.

5 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι, ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους
 καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,
 2 αἰώνιον, ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ
 οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες·
 3, 4 εἴ γε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθισόμεθα. καὶ γὰρ
 οἱ ὄντες ἐν τῷ σκηνί στενάζομεν βαρούμενοι· ¹ἐφ' ᾧ¹ οὐ
 θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ
 5 θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ
 τοῦτο Θεός, ὁ ^{k-} δους ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος.
 6 θαρροῦντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ
 7 σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου (διὰ πίστεως γὰρ περι-
 8 πατοῦμεν, οὐ διὰ εἰδους), θαρροῦμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν
 μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν
 9 Κύριον. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκ-
 10 δημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς
 φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα
 κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ᾧ ἔπραξεν,
 εἴτε ἀγαθόν, εἴτε ¹φᾶνλον¹.

11 Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν,
 Θεῷ δὲ πεφανερῶμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν
 12 ὑμῶν πεφανερῶσθαι. οὐ ^{m-} πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν
 ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν,
 ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ ⁿμὴ ἐν¹
 13 καρδίᾳ. εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν.
 14 ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο,
 ὅτι ^{o-} εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἅρα οἱ πάντες ἀπέθανον·

¹ ἐπειδὴ S.^k add καὶ¹ κακόν^m add γὰρⁿ οὐ^o add εἰ

15 καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς
 16 ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ὥστε
 ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ ^{p-} καὶ
 ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκο-
 17 μεν. ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα
 18 παρῆλθεν· ἰδοὺ, γέγονε καινὰ ^{q-}. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ
 Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ^{r-} Χριστοῦ καὶ
 19 δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, ὥς ὅτι Θεὸς ἦν
 ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος
 αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν
 λόγον τῆς καταλλαγῆς.

20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὥς τοῦ Θεοῦ παρα-
 καλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε
 21 τῷ Θεῷ. τὸν ^{s-} μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν
 ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς ^t γενώμεθα ^{||} δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.
 6 συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν
 2 τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς (λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ ἐπή-
 κουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ,
 3 νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας)· μη-
 δεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ
 4 διακονία· ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διά-
 κοινοί, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν
 5 στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις,
 6 ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώ-
 σει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ, ἐν
 7 ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ,
 8 διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,
 9 πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοοῦμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι·
 ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, καὶ

^p add δὲ ^q add τὰ πάντα ^r add Ἰησοῦ ^s add γὰρ ^t γινώ-
 μεθα

10 μὴ θανατούμενοι· ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες· ὡς
πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ
πάντα κατέχοντες.

11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία
12 ἡμῶν πεπλάτυνται. οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχω-
13 ρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχχνοις ὑμῶν. τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμι-
σθίαν (ὡς τέκνοις λέγω) πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.

14 Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ
δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; ^α ἢ τίς ^β κοινωνία φωτὶ πρὸς
15 σκότος; τίς δὲ συμφώνησις ^γ Χριστοῦ ^δ πρὸς ^ε Βελίαλ^ε;
16 ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις ναῶ
Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ^ζ ἡμεῖς ^η γὰρ ναὸς Θεοῦ ^θ ἐσμεν ^ι ζών-
τος· καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ
ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται
17 ^β μου ^γ λαός. διὸ Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορί-
σθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε· καὶ γὰρ εἰς-
18 δέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ
μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.
7 ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν
ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπι-
τελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἡδίκησαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν,
3 οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. ^α πρὸς κατάκρισιν οὐ ^β λέγω προ-
εῖρηκα γάρ, ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναπο-
4 θανεῖν καὶ συζῆν. πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή
μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερ-
περισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχη-
κεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν
6 μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς

^α τίς δὲ^β Χριστῷ^γ Βελίαρ S.M.^δ ὑμεῖς^ε ἐστε^β μοι^α οὐ πρὸς κατάκρισιν

7 παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον
 δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ
 παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθη-
 σιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἑμοῦ, ὥστε
 8 με μᾶλλον χαρῆσαι. ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπι-
 στολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω ^a γὰρ·
 ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς.
 9 νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν·
 ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε
 10 ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν
 ἀμεταμέλητον ^e ἐργάζεται^h. ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον
 11 κατεργάζεται. ἰδοὺ γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ Θεὸν λυπη-
 θῆναι ^f·, πόσῃν κατειργάσατο ὑμῖν σπουδὴν, ἀλλὰ ἀπο-
 λογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,
 ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς
 12 ἄγνοους εἶναι ^g· τῷ πράγματι. ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν,
 οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος,
 ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι ^h τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ
 13 ἡμῶνⁱ πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. διὰ τοῦτο ⁱ παρακε-
 κλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ἡμῶν περισσοτέρως μάλ-
 λον^j ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ
 14 πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ
 ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη· ἀλλ' ὥς πάντα ἐν ἀλη-
 θείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησης ἡμῶν ἡ ἐπὶ
 15 Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη. καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσο-
 τέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν
 16 ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. χαίρω
^k· ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν

^a om. γὰρ M.

^e κατεργάζεται

^f add ὑμᾶς

^g add ἐν

^h τὴν σπουδὴν ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν A.

ⁱ παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρα-

κλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ μᾶλλον

^k add οὖν A.

2 δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας· ὅτι ἐν πολλῇ
 δοκιμῇ θλίψεως ἢ περισσεΐα τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἢ κατὰ
 βάθους πτωχείας αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς ¹τὸ πλοῦτος¹ τῆς
 3 ἀπλότητος αὐτῶν. ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ^mπαρὰ¹
 4 δύναμιν, αὐθαίρετοι, μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι
 ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς
 5 τοὺς ἁγίους ^{n-l}. καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἐαυτοὺς
 ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ·
 6 εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο,
 7 οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ἀλλ'
 ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,
 καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ^oἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν¹ ἀγάπῃ, ἵνα καὶ
 8 ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω,
 ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης
 9 γνήσιον δοκιμάζων. γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὢν,
 10 ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν
 τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον
 τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι.
 11 νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως, καθάπερ ἡ προ-
 θυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.
 12 εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὼς ἐὰν ἔχῃ ^{p-l}, εὐπρόσ-
 13 δεκτος, οὐ καθὼς οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν
 14 ^{q-l} θλίψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος· ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν
 περισσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων
 περισσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται
 15 ἰσότης· καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασε, καὶ
 ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἡλαττόνησε.

16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ
 17 ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου. ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο,

¹ τὸν πλοῦτον
ἐν ὑμῖν M.

^m ὑπὲρ
^p add τις

ⁿ add δέξασθαι ἡμᾶς
^q add δὲ

^o ἐξ ἡμῶν

σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς.
 18 συνεπέμψαμεν δὲ ^κ τὸν ἀδελφὸν μετ' αὐτοῦ^λ οὗ ὁ ἔπαινος ἐν
 19 τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ
 καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν ^ς ἐν^λ
 τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν ^τ-^λ τοῦ
 20 Κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ^υ ἡμῶν^λ. στελλόμενοι τοῦτο,
 μή τις ὑμᾶς μωμήσῃται ἐν τῇ ^κ ἀδρότητι^λ ταύτῃ τῇ διακονου-
 21 μένῃ ὑφ' ἡμῶν· ^γ προνοοῦμεν γὰρ^λ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον
 22 Κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων· συνεπέμψαμεν δὲ
 αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς
 πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον
 23 πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς
 ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι
 24 ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. τὴν οὖν ἐνδείξιν τῆς ἀγάπης
 ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε
^ς-^λ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους περισσόν
 2 μοί ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν
 ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρσκευάζεται
 ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ^ς-^λ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας.
 3 ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ
 ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρε-
 4 σκευασμένοι ᾗτε· μή πως, ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες
 καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυρθῶμεν ἡμεῖς
 5 (ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς) ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ ^ς-^λ. ἀναγ-
 καῖον οὖν ἡγησάμεν παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλ-
 θωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν ^ς προεπηγγελμένην^λ
 εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ
 μὴ ^ς ὡς^λ πλεονεξίαν.

^κ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν^ς σὺν^τ add αὐτοῦ^υ ὑμῶν^κ ἀδρότητι S.^γ προνοοῦμενοι^ς add καὶ^ς add ἐξ^ς add

τῆς καυχήσεως

^ς προκατηγγεμένην^ς ὥσπερ

6 Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει,
καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει.
7 ἕκαστος καθὼς ^επροήρηται¹ τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ
8 ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. ¹δυνατεῖ¹ δὲ
ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ
πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν
9 ἔργον ἀγαθόν· καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς
10 ἐπένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ δὲ
ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον ⁸εἰς βρῶσιν,
χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ¹ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ ^hαὐξήσει¹
11 τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι
εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν
12 τῷ Θεῷ. ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον
ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ
13 περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ· διὰ τῆς
δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ
ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,
14 καὶ ἀπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας· καὶ
αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερ-
15 βάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. χάρις ⁱ-¹ τῷ Θεῷ ἐπὶ
τῇ ἀνεκδιηγῇ αὐτοῦ δωρεᾷ.

10 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος
καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς
2 ἐν ὑμῖν ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς· δέομαι δέ, τὸ μὴ παρὼν
θαρρήσαι τῇ πεποιθήσει ᾧ λογίζομαι τολμήσαι ἐπὶ τινας
3 τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὥς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. ἐν
4 σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα (τὰ
γὰρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ
5 Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων), λογισμοὺς καθαιροῦντες
καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ,

^ε προαιρείται

¹ δυνατός

⁸ εἰς βρῶσιν χορηγήσαι, καὶ πληθύναι

^h αὐξήσαι

ⁱ add δέ

καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ,
6 καὶ ἐν ἐτοιμῷ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πλη-
7 ρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. τὰ κατὰ πρόσωπον ^κ βλέπετε.[!] εἴ-
τις πέποιθεν ἐαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν
[!] ἐφ' [!] ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ^{μ-}.
8 ἕαν τε γὰρ ^{ν-} περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἔξου-
σίας ἡμῶν (ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος ^{ο-} εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ
9 εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν), οὐκ αἰσχυνθήσομαι· ἵνα μὴ δόξω ὡς
10 ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,
φησί, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος
11 ἀσθενής καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. τοῦτο λογιζέσθω ὁ
τοιοῦτος, ὅτι οἱοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες,
12 τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι
ἢ συγκρίναι ἑαυτοὺς τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ
αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς
13 ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχη-
σόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν
14 ὁ Θεὸς μέτρου ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. οὐ γὰρ ὡς μὴ
ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ καὶ
15 ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ· οὐκ εἰς τὰ
ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,
αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ
16 τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσεΐαν, εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν
εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἔτοιμα
17, 18 καυχήσασθαι. ὁ δὲ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω· οὐ
γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ
Κύριος συνίστησιν.

11 Ὁφελον ἀνείχεσθέ μου ^ρ μικρόν τι ἀφροσύνης[!]· ἀλλὰ καὶ
² ἀνείχεσθέ μου. ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ· ἡρμοσάμην γὰρ
ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρί, παρθένον ἀγνὴν παραστήσαι τῷ Χριστῷ.

^κ βλέπετε; A.S.M.

[!] ἀφ'

^μ add Χριστοῦ

^ν add καὶ

^ο add ἡμῖν

^ρ μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ

3 φοβοῦμαι δὲ μή πως, ὡς ὁ ὄφεις ^α ἐξηπάτησεν Εὐάν¹ ἐν τῇ
 πανουργίᾳ αὐτοῦ, ¹⁻ φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
 4 ἀπλότητος ² καὶ τῆς ἀγνότητος³ τῆς εἰς τὸν Χριστόν. εἰ
 μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκη-
 ρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ
 5 εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ⁴ ἀνέχεσθε¹. λογί-
 6 ζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων. εἰ
 δὲ καὶ ιδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ
 7 ^α φανερώσαντες¹ ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα
 ἑμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῇτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ
 8 Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ἄλλας ἐκκλησίας
 9 ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ
 παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐδενός·
 τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες
 ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ ² ἑμαυτὸν ὑμῖν¹ ἐτή-
 10 ρησα καὶ τηρήσω. ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ
 καύχησις αὕτη οὐ ³ φραγήσεται¹ εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς
 11, 12 Ἀχαΐας. διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν. ὃ
 δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων
 ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ⁴ καυχῶνται εὐρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς.
 13 οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχη-
 14 ματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. καὶ οὐ ² θαῦμα¹.
 αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.
 15 οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς
 διάκονοι δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα
 αὐτῶν.

16 Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή γε,
 καὶ ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα ^α καγὼ μικρόν τι¹ καυχή-
 17 σωμαι. ὃ λαλῶ, οὐ ^β κατὰ Κύριον λαλῶ¹, ἀλλ' ὡς ἐν

^α Εὐάν ἐξηπάτησεν ¹ add οὕτω ² om. καὶ τῆς ἀγνότητος ³ ἡνεί-
 χεσθε ^α φανερωθέντες ² ὑμῖν ἑμαυτὸν ³ σφραγίσεται S.
² θαυμαστόν ^α μικρόν τι καγὼ ^β λαλῶ κατὰ Κύριον

18 ἀφροσύνη, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ
 19 πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, καὶ γὰρ καυχῆσομαι. ἡδέως
 20 γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε γάρ,
 εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει,
 21 εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὁ εἰς πρόσωπον ὑμᾶς^α δέρει. κατὰ
 ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς^α ἡσθενήκαμεν^β. ἐν ᾧ δ' ἂν τις
 22 τολμᾷ, (ἐν ἀφροσύνῃ λέγω) τολμῶ καὶ γὰρ. Ἑβραῖοί εἰσι;
 καὶ γὰρ. Ἰσραηλιταὶ εἰσι; καὶ γὰρ. σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι;
 23 καὶ γὰρ. διάκονοι Χριστοῦ εἰσι; (παραφρονῶν λαλῶ) ὑπὲρ ἐγὼ
 ἐν κόποις περισσοτέρως, ὁ ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν πλη-
 24 γαῖς ὑπερβαλλόντως,^γ ἐν θανάτοις πολλάκις. ὑπὸ Ἰουδαίων
 25 πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρὶς ἑρραβδίσθην,
 ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ
 26 πεποίηκα· ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνους ποταμῶν, κινδύ-
 νους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ ἔθνων, κινδύνους
 ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν θαλάσσῃ, κινδύ-
 27 νους ἐν ψευδαδέλφοις,^δ ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις
 πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν
 28 ψυχῇ καὶ γυμνότητι. χωρὶς τῶν παρεκτός, ἢ ἐπίστασις
 29 μοι^ε ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. τίς
 ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ
 30 πυροῦμαι; εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχῆ-
 31 σομαι· ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου^ς Ἰησοῦ^ι οἶδεν,
 32 ὅ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν
 Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν
 33 Δαμασκηνῶν πόλιν πιάσαι με^ι καὶ διὰ θυρίδος ἐν
 σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς
 χεῖρας αὐτοῦ.

12 ^κΚαυχᾶσθαι ¹δεῖ, οὐ συμφέρον μὲν, ἐλεύσομαι δὲ^λ εἰς

^ο ὑμᾶς εἰς πρόσωπον

^α ἡσθενήσαμεν

^β ἐν πληγαῖς ὑπερβαλ-

λόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως,

^γ add ἐν

^δ ἢ ἐπισύστασις μου

^ε add ἡμῶν

¹ add Χριστοῦ

^ι add θέλω

^κ Καυχᾶσθαι δὴ

οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ

^λ δεῖ Μ.

2 ὁπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. οἶδα ἄνθρωπον ἐν
 Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων (εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα,
 εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν), ἄρπαγέντα
 3 τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον
 ἄνθρωπον (εἴτε ἐν σώματι εἴτε ^mχωρὶς τοῦ σώματος οὐκ
 4 οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν), ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ
 ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλήσαι.
 5 ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι· ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχή-
 6 σομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις ^{n-l}. ἐὰν γὰρ θελήσω
 καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἔρω· φεί-
 δομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ
 7 ἀκούει ^{o-l} ἐξ ἐμοῦ. καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων—
^p διὸ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί,
 8 ἄγγελος Σατᾶν ἵνα με κολαφίσῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ
 τούτου τρίς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ.
 9 καὶ εἰρήκί μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις ^{n-p}
 ἐν ἀσθενείᾳ ^rτελείται. ἡδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν
 ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ
 10 Χριστοῦ. διδὲ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὑβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις,
 ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ
 ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.
 11 Γέγονα ἄφρων ^{s-l}. ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ γὰρ
 ὥφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν
 12 ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. τὰ μὲν σημεία τοῦ
 ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ^tσημείοις
 13 τε καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. τί γάρ ἐστιν ὃ ἠττήθητε ὑπὲρ
 τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα
 ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.
 14 Ἰδοῦ, τρίτον ^u τοῦτο ἐτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ

^m ἐκτὸς
 of a break)

^t ἐν σημείοις

ⁿ add μου

^q add μου

^u om. τοῦτο

^o add τι

^r τελειούται

^p om. διὸ (and the mark

^s add καυχώμενος

W.C.L.
 4/11

οὐ καταναρκήσω ^{x-l}. οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ ¹⁵ γονεῖς τοῖς τέκνοις· ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ^γ ὑμῶν. εἰ ¹⁶ ἀγαπῶ, ¹ ἦττον ² ἀγαπῶμαι; ³ ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος δόλω ὑμᾶς ἔλαβον· ¹⁷ μή τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; ¹⁸ παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν. μή τι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ Πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι;

¹⁹ ^b Πάλαι ¹ δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ^ο ἀπολογούμεθα. ^a κατέναντι ¹ τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν. τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ²⁰ ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γάρ, μή πως ἐλθὼν οὐχ οἴους θέλω εὔρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὔρεθῶ ὑμῖν ὅσον οὐ θέλετε· μή πως ^ο ἔρις, ζῆλος, ¹ θυμοί, ἐριθείαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· μή πάλιν ¹ ἐλθόντος μου ²¹ ταπεινώσῃ με ¹ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἣ ἔπραξαν.

13 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπὶ στόματος δύο ² μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. προείρηκα καὶ προλέγω, ὥς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν ^β νῦν, ¹ τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς ³ τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι· ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ⁴ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ ^{h-l} ἔσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ¹ ἐν ¹ αὐτῷ, ἀλλὰ ⁵ ^k ζήσομεν ¹ σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς. ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. ἢ οὐκ

^x add ὑμῶν ^γ ὑμῶν, εἰ καὶ ^β ἀγαπῶν ^a ἀγαπῶμαι. ^b Πάλιν
^ο ἀπολογούμεθα; A.S.M. ^d κατενώπιον ^ο ἔρεις, ζῆλοι, ^f ἐλθόντα
με ταπεινώσῃ ^β νῦν γράφω ^h add εἰ ⁱ σὺν Μ. ^k ζησόμεθα

ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; εἰ
 6 μὴ τι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ
 7 ἐσμὲν ἀδόκιμοι. ¹εὐχόμεθα¹ δὲ πρὸς τὸν Θεόν, μὴ ποιῆσαι
 ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα
 8 ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὤμεν. οὐ γὰρ
 δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.
 9 χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε
 10 τοῦτο ^m-¹ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. διὰ τοῦτο
 ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ
 τὴν ἐξουσίαν ἣν ⁿὁ Κύριος ἔδωκέ μοι¹ εἰς οἰκοδομὴν καὶ
 οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

11 Δοιπόν, ἀδελφοί, ^oχαίρετε.¹ καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε,
 τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ
 12 εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ
 φιλήματι.

13 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

14 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ
 Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος μετὰ πάντων
 ὑμῶν. ^p-¹

q-¹

Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΑΥΛΟΥ. (

1 Παῦλος ἀπόστολος (οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου,
 ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος
 2 αὐτὸν ἐκ νεκρῶν), καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκ-
 3 κλησίαις τῆς Γαλατίας· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ

¹ εὐχομαι ^m add δὲ ⁿ ἔδωκέ μοι ὁ Κύριος ^o χαίρετε, S. :
 χαίρετε· A.M. ^p add ἀμήν. ^q add subscription Πρὸς Κορινθίους
 δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας διὰ Τίτου καὶ Λουκᾶ.

4^a πατὴρ καὶ Κυρίου ἡμῶν^h Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ δόντος
 ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ
^b τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος^h πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ
 5 Θεοῦ καὶ πατὴρ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων. ἀμήν.

6 Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέ-
 7 σαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, ὃ
 οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινὲς εἰσιν οἱ ταρασσοντες ὑμᾶς καὶ
 8 θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ
 καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ^c εὐαγγελίσσηται^h ὑμῖν^h
 9 παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. ὥς προειρήκαμεν,
 καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρε-
 10 λάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω; ἢ τὸν
 Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ^e ἔτι ἀνθρώποις
 ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.

11 Γνωρίζω^f γὰρ^h ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγε-
 12 λισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον. οὐδὲ γὰρ
 ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ
 13 δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν
 ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν
 14 ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν· καὶ
 προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας
 ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πα-
 15 τρικῶν μου παραδόσεων. ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφο-
 ρίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλίσας διὰ τῆς χάριτος
 16 αὐτοῦ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίσωμαι
 αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ
 17 αἵματι· οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ
 ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέ-
 στρεψα εἰς Δαμασκόν.

^a πατὴρ ἡμῶν καὶ Κυρίου M.
 γελίζεται ^d om. ὑμῖν M.

^b τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος
^e add γὰρ ^f δὲ

^c εὐαγγ-

18 Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι
 19 ὧς Κηφᾶν^β, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. ἕτερον
 δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν
 20 τοῦ Κυρίου. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι
 21 οὐ ψεύδομαι. ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ
 22 τῆς Κιλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκ-
 23 κλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ· μόνον δὲ ἀκούοντες
 ᾔσταν ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς ποτὲ νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν
 24 ἣν ποτε ἐπόρθει, καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν.

2 Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσό-
 2 λυμα μετὰ Βαρνάβαν, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον. ἀνέβην δὲ
 κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κη-
 ρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μή πως
 3 εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί,
 4 Ἕλλην ὢν, ἠναγκάσθη περιτομηθῆναι· διὰ δὲ τοὺς παρεισάκ-
 τους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν
 ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς
 5 ἡ καταδουλώσουσιν^β. οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑπο-
 ταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς.
 6 ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι (ὅποιοί ποτε ᾔσταν οὐδὲν μοι
 διαφέρει, πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει)—ἐμοὶ γὰρ
 7 οἱ δοκούντες οὐδὲν προσανέθεντο· ἀλλὰ τοῦναντίον, ἰδόντες
 ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέ-
 8 τρος τῆς περιτομῆς (ὃ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν
 9 τῆς περιτομῆς ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη), καὶ γνόντες
 τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰω-
 ἀννης, οἱ δοκούντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ
 Βαρνάβαν κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν
 10 περιτομήν· μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ
 ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.

11 "Οτε δὲ ἦλθε ^ιΚηφᾶς¹ εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον
 12 αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. πρὸ τοῦ γὰρ ἔλθειν
 τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ
 ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν φοβούμενος τοὺς ἐκ
 13 περιτομῆς. καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰου-
 δαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει.
 14 ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοδοδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ
 εὐαγγελίου, εἶπον τῷ ^κΚηφᾶ² ἔμπροσθεν πάντων, Εἰ σὺ
 Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ζῆς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, ¹πῶς³ τὰ
 15 ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ
 16 ἐξ ἐθνῶν ἀμαρτωλοί, εἰδότες ^mδὲ⁴ ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρω-
 πος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιω-
 θῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· διότι
 17 οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ. εἰ δὲ ζη-
 τοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἀμαρ-
 18 τωλοί, ἄρα Χριστὸς ἀμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο. εἰ
 γὰρ ^ακατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν
 19 συνίστημι. ἐγὼ γὰρ διὰ νόμον νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ
 20 ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρωμαι ^νζῶ δέ, οὐκέτι ἐγώ,⁵ ζῆ δὲ
 ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ
 τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος
 21 ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ
 διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.
 3 Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν ^{ο-1}, οἷς κατ'
 ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ^{p-1} ἐσταυρωμένος;
 2 τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ
 3 Πνεῦμα ἐλάβετε; ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; οὕτως ἀνόητοί ἐστε;
 4 ἐναρξάμενοι Πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; τοσαῦτα ἐπά-
 5 θετε εἰκῇ; εἴ γε καὶ εἰκῇ. ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ Πνεῦμα

^ι Πέτρος^κ Πέτροφ¹ τί^m om. δὲ^ν ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, M.^ο add τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι^p add ἐν ὑμῖν

καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου; ἢ ἐξ ἀκοῆς
 6 πίστεως; καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη
 7 αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως,
 8 οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. προῖδούσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ
 πίστεως δικαιοὶ τὰ ἔθνη ὁ Θεός, προεηγγελίσατο τῷ Ἀβραάμ
 9 ὅτι Ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ὥστε οἱ ἐκ
 10 πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. ὅσοι γὰρ ἐξ
 ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσὶ γέγραπται ἡ γὰρ ὅτι
 Ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμέ-
 11 νοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. ὅτι δὲ ἐν
 νόμῳ οὐδεὶς δικαιούται παρὰ τῷ Θεῷ δῆλον· ὅτι Ὁ δίκαιος
 12 ἐκ πίστεως ζήσεται· ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ'
 13 Ὁ ποιήσας αὐτὰ ¹- ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξη-
 γόρασεν ἐκ τῆς κατάραν τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν
 κατάραν· ὅτι γέγραπται², Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμᾶμενος
 14 ἐπὶ ξύλῳ· ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος
 λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀνθρώπου κεκυρω-
 16 μένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. τῷ δὲ
 Ἀβραάμ ἐρρήθησαν αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
 οὐ λέγει Καὶ τοῖς σπέρμασιν ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ'
 17 ἐνὸς Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστι Χριστός. τοῦτο δὲ
 λέγω, διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ³- ὁ μετὰ
⁴ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη⁵ γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ,
 18 εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ
 κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραάμ δι' ἐπαγ-
 19 γελίας κεχάρισται ὁ Θεός. τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων
 χάριν προσετέθη, ἄχρισ οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπηγγέλται,
 20 διαταγεὶς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου. ὁ δὲ μεσίτης ἐνὸς

¹ γάρ,² add ἄνθρωπος³ γέγραπται γάρ⁴ add εἰς Χριστὸν⁵ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα

21 οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν. ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὅντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη. ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.

23 Πρὸ τοῦ δὲ ἔλθειν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα ^ν συγκεκλειόμενοι ¹ εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἑλλήν, οὐκ ἔνι δούλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θήλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, ^{x-1} κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

4 Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου κύριος πάντων ὢν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς. οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν. ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ^γ ἡμῶν ¹ κρᾶζον, Ἀββᾶ ὁ πατήρ. ὥστε οὐκέτι εἰ δούλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος ^z διὰ Θεοῦ ¹.
8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς
9 ^a φύσει μὴ ¹ οὖσι θεοῖς· νῦν δὲ γνόντες Θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενή

^ν συγκεκλεισμένοι^x add καὶ^γ ὑμῶν^z Θεοῦ διὰ Χριστοῦ^a μὴ φύσει

καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε ;
 10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ μῆνας, καὶ καιροὺς, καὶ ἐνιαυτοὺς.
 11 φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ γὰρ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι
 13 ὑμῶν. οὐδέν με ἡδίκησατε· οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς
 14 σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον· καὶ τὸν πειρασμὸν
 ὑμῶν^h ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε,
 ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.
 15 ^e ποῦ^h οὖν ^d- ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν ; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι,
 εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ^e- ἐδώκατέ
 16, 17 μοι. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν ; ζηλοῦ-
 σιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα
 18 αὐτοὺς ζηλοῦτε. καλὸν δὲ ^f- ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε,
 19 καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. τεκνία μου, οὐς
 20 πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἥθελον δὲ
 παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι
 ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ
 22 ἀκούετε ; γέγραπται γάρ, ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἓνα
 23 ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ
 τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας
 24 ^g δι' ἐπαγγελίας^h. ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ
 εἰσι ^h- δύο διαθήκαι· μία μὲν ἀπὸ ὅρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν
 25 γεννώσα, ἥτις ἐστὶν Ἀγαρ. τὸ ⁱ δὲ^h ^k Ἀγαρ^h Σινᾶ ὄρος
 ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλὴμ·
 26 δουλεύει ^l γὰρ^h μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσα-
 27 λὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ ^m- ἡμῶν. γέγραπται
 γάρ, Εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουςα, ῥῆξον καὶ βόησον,
 ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ

^h μου τὸν ^e τίς ^d add ἦν ^e add ἄν ^f add τὸ ^g διὰ
 τῆς ἐπαγγελίας ^h add αἱ ⁱ γὰρ A.S.M. ^k om. Ἀγαρ M.
^l δὲ ^m add πάντων

28 τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ^η ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ
 29 ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν.^ι ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα
 30 γεννηθεὶς ἐδίδωκε τὸν κατὰ Πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. ἀλλὰ τί
 λέγει ἡ γραφή; ^ρ Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς,
 οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ
 31 τῆς ἐλευθέρας. ^ο διό^ι, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα,
 5 ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας. τῇ ἐλευθερίᾳ ^ρ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέ-
 ρωσε· στήκετε οὖν,^ι καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.
 2 Ἰδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χρισ-
 3 τὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ
 ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον
 4 ποιῆσαι. κατηγορήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ
 5 δικαιοῦσθε· τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ Πνεύματι ἐκ
 6 πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ἐν γὰρ Χριστῷ
 Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ
 7 πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς
 8 ^α ἐνέκοψε^ι τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ
 9 τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοί.
 10 ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε·
 11 ὁ δὲ ταρασσὼν ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἂν ᾔ. ἐγὼ
 δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι;
 12 ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ὄφελον καὶ
 ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.
 13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν
 ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης
 14 δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ ^ρ πεπλη-
 ρωται^ι, ἐν τῷ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ^β σεαυτόν^ι.
 15 εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ
 ἀλλήλων ἀναλωθῇτε.

^η ἡμεῖς ἐστέ. Μ.
 θέρωσε, στήκετε, ^α ἀνέκοψε

^ο ἄρα

^ρ οὖν ἢ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευ-
^β ἐαυτόν

^ρ πληροῦται

16 Λέγω δέ, Πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ
 17 μὴ τελέσητε. ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ Πνεύματος
 τὸ δὲ Πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός, ταῦτα ἔγὰρ ἀλλήλοις ἀντί-
 18 κείται[†], ἵνα μὴ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. εἰ δὲ Πνεύματι
 19 ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. φανερά δέ ἐστι τὰ ἔργα τῆς
 20 σαρκός, ἅτινά ἐστι^{u-} πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδω-
 λολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ^x ἔρις[‡], ζῆλοι, θυμοί, ἐριθείαι,
 21 διχοστασίαι, αἰρέσεις, φθόνοι, ^{y-} μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ
 ὅμοια τούτοις· ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς ^{z-} προεῖπον, ὅτι οἱ
 τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.
 22 ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη,
 23 μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγ-
 24 κράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. οἱ δὲ τοῦ
 Χριστοῦ ^{a'} Ἰησοῦ[‡] τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι
 καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.

25, 26 Εἰ ζῶμεν Πνεύματι, Πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. μὴ
 γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις
 φθονοῦντες.

6 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώ-
 ματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν
 πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς.
 2 ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν
 3 νόμον τοῦ Χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν ὄν,
 4 ^b φρεναπατᾷ ἑαυτόν[‡]. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκασ-
 τος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἔξει, καὶ οὐκ εἰς
 5 τὸν ἕτερον. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.

6 Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι
 7 ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. μὴ πλανᾶσθε· Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὁ
 8 γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. ὅτι ὁ σπείρων
 εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ

[†] δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις
 φόνοι, ^z add καὶ

^u add μοιχεία,
^a om. Ἰησοῦ

^x ἔρεις ^y add
^b ἑαυτὸν φρεναπατᾷ

σπείρων εἰς τὸ Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πνεύματος θερίσει ζωὴν
9 αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ^ο ἐγκακῶμεν¹. καιρῷ γὰρ
10 ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι. ἄρα οὖν, ὡς καιρὸν ἔχομεν,
ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς
οἰκείους τῆς πίστεως.

11 Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χεὶρί.
12 ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν
ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα ^α τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ
13 μὴ^β διώκωνται. οὐδὲ γὰρ οἱ ^ο περιτεμνόμενοι^γ αὐτοὶ νόμον
φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ
14 ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχῆσωνται. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι
εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι'
15 οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, καὶ γὰρ ^δ ^ε κόσμῳ. ^ς οὔτε γὰρ
περιτομή τι ἔστιν¹ οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις.
16 καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς
καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

17 Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ
στίγματα τοῦ ^β ^δ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ
πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. ἀμήν.

1-1

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΑΥΛΟΥ.

1 Παῦλος ἀπόστολος ^α Χριστοῦ Ἰησοῦ^β διὰ θελήματος Θεοῦ
τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ^β ἐν Ἐφέσῳ^γ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ

^ο ἐγκακῶμεν ^α μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ ^ο περιτετμημένοι M.
^δ add τῷ ^ς ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει ^β add
Κυρίου ^ι add subscription Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης. ^α Ἰησοῦ
Χριστοῦ ^β om. ἐν Ἐφέσῳ M.

2 Ἰησοῦ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν
4 τοῖς ἐπουρανίοις ^ε ἐν¹ Χριστῷ, καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους
5 κατενώπιον ^α αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προορίσας¹ ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελή-
6 ματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ^ε ἥς¹ ἔχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν πα-
8 ραπτωμάτων, κατὰ ^ι τὸ πλοῦτος¹ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἥς
9 ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρί-
10 σας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, ^ς τὰ ἐπὶ¹ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργούντος κατὰ τὴν βουλήν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον ^h δόξης αὐτοῦ τοὺς
13 προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν,—ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελ-
14 λίας τῷ Ἀγίῳ, ^ι ὅ¹ ἐστὶν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

15 Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ
16 Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ ^k τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνησίαν ^l ποιούμενος ἐπὶ

^ε om. ἐν S. ^α αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ προορίσας M. ^ε ἐν ᾧ ^ι τὸν πλοῦτον ^ς τὰ τε ἐν ^h add τῆς ^ι ὅς ^k add τὴν ἀγάπην A.S.M.
^l add ὑμῶν

17 τῶν προσευχῶν μου, ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δόξῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ
 18 ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους τοὺς ὀφ-
 θαλμοὺς τῆς ^m καρδίαςⁿ ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν
 ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, ⁿ—ⁿ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης
 19 τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον
 μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ
 20 τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν
 ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ^o καθίσαςⁿ ἐν
 21 δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ
 ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος
 ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
 22 μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ
 23 αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶ
 τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ ^p τὰⁿ πάντα ἐν πασι πλη-
 ρουμένου.

2 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρ-
 2 τίας ^q ὑμῶνⁿ, ἐν αἷς ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ
 κόσμου τούτου· κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος,
 τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργούντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπει-
 3 θείας· ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς
 ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς
 σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ^r ἤμεθαⁿ τέκνα φύσει ὀργῆς,
 4 ὥς καὶ οἱ λοιποί—ὁ δὲ Θεός, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν
 5 πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς
 νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι ^s συνεζωοποίησεⁿ τῷ Χριστῷ
 6 (χάριτί ἐστε σεσωσμένοι), καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν
 7 ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἵνα ἐνδείξῃται ἐν
 τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις ^t τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτοςⁿ τῆς
 8 χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τῇ

^m διανοίας ⁿ add καὶ ^o ἐκάθισεν ^p om. τὰ ^q om. ὑμῶν
^r ἤμεν ^s συνεζωοποίησεν ἐν Μ. ^t τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον

γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ ^{u-}πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ
 9 ἐξ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχή-
 10 σθται. αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν
 αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

11 Διὸ μνημονεύετε, ὅτι ^xποτὲ ὑμεῖς^{||} τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ
 λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ
 12 χειροποιήτου, ὅτι ἦτε ^{y-}τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ,
 ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν
 διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν
 13 τῷ κόσμῳ. νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες
 14 μακρὰν ^zἐγενήθητε ἐγγὺς^{||} ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ. αὐτὸς
 γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν καὶ τὸ
 15 μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ
 αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι, καταργήσας· ἵνα
 τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ^aαὐτῷ^{||} εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν
 16 εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι
 τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ·
 17 καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσαστο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ ^bεἰρή-
 18 νην^{||} τοῖς ἐγγύς· ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ
 19 ἀμφότεροι ἐν ἐνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. ἄρα οὖν
 οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ ^cἐστὲ^{||} συμπολῖται τῶν
 20 ἀγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ
 τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ
 21 ^dΧριστοῦ Ἰησοῦ^{||}, ἐν ᾧ πᾶσα ^{e-}οἰκοδομὴ συναρμολογου-
 22 μένη αὖξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοι-
 κοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

3 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ
 2 ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν,—εἴγε ἡκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς

^u add τῆς^x ὑμεῖς ποτὲ^y add ἐν^z ἐγγὺς ἐγενήθητε^a ἐαυτῷ^b om. εἰρήνην^c om. ἐστὲ^d Ἰησοῦ Χριστοῦ^e add ἡ

3 χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ
 ἀποκάλυψιν ἔγνωρίσθη¹ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέ-
 4 γραψα ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν
 5 σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ, ὃ ^{g-}ἑτέραις
 γενεαῖς οὐκ ἔγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν
 ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν
 6 Πνεύματι· εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ
 συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας ^{h-}ἐν ⁱΧριστῷ Ἰησοῦ¹ διὰ τοῦ
 7 εὐαγγελίου, οὗ ^kἐγενήθη¹ διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς
 χάριτος τοῦ Θεοῦ ¹τῆς δοθείσης¹ μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς
 8 δυνάμεως αὐτοῦ. ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ^{m-}ἁγίων
 ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ⁿ⁻τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι ^oτὸ
 9 ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος¹ τοῦ Χριστοῦ, καὶ φωτίσαι ^pπάντας¹
 τίς ἡ ^qοἰκονομία¹ τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ
 10 τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι ^{r-}, ἵνα
 γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρα-
 νίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ,
 11 κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν ^sτῷ¹ Χριστῷ
 12 Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ ^{t-}
 13 προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. διὸ
 αἰτοῦμαι μὴ ^uἐγκακεῖν¹ ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις
 ἐστὶ δόξα ὑμῶν.

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα
 15 ^{x-}, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται,
 16 ἵνα ^yδῶ¹ ὑμῖν κατὰ ^zτὸ πλοῦτος¹ τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει
 κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον,
 17 κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις
 18 ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύ-

¹ ἐγνώρισέ ^g add ἐν ^h add αὐτοῦ ⁱ τῷ Χριστῷ ^k ἐγενόμην
¹ τὴν δοθείσαν ^m add τῶν ⁿ add ἐν ^o τὸν ἀνεξιχνίαστον
 πλοῦτον ^p om. πάντας M. ^q κοινωνία ^r add διὰ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ ^s om. τῷ ^t add τὴν ^u ἐκκακεῖν ^x add τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ^y δῶῃ ^z τὸν πλοῦτον

σητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ
 19 μῆκος καὶ ^a ὕψος καὶ βάθος¹, γινῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν
 τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῇτε εἰς πᾶν
 τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν
 αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν
 21 ἡμῖν, αὐτῷ ἢ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ^b καὶ ^c ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
 εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. ἀμήν.

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως
 2 περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης τα-
 πεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι
 3 ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ
 4 Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ἐν σῶμα καὶ
 ἐν Πνεύμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως
 5, 6 ὑμῶν, εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα, εἰς Θεὸς
 καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν
 7 πᾶσιν ^{c-1}. ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ
 8 μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. διὸ λέγει, Ἀναβὰς εἰς
 ὕψος ἡχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς
 9 ἀνθρώποις. (τὸ δὲ Ἀνέβη τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη
 10 ^{d-1} εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβὰς αὐτός ἐστι
 καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ
 11 πάντα.) καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ
 προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ δι-
 12 δασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον
 13 διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· μέχρι
 καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ
 τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς
 14 μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· ἵνα μηκέτι
 ὤμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ
 τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ,

^a βάθος καὶ ὕψος^b om. καὶ^c add ὑμῖν^d add πρῶτον A.S.M.

- 15 πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης, ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ
 αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ^{e—}
 16 Χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμ-
 βιβασζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν
 ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος
 ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.
- 17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς
 περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ ^{f—} ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι
 18 τοῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ ^g διανοίᾳ ὄντες,^h ἀπηλλο-
 τριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὔσαν
 19 ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν· οἵτινες
 ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν
 20 ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε
 21 τὸν Χριστόν· εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε,
 22 καθὼς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ· ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ
 τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθει-
 23 ρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ
 24 πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρω-
 πον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς
 ἀληθείας.
- 25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ
 26 τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ^h ἀλλήλων^h μέλη. ὀργίζεσθε
 καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ ^{i—} παρορ-
 27, 28 γισμῷ ὑμῶν, ^k μηδὲ^k δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. ὁ κλέπ-
 των μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος τὸ
 ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι.
 29 πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω,
 ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν
 30 τοῖς ἀκούουσι. καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ
 31 Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. πᾶσα

^e add ὁ^f add λοιπὰ^g διανοία, ὄντες^h ἀλλήλων S.ⁱ add τῷ^k μήτε

πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρ-
 32 θήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ· γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους
 χρηστοί, εὖσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ
 Θεὸς ἐν Χριστῷ ἔχαρίσατο ¹ ὑμῖν¹.

5 ^{1, 2} Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά· καὶ
 περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν
^m ὑμᾶς¹, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ⁿ ἡμῶν¹ προσφορὰν
 3 καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. πορνεία δὲ καὶ
^o ἀκαθαρσία πάσα¹ ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν,
 4 καθὼς πρέπει ἀγίοις, καὶ αἰσχροτήτης, καὶ μωρολογίας ἢ εὐ-
 τραπείας, τὰ οὐκ ἀνήκοντα· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία.
 5 τοῦτο γὰρ ^p ἵστε¹ γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος,
 ἢ πλεονέκτης, ^a ὅ¹ ἐστὶν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν
 6 ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς ἀπα-
 τᾶτῳ κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ
 7 Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. μὴ οὖν γίνεσθε συμ-
 8 μέτοχοι αὐτῶν· ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ·
 9 ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ ^r φωτὸς¹ ἐν
 10 πάσῃ ἀγαθῳσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ), δοκιμάζοντες
 11 τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς
 ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκοτούς, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε,
 12 τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν.
 13 τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται· πᾶν
 14 γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστι. διὸ λέγει, "Εγείραι, ὁ κα-
 θεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ
 Χριστός.

15 Βλέπετε οὖν ^s ἀκριβῶς πῶς¹ περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι
 16 ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι
 17 πονηραὶ εἰσι. διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ ^t συνίετε¹
 18 τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ

¹ ἡμῖν M. ^m ἡμᾶς ⁿ ὑμῶν M. ^o πᾶσα ἀκαθαρσία ^p ἔστε
^a ὅς ^r Πνεύματος ^s πῶς ἀκριβῶς ^t συνιέντες

19 ἐστὶν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, λαλοῦντες
 ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες
 20 καὶ ψάλλοντες ^{u-} τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, εὐχαριστοῦν-
 τες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 21 Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν
 φόβῳ ^x Χριστοῦ^l.

22, 23 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίῳις ἀνδράσιν ^{y-} ὡς τῷ Κυρίῳ· ὅτι
^{z-} ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κε-
 24 φαλὴ τῆς ἐκκλησίας, ^a αὐτὸς^l ὣς τὴν τοῦ σώματος. ἀλλ' ^b ὡς^l
 ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες
 25 τοῖς ^{c-} ἀνδράσιν ἐν παντί. οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖ-
 κας ^{d-}, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
 26 ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς· ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ καθάρισας
 27 τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ ^e αὐτὸς^l
 ἑαυτῷ ἑνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα
 28 ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾗ ἁγία καὶ ἄμωμος. οὕτως
^f ὀφείλουσι καὶ ^l οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς
 τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν
 29 ἀγαπᾷ. οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ'
 ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν· καθὼς καὶ ὁ ^g Χριστὸς^l τὴν ἐκ-
 30, 31 κλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ ^{h-}. Ἄντὶ
 τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα ⁱ⁻ καὶ τὴν μητέρα,
 καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται
 32 οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν·
 33 ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. πλὴν
 καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως
 ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄνδρα.

6 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο
 2 γάρ ἐστι δίκαιον. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα

^u add ἐν ^x Θεοῦ ^y add ὑποτάσσεσθε ^z add ὁ ^a καὶ
 αὐτός ἐστι ^b ὥσπερ ^c add ἰδίῳις ^d add ἑαυτῶν ^e αὐτήν
^f ὀφείλουσιν ^g Κύριος ^h add ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν
 ὀστέων αὐτοῦ ⁱ add αὐτοῦ

3 (ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ), ἵνα εὖ σοι γένηται,
4 καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ οἱ πατέρες, μὴ
παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ
καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

5 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς ^κκατὰ σάρκα κυρίοις¹ μετὰ
φόβον καὶ τρόμου ἐν ἀπλότῃ τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ
6 Χριστῷ, μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ'
ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ
7 ψυχῆς, μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ¹ὡς¹ τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ
8 ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ^μἕκαστος ὃ ἐὰν¹ ποιήσῃ ἀγαθόν,
τοῦτο κομιεῖται παρὰ ^ν-¹ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.
9 καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς ἀνιέντες τὴν
ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι ^οκαὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν¹ ὁ Κύριός ἐστιν
ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

10 ^ρΤοῦ λοιποῦ¹ ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει
11 τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς
τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου.
12 ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς
τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ
σκότους ^α-¹ τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν
13 τοῖς ἐπουρανίοις. διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ
Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ
14 ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στήτε οὖν περιζωσάμενοι
τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα
15 τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ
16 τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ¹ἐν¹ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν
θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ^φ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ
17 πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. καὶ τὴν περικεφαλαίαν
τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος,

^κ κυρίοις κατὰ σάρκα ¹ om. ὡς S. ^μ ὃ ἐάν τι ἕκαστος ^ν add
τοῦ ^ο καὶ ὑμῶν αὐτῶν ^ρ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ^α add
τοῦ αἰῶνος ¹ ἐπὶ

18 ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ, διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσ-
 ευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ ^{s-l}
 ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάν-
 19 των τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἑμοῦ, ἵνα μοι ^tδοθῇ^l λόγος ἐν
 ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστή-
 20 ριον τοῦ εὐαγγελίου ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν
 αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὥς δεῖ με λαλῆσαι.
 21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα
^uγνωρίσει ὑμῖν^l Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς
 22 διάκονος ἐν Κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο,
 ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.
 23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ
 24 πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἡ χάρις μετὰ πάντων
 τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφ-
 θαρσίᾳ. ^{x-l}

y-l

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος δοῦλοι ^aΧριστοῦ Ἰησοῦ^l πᾶσι τοῖς
 ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπι-
 2 σκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
 πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 3, 4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνηίᾳ ὑμῶν, πάντοτε
 ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν
 5 δέξιν ποιούμενος, ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον

^s add τοῦτο^t δοθείη^u ὑμῖν γνωρίσει^x add ἀμήν. S.^y add subscription Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.^a Ἰησοῦ Χριστοῦ

6 ἀπὸ ^b τῆς¹ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, πεποιθὼς αὐτὸ
 τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει
 7 ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ· καθὼς ἐστὶ δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο
 φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ
 ὑμᾶς, ἐν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ^c ἐν² τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βε-
 βαιώσῃ τοῦ εὐαγγελίου συγκοινωνοῦς μου τῆς χάριτος πάν-
 8 τας ὑμᾶς ὄντας. μάρτυς γάρ μου ^d α-³ ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ
 9 πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις ^e Χριστοῦ Ἰησοῦ⁴. καὶ τοῦτο
 προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον
 10 περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμά-
 ζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ᾗτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι
 11 εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι ^f καρπὸν⁵ δικαιοσύνης
^g τὸν⁶ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.
 12 Γινώσκῃν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ
 13 μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς
 δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὄλῳ τῷ πραι-
 14 τωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν
 ἐν Κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾶν
 15 ἀφόβως τὸν λόγον ^h τοῦ Θεοῦ⁷ λαλεῖν. τινὲς μὲν καὶ διὰ
 φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κη-
 16 ρύσσουσιν· ⁱ οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν
 17 τοῦ εὐαγγελίου κείμεναι· οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγ-
 γέλλουσιν, οὐχ ἀγνῶς, οἰόμενοι θλίψιν ἐγείρειν τοῖς δεσμοῖς
 18 μου.⁸ τί γάρ; πλὴν ^k ὅτι⁹ παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε
 ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ
 19 καὶ χαρήσομαι. οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σω-
 τηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ Πνεύματος
 20 Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαταδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου

^b om. τῆς^c om. ἐν^d add ἐστίν^e Ἰησοῦ Χριστοῦ^f καρπῶν^g τῶν^h om. τοῦ Θεοῦⁱ οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν

Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἀγνῶς, οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κείμεναι.

^k om. ὅτι

ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυρνήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν 21 Χριστός, καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ¹ ἔργου,¹ καὶ τί ^m αἰρήσομαι¹ οὐ γνωρίζω. 22 συνέχομαι ⁿ δὲ¹ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῶ ^o γὰρ¹ μᾶλλον κρεῖσσον 24, 25 τὸ δὲ ἐπιμένειν ^{p-1} τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ, καὶ ^a παραμενῶ¹ πᾶσιν ὑμῖν, 26 εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς 27 ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὸν ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, 28 καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων· ἥτις ^r ἐστὶν αὐτοῖς¹ ἔνδειξις ἀπωλείας, ^s ὑμῶν¹ δὲ σωτηρίας, καὶ 29 τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ· ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ 30 πᾶσχειν· τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ^t εἴδετε¹ ἐν ἐμοί, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

2 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία Πνεύματος, εἴ ^u τις¹ σπλάγχνα καὶ 2 οἰκτιρμοί, πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ^x ἐν¹ φρονοῦντες· 3 μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ^y μηδὲ κατὰ¹ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν· μὴ 4 τὰ ἑαυτῶν ^z ἕκαστοι σκοποῦντες¹, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ^a ἕκα- 5 στοι¹. ^b τοῦτο φρονεῖτε¹ ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

¹ ἔργου· A.M. ^m αἰρήσομαι; M. ⁿ γὰρ ^o om. γὰρ
^p add ἐν ^a συμπαραμενῶ ^r αὐτοῖς μὲν ἐστὶν ^s ὑμῖν ^t ἴδετε S.
^u τινα ^x αὐτὸ M. ^y ἢ ^z ἕκαστος σκοπεῖτε ^a ἕκαστος
^b τοῦτο γὰρ φρονεῖσθω

6 ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι
 7 ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν
 8 ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς
 9 ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἐαυτόν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανά-
 10 του, θανάτου δὲ σταυροῦ. διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε,
 10 καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ^ο τὸ ^δ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· ἵνα ἐν
 τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων
 11 καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι
 Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός.
 12 Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηρετούσατε, μὴ ^δ ὡς ^δ
 ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ
 ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἐαυτῶν σωτηρίαν
 13 κατεργάζεσθε· ^ο ^δ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ
 14 θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. πάντα ποιεῖτε
 15 χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι
 καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ^δ ἄμωμα μέσον ^δ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ
 διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ,
 16 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἡμῶν εἰς ἡμέραν Χριστοῦ,
 17 ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. ἀλλ'
 εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως
 18 ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς
 χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.
 19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι
 20 ὑμῖν, ἵνα καγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. οὐδένα γὰρ
 21 ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· οἱ
 πάντες γὰρ τὰ ἐαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ τοῦ ^δ Ἰησοῦ Χριστοῦ ^δ.
 22 τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν
 23 ἡμῶν ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω
 24 πέμψαι, ὡς ἂν ἀπιδῶ τὰ περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς· πέποιθα δὲ ἐν
 25 Κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. ἀναγκαῖον δὲ

^ο om. τὸ^δ om. ὡς M.^ο add ὁ^δ ἀμώμητα ἐν μέσῳ^δ Χριστοῦ Ἰησοῦ

ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ
 συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς
 26 χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας
 27 ὑμᾶς ^h—^l, καὶ ἀδελφονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἡσθένησε· καὶ
 γὰρ ἡσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν
 ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην
 28 ἐπὶ ⁱλύπην^l σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα
 29 ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε, καὶ γὰρ ἀλυπότερος ὦ. προσδέ-
 χεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς
 30 τοιούτους ἐντίμους ἔχετε· ὅτι διὰ τὸ ἔργον ⁱΧριστοῦ^l
 μέχρι θανάτου ἠγγίσε, ^kπαραβολευσάμενος^l τῇ ψυχῇ ἵνα
 ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς με λειτουργίας.
3 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. τὰ αὐτὰ
 γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.
 2 βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε
 3 τὴν κατατομήν· ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ Πνεύματι
¹Θεοῦ^l λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ
 4 οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες· καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν καὶ
 ἐν σαρκί· εἴτις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον·
 5 ^mπεριτομῇ^l ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμίν,
 6 Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ⁿζῆλος^l
 διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενό-
 7 μενος ἄμεμπτος. ἀλλ' ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἡγημαί
 8 διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν· ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα
 ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ
 τοῦ Κυρίου μου· δι' ὃν τὰ πάντα ἐξημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι
 9 σκύβαλα ^o—^l, ἵνα Χριστὸν κερδήσω, καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ,
 μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ
 πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει·
 10 τοῦ γινῶναι αὐτόν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ,

^h add ἰδεῖν M. ¹ λύπη ⁱ Κυρίου M.: τοῦ Χριστοῦ A.S. ^k παρα-
 βολευσάμενος ^l Θεῷ ^m περιτομή ⁿ ζῆλος ^o add εἶναι

καὶ ^{p-} κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, ^a συμμορφιζό-
 11 μενος ^{||} τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἑξα-
 12 νάστασιν ^r τὴν ἐκ ^{||} νεκρῶν. οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη
 τετελείωμαι· διώκω δέ, εἰ καὶ καταλάβω ἐφ' ^ϛ καὶ κατελήφθην
 13 ὑπὸ ^{s-} Χριστοῦ Ἰησοῦ. ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν ^t οὐπω ^{||}
 λογίζομαι κατεληφέναι· ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανό-
 14 μενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος κατὰ σκοπὸν διώκω
^u εἰς ^{||} τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ
 15 Ἰησοῦ. ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἐτέρως
 16 φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· πλὴν εἰς ὃ
 ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν ^{v-}.

17 Συμμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω
 18 περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. πολλοὶ γὰρ περι-
 πατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων
 19 λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. ὦν τὸ τέλος
 ἀπώλεια, ὦν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ
 20 αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονούντες. ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα
 ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον
 21 Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς μετασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπει-
 νώσεως ἡμῶν ^{x-} σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ,
 κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ^y αὐτῷ ^{||}
 τὰ πάντα.

4 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ
 στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί.

2 Εὐωδίαν παρακαλῶ, καὶ Συντύχην παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ
 3 φρονεῖν ἐν Κυρίῳ. ^z ναί, ^{||} ἐρωτῶ καὶ σε, ^a γνήσιε σύζυγε ^{||},
 συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν
 μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου ὦν
 τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

^p add τὴν ^a συμμορφούμενος ^r τῶν ^s add τοῦ ^t οὐ A.S.M.
^u ἐπὶ ^v add κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν ^x add εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ
^y ἐαυτῷ ^z καὶ ^a σύζυγε γνήσιε

4,5 Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. τὸ ἐπικεκῆς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ Κύριος ἐγγύς. 6 μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθαι πρὸς τὸν 7 Θεόν. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

8 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφρημα, εἴ τις ἀρετὴ 9 καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίσεσθε. ἅ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

10 Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἡκαιρεῖσθε δέ. 11 οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, 12 αὐτάρκης εἶναι. οἶδα ^β καὶ ¹ ταπεινωθῆναι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ 13 πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. πάντα ἰσχύω ἐν 14 τῷ ἐνδυναμοῦντί με ^{ο-1}. πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππησίοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ 16 λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι· ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ 17 ἄπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρεῖαν μοι ἐπέμψατε. οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς 18 λόγον ὑμῶν. ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισσεύω πεπληρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὅσμην εὐωδίας, 19 θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. ὁ δὲ Θεὸς μου πληρώσει πᾶσαν χρεῖαν ὑμῶν κατὰ ^α τὸ πλοῦτος ¹ αὐτοῦ ἐν δόξῃ 20 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

^β δὲ S.^ο add Χριστῷ^α τὸν πλοῦτον

- 21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται
 22 ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ
 ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.
 23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ^{ε-1} Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ ¹ τοῦ
 πνεύματος¹ ὑμῶν. ⁸⁻¹
 h-1

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

- 1 Παῦλος ἀπόστολος ^α Χριστοῦ Ἰησοῦ¹ διὰ θελήματος
 2 Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τοῖς ἐν ^β Κολοσσαῖς¹ ἁγίοις
 καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
 Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν ^{ε-1}.
 3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ^{δ-1} πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 4 Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν
 πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην ^ε ἣν ἔχετε¹
 5 εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν
 ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας
 6 τοῦ εὐαγγελίου τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ
 τῷ ¹ κόσμῳ ἐστὶ¹ καρποφορούμενον ⁸ καὶ αὐξανόμενον¹,
 καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε
 7 τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· καθὼς ^{h-1} ἐμάθετε ἀπὸ
 Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς
 8 ὑπὲρ ¹ ἡμῶν¹ διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν
 ὑμῶν ἀγάπην ἐν Πνεύματι.

^ε add ἡμῶν ¹ πάντων ⁸ add ἀμήν. ^h add subscription
 Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης δι' Ἐπαφροδίτου. ^α Ἰησοῦ
 Χριστοῦ ^β Κολασσαῖς S. ^ε add καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
^δ add καὶ ^ε τὴν ¹ κόσμῳ, καὶ ἔστι ⁸ om. καὶ αὐξανόμενον
^h add καὶ ¹ ὑμῶν A.S.M.

9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ πανό-
 μεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρω-
 θήτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ
 10 συνέσει πνευματικῇ, περιπατῆσαι ^{k-} ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς
 πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες
 11 καὶ αὐξανόμενοι ¹ τῇ ἐπιγνώσει ^{||} τοῦ Θεοῦ· ἐν πάσῃ δυνάμει
 δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν
 12 ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς· εὐχαριστοῦντες τῷ
 πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ^m ἡμᾶς ^{||} εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου
 13 τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί· ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας
 τοῦ σκούτους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ
 14 τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν ⁿ⁻, τὴν
 15 ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου,
 16 πρωτότοκος πάσης κτίσεως· ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα,
^{o-} ^{||} ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ^{o-} ^{||} ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ
 ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι·
 17 τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτισται· καὶ αὐτός ἐστι
 18 πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε. καὶ αὐτός
 ἐστὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὃς ἐστὶν ἀρχή,
 πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς
 19 πρωτεύων. ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοι-
 20 κῆσαι, καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν,
 εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ,
 21 εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ ὑμᾶς ποτὲ
 ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς
 22 ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ^p ἀποκατήλλαξεν ^{||} ἐν τῷ σώματι
 τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους
 23 καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ· εἵγε ἐπι-
 μένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἐδραῖοι, καὶ μὴ μετακι-
 νούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ

^k add ὑμᾶς
 τοῦ αἵματος αὐτοῦ

¹ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν
^o add τὰ

^m ὑμᾶς M.
^p ἀποκατηλλάγητε M.

ⁿ add διὰ

κηρυχθέντος ἐν πάσῃ ^{α-} κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ
ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

²⁴ ¹ Νῦν^{||} χαίρω ἐν τοῖς παθήμασι ⁸⁻ ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ
ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν
τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία·
²⁵ ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν
²⁶ δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸ
μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν
²⁷ γενεῶν· ¹ νῦν^{||} δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ, οἷς ἠθέλησεν
ὁ Θεὸς γνωρίσαι ^u τί τὸ^{||} πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου
τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ^x ὃ^{||} ἐστὶ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς
²⁸ τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα
ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ,
ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ ^{y-1}.
²⁹ εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν
ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

2 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω ^z ὑπὲρ^{||} ὑμῶν
καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ πρόσωπόν
² μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ^a συμβι-
βασθέντες^{||} ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς ^b πᾶν πλοῦτος^{||} τῆς πληροφο-
ρίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ ^c Θεοῦ,
³ Χριστοῦ,^{||} ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ ^{d-}
⁴ γνώσεως ἀπόκρυφοι. τοῦτο ^{e-}^{||} λέγω, ἵνα ^f μηδεὶς^{||} ὑμᾶς
⁵ παραλογίζεται ἐν πιθανολογίᾳ. εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι,
ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν
τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν.
⁶ Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν
⁷ αὐτῷ περιπατεῖτε, ἔρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ,

^a add τῇ ^r Ὡς νῦν A. ^s add μου ^t νυνὶ ^u τίς ὁ
^x ὅς ^y add Ἰησοῦ ^z περὶ ^a συμβιβασθέντων ^b πάντα
πλοῦτον ^c Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ, ^d add τῆς ^e add δὲ
^f μή τις

καὶ βεβαιούμενοι ^{g-} τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισ-
σεύοντες ^{h-} ἐν εὐχαριστίᾳ.

8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλο-
σοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώ-
πων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν·
9 ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωμα-
10 τικῶς, καὶ ἔστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ
11 πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ
ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος ⁱ⁻ τῆς σαρκός,
12 ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπ-
τίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας
13 τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς,
νεκροὺς ὄντας ^{k-} τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς
σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν ^l ὑμᾶς^l σὺν αὐτῷ, χαρισά-
14 μενος ^m ἡμῖν^m πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καθ'
ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν· καὶ
αὐτὸ ἥρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ·
15 ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν
ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει
17 ἐορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων· ἃ ἔστι σκιὰ τῶν μελλόν-
18 των, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω
θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ ⁿ⁻
ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκὴ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς
19 σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ
σῶμα, διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ
συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ.

20 Εἰ ^{o-} ἀπεθάνετε σὺν ^{p-} Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ
21 κόσμου, τί ὥς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, Μὴ ἄψῃ,

^g add ἐν ^h add ἐν αὐτῇ A.S.M. ⁱ add τῶν ἀμαρτιῶν ^k add ἐν

^l om. ὑμᾶς (συνεζωοποίησε S.) ^m ὑμῖν A. ⁿ add μὴ A.S.M.

^o add οὖν ^p add τῷ

22 μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς (ἃ ἔστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀπο-
 χρήσει), κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώ-
 23 πων ; ἅτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθησκείᾳ
 καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινὶ
 πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

3 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὐ ὁ
 2 Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος. τὰ ἄνω φρο-
 3 νεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν
 4 κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ. ὅταν ὁ Χριστὸς
 φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν¹, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερω-
 θήσεσθε ἐν δόξῃ.

5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη¹⁻¹ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν,
 ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν,
 6 ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ
 7 ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας¹. ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπα-
 8 τήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν¹ τούτοις¹. νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ
 ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρο-
 9 λογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους,
 ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν
 10 αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς
 11 ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν· ὅπου οὐκ ἔνι
 Ἑλλήν καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος,
 Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι
 Χριστός.

12 Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἡγα-
 πημένοι, σπλάγχνα¹ οἰκτιρμοῦ¹, χρηστότητα, ταπεινοφρο-
 13 σύνην, πραδότητα, μακροθυμίαν· ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ
 χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἔάν τις πρὸς τινα ἔχη μομφήν· καθὼς
 14 καὶ ὁ¹ Κύριος¹ ἔχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσι
 δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ^x ὅ¹ ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος.

¹ ὑμῶν M.^r add ὑμῶν^s om. ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας M.^t αὐτοῖς^u οἰκτιρμῶν^v Χριστὸς A.S.M.^x ἥτις

15 καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Ὑ Χριστοῦ¹ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις
 ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι καὶ εὐχάριστοι
 16 γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ Ὑ Χριστοῦ² ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως
 ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ^α ψαλ-
 μοῖς, ὕμνοις,³ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν ^β ταῖς
 17 καρδίαις⁴ ὑμῶν τῷ ^γ Θεῷ⁵· καὶ πᾶν ὃ τι ^δ ἀν ποιῆτε ἐν λόγῳ
 ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες
 τῷ Θεῷ· ^{α-1} πατρὶ δι' αὐτοῦ.

18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ^{ε-1} ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν
 19 ἐν Κυρίῳ. οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραί-
 20 νεσθε πρὸς αὐτάς. τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ
 21 πάντα, τοῦτο γὰρ ^ε εὐάρεστόν ἐστιν ἐν¹ Κυρίῳ. οἱ πατέρες,
 22 μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. οἱ δοῦλοι,
 ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφ-
 23 θθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἀπλότητι καρ-
 24 ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ
 Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ
 25 ^{ι-1} Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. ὁ ^κ γὰρ¹ ἀδικῶν κομιεῖται
 4 ὁ ἠδίκησε· καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία. οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον
 καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ
 ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν ¹ οὐρανῷ¹.

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν
 3 εὐχαριστίᾳ, προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς
 ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ
 4 Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με
 5 λαλῆσαι. ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν
 6 ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι
 ἡρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

Ὑ Θεοῦ Ὑ Κυρίου or Θεοῦ M. ^α ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ^β τῇ
 καρδίᾳ ^γ Κυρίῳ ^δ add καὶ ^ε add ἰδίους ^ε ἐστιν εὐάρ-
 εστον τῷ ^ε Θεόν ^δ καὶ πᾶν ὃ τι ἐὰν ^ι add γὰρ ^κ δὲ
¹ οὐρανοῖς

- 7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς
 8 ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ· ὃν
 ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα ^mγνώτε^h τὰ περὶ
 9 ⁿἡμῶν^h καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὁνησίμῳ
 τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. πάντα
 ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὧδε.
- 10 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ
 Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς ^oΒαρνάβα^h (περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς· ἐὰν
 11 ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν), καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος
 Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς
 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.
- 12 ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ ^pἸη-
 σοῦ^h, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς,
 ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ ^aπεπληροφορημένοι^h ἐν παντὶ θελήματι
 13 τοῦ Θεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ^xπολὺν πόνον^h ὑπὲρ
 14 ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. ἀσπάζεταιται
 15 ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς, καὶ Δημᾶς. ἀσπάσασθε
 τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφούς, καὶ ^sΝυμφᾶν^h, καὶ τὴν κατ'
 16 οἶκον ^tαὐτῶν^h ἐκκλησίαν. καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν
 ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέῳ ἐκκλησίᾳ
 ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.
- 17 καὶ εἶπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν
 Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.
- 18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετε μου τῶν
 δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ^u-^h

x-^h

^m γνώτ^h ⁿ ὑμῶν ^o Βαρνάβα A. ^p om. Ἰησοῦ ^a πεπλη-
 ρωμένοι ^r ζῆλον πολὺν ^s Νύμφαν M. ^t αὐτοῦ A.S.: αὐτῆς M.
^u add ἀμήν. ^x add subscription Πρὸς Κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης
 διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὁνησίμου.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ.

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ^{a-1}.

2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν μνησθῆναι
3 ^{b-1} ποιοῦμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ὑμῶν, ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ὑμῶν Ἰη-
4 σοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ὑμῶν, εἰδότες,
5 ἀδελφοί ^c ἡγαπημένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ^d ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ὑμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ ^{a-1} πληροφορίᾳ
6 πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ^{e-1} ὑμῖν δι' ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ὑμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς Πνεύματος Ἁγίου,
7 ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς ^f τύπον ^g πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ
8 Μακεδονίᾳ καὶ ^h ἐν ⁱ τῇ Ἀχαΐᾳ. ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχεται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ^b ἀλλ' ἐν ^c παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελέλυθεν,
9 ὥστε μὴ χρεῖαν ^d ἔχειν ὑμᾶς ^e λαλεῖν τι. αὐτοὶ γὰρ περὶ ὑμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποῖαν εἴσοδον ^f ἔσχομεν ^g πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δου-

^a add ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

^b add ὑμῶν

^c ἡγαπημένοι, ὑπὸ Θεοῦ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν,

^d add ἐν

^e add ἐν

^f τύπους

^g om. ἐν

^h ἀλλὰ καὶ ἐν

ⁱ ἡμᾶς ἔχειν

^j ἔχομεν S.

10 λεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἡγειρεν ἐκ ^κτῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν, τὸν
ῥυόμενον ἡμᾶς ¹ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

2 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς
2 ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν· ἀλλὰ ^μ-¹ προπαθόντες καὶ ὑβρι-
σθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις ἐπαρρησιασάμεθα ἐν
τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλήσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ
3 ἐν πολλῷ ἁγῶνι. ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης,
4 οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, ^ποὐδὲ¹ ἐν δόλῳ· ἀλλὰ καθὼς δεδοκι-
μάσαμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω
λαλοῦμεν, οὐχ ὥς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ ^ο-¹ Θεῷ τῷ
5 δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ
κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεο-
6 νεξίας, Θεὸς μάρτυς, οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν,
οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὥς
7 Χριστοῦ ἀπόστολοι. ἀλλ' ἐγενήθημεν ^ρἡπιοί¹ ἐν μέσῳ ὑμῶν,
8 ὥς ἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἐαυτῆς τέκνα· οὕτως ^αὀμειρόμενοι¹
ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἐαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν
9 ^εἐγενήθητε¹. μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν
καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς ^ς-¹ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς
τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγ-
10 γέλιον τοῦ Θεοῦ. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεός, ὥς ὁσίως
καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν·
11 καθάπερ οἴδατε, ὥς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὥς πατὴρ τέκνα
ἐαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι καὶ ^τμαρ-
12 τυρόμενοι¹, εἰς τὸ ^υπεριπατεῖν¹ ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ
^νκαλοῦντος¹ ὑμᾶς εἰς τὴν ἐαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.
13 ^κΚαὶ διὰ¹ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδια-

^κ om. τῶν¹ ἀπὸ^μ add καὶ^π οὔτε^ο add τῷ^ρ νήπιοι M.^α ἰμειρόμενοι^ε γεγένησθε^ς add γὰρ^τ μαρτυ-

ρούμενοι

^υ περιπατῆσαι^ν καλέσαντος M.^κ Διὰ

λείπτως, ὅτι, παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ
 Θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ (καθὼς ἐστὶν ἀλη-
 θῶς) λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.
 14 ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ
 Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅτι ^γ τὰ
 αὐτὰ ^δ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς
 15 καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάν-
 των Ἰησοῦν καὶ τοὺς ^ζ προφήτας, καὶ ^α ἡμᾶς ^β ἐκδιωξάντων,
 16 καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, κω-
 λυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ
 ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε· ἔφθασε δὲ ἐπ'
 αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.
 17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν
 ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ
 18 πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ· ^β διότι ^γ ἠελη-
 σαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἄπαξ καὶ δῖς,
 19 καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπίς ἢ χαρὰ
 ἢ στέφανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ
 20 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^α ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; ὑμεῖς γάρ
 ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.
3 Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθή-
 2 ναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ
^α διάκονον ^β τοῦ Θεοῦ ^γ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ εἰς
 τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ^δ ὑπὲρ ^ε τῆς πίστεως ὑμῶν,
 3 ^β τὸ ^γ μηδένα σαίνεισθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ γὰρ
 4 οἶδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα. καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν,
 προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο
 5 καὶ οἶδατε. διὰ τοῦτο καὶ γὰρ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ
 γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μή πως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων,
 6 καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τι-

^γ ταῦτα ^α add ἰδίους ^β ὑμᾶς S. ^β διὸ ^γ add Χριστοῦ
^α συνεργὸν M. ^δ add καὶ συνεργὸν ἡμῶν ^δ ὑμᾶς περὶ ^ε τῷ

μοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν
πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν
ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς
7 ὑμᾶς, διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ
8 τῇ ἡ ἀνάγκῃ καὶ θλίψει ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως· ὅτι νῦν
9 ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκητε ἐν Κυρίῳ. τίνα γὰρ εὐχαριστίαν
δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ
10 χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, νυκ-
τὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν
τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως
ὑμῶν;

11 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν
12 Ἰησοῦς ¹⁻, κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· ὑμᾶς δὲ
ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλή-
13 λους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, εἰς τὸ
στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιωσύνῃ ἔμ-
προσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^{κ-} μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ. ¹⁻
4 ^μ Λοιπὸν ὅν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακα-
λοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ^ν ἵνα καθὼς παρελάβετε παρ'
ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Θεῷ, ^ο καθὼς
2 καὶ περιπατεῖτε, ^ν ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. οἴδατε γὰρ τίνας
3 παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. τοῦτο
γὰρ ἐστὶ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι
4 ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας· εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ
5 σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας,
6 καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν· τὸ μὴ ὑπερ-
βαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ·
διότι ἕκδικος ^{ρ-} Κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ

^h θλίψει καὶ ἀνάγκη

ἀμὴν. M.

^m Τὸ λοιπὸνⁱ add Χριστόςⁿ om. ἵνα^k add Χριστοῦ¹ add^o om. καθὼς καὶ περιπατεῖτε,^p add ὁ

7 προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς
8 ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. τοιγαροῦν ὁ ἀθε-
τῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν ^α διδόντα¹ τὸ
Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ Ἅγιον εἰς ὑμᾶς².

9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν·
αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοὶ ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους·
10 καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ
τῇ Μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν
11 μᾶλλον, καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια,
καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ⁸⁻ ¹ χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγ-
12 γείλαμεν· ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἕξω, καὶ
μηθενὸς χρεῖαν ἔχητε.

13 Οὐ ¹ θέλομεν¹ δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν ^υ κοι-
μωμένων¹, ἵνα μὴ λυπηῖσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ
14 ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε
καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ
15 Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ
Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν πα-
ρουσίαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας.
16 ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου,
καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ, καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ· καὶ οἱ
17 νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς οἱ
ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα
ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἄερα· καὶ οὕτω
18 πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἑσόμεθα. ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους
ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

5 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρεῖαν
2 ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι. αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ¹ ¹
3 ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. ὅταν ¹ ¹
λέγωσιν, Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφί-

^α καὶ δόντα ¹ ἡμᾶς ⁸ add ἰδίαις ¹ θέλω ^υ κεκοιμημένων
¹ add ἡ ¹ add γὰρ

σταται ὁλεθρος, ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ
 4 οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει,
 5 ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς ^z κλέπτῃς¹ καταλάβῃ· πάντες ^a γὰρ¹
 ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ
 6 σκότους· ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς ^{b-1} οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρη-
 7 γορῶμεν καὶ νήφωμεν. οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι,
 8 καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς ^c μεθύουσιν¹. ἡμεῖς δὲ ἡμέρας
 ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης
 9 καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας. ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς
 ὁ Θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ
 10 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν,
 ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσω-
 11 μεν. διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα,
 καθὼς καὶ ποιεῖτε.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν
 ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας
 13 ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ
 14 τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. παρακαλοῦμεν δὲ
 ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς
 ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς
 15 πάντας. ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῶ· ἀλλὰ
 πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε ^{a-1} εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.
 16, 17, 18 πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντὶ
 εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς
 19, 20 ὑμᾶς· τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε, προφητείας μὴ ἐξου-
 21, 22 θενεῖτε, πάντα ^{e-1} δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε, ἀπὸ
 παντὸς εἶδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

23 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὀλοτελεῖς,
 καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα

^z κλέπτας M.^a om. γὰρ^b add καὶ^c μεθύουσι S.^d add καὶ^e add δὲ M.

ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
24 τηρηθείη. πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.

25 Ἀδελφοί, προσεύχεσθε ^{ι-||} περὶ ἡμῶν.

26 Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφούς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

27 ^ς ἐνορκίζω^{||} ὑμᾶς τὸν Κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν
πᾶσι τοῖς ^{h-||} ἀδελφοῖς.

28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ^{ι-||}
^{k-||}

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

4/2.2.

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσα-
λονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ.
2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ^{a-||} καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελ-
φοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπερανξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ
πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους,
4 ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν ^b ἐγκauχᾶσθαι^{||} ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι
5 τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα
τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς
6 βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε· εἶπερ δίκαιον
7 παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν, καὶ
ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει
τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ

^f add καὶ M.

^ς ὀρκίζω

^h add ἀγίοις A.S.M.

ⁱ add ἀμήν.

^k add subscription Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

^a add ἡμῶν

^b καυχᾶσθαι

8 ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν καὶ
 τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 9 ^{ο-1.} οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου
 10 τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ
 ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι
 τοῖς ^απιστεύουσιν¹ (ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ'
 11 ὑμᾶς) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. εἰς δὲ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε
 περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ
 πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν
 12 δυνάμει· ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ
 ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ ^{ο-1}.

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ'
 2 αὐτόν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός,
^εμηδὲ¹ θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε
 δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ
 3 ^εΚυρίου¹. μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι
 ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρω-
 4 πος τῆς ^ηἀμαρτίας¹, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ
 ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε
 αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ^{ι-1} καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν
 5 ὅτι ἐστὶ Θεός. οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα
 6 ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆ-
 7 ναι αὐτόν ἐν τῷ ^καὐτοῦ¹ καιρῷ. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη
 ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ
 8 μέσου γένηται· καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν
 ὁ Κύριος ^ιἸησοῦς¹ ^μἀνελεί¹ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος
 αὐτοῦ, καὶ καταργήσῃ τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ·

^ο add Χριστοῦ^α πιστεύουσιν^ο add Χριστοῦ^ε μήτε^ε Χριστοῦ^η ἀνομίας M.^ι add ὡς Θεὸν^κ ἑαυτοῦ^ι om.

Ἰησοῦς A.S.M.

^μ ἀναλώσει A.S.M.

9 οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ
 10 δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ
 ἡ ἀδικίας ὅ τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς
 11 ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτοὺς. καὶ διὰ τοῦτο
 ἡ πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι
 12 αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες
 τῇ ἀληθείᾳ ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἡ ἀδικία.
 13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ
 ὑμῶν, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἴλετο ὑμᾶς ὁ
 Θεὸς ἅπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἀγιασμῷ Πνεύματος καὶ
 14 πίστει ἀληθείας· εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου
 ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρισ-
 15 τοῦ. ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις
 ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.
 16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ὁ Θεὸς ὁ
 πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ὑμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰώνιαν
 17 καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας
 καὶ στηρίξαι ἐν παντὶ ἐργῷ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.
3 Τὸ λοιπόν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος
 2 τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ
 ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ
 3 γὰρ πάντων ἡ πίστις. πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ Κύριος, ὃς
 4 στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. πεποιθᾶμεν δὲ
 ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν καὶ ποιεῖτε καὶ
 5 ποιήσετε. ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς
 τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.
 6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
 ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν ἡ παρ-

ἡ add τῆς ὁ add ἐν ἡ πέμψει ἡ add ἐν ἡ ἀπαρχὴν M.
 ἡ καὶ ἡ add ὑμᾶς ἡ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἡ ἐστι S. ἡ add ὑμῖν
 ἡ om. τὴν S. ἡ παρέλαβε A.S.: παρέλάβετε M.

7 ἐλάβοσαν¹ παρ' ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι
 8 ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἡτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον
 ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ¹ νυκτὸς καὶ
 ἡμέρας² ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν·
 9 οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δώμεν
 10 ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς,
 τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι Εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι,
 11 μὴδὲ ἐσθιέτω. ἀκούομεν γάρ τινος περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν
 12 ἀτάκτως, μὴδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. τοῖς
 δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν, καὶ παρακαλοῦμεν ^ο ἐν Κυρίῳ
 Ἰησοῦ Χριστῷ³, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν
 13 ἄρτον ἐσθίωσιν. ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ^α ἐγκακήσητε⁴ καλο-
 14 ποιῶντες. εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς
 ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειώσθε, ^ο μὴ συναναμίγνυσθαι⁵ αὐτῷ,
 15 ἵνα ἐντραπῇ. καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγείσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε
 ὡς ἀδελφόν.
 16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ
 παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.
 17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστι σημεῖον ἐν
 18 πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω. ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ^{ε-1}

g-1

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Παῦλος ἀπόστολος ^α Χριστοῦ Ἰησοῦ⁶ κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ
 σωτῆρος ἡμῶν καὶ ^β Χριστοῦ Ἰησοῦ⁷ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν

^β νύκτα καὶ ἡμέραν ^ο διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ^α ἐκκα-
 κήσητε ^ο καὶ μὴ συναναμίγνυσθε ^ε add ἀμήν. ^g add sub-
 scription Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν. ^α Ἰησοῦ
 Χριστοῦ ^β Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

2 Τιμοθέω γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ^c καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν,

4 μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ^d ἐκζητήσεις¹ παρέχουσι μᾶλλον ἢ ^e οἰκονομίαν¹ Θεοῦ τὴν ἐν

5 πίστει,—τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρί-

6 του· ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, ⁷ θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ⁸ λέγουσι

8 μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρήται εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ

νόμῳ οὐ κείται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατραλώαις καὶ μητρα-

10 λώαις, ἀνδροφόνοις, πόρνοις, ἀρσενικοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδα-

11 σκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ.

12 ^f Χάριν¹ ἔχω τῷ ^g ἐνδυναμώσαντί¹ με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν,

13 ^h τὸ¹ πρότερον ὄντα βλάβσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθην ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, ὑπερεπλεό-

14 νασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς

15 ἀξίος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι· ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν

16 ἐμοὶ πρῶτῳ ἐνδείξῃται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν ⁱ ἀπασαν¹ μακροθυμίαν πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ

17 εἰς ζωὴν αἰώνιον. τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ,

^c add ἡμῶν
^g ἐνδυναμοῦντί M.

^d ζητήσεις
^h τὸν

^e οἰκοδομίαν A.
ⁱ πᾶσαν

^f Καὶ χάριν

ἀοράτῳ, μόνῳ ^{k-l} Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν
19 αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐνανάγησαν
20 ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

2 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευ-
2 χάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων· ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.
3 τοῦτο ^{1-l} καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
4 Θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν
5 ἀληθείας ἐλθεῖν. εἰς γὰρ Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ
6 ἀνθρώπων ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντί-
7 λυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίους, εἰς δ' ἐτέθη
ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος (ἀλήθειαν λέγω ^{m-l}, οὐ ψεύδομαι),
διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ·
9 ὡσαύτως ^{n-l} γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασι ^o καὶ χρυ-
10 σίῳ ^l ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' (ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελιομέναις θεοσεβείαν) δι' ἔργων ἀγαθῶν.
11, 12 γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαθητεύει ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. ^p διδάσκειν δὲ γυναικὶ ^l οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι
13, 14 ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὐὰ καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ^q ἐξ ἀπατηθεῖσα ^l ἐν παρα-

^k add σοφῷ¹ add γὰρ^m add ἐν Χριστῷⁿ add καὶ τὰς^o ἢ χρυσῷ^p γυναικὶ δὲ διδάσκειν^q ἀπατηθεῖσα

15 βάσει γέγονε· σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μεί-
νωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ ¹σωφροσύνης.

3 Πιστὸς ὁ λόγος,¹ Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ
2 ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι,
μίας γυναικὸς ἄνδρα, ²νηφάλιον¹, σῶφρονα, κόσμιον, φιλόξε-
3 νον, διδακτικόν· μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, ³—¹ ἀλλ' ἐπεικῆ,
4 ἄμαχον, ἀφιλάργυρον· τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον,
5 τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· (εἰ δέ τις
τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ
6 ἐπιμελήσεται;) μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθείς εἰς κρίμα
7 ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ ⁴—¹ καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν
ἀπὸ τῶν ἑξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα
8 τοῦ διαβόλου. διακόνους ὡσαύτως σεμνοὺς, μὴ διλόγους,
9 μὴ οἶνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ
10 μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. καὶ οὗτοι
δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἴτα διακονεῖτωσαν ἀνέγκλητοι
11 ὄντες. γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους,
12 πιστὰς ἐν πᾶσι. διάκονοι ἔστωσαν μίας γυναικὸς ἄνδρες,
13 τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. οἱ γὰρ
καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται,
καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σε ⁵ἐν τάχει¹.
15 ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφε-
σθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα
16 τῆς ἀληθείας. καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσε-
βείας μυστήριον· ⁶ὅς¹ ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν
πνεύματι, ὥφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη
ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

4 Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀπο-

¹ σωφροσύνης· πιστὸς ὁ λόγος. M. ² νηφάλιον S., and so in ver. 11.

³ add μὴ αἰσχροκερδῆ,

⁴ add αὐτόν

⁵ τάχιον

⁶ ὁ M.:

Θεός A.S.

στήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις
 2 καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κε-
 3 καυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυνόντων γαμεῖν,
 ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ
 4 εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν. ὅτι
 πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχα-
 5 ριστίας λαμβανόμενον· ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ
 ἐντεύξεως.

6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση διάκονος
 Ἰησοῦ Χριστοῦ¹, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως
 7 καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἣ παρηκολούθηκας· τοὺς δὲ βε-
 βήλους καὶ γραῶδεις μύθους παραιτοῦ. γύμναζε δὲ σεαυτὸν
 8 πρὸς εὐσέβειαν· ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον
 ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν,
 9 ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. πιστὸς
 10 ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. εἰς τοῦτο γὰρ²·
 κοπιῶμεν καὶ ἀγωνιζόμεθα³, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι,
 11 ὃς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. παρ-
 12 ἀγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μηδεὶς σου τῆς νεότητος
 καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν
 13 ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ,⁴ ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ. ἕως ἔρ-
 χομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκα-
 14 λίᾳ. μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ
 προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.
 15 ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ
 16 ᾖ⁵ πᾶσιν. ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ. ἐπίμενε
 αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκού-
 οντάς σου.

5 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα,
 2 νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεω-

ἢ Ἰησοῦ Χριστοῦ
 πνεύματι,

² add καὶ

³ ἀνειδιζόμεθα

⁴ add ἐν

⁵ add ἐν

3 τέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἀγνείᾳ. χήρας τίμα τὰς ὄντως
 4 χήρας. εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν
 πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὖσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι
 τοῖς προγόνοις· τοῦτο γὰρ ἐστὶν ^d—^{||} ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ
 5 Θεοῦ. ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ ^e—^{||}
 Θεόν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκ-
 6, 7 τὸς καὶ ἡμέρας. ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε. καὶ
 8 ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ᾧσιν. εἰ δέ τις τῶν
 ἰδίων καὶ μάλιστα ^f—^{||} οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἥρνηται
 9 καὶ ἐστὶν ἀπίστου χείρων. χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον
 10 ἐτῶν ^g ἐξήκοντα γεγονυῖα, ἐνδὸς ^{||} ἀνδρὸς γυνή, ἐν ἔργοις καλοῖς
 μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενδοχῆσεν, εἰ ἀγίων
 πόδας ἐνίψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ
 11 ἐπηκολούθησε. νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ κατα-
 12 στρηνιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ἔχουσαι κρῖμα
 13 ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν. ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μαν-
 θάνουσι, περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ
 14 καὶ φλύαροι καὶ περιέργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. βούλο-
 μαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδε-
 15 μίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν· ἥδη
 16 γὰρ τινες ἐξεστράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ. εἴ τις ^h—^{||} πιστὴ
 ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρεῖσθω ἢ ἐκκλησίᾳ·
 ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.
 17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιού-
 σθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ.
 18 λέγει γὰρ ἡ γραφή, Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις· καί, Ὁ ἅγιος
 19 ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν
 20 μὴ παραδέχου ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. τοὺς
 ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φό-
 21 βον ἔχωσι. διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ⁱ Χριστοῦ

^d add καλὸν καὶ ^e add τὸν ^f add τῶν ^g ἐξήκοντα, γεγονυῖα
 ἐνδὸς ^h add πιστὸς ἢ ⁱ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

Ἰησοῦ¹ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξης
 22 χωρὶς προκρίματος μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. χεῖρας
 ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἀμαρτίαις ἀλλοτρίαις·
 23 σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει. μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἶνω ὀλίγῳ
 χρῶ διὰ τὸν στόμαχον ¹-¹ καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.
 24 τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προάγουσαι εἰς
 25 κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. ὡσαύτως καὶ ^κτὰ ἔργα
 τὰ καλὰ¹ πρόδηλα ¹-¹, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ
 δύναται.

6 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης
 τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ
 2 διδασκαλία βλασφημῇται. οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας
 μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δου-
 λευέτωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας
 ἀντιλαμβανόμενοι. ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει.

3 Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι
 λόγοις, τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ'
 4 εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ
 νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος,
 5 ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, ^μδιαπαρατριβαὶ¹ διε-
 φθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀλη-
 6 θείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ^ν-¹ ἔστι
 7 δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειας· οὐδὲν γὰρ
 εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ^ο-¹ ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι
 8 δυνάμεθα· ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις
 9 ἀρκεσθῆσόμεθα. οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν
 εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους
 καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον
 10 καὶ ἀπώλειαν. ρίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαρ-

¹ add σου^κ τὰ καλὰ ἔργα¹ add ἐστι^μ παραδιατριβαὶ^ν add ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.^ο add δῆλον

γυρία· ἥς τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

- 11 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε ^{p-||} Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίδωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, ^aπραῦπάθειαν¹.
 12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ^{r-||} ἐκλήθης, καὶ ὁμολόγησας τὴν καλὴν
 13 ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ^sζωογονοῦντος^{||} τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν
 14 ὁμολογίαν, τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, ἕως
 15 μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦν καιροῖς ἰδίους δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, ὃ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. ἀμήν.

- 17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἡλπικένοι ἐπὶ πλούτου ἀδηλόγητι, ἀλλ' ^tἐπὶ^{||} Θεῷ ^{u-||} τῷ παρέχοντι ἡμῖν ^xπάντα πλουσίως^{||} εἰς ἀπόλαυσιν· ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους
 18 εἶναι, κοινωνικούς, ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς ^yὄντως^{||} ζωῆς.

- 20 Ὡ Τιμόθεε, τὴν ^zπαραθήκην^{||} φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἡστόχησαν.

Ἡ χάρις ^aμεθ' ὑμῶν^{||}. ^{b-||}

c-||

^p add τοῦ ^a πραότητα ^r add καὶ ^s ζωοποιοῦντος ^t ἐν τῷ
^u add τῷ ζῶντι ^x πλουσίως πάντα ^y αἰωνίου ^z παρακαταθήκην
^a μετὰ σοῦ ^b add ἀμήν. ^c add subscription Πρὸς Τιμόθεον πρώτη
ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας ἧτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

50

1 Παῦλος ἀπόστολος ^αΧριστοῦ Ἰησοῦ^β διὰ θελήματος Θεοῦ
2 κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ Τιμοθέῳ ἀγα-
πητῷ τέκνῳ χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ
Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ
συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς
4 δεήσεσί μου, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνη-
5 μένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς ^βπληρωθῶ.^β ὑπόμνησιν
^ολαβὼν^γ τῆς ἐν σοὶ ἀνυπόκριτου πίστεως, ἣτις ἐνῳκήσε
πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρὶ σου Εὐνείκῃ,
6 πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε
ἀναξωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς
7 ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς
πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισ-
8 μοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν,
μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐ-
9 αγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέ-
σαντος κλήσει ἀγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν
πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
10 πρὸ χρόνων αἰωνίων φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ^αΧριστοῦ Ἰησοῦ^δ, καταργήσαντος μὲν τὸν
θάνατον φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγ-

^α Ἰησοῦ Χριστοῦ
Χριστοῦ

^β πληρωθῶ M.

^ο λαμβάνων

^δ Ἰησοῦ

11 γελίου, εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος
 12 ^{ε-1}. δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι,
 οἶδα γὰρ ὃ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν
 13 παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑποτύπωσιν
 ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ
 14 ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τὴν καλὴν ¹ παραθήκην ¹ φύ-
 λαξον διὰ Πνεύματος Ἀγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.
 15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ·
 16 ὧν ἐστι ² Φύγελλος ¹ καὶ Ἑρμογένης. δόφῃ ἔλεος ὁ Κύριος τῷ
 Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἄλυσίν
 17 μου οὐκ ἐπησχύνθη, ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ ^h σπουδαίως ¹
 18 ἐξήτησέ με καὶ εὔρε (δόφῃ αὐτῷ ὁ Κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ
 Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ)· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε,
 βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ
 2 Ἰησοῦ. καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων,
 ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ
 3 ἐτέρους διδάξαι. ¹ συγκακοπάθησον ¹ ὡς καλὸς στρατιώτης
 4 ^k Χριστοῦ Ἰησοῦ ¹. οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς
 5 τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. ἐὰν
 δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.
 6 τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμ-
 7 βάνειν. ¹ νοεῖ ¹ δ' λέγω· ^m δώσει ¹ γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν
 8 ἐν πᾶσι. μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ¹ ἐγγεγερμένον ἐκ νε-
 9 κρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· ἐν ᾧ
 κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς ¹ κακοῦργος, ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ
 10 Θεοῦ οὐ δέδεται. διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκ-
 τούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
 11 μετὰ δόξης αἰωνίου. πιστὸς ὁ ⁿ λόγος, Εἰ ¹ γὰρ συναπεθάνο-

^e add ἐθνῶν^f παρακαταθήκην^g Φύγελλος^h σπουδαίο-ⁱ σὺ οὖν κακοπάθησον^k Ἰησοῦ Χριστοῦ^l ἃ ^m δόφῃⁿ λόγος· εἰ Μ.

12 μὲν, καὶ συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ
 13 ὁ ἀρνησόμεθα^ο, κακέινος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεί-
 νος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἢ γὰρ^ρ ἑαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Ἀ Κυ-
 ρίου^ο μὴ λογομαχεῖν· ἐπ^ρ οὐδὲν χρήσιμον ἐπὶ καταστροφῇ

15 τῶν ἀκουόντων. σπουδάσον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ
 Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς
 16 ἀληθείας. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιστάσο· ἐπὶ

17 πλείον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς
 18 γάγγραινα νομὴν ἔξει· ὧν ἔστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, οἵ-
 τινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἡστόχησαν, λέγοντες ὅτι τὴν^ο ἀνάστα-

19 σιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τινῶν πίστιν. ὁ
 μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφρα-
 γίδα ταύτην, Ἐγὼ Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ Ἀποστήτω

20 ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα ἡ Κυρίου^ο. ἐν μεγάλῃ
 δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ
 ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

21 ἔὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς
 τιμὴν, ἡγιασμένον, ἢ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον

22 ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε,
 δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν ἐπι-

23 καλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. τὰς δὲ μωρὰς
 καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννώσι μαχας.

24 δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἡπιον εἶναι πρὸς
 25 πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, ἐν πραότητι παιδεύοντα τοὺς
 ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε ὁ Θεὸς μετάνοιαν

26 εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου
 παγίδος ἐξωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

3 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται
 2 καιροὶ χαλεποί. ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαντοι, φιλάρ-

ο ἀρνούμεθα

ρ om. γὰρ

ο Θεοῦ Μ.

τ εἰς

ο om. τὴν Μ.

τ Χριστοῦ

υ add καὶ

x δῶ

γυροί, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς,
 3 ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς,
 4 ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι,
 5 φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας
 6 τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἡρνημένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου. ἐκ
 τούτων γὰρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ ^γ αἰχμα-
 λωτίζοντες^{||} γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα
 7 ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς
 8 ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς
 καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίσταν-
 ται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι
 9 περὶ τὴν πίστιν. ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ
 ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.
 10 σὺ δὲ ^z παρηκολούθησάς^{||} μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ
 προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,
 11 τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ,
 ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ
 12 πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες
 13 εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. πονηροὶ δὲ
 ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες
 14 καὶ πλανώμενοι. σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης,
 15 εἰδὼς παρὰ ^a τίνων^{||} ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους ^b-^{||} ἱερὰ
 γράμματα οἶδας τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ
 16 πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος
 καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ^c ἐλεγμὸν^{||}, πρὸς ἐπα-
 17 νόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ
 τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρισμένος.
 4 ^d Διαμαρτύρομαι^{||} ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ^e Χριστοῦ Ἰησοῦ^{||}
 τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, ^f καὶ^{||} τὴν ἐπιφά-

^γ αἰχμαλωτεύοντες τὰ ^z παρηκολούθηκās ^a τίνος ^b add τὰ
^c ἐλεγχον ^d Διαμαρτύρομαι, M.: Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ A.S. ^e τοῦ
 Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ^f κατὰ

2 νειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν ^g αὐτοῦ,¹ κήρυξον τὸν λόγον,
 ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακά-
 3 λησον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. ἔσται γὰρ καιρὸς
 ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ
 τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους
 4 κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν
 5 ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. σὺ δὲ
 νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ,
 6 τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι,
 7 καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. τὸν ἀγῶνα
 τὸν καλὸν ἡγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τε-
 8 τήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος,
 ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος
 κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν
 ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

9, 10 Σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως· Δημᾶς γάρ με
 ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνά, καὶ ἐπορεύθη εἰς
 Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν·
 11 Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ
 12 σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν. Τυχικὸν
 13 δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἐφεσον. τὸν φαιλόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν
 Τρωάδι παρὰ Κάρφῳ ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα
 14 τὰς μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνε-
 δείξατο· ^h ἀποδώσει¹ αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·
 15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ⁱ ἀντέστη¹ τοῖς ἡμετέροις
 16 λόγοις. ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδεὶς μοι ^k παρεγένετο¹,
 17 ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη. ὁ δὲ
 Κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ
 κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ
 18 ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. ¹⁻¹ ῥύσεται με ὁ Κύριος

^g αὐτοῦ· Μ.^h ἀποδῶνⁱ ἀντέστηκε.^k συμπαρεγένετο¹ add καὶ

ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

19 Ἀσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Ὀνησιφόρου
20 οἶκον. Ἐραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον
21 ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. ἀσ-
πάζεται σε Εὐβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ Κλαυδία,
καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

22 Ὁ Κύριος ^{m-l} μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις μεθ'
ὑμῶν. ^{n-l}

o-l

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

1 Παῦλος δούλος Θεοῦ ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ
πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ'
2 εὐσέβειαν, ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευ-
3 δῆς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰώνων, ἐφάνέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίους
τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν
4 τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν
πίστιν· ^a χάρις καὶ ^b εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ ^b Χριστοῦ
Ἰησοῦ ^c τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

5 Τούτου χάριν ^o ἀπέλιπόν ⁿ σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα
ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς
6 ἐγὼ σοι διεταξάμην· εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς
ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀν-
7 υπότακτα. δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ

^m add Ἰησοῦς Χριστὸς

ⁿ add ἀμήν.

^o add subscription Πρὸς

Τιμόθεον δευτέρα τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι.

^a χάρις, ἔλεος,

^b Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

^c κατέλιπόν

οίκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην,
 8 μὴ αἰσχροκερδῇ, ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα,
 9 δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῇ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν
 πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾗ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ
 τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ ^{d-} ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρε-
 11 ναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν·
 οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι διδάσκοντες ἅ μὴ δεῖ
 12 αἰσχροῦ κέρδους χάριν. εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προ-
 13 φήτης, Κρῆτες ἀεὶ ψεύσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. ἡ
 μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγε αὐτοὺς
 14 ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ προσέχοντες
 Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων
 15 τὴν ἀλήθειαν. πάντα ^{e-} καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ
 μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν, ἀλλὰ μεμΐανται
 16 αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέ-
 ναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς
 καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2^{1, 2} Σὺ δὲ λάλει ἅ πρέπει τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ· πρεσ-
 βύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονas, ὑγιαίνοντας τῇ
 3 πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν
 καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, ^fμηδὲ ^gοἷφ πολλῶ
 4 δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας
 5 φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, σώφρονas, ἀγνάς, ^gοἰκουρ-
 γοὺς^h, ἀγαθάς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ
 6 ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημῇται· τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως
 7 παρακάλει σωφρονεῖν· περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον
 καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ^hἀφθορίανⁱ, σεμνότητα, ⁱ⁻
 8 λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν
 9 ἔχων ^kλέγειν περὶ ἡμῶν^h φαῦλον· δούλους ἰδίοις δεσπόταις

^d add καὶ^e add μὲν^f μὴ^g οἰκουροὺς^h ἀδιαφθορίανⁱ add ἀφθορίαν,^k περὶ ὑμῶν λέγειν

10 ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, μὴ
 νοσφιζομένους, ἀλλὰ ¹ πᾶσαν πίστιν¹ ἐνδεικνυμένους ἀγαθὴν,
 ἵνα τὴν διδασκαλίαν ^m τὴν¹ τοῦ σωτῆρος ⁿ ἡμῶν¹ Θεοῦ κοσ-
 11 μῶσιν ἐν πᾶσιν. ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ^o-¹ σωτή-
 12 ριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν
 ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως
 13 καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν
 μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ
 14 καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ
 ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθα-
 ρίσῃ ἑαυτὴν λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.
 15 Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης
 ἐπιταγῆς. μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

3 Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς ^p-¹ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι,
 2 πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοιμούς εἶναι, μηδένα
 βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους
 3 πρᾶξίτητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. ἡμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς
 ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ
 ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί,
 4 μισοῦντες ἀλλήλους. ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιланθρωπία
 5 ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δι-
 καιοσύνῃ ^q ἃ¹ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ κατὰ ^r τὸ αὐτοῦ ἔλεος¹
 ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως
 6 Πνεύματος Ἁγίου, οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ
 7 Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιοθέντες τῇ ἐκείνου
 χάριτι κληρονόμοι ^s γεννηθῶμεν¹ κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.
 8 πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιουῖσθαι,
 ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες
^t-¹ Θεῷ. ταῦτά ἐστι ^u-¹ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις·
 9 μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομι-

¹ πίστιν πᾶσαν ^m om. τὴν ⁿ ἡμῶν S. ^o add ἡ ^p add καὶ
^q ὧν ^r τὸν αὐτοῦ ἔλεον ^s γενώμεθα ^t add τῷ ^u add τὰ

10 καὶ περιίτασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. αἰρετικὸν
 ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ,
 11 εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὧν αὐτο-
 κατάκριτος.

12 "Οταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον
 ἔλθειν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχει-
 13 μάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρό-
 14 πεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ
 ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας,
 ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

15 Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φι-
 λούντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. x-1

γ-1

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

1 Παῦλος δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός,
 2 Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ Ἀπφίᾳ τῇ
 ἁδελφῇ¹, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ'
 3 οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
 ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος
 5 ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν
 πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς
 6 ἁγίους, ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται
 ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὕμῳ² εἰς Χριστόν³.
 7 ἁχαρὰν⁴ γὰρ ὁ πολλὴν ἔσχον⁵ καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ

x add ἀμήν.

γ add subscription Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας
 πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας.

¹ ἀγαπητῇ ² ἡμῖν M. ³ add Ἰησοῦν ⁴ χάριν S. ⁵ ἔχομεν πολλήν

σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἀγίων ἀναπέπαιται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.

- 8 Διό, πολλὴν ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ
9 ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς
Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος ^fΧριστοῦ ¹Ἰησοῦ.
10 παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσ-
11 μοῖς ^{g-h}, ¹Ὀνήσιμον, τὸν ποτε σοὶ ἄχρηστον νυνὶ δὲ σοὶ καὶ
12 ἐμοὶ εὐχρηστον, ὃν ^hἀνέπεμψά σοι ¹αὐτόν, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐμὰ
13 σπλάγχνα ^{i-k}. ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν,
ἵνα ὑπὲρ σοῦ ^kμοι διακονῇ ¹ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου.
14 χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς
15 κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾗ ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον. τάχα
γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέ-
16 χης· οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν,
μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοί, καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν
17 Κυρίῳ. εἰ οὖν ^lμε ¹ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ.
18, 19 εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ^mἐλλόγα¹. ἐγὼ
Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω
20 σοι ὅτι καὶ σεαυτὸν μοι προσοφείλεις. ναί, ἀδελφέ, ἐγὼ σου
ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν ⁿΧρισ-
21 τῷ ¹. πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ
22 ὑπὲρ ^oἂ ¹λέγω ποιήσεις. ἅμα δὲ καὶ ἐτοίμαζέ μοι ξενίαν·
ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.
23 ^pἈσπάζεται ¹σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν
24 Χριστῷ Ἰησοῦ, Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ
συνεργοί μου.
25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ^qἡμῶν ¹Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ
πνεύματος ὑμῶν. ^rἀμήν.¹

g-h //

^f Ἰησοῦ Χριστοῦ ^g add μου ^h ἀνέπεμψα· σὺν δὲ ¹ add προσ-
λαβοῦ ^k διακονῇ μοι ^l ἐμέ ^m ἐλλόγει ⁿ Κυρίῳ ^o ὁ
^p Ἀσπάζονται ^q om. ἡμῶν M. ^r om. ἀμήν. M. ^s add subscrip-
tion Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνήσιμου οἰκέτου.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς
2 πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις ἐπ' ^α ἐσχάτου^β τῶν ἡμερῶν τού-
των ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι'
3 οὗ καὶ ^β ἐποίησε τοὺς αἰῶνας^γ. ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης
καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ
ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ^γ-^δ καθαρισμὸν ^δ τῶν ἁμαρτιῶν
ποιησάμενος^ε ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψη-
4 λοῖς, τοσοῦτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσῳ δια-
5 φορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. τίνι γὰρ
εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱὸς μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέν-
νηκά σε; καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς
6 ἔσται μοι εἰς υἱόν; ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον
εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει, Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες
7 ἄγγελοι Θεοῦ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ
8 πυρὸς φλόγα· πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς
τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ^ε καὶ ἡ ῥάβδος τῆς εὐθύτητος ῥάβδος^ε
9 τῆς βασιλείας^ς σου^ς. ἡγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας
ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον
10 ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. καί, Σὺ κατ' ἀρχάς,
Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν
11 οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες

^α ἐσχάτων ^β τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν ^γ add δι' ἑαυτοῦ ^δ ποιη-
σάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ^ε ῥάβδος εὐθύτητος ἢ ῥάβδος ^ς αὐτοῦ M.

12 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὥσεί περιβόλαιον ⁸ ἐλίξεις¹
 αὐτούς, ¹ ὡς ἱμάτιον,¹ καὶ ἀλλαγῇσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ,
 13 καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων
 εἰρηκὲ ποτε, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς
 14 σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου ; οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ
 πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας
 κληρονομεῖν σωτηρίαν ;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ¹ προσέχειν ἡμᾶς¹ τοῖς ἀκου-
 2 σθεῖσι, μή ποτε παραρρῶμεν. εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς
 λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή
 3 ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλι-
 καύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας ; ἦτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖ-
 σθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,
 4 συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι καὶ
 ποικίλαις δυνάμεσι καὶ Πνεύματος Ἁγίου μερισμοῖς κατὰ
 τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν,
 6 περὶ ἧς λαλοῦμεν. διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων, Τί ἐστὶν
 ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκη αὐτοῦ ; ἡ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπι-
 7 σκέπτη αὐτόν ; ἡλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους·
 δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, ^κ καὶ κατέστησας αὐτόν
 8 ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου·¹ πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν
 ποδῶν αὐτοῦ. ἐν ¹ τῷ γὰρ¹ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν
 ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. νῦν δὲ οὕτω ὀρῶμεν αὐτῷ τὰ
 9 πάντα ὑποτεταγμένα. τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἡλατ-
 τωμένον βλέπομεν, Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ
 καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύ-
 10 σῃται θανάτου. ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ
 τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν
 11 τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. ὃ τε γὰρ

⁸ ἐλίξεις S. ¹ om. ὡς ἱμάτιον, ¹ ἡμᾶς προσέχειν ^κ om.
 καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· M. ¹ γὰρ τῷ

ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν
 12 οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν λέγων, 'Απαγγελῶ
 τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω
 13 σε. καὶ πάλιν, 'Εγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. καὶ πάλιν,
 14 'Ιδοὺ, ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. ἐπεὶ οὖν τὰ
 παιδία κεκοινώνηκεν ^m αἵματος καὶ σαρκός^l, καὶ αὐτὸς παρα-
 πλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ
 τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον,
 15 καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ
 16 ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμ-
 17 βάνεται, ἀλλὰ σπέρματος 'Αβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. ὅθεν
 ὥφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων
 γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ
 18 ἰλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν
 αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3 "Οθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατα-
 νοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν
 2 ^{n-l} 'Ιησοῦν, πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωσῆς
 3 ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. πλείονος γὰρ ^o οὗτος δόξης^l παρὰ
 Μωσῆν ἡξιώται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ
 4 κατασκευάσας αὐτόν. πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ
 5 τινός· ὁ δὲ ^{p-l} πάντα κατασκευάσας Θεός. καὶ Μωσῆς
 μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον
 6 τῶν λαληθησομένων· Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον
 αὐτοῦ· οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ^a ἐὰν^l τὴν παρρησίαν καὶ τὸ
 καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατὰσχωμεν.
 7 διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς
 8 φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν
 ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν
 9 τῇ ἐρήμῳ, οὗ ἐπείρασαν ^{r-l} οἱ πατέρες ^s ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ,^l

^m σαρκὸς καὶ αἵματοςⁿ add Χριστὸν^o δόξης οὗτος^p add τὰ^a ἐάνπερ^r add με^s ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με,

10 καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. διὸ προσώχθισα
 τῇ γενεᾷ ^ιταύτῃ^ι, καὶ εἶπον, 'Αεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ·
 11 αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου· ὥς ὥμοσα ἐν τῇ
 12 ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. βλέ-
 πετε, ἀδελφοί, μή ποτε ἔσται ἐν τινὶ ὑμῶν καρδία πονηρὰ
 13 ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστήναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος· ἀλλὰ παρα-
 καλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον
 καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας·
 14 μέτοχοι γὰρ ^υτοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν^υ, ἕάνπερ τὴν ἀρχὴν
 15 τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν· ἐν τῷ
 λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκλη-
 16 ρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὥς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. ^ξτίνες^ξ
 γὰρ ἀκούσαντες ^ςπαρεπίκραναν^ς; ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελ-
 17 θόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ ^μΜωσέως^μ; τίσι δὲ προσώχθισε
 τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα
 18 ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσι δὲ ὥμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς
 19 τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; καὶ βλέπο-
 μεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

4 Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε, καταλειπομένης ἐπαγγελίας
 εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν
 2 ὑστερηκέναι. καὶ γὰρ ἔσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀ-
 κεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ
 3 ^ασυγκεκρασμένους^α τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. εἰσερχόμεθα
^βγὰρ^β εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν,
 'Ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατὰ-
 παυσίν μου, καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενη-
 4 θέντων. εἶρηκε γάρ που περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω, Καὶ κατέ-
 παυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν
 5 ἔργων αὐτοῦ, καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
 6 κατάπαυσίν μου. ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς

^ι ἐκείνη^υ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ^ξ τίνες^ς παρεπίκραναν,^μ Μωσέως.^α συγκεκρασμένος M.: συγκεκραμένος A.S.^β οὖν M.

αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι'
 7 ἀπείθειαν, πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, Σήμερον ἐν Δαβὶδ
 λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς °προεῖρηται¹, Σήμερον
 ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας
 8 ὑμῶν. εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοὺς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης
 9 ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς
 10 τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν
 αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὥσπερ ἀπὸ
 11 τῶν ἰδίων ὁ Θεός. σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν
 κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς
 12 ἀπειθείας. ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργής, καὶ τομώ-
 τερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι
 μερισμοῦ ψυχῆς ^{a-}¹ καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν,
 13 καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας. καὶ οὐκ ἔστι
 κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχη-
 λισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς,
 15 Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. οὐ γὰρ
 ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις
 ἡμῶν, °πεπειρασμένον¹ δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς
 16 ἁμαρτίας. προσερχόμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ
 τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ^fἔλεος¹, καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς
 εὐκαιρον βοήθειαν. *in fine 9*

5 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ
 ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά
 2 τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς
 ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθέ-
 3 νειαν· καὶ ^gδι' αὐτήν¹ ὀφείλει καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ οὕτω
 4 καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ^hπερὶ¹ ἁμαρτιῶν. καὶ οὐχ
 ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ⁱ⁻¹ καλούμενος ὑπὸ τοῦ

ο εἴρηται ^a add τε ° πεπειραμένον S. ^f ἔλεον ^g διὰ ταύτην
^h ὑπὲρ ⁱ add ὁ

5 Θεοῦ, ^ι καθὼς περ ^κ καὶ ^κ Ἀαρών. οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ
 ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς
 6 αὐτόν, Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· καθὼς
 καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν
 7 Μελχισεδέκ. ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις
 τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου
 μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσα-
 8 κουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καί περ ὦν υἱὸς ἔμαθεν ἀφ' ὧν
 9 ἔπαθε τὴν ὑπακοήν, καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο ¹ πᾶσι τοῖς ὑπα-
 10 κούουσιν αὐτῷ ^ι αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, προσαγορευθεὶς ὑπὸ
 τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν,
 12 ἐπεὶ νωθοὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι
 διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν
^ι ὑμᾶς τινὰ ^ι τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ,
 καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος, καὶ οὐ στερεᾶς τρο-
 13 φῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιο-
 14 σύνης· νήπιος γάρ ἐστι· τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή,
 τῶν διὰ τὴν ἑξὶν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων
 πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν
 τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι
 2 μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, βαπτισ-
 μῶν ^ι διδαχῆς ^ι, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν,
 3 καὶ κρίματος αἰωνίου. καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάν περ ἐπιτρέπη
 4 ὁ Θεός. ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας, γευσσαμένους
 τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους γεννηθέντας Πνεύ-
 5 ματος Ἀγίου, καὶ καλὸν γευσσαμένους Θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις
 6 τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν
 εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ

^ι καθάπερ
 τίνα A.S.M.

^κ add ὁ ¹ τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν
^ι διδαχῇ M.

^ι ὑμᾶς,

7 καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ γὰρ ἡ πιούσα τὸν ἐπ' αὐτῆς
 ° ἐρχόμενον πολλάκις¹ ὑετόν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὖθετον
 ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ
 8 τοῦ Θεοῦ· ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀδόκιμος
 καὶ κατάρas ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

9 Πεπεῖσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ
 10 ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν· οὐ γὰρ ἄδικος
 ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ ^{ν-1} τῆς ἀγάπης
 ἥς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ διακονήσαντες τοῖς
 11 ἀγίοις καὶ διακονοῦντες. ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν
 αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλ-
 12πίδος ἄχρι τέλους· ἵνα μὴ νωθοὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν
 διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγ-
 γελίας.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς
 14 εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ὥμοσε καθ' ἑαυτοῦ λέγων, ^α Εἰ¹ μὴν
 15 εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. καὶ οὕτω
 16 μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. ἄνθρωποι ^{τ-1} γὰρ
 κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι· καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας
 17 πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. ἐν ^ῶ περισσότερον βουλό-
 μενος ὁ Θεὸς ἐπιδείξει τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ
 18 ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ
 δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι
 Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρα-
 19τῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομέν τῆς
 ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ
 20 ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν
 εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀρχιερεὺς γε-
 νόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

7 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ

° πολλάκις ἐρχόμενον

ν add τοῦ κόπου

α¹ H

τ add μέν

Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι
 2 ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, ^φ καὶ
 δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ (πρῶτον μὲν ἐρμηνεύ-
 ομενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ
 3 ὃ ἔστι βασιλεὺς εἰρήνης, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος,
 μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος
 δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ), μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.
 4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτός, ^φ ⁸⁻¹ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν
 5 ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν
 Λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκα-
 τοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἔστι τοὺς ἀδελφοὺς
 6 αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὁσφύος Ἀβραάμ· ὁ δὲ
 μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν ^{ι-1} Ἀβραάμ, καὶ
 7 τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε. χωρὶς δὲ πάσης ἀντι-
 8 λογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. καὶ ὧδε
 μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ
 9 μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν διὰ Ἀβραάμ καὶ
 10 Λευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτῳται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὁσφύϊ
 τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήνητησεν αὐτῷ ^{υ-1} Μελχισεδέκ.
 11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν (ὁ
 λαὸς γὰρ ² ἐπ' αὐτῆς νενομοθέτηται¹⁾), τίς ἔτι χρεῖα κατὰ
 τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ
 12 τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερω-
 13 σύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ
 λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς
 14 προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ. πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα
 ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν ³ περὶ ἱερέων
 15 οὐδὲν¹⁾ Μωσῆς ἐλάλησε. καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν
 ἔστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς
 16 ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς ² σαρκίνης¹⁾ γέγονεν ἀλλὰ

⁸ add καὶ^ι add τὸν^υ add ὁ² ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο³ οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης² σαρκικῆς

17 κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου· ^aμαρτυρεῖται¹ γὰρ ὅτι Σὺ
 18 ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ἀθέτησις
 μὲν γὰρ γίνεται προαγωγῆς ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς
 19 καὶ ^bἀνωφελές (οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος), ἐπεισαγωγὴ
 20 δὲ¹ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. καὶ καθ'
 21 ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας
 εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας διὰ τοῦ λέ-
 γοντος πρὸς αὐτόν, Ὡμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται,
 22 Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ^c-¹), κατὰ τοσοῦτον ^dκαὶ¹ κρείττο-
 23 νος διαθήκης γέγονεν ἕγγυος Ἰησοῦς. καὶ οἱ μὲν πλείονες
 εἰσι γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν·
 24 ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει
 25 τὴν ἱερωσύνην. ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται
 τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ πάντοτε ζῶν εἰς τὸ
 ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμί-
 αντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος
 27 τῶν οὐρανῶν γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην,
 ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν
 θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν
 28 ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθί-
 στησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκω-
 μοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρ-
 χιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης
 2 ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἀγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς
 3 ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, ^e-¹ οὐκ ἄνθρωπος. πᾶς γὰρ
 ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται·
 4 ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. εἰ μὲν

^a μαρτυρεῖ^b ἀνωφελές· οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ^c add κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ^d om. καὶ^e add καὶ

^f οὖν¹ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων ^g-¹ τῶν προσφε-
 5 ρόντων κατὰ ^h-¹ νόμον τὰ δῶρα, οἵτινες ὑποδείγματι καὶ
 σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται Μω-
 σῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· "Ορα γάρ, φησι, ⁱ ποιήσεις¹
 6 πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. νυνὶ
 δὲ διαφορωτέρας ^k τέτυχε¹ λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός
 ἐστὶ διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νε-
 7 νομοθέτῃται. εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν
 8 δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει, 'Ιδοὺ,
 ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον
 9 'Ισραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον 'Ιούδα διαθήκην καινὴν· οὐ κατὰ
 τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπι-
 λαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς
 Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ γὰρ
 10 ἡμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος. ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν δια-
 θήσομαι τῷ οἴκῳ 'Ισραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει
 Κύριος· διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ
 καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς
 11 Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν
 ἕκαστος τὸν ¹ πολίτην¹ αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ λέγων, Γνωθὶ τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με,
 12 ἀπὸ μικροῦ ^m-¹ ἕως μεγάλου αὐτῶν· ὅτι ἴλεως ἔσομαι ταῖς
 ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ⁿ-¹ οὐ μὴ μνησθῶ
 13 ἔτι. ἐν τῷ λέγειν Καινὴν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ
 παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

9 Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη ^o-¹ δικαιώματα λατρείας τό τε
 2 ἅγιον κοσμικόν. σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἡ
 τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις
 3 λέγεται ^p ἅγια¹. μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνῇ

^f γὰρ^g add τῶν ἱερέων^h add τὸνⁱ ποιήσης^k τέτευχε¹ πλησίον^m add αὐτῶνⁿ add καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν^o add

σκηνῇ S.

^p ἁγία S.

4 ἡ λεγομένη ἅγια ἀγίων, χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ
 τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυ-
 σίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῇ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος
 5 Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης, ὑπεράνω
 δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ
 6 ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. τούτων δὲ οὕτω κατε-
 σκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίσαι
 7 οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ
 τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσ-
 8 φέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· τοῦτο
 δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι
 τὴν τῶν ἀγίων ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν·
 9 ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ἣν^α
 δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνεί-
 10 δησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, ^αμόνον (ἐπὶ^β βρώμασι καὶ
 πόμασι καὶ διαφόροις ^ββαπτισμοῖς) δικαιώματα σαρκός,^γ
 μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.
 11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν ^δμελλόντων^δ
 ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειρο-
 12 ποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος
 τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος, εἰσῆλθεν
 13 ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὐράμενος. εἰ γὰρ τὸ
 αἷμα ^ετράγων καὶ ταύρων^ε καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα
 τοὺς κεκοινωμένους ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρό-
 14 τητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος
 αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἁμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν
 συνείδησιν ^ςὑμῶν^ς ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ
 15 ζῶντι; καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως,
 θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ δια-
 θήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι

^α ὅν ^α μόνον ἐπὶ ^β βαπτισμοῖς, καὶ δικαιώμασι σαρκός, ^δ γενο-
 μένων Μ. ^ε ταύρων καὶ τράγων ^ς ἡμῶν Μ.

16 τῆς αἰωνίου κληρονομίας. ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη
 17 φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία,
 18 ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ ^ω διαθέμενος; ¹ ὅθεν οὐδ' ἡ
 19 πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται. λαληθείσης γὰρ πά-
 20 σης ἐντολῆς κατὰ ^κ τὸν ² νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ
 λαῷ λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ ^γ τῶν ³ τράγων, μετὰ
 ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον
 20 καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισε λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα
 21 τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός. καὶ τὴν
 σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι
 22 ὁμοίως ἐρράντισε. καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται
 κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεςις.
 23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς
 τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυ-
 24 σίαις παρὰ ταύτας. οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια ^δ εἰσῆλθε ⁴
 Χριστὸς ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν,
 25 νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ'
 ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρ-
 26 χεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· ἐπεὶ
 ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ^ε νυνὶ ⁵
 δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας
 27 διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. καὶ καθ' ὅσον ἀπό-
 κείται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις,
 28 οὕτως ^β καὶ ⁶ ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν
 ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται
 τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.
 10 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν
 τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις
 ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε ^ζ δύνανται ⁷ τοὺς
 2 προσερχομένους τελειῶσαι. ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσ-

^ω διαθέμενος. A.S.M.^κ om. τὸν^γ om. τῶν^δ εἰσῆλθεν ὁ^α νῦν^β om. καὶ^ε δύνανται A.S.M.

φερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν
 3 τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ ^a κεκαθαρισμένους¹; ἀλλ' ἐν αὐταῖς
 4 ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν· ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύ-
 5 ρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. διὸ εἰσερχόμενος εἰς
 τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
 6 σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας
 7 οὐκ εὐδόκησας· τότε εἶπον, Ἰδοὺ, ἤκω (ἐν κεφαλίδι βιβλίου
 γέγραπται περὶ ἐμοῦ) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου.
 8 ἀνώτερον λέγων ὅτι ^e Θυσίας¹ καὶ ^f προσφορὰς¹ καὶ ὀλο-
 καυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας
 9 (αἵτινες κατὰ ^g-¹ νόμον προσφέρονται), τότε εἶρηκεν, Ἰδοὺ,
 ἤκω τοῦ ποιῆσαι ^h-¹ τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον,
 10 ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν
ⁱ-¹ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος ^k-¹ Ἰησοῦ Χριστοῦ
 11 ἐφάπαξ. καὶ πᾶς μὲν ^l ἱερεὺς¹ ἔστηκε καθ' ἡμέραν λειτουρ-
 γῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες
 12 οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· ^m οὗτος¹ δὲ μίαν
 ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν
 13 ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ
 14 ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. μιᾷ γὰρ προσ-
 15 φορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. μαρ-
 τυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ
 16 ⁿ εἰρηκέναι¹, Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ
 τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος· διδοὺς νόμους μου ἐπὶ
 καρδίας αὐτῶν καὶ ἐπὶ ^o τὴν διάνοιαν¹ αὐτῶν ἐπιγράψω
 17 αὐτούς· καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ
 18 μὴ ^p μνησθήσομαι¹ ἔτι. ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι
 προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν

^a κεκαθαρμένους ^e Θυσίαν ^f προσφορὰν ^g add τὸν
^h add ὁ Θεός, ⁱ add οἱ S. ^k add τοῦ ^l ἀρχιερεὺς M.
^m αὐτὸς ⁿ προειρηκέναι ^o τῶν διανοιῶν ^p μνησθῶ

20 ἀγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσ-
 φατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς
 21 σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ,
 22 προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίσ-
 τews, ἔρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως ἁπονηρᾶς,¹
 23 καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι ἁκαθαρῶ.² κατέχωμεν τὴν
 ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῇ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος·
 24 καὶ κάτανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν
 25 ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς
 ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ
 βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν.

26 Ἐκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν, μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν
 ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται
 27 θυσία, φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος
 28 ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. ἀθετήσας τις νόμον
 Μωσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνή-
 29 σκει· πόσῳ, δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν
 υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν
 ἡγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρί-
 30 σας; οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀντα-
 ποδώσω ὁ-³ καὶ πάλιν, ὁ Κρινεῖ Κύριος⁴ τὸν λαὸν αὐτοῦ.
 31 φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.

32 Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισ-
 33 θέντες πολλὴν ἀθλήσιν ὑπεμείνατε παθημάτων, τοῦτο μὲν
 ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ
 34 τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων γεννηθέντες. καὶ γὰρ τοῖς
 ὁ δεσμίοις⁵ συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων
 ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ὁ-⁶
 35 τοὺς⁷ κρείττονα ὑπαρξιν ὁ-⁸ καὶ μένουσαν. μὴ ἀποβάλλετε

¹ ἀπονηρᾶς· M. ² ἁκαθαρῶ, M. ³ add λέγει Κύριος ⁴ Κύριος
 κρινεῖ ⁵ δεσμοῖς μου ⁶ ἑαυτοῖς M.: ἐν ἑαυτοῖς A.S. ⁷ add
 ἐν οὐρανοῖς

οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἣτις ἔχει ² μεγάλην μισθαποδοσίαν².
 36 ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιή-
 37 σαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον
 38 ὅσον Ὁ ἐρχόμενος ἤξει, καὶ οὐ χρονιεῖ. ὁ δὲ δίκαιός ³ μου³
 ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ
 39 ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώ-
 λειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

11 Ἔστι δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγ-
 2 χος οὐ βλεπομένων. ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσ-
 3 βύτεροι. πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι
 Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων ⁴ τὸ βλεπόμενον⁴ γεγονέναι.
 4 πίστει πλείονα θυσίαν Ἀβελ παρὰ Κάιν προσήνεγκε τῷ Θεῷ,
 δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις
 αὐτοῦ ⁵ τοῦ Θεοῦ⁵. καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι ⁶ λαλεῖ⁶.
 5 πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὐρί-
 σκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ γὰρ τῆς μετα-
 6 θέσεως ⁷ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ· χωρὶς δὲ
 πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστήσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν
 προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἔστι, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν
 7 μισθαποδότης γίνεται. πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν
 μηδέπω βλεπομένων εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς
 σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ
 8 τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. πίστει
 καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς ⁹ τόπον ὃν
 ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστά-
 9 μενος ποῦ ἔρχεται. πίστει παρώκηνεν εἰς ¹⁰ γῆν τῆς ἐπαγ-
 γελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, μετὰ Ἰσαὰκ
 καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς·
 10 ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης
 11 καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς

² μισθαποδοσίαν μεγάλην
³ τῷ Θεῷ Μ.

⁴ λαλεῖται S.

⁵ om. μου A.S.M.

⁶ add αὐτοῦ

⁷ τὰ βλεπόμενα

⁸ add τὸν

⁹ add τὴν

- καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ^{h-l},
 12 ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον· διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς
 ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νεκρωμένους, καθὼς τὰ ἄστροι τοῦ
 οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ⁱ ὥς ἡ ^l ἄμμος ἢ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς
 θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.
- 13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ ^k κομισάμενοι^l
 τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες ^{1-l} καὶ ἀσ-
 πασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί
 14 εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν
 15 ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνεον
 16 ἀφ' ἧς ^m ἐξέβησαν^l, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι. ⁿ νυν^l δὲ
 κρείττονος ὀρέγονται τοῦτ' ἔστιν ἐπουραίου· διὸ οὐκ ἐπαι-
 σχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεός, Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασε
 γὰρ αὐτοῖς πόλιν.
- 17 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος·
 καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμε-
 18 νος, πρὸς δὲ ἐλαλήθη ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα·
 19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός· ὅθεν
 20 αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. πίστει ^o καὶ ^l περὶ μελ-
 21 λόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν ^p Ἡσαῦ^l. πίστει
 Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησε, καὶ
 22 προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. πίστει
 Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημό-
 23 νευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. πίστει Μωσῆς
 γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι
 εἶδον ἀστείον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα
 24 τοῦ βασιλέως. πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος ἡρνήσατο
 25 λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, μᾶλλον ἐλόμενος συγκα-
 κουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἀμαρτίας
 26 ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ^a Αἰγύπτου^l

^h add ἔτεκεν ⁱ ὥσει ^k λαβόντες ^l add καὶ πεισθέντες,
^m ἐξῆλθον ⁿ νυνὶ ^o om. καὶ ^p Ἡσαῦ δ. ^a ἐν Αἰγύπτῳ

27 θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς
 τὴν μισθαποδοσίαν. πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον μὴ φοβη-
 θεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν
 28 ἐκαρτέρησε. πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν
 τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν.
 29 πίστει διέβησάν τὴν Ἑρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς ^τ γῆς·
 30 ἣς πείραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. πίστει τὰ
 31 τεῖχη Ἱεριχὼ ^ς ἔπεσαν ^{||} κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. πίστει
 ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν δεξαμένη
 32 τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει
^ι με γὰρ ^{||} διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, ^υ Βαράκ, Σαμ-
 ψών, ^{||} Ἰεφθάε, Δαβίδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν·
 33 οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δι-
 καιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,
 34 ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ^ν ἐδυ-
 ναμώθησαν ^{||} ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ,
 35 παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀνα-
 στάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ
 προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως
 36 τύχωσιν. ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον,
 37 ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν,
 ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον· περιήλθον ἐν
 38 κακουχοῦμενοι (ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος), ^ς ἐπὶ ^{||} ἐρημίαις
 πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς.
 39 καὶ οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἔκομί-
 40 σαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρείττον τι προ-
 βλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

12 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν
 νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερί-

^τ om. γῆς^ς ἔπεσε^ι γάρ με^υ Βαράκ τε καὶ Σαμψών καὶ^ν ἐνεδυναμώθησαν^ς ἐν

στατον ἁμαρτίαν δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον
 2 ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ
 τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς
 ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ
 3 θρόνου τοῦ Θεοῦ ἔκεκράθικεν¹. ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν
 τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ἑαυτοὺς¹
 ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμῃτε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.
 4 οὐπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
 5 ἀνταγωνιζόμενοι καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις
 ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, Ὡς μου, μὴ ὀλιγώρει παιδεῖας
 6 Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενοι· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ
 Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.
 7 εἰς παιδείαν ὑπομένετε¹ ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ
 8 Θεός· τίς γὰρ ὁ υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; εἰ δὲ χωρὶς
 ἔστε παιδεῖας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι^ο καὶ
 9 οὐχ υἱοὶ ἔστε¹. εἴτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας
 εἵχομεν παιδευτάς, καὶ ἐνέτρεπόμεθα· οὐ^α πολλὸν^δ μᾶλλον
 10 ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; οἱ
 μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον·
 11 ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐ-
 τοῦ. πᾶσα^ο μὲν¹ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς
 εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι'
 12 αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης. διὸ τὰς πα-
 ρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε,
 13 καὶ τροχιάς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ
 χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον.
 14 Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἀγιασμὸν οὐ χωρὶς
 15 οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον· ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν
 ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μή τις ρίζα πικρίας ἄνω φύουσα
 16 ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσιν^ε οἱ¹ πολλοί, μή τις πόρνος

^γ ἐκάθισεν^β αὐτὸν A.S. : ἑαυτὸν M.^α εἰ παιδεῖαν ὑπομένετε,^δ add ἔστιν^ο ἔστε καὶ οὐχ υἱοὶ^δ πολλῶ^ε δὲ ^ε om. οἱ

ἡ βέβηλος, ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ
17 πρωτοτόκια ἑαυτοῦ^g. ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων
κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν^h ἀπεδοκιμάσθηⁱ (μετανοίας γὰρ
τόπον οὐχ εἶρε), καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφώμενῳⁱ⁻ καὶ κεκαυμένῳ
19 πυρί, καὶ γνώφῳ, καὶ ἰζόφῳ^l, καὶ θυέλλῃ, καὶ σάλπιγγος
ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο μὴ
20 προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλό-
μενον, Κὰν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται^{k-}.
21 καὶ οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωσῆς εἶπεν, Ὑπο-
22 βός εἰμι καὶ ἔντρομος· ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιών ὄρει, καὶ
πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλήμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν
23 ἁγγέλων, πανηγύρει^l καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων^m ἀπογε-
γραμμένων ἐν οὐρανοῖς^l, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύ-
24 μασι δικαίων τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ,
καὶ αἵματι ῥαντισμοῦⁿ κρείττον^l λαλοῦντι παρὰ^o τὸν^l Ἀβελ.
25 βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι
οὐκ^p ἐξέφυγον^l ἐπὶ^{q-} γῆς παραιτησάμενοι^r τὸν^l χρηματί-
ζοντα, ὁπολύ^s μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφό-
26 μενοι· οὗ ἢ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται
λέγων, Ὑποβός εἰμι καὶ ἔντρομος· ἀλλὰ καὶ
27 τὸν οὐρανόν. τὸ δὲ Ὑποβός δηλοῖ^u τὴν τῶν σαλευομέ-
νων^l μετάθεσιν, ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα.
28 διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν,
δι' ἧς λατρεύομεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ^x εὐλαβείας καὶ
29 δέους^l. καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκων.

13^{1, 2} Ἡ φιλαδελφία μενέτω. τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθά-
νεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἁγγέλους.

g αὐτοῦ h ἀπεδοκιμάσθη (no parenthesis) i add ὅρει j σκότῳ
k add ἡ βολίδι κατατοξευθήσεται l ἁγγέλων πανηγύρει, S.M. m ἐν
οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων n κρείττονα o τὸ Α. p ἔφυγον, τὸν
q add τῆς r om. τὸν s πολλῶ t σεῖω u τῶν σαλευομένων τὴν
x αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας

3 μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχου-
 4 μένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι,
 καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους ^γ γὰρ¹ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ
 5 ὁ Θεός. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν·
 αὐτοὺς γὰρ εἴρηκεν, Οὐ μὴ σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω·
 6 ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθός, ^z οὐ φο-
 βηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;¹

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν
 τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀνα-
 8 στροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν. Ἰησοῦς Χριστὸς ^a ἐχθὲς¹ καὶ
 9 σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. διδαχαῖς ποικίλαις
 καὶ ξέναις μὴ ^b παραφέρεσθε¹. καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιου-
 σθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ
 10 περιπατήσαντες. ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ
 11 ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ὧν γὰρ εἰσφέρε-
 ται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως,
 12 τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. διὸ καὶ
 Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς
 13 πύλης ἔπαθε. τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμ-
 14 βολῆς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες. οὐ γὰρ ἔχομεν ὥδε
 15 μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. δι' αὐτοῦ
^c οὖν¹ ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διαπαντὸς τῷ Θεῷ τοῦτ'
 16 ἔστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. τῆς
 δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ
 17 θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις
 ὑμῶν, καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυ-
 χῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο
 ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες, ἄλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· ^d πειθόμεθα¹ γὰρ ὅτι καλὴν
 συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.

^γ δὲ^z καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.^a χθὲς^b περιφέρεσθε^c om. οὖν M.^d πεποιθήμεν

19 περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀπο-
κατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποι-
μένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου,
21 τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ^{e-||}
ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ^fἡμῖν^{||}
τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς
23 παρακλησεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. γινώ-
σκετε τὸν ἀδελφὸν ^gἡμῶν^{||} Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ,
ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας
τοὺς ἁγίους. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

h-||

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

1 Ἰάκωβος Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος ταῖς
δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν.

2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς
3 περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς
4 πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν. ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον
ἐχέτω, ἵνα ᾗτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.

5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτεῖτω παρὰ τοῦ διδόντος
Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ.
6 αἰτεῖτω δὲ ἐν πίστει μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινό-
μενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.

^e add ἔργῳ A.S.M. ^f ὑμῖν A.S.M. ^g om. ἡμῶν ^h add
subscription Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ Τιμοθέου.

7 μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταιί τι παρὰ τοῦ
8 ^a Κυρίου, ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος^b ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ.

9 Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ^c
10 ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου
11 παρελεύσεται. ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ
ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐ-
πρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ πλούσιος
ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενό-
μενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγέλατο ^{b-1}
13 τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι Ἀπὸ
τοῦ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν,
14 πειράζει δὲ αὐτοὺς οὐδένα· ἕκαστος δὲ ^cπειράζεται, ὑπὸ τῆς
15 ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος^d καὶ δελεαζόμενος. εἴτα ἡ ἐπι-
θυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀπο-
16 τελεσθεῖσα ἀποκνεῖ θάνατον. μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου
17 ἀγαπητοί. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον
ἄνωθέν ἐστι, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ'
18 ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγή ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. βουληθεὶς
ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν
τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

19 ^a Ἰστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. ἔστω δὲ πᾶς^b ἄνθρωπος
ταχύς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς
20 ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ ^c οὐκ ἐργάζεται^d.
21 διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεῖαν κακίας ἐν
πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι
22 τὰς ψυχὰς ὑμῶν. γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον

^a Κυρίου. ἀνὴρ δίψυχος ἀκατάστατος A.: Κυρίου ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατά-
στατος M. ^b add ὁ Κύριος ^c πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας,
ἐξελκόμενος M. ^d Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ^e οὐ
κατεργάζεται

23 ἀκροαταὶ παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. ὅτι εἴ τις ἀκροατῆς λόγου
 ἐστὶ καὶ οὐ ποιητῆς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσ-
 24 ωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ· κατενόησε γὰρ ἑαυ-
 25 τὸν καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. ὁ δὲ
 παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας, καὶ παρα-
 μείνας, ^f-|| οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιη-
 26 τῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. εἴ τις
 δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ^g-||, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ
 ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία.
 27 θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη
 ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐ-
 τῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ
 2 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ^h δόξης. || ἂν γὰρ εἰσέλθῃ
 εἰς ⁱ-|| συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῇτι
 3 λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥύπαρᾷ ἐσθῇτι, καὶ ἐπι-
 βλέψῃτε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπράν, καὶ ἐπι-
 εῖπητε ^k-||, Σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἶπητε, Σὺ
 4 στῇθι ἐκεῖ, ἢ κάθου ^l-|| ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, ^m-|| οὐ διε-
 κρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;
 5 ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο
 τοὺς πτωχοὺς ⁿ τῷ κόσμῳ || πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρο-
 νόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν;
 6 ὑμεῖς δὲ ἡτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυ-
 ναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια;
 7 οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ'
 8 ὑμᾶς; εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικόν, κατὰ τὴν γραφὴν,
 Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε·
 9 εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργάζεσθε ἐλεγχόμενοι
 10 ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον

^f add οὗτος^g add ἐν ὑμῖν^h δόξης; M.ⁱ add τὴν^k add αὐτῷ^l add ὧδε^m add καὶⁿ τοῦ κόσμου τούτου

11 ὁ τηρήσῃ, πταίσῃ¹ δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος. ὁ γὰρ
 εἰπὼν Μὴ μοιχεύσῃς εἶπε καὶ Μὴ φονεύσῃς. εἰ δὲ οὐ² μοι-
 12 χεύεις, φονεύεις³ δέ, γέγονας παραβάτης νόμου. οὕτω λα-
 λείτε καὶ οὕτω ποιεῖτε ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες
 13 κρίνεσθαι. ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος.
 14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν,
 15 ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν
 16 τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἶπη δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ἵπάγετε
 ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ
 17 ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; οὕτω καὶ ἡ πίστις,
 18 ἐὰν μὴ ἔχῃ ἔργα⁴, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. ἀλλ' ἐρεῖ τις,
 Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου
 19 τὴν πίστιν⁵. σὺ πιστεύεις ὅτι⁶ εἷς ἐστιν ὁ Θεός⁷. καλῶς
 20 ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσσουσι. θέλεις
 21 ἄργῃ⁸ ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδι-
 καιώθη ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;
 22 βλέπεis ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν
 23 ἔργων ἡ πίστις⁹ ἐτελειώθη, καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέ-
 γουσα, Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
 24 εἷς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. ὁρᾶτε¹⁰ ὅτι ἐξ
 ἔργων δικαιούται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως¹¹ μόνον.¹²
 25 ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ὑπο-
 26 δεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐτέρα ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; ὥσπερ
 γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ
 πίστις χωρὶς¹³ ἔργων νεκρά ἐστι.

¹ τηρήσει, πταίσει ² μοιχεύσεις, φονεύσεις ³ add καὶ ⁴ add δὲ

⁵ add ὧσι ⁶ ἔργα ἔχῃ ⁷ ἐκ S. ⁸ add σου ⁹ add μου

¹⁰ ὁ Θεὸς εἷς ἐστι A.S.: εἷς Θεὸς ἐστι M. ¹¹ νεκρά ¹² ἐτελειώθη;

A.S.M. ¹³ add τοίνυν ¹⁴ μόνον; S. ¹⁵ add τῶν

3 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι
 2 μείζον κρῖμα ληψόμεθα· πολλὰ γὰρ πταίμεν ἅπαντες. εἴ
 τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλινα-
 3 γωγῆσαι καὶ ὄλον τὸ σῶμα. ^fεἰ δὲ^h τῶν ἵππων τοὺς χαλι-
 νοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν ^gεἰς^h τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς
 4 ἡμῖν, καὶ ὄλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. ἰδοῦ, καὶ τὰ πλοῖα,
 τηλικάυτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετά-
 γεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ^h-^h ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύ-
 5 νοντος ⁱβούλεται^h. οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστί,
 καὶ ^kμεγάλα αὐχεῖ^h. ἰδοῦ, ^lἡλίκον^h πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει.
 6 καὶ ἡ γλῶσσα ^mπῦρ· ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας ἡ γλῶσσα κα-
 θίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα^h ὄλον τὸ σῶμα
 καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη
 7 ὑπὸ τῆς γέέννης. πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν,
 ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει
 8 τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων
 δαμάσαι· ⁿἀκατάστατον^h κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου.
 9 ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν ^oΚύριον^h καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ
 καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγο-
 10 νότας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα.
 11 οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. μήτι ἡ πηγὴ
 12 ἐκ τῆς αὐτῆς ὁπῆς βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; μὴ δύνα-
 ται, ἀδελφοί μου, συκὴ ἐλαίας ποιῆσαι; ἢ ἄμπελος σῦκα;
^pοὔτε ἄλυκδν^h γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.
13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δεῖξάτω ἐκ τῆς καλῆς
 14 ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραύτῃ σοφίᾳ. εἰ δὲ ζῆλον
 πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυ-

^f ἰδοῦ ^g πρὸς ^h add ἂν ⁱ βούληται ^k μεγαλυχεῖ
^l ὀλίγον ^m πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· οὕτως ἡ γλῶσσα κ.τ.λ. A.S.:
 πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν
 ἡ σπιλοῦσα οὐ πῦρ· ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, ἡ γλῶσσα, καθίσταται ἐν τοῖς
 μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα M. ⁿ ἀκατάσχετον ^o Θεὸν ^p οὕτως
 οὐδεμία πηγὴ ἄλυκδν καὶ

15 ¹χᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. οὐκ ἔστιν αὕτη
 ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαι-
 16 μονιώδης. ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία
 17 καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν
 ἀγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπεικὴς, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους
 18 καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος, ⁹⁻¹ ἀνυπόκριτος. καρ-
 πὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν
 εἰρήνην.

4 Πόθεν πόλεμοι καὶ ¹ πόθεν¹ μάχαι ἐν ὑμῖν ; οὐκ ἐντεῦθεν,
 ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν
 2 ὑμῶν ; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ
 οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε· οὐκ ἔχετε
 3 ⁸⁻¹ διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε,
 διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε.
 4 ⁴⁻¹ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα
 τοῦ Θεοῦ ἐστιν ; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου,
 5 ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ
¹ λέγει ; πρὸς φθόνον¹ ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα δὲ ⁸ κατῳκισεν¹
 6 ἐν ⁷ ἡμῖν ;¹ μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει, Ὁ Θεὸς
 7 ὑπερφηάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ὑπο-
 τάγητε οὖν τῷ Θεῷ· ἀντίστητε ² δὲ¹ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξε-
 8 ται ἀφ' ὑμῶν. ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγίει ὑμῖν. καθαρῖσατε
 9 χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἀγνίστατε καρδίας, δίψυχοι. ταλαι-
 πωρήσατε καὶ πενήθησατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς
 10 πένθος μεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ταπεινώ-
 θητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.
 11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ,
² ἢ¹ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμον, καὶ κρίνει
 νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητῆς νόμου, ἀλλὰ κριτῆς.

⁹ add καὶ² om. πόθεν⁸ add δέ⁴ add μοιχοὶ καὶ¹ λέγει, Πρὸς φθόνον A.S.M.⁸ κατῳκισεν A.S.M.⁷ ἡμῖν. M.² om. δέ² καὶ

12 εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης ^b καὶ κριτής,^h ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ ^c δὲ τίς εἶ ^d ὁ κρίνων τὸν πλησίον^h;

13 Ἄγε νῦν, οἱ λέγοντες, Σήμερον ^e ἡ αὔριον ^f πορευσόμεθα^h εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ^g ποιήσωμεν^h ἐκεῖ ἐνιαυτόν ^h—^h, καὶ

14 ⁱ ἐμπορευσόμεθα, καὶ κερδήσωμεν^h. οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον ποία ^k—^h ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ^l ἐστε^h ἢ

15 πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα ^m καὶ^h ἀφανιζομένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ⁿ ζήσωμεν, καὶ

16 ποιήσωμεν^h τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλα-
17 ζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστίν. εἰδότε

οὖν καλὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦντι, ἀμαρτία αὐτῶ ἐστίν.

5 Ἄγε νῦν, οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς

2 ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέ-
3 σηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν. ὁ χρυσὸς

ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατιώται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῶν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. ἐθησαν-

4 ρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν

κράζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σα-
5 βαὼθ εἰσεληλύθασιν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐσπα-
ταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ^o—^h ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.

6 κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῶ, ἕως ^p—^h λάβῃ ὑετὸν πρώϊμον

8 καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρ-
9 δίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε. μὴ στενάζετε,

^b om. καὶ κριτής, ^c om. δὲ ^d ὁς κρίνεις τὸν ἕτερον ^e καὶ S.
^f πορευσόμεθα S. ^g ποιήσωμεν S. ^h add ἕνα . ⁱ ἐμπορευ-
σόμεθα, καὶ κερδήσωμεν S. ^k add γὰρ ^l ἐστίν ^m δὲ
ⁿ ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν S. ^o add ὡς ^p add ἂν

⁹ ἀδελφοί, κατ' ἀλλήλων¹, ἵνα μὴ ¹κριθῇτε². ἰδοὺ, ³ὁ⁴
¹⁰κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν. ὑπόδειγμα λάβετε, ⁴ἀδελ-
 φοί, τῆς κακοπαθείας⁵ καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας
¹¹οἳ ἐλάλησαν ⁵ἐν⁶ τῷ ὀνόματι Κυρίου. ἰδοὺ, μακαρίζομεν
 τοὺς ⁶ὑπομείναντας⁷. τὴν ὑπομονὴν Ἰωβ ἡκούσατε, καὶ τὸ
 τέλος Κυρίου εἶδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος
 καὶ οἰκτίρμων.

¹² Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρα-
 νόν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκον· ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ
 ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ· ἵνα μὴ ⁷ὑπὸ κρίσιν⁸ πέσητε.

¹³ Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω. εὐθυμεῖ τις; ψαλ-
¹⁴λέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσ-
 βυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν
¹⁵ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ ἡ
 εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ
¹⁶Κύριος· καὶ ἁμαρτίας ἢ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἔξο-
 μολογεῖσθε ⁸οὖν⁹ ἀλλήλοις ⁹τὰς ἁμαρτίας¹⁰, καὶ εὔχεσθε
 ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῇτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου
¹⁷ἐνεργουμένη. Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ
 προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ
¹⁸τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. καὶ πάλιν προσηύξατο·
 καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν
 αὐτῆς.

¹⁹ Ἀδελφοί ¹⁰μου¹¹, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀλη-
²⁰θείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, ¹¹γινωσκέτω¹² ὅτι ὁ ἐπι-
 στρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ
 θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

¹ κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί² κατακριθῇτε³ om. ὁ S.⁴ τῆς

κακοπαθείας, ἀδελφοί μου,

⁵ om. ἐν⁶ ὑπομένοντας⁷ εἰς

ὑπόκρισιν S.

⁸ om. οὖν⁹ τὰ παραπτώματα¹⁰ om. μου¹¹ γινώσκετε M.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΩΤΗ.

- 1 Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις
διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βι-
2 θυνίας, κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ Πνεύ-
ματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.
- 3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς
ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν,
4 εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τε-
5 τηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ἡμᾶς^α τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ
φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐτοίμην ἀποκα-
6 λυθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ. ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι,
7 εἰ δέον ἐστί, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ
δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως ^βπολυτιμότερον^β χρυσίου τοῦ
ἀπολλυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου εὗρεθῇ εἰς ἔπαινον
8 καὶ ^γδόξαν καὶ τιμὴν^γ ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃν
οὐκ ^δεἰδότες^δ ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὀρῶντες πιστεύοντες
9 δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκκλήτῳ καὶ δεδοξασμένῳ, κομιζό-
10 μενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. περὶ
ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρέυνησαν προφῆται οἱ περὶ
11 τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ἐρευνῶντες εἰς τίνα
ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ, πρ-
μαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα

^α ἡμᾶς S.

^β πολὺ τιμιώτερον

^γ τιμὴν καὶ δόξαν

^δ εἰδότες S.

12 δόξας. οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς ^ε ὑμῖν¹ δὲ διηκό-
 νουν αὐτά, ἀ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων
 ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ εἰς ἃ
 ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

13 Διὸ ἀναξωσάμενοι τὰς ὁσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νή-
 φοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν
 14 ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συ-
 σχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις·
 15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν
 16 πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε· διότι γέγραπται, Ὁ ἅγιοι ^ε ἔσεσθε¹,
 17 ὅτι ἐγὼ ἅγιος ^ε ²· καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσω-
 πολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν
 18 τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ
 φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας
 19 ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς
 20 ἄμνου ἁμώμου καὶ ἁσπίλου Χριστοῦ, προεγνωσμένου μὲν
 πρὸ καταβολῆς κόσμου φανερωθέντος δὲ ἐπ' ^h ἐσχάτου¹
 21 τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς τοὺς δι' αὐτοῦ ⁱ πιστοὺς² εἰς Θεὸν
 τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε
 22 τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν. τὰς ψυχὰς
 ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας ^k ¹ εἰς φιλα-
 δελφίαν ἀνυπόκριτον ἐκ ¹ ¹ καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε
 23 ἐκτενῶς, ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ
 24 ἀφθάρτου διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος ^m ¹. διότι
 Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ⁿ αὐτῆς² ὡς ἄνθος
 25 χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ^o ¹ ἐξέπεσε· τὸ
 δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα
 τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

2 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑπο-

^ε ἡμῖν ^ε γένεσθε ^ε add εἰμι ^h ἐσχάτων ⁱ πιστεύοντας

^k add διὰ Πνεύματος ¹ add καθαρᾶς A.S.M. ^m add εἰς τὸν αἰῶνα

ⁿ ἀνθρώπου ^o add αὐτοῦ

2 κρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιὰς ὡς ἀρτιγέννητα
 βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ
 3 αὐξηθῇτε ^ρ εἰς σωτηρίαν¹, ^α εἰ² ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ
 4 Κύριος· πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώ-
 πων μὲν ἀποδοκιμασμένον παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον,
 5 καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομείσθε οἶκος ^π πνευματικός,³
^β εἰς⁴ ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσ-
 6 δέκτους ^γ ^δ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ^ε διότι⁵ περιέχει ἐν
^ς ^ζ γραφῇ, Ἰδοῦ, τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαίον, ἐκλεκ-
 τόν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνηθῇ.
 7 ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ^η ἀπιστοῦσι⁶ δὲ ^θ Λίθος⁷
 ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
 8 γωνίας, καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου, οἱ
 προσκόπτουσι τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς δὲ καὶ ἐτέθησαν.
 9 ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον,
 λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ
 10 σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς, οἱ
 ποτὲ οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ, οἱ οὐκ ἡλεημένοι, νῦν δὲ
 ἐλεηθέντες.

11 Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους ἀπέ-
 χεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ
 12 τῆς ψυχῆς· τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες
 καλήν, ἵνα, ἐν ^α καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν
 καλῶν ἔργων ^β ἐποπτεύοντες⁸ δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ
 ἐπισκοπῆς.

13 Ὑποτάγητε ^γ ^δ πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον,
 14 εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ
 πεμπόμενοις εἰς ἐκδίκησιν ^ε ^ς κακοποιῶν ἔπαινον δὲ ἀγαθο-
 15 ποιῶν· ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιούντας

^ρ om. εἰς σωτηρίαν^α εἴπερ^π πνευματικός M.^β om. εἰς^τ add τῷ^υ διὸ καὶ^ς add τῇ^γ ἀπειθοῦσι^θ Λίθον^α ἐποπτεύσαντες^β add οὖν^γ add μὲν

16 φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύθεροι,
καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν,
17 ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ. πάντας τιμήσατε τὴν ἀδελφότητα
ἀγαπᾶτε τὸν Θεὸν φοβεῖσθε τὸν βασιλέα τιμᾶτε.
18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις,
οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.
19 τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας
20 πάσχων ἀδίκως. ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κο-
λαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσ-
21 χοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῶ. εἰς τοῦτο γὰρ
ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ^α ὑμῶν, ὑμῖν ^β ὑπολιμ-
πάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·
22 ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι
23 αὐτοῦ· ὃς λαιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πάσχων οὐκ ἠπεί-
24 λει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· ὃς τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον,
ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν·
25 οὗ τῷ μῶλωπι ^γ ἰάθητε. ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα ^δ πλανώ-
μενοι^ε, ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκο-
πον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.
3 Ὅμοίως, ^{στ} γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,
ἵνα, καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν
2 ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου ^ζ κερδηθήσονται^ς, ἐποπτεύσαντες
3 τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφήν ὑμῶν. ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξω-
θεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως
4 ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν
τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν
5 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής. οὕτω γὰρ ποτε καὶ αἱ ἄγαι
γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ^ι εἰς^θ Θεὸν ἐκόσμου ἐαυτάς, ὑπο-
6 τασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ^κ ἀνδράσιν· ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ

^α ἡμῶν, ἡμῖν ^β add αὐτοῦ ^γ πλανώμενα ^δ add αἱ ^ε κερδη-
θῇσονται ^ι ἐπὶ τὸν ^κ ἀνδράσιν (ὡς Σάρρα . . . ἐγενήθητε τέκνα), Μ.

Ἀβραὰμ κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα,¹ ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

7 Οἱ ἄνδρες, ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρω σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ¹ἐγκόπτεσθαι¹ τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι,
9 εὐσπλαγχνοι, ^mταπεινόφρονες¹, μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τοῦναντίον δὲ εὐλογοῦντες,
ⁿ-¹ ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

10 Ὅ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν γλῶσσαν ^o-¹ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χεῖλη ^p-¹ τοῦ μὴ λαλήσαι
11 δόλον· ἐκκλινάτω ^a δὲ¹ ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ^rἀγαθόν·
12 ζητησάτω¹ εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν· ὅτι ^s-¹ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσ-
ωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ^tζηλωταὶ¹ γέ-
14 νησθε; ἀλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι· Τὸν
15 δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲαραχθῆτε, Κύριον δὲ
τὸν ^uΧριστὸν¹ ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἔτοιμοι
^x-¹ ἀεὶ πρὸς ἀπολογία¹ παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ
τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, ^yἀλλὰ¹ μετὰ πραύτητος καὶ φόβου·
16 συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθὴν, ἵνα, ἐν ᾧ ^zκαταλαλῆσθε¹, κατ-
αισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ
17 ἀναστροφὴν. κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ ^aθέλοι¹ τὸ
18 θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας. ὅτι καὶ Χριστὸς
ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ^bἔπαθε¹, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς
προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωοποιηθεὶς δὲ

¹ ἐγκόπτεσθαι ^m φιλόφρονες ⁿ add εἰδότες ^o add αὐτοῦ
^p add αὐτοῦ ^a om. δὲ ^r om. ἀγαθόν· ζητησάτω S. ^s add οἱ
^t μιμηταὶ ^u Θεὸν ^x add δὲ ^y om. ἀλλὰ ^z καταλα-
λῶσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν ^a θέλει ^b ἀπέθανε M.

19 ^{c-} πνεύματι, ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεῖς
 20 ἐκήρυξεν, ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ^d ἀπέξεδέχετο ¹ ἡ τοῦ Θεοῦ
 μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς
 ἣν ^e ὀλίγοι ¹, τοῦτ' ἔστιν ὁκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος·
 21 ^f δ' ^g ὡς ^h ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς
 ἀπόθεσις ρύπου ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς
 22 Θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ
 Θεοῦ, πορευθεῖς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ
 ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

4 Χριστοῦ οὖν παθόντος ^{h-} σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν
 ἔννοιαν ὀπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ⁱ⁻ σαρκὶ πέπαυται ^k ἁμαρ-
 2 τίας ¹, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι
 3 Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιώσαι χρόνον. ἀρκετὸς γὰρ
 1- ¹ ὁ παρεληλυθὼς χρόνος ^{m-} τὸ ⁿ βούλημα ¹ τῶν ἐθνῶν
^o κατειργάσθαι ¹, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις,
 οἰνοφλυγίαις, κόμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις·
 4 ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς
 5 ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· οἱ ἀποδώσουσι λόγον
 6 τῷ ἐτοίμως ἔχοντι κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ
 καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους
 σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε· σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε
 8 εἰς ^{p-} προσευχάς· πρὸ πάντων ^{q-} τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην
 9 ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη ^r καλύπτει ¹ πλῆθος ἁμαρτιῶν· φιλό-
 10 ξENOI εἰς ἀλλήλους, ἀνευ ^s γογγυσμοῦ ¹. ἕκαστος καθὼς ἔλαβε
 χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι
 11 ποικίλης χάριτος Θεοῦ· εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις
 διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πάσι δοξά-

^c add τῷ ^d ἅπαξ ἐξεδέχετο ^e ὀλίγοι ^f ᾧ A. ^g ἡμᾶς
^h add ὑπὲρ ἡμῶν ⁱ add ἐν ^k ἁμαρτίαις M. ^l add ἡμῖν
^m add τοῦ βίου ⁿ θέλημα ^o κατεργάσασθαι ^p add τὰς
^q add δὲ ^r καλύψει ^s γογγυσμῶν

ζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πει-
13 ρασμὸν ὑμῖν γινομένην, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος· ἀλλὰ
καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα
καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρήτε ἀγαλλιώμενοι.
14 εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς
15 δόξης καὶ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται. [†] μὴ
γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεύς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιός,
16 ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος· εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυ-
17 νέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ ^υ ὀνόματι¹ τούτῳ. ὅτι
ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ·
εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ
18 Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ Εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς
19 καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ^κ πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς
ψυχὰς ^γ αὐτῶν² ἐν ἀγαθοποιίᾳ.

5 Πρεσβυτέρους ^ζ οὖν³ ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύ-
τερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς
2 μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός· ποιμάνατε τὸ
ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ^α ἐπισκοποῦντες⁴ μὴ ἀναγκαστῶς
ἀλλ' ἐκουσίως ^β κατὰ Θεόν⁵, μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προ-
3 θύμως, μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι
4 γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος
5 κομιεῖσθε τὸν ἁμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. ὁμοίως,
νεώτεροι, ὑποτάγητε ^ο πρεσβυτέροις. πάντες δὲ ἀλλήλοις⁶
^δ τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε· ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερη-
6 φάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ταπεινώ-

[†] add κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται.

^κ add ὡς ^γ ἐαυτῶν ^ζ τοὺς ^α om. ἐπισκοποῦντες M.
κατὰ Θεόν A.S.M. ^ο πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις. M.

ὑποτασσόμενοι

^υ μέρει

^β om.

^δ add

7 θητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ
 8 ἐν καιρῷ, πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν,
 9 ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. νήψατε, γρηγορήσατε· ^{ε-||} ὁ
 ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ
 10 ζητῶν ^ιτινὰ καταπιεῖν^{||}. ὃ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει,
 εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελ-
 11 φότητι ἐπιτελείσθαι. ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας
 ὑμᾶς^{||} εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ ^{h-||}, ὀλίγον
 12 παθόντας αὐτὸς ^ικαταρτίσει, στηρίξει, σθενώσῃ^{||}. αὐτῷ ^{k-||}
 τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
 13 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι,
 δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην
 14 εἶναι ἀληθὴ χάριν τοῦ ¹Θεοῦ· εἰς ἣν στήτε.^{||} ἀσπάζεταιται
 ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτή, καὶ Μάρκος ὁ υἱὸς μου.
 15 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ ^{m-||}. ^{n-||}

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 ^a Σίμων^{||} Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ
 τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ
 2 ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
 πληθυνθεῖη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου
 3 ἡμῶν, ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς
 ζῶην καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ

^e add ὅτι ^f τίνα καταπίη ^g ἡμᾶς ^h add Ἰησοῦ ⁱ add
 θεμελιώσῃ M.: καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι A.S.
^k add ἡ δόξα καὶ ¹ Θεοῦ εἰς ἣν ἐστήκατε. ^m add Ἰησοῦ ⁿ add
 ἀμήν. ^a Συμεὼν S.M.

4 καλέσαντος ἡμᾶς ^ῃ ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ^ῃ. δι' ὧν τὰ ^ο τίμια
 ἡμῖν καὶ μέγιστα^ῃ ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων
 γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν ^ατῷ^ῃ
 5 κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν
 πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν
 6 τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνώσιν, ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν
 ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπο-
 7 μονῇ τὴν εὐσεβειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν
 8 δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα
 καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἄργους οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς
 9 τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν. ᾧ γὰρ μὴ
 πάρεστι ταῦτα τυφλὸς ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ
 10 καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. διὸ μᾶλλον, ἀδελ-
 φοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν
 11 ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε· οὕτω
 γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν
 αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ
 Χριστοῦ.

12 Διὸ ^ο μελλήσω ἀεὶ ὑμᾶς^ῃ ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων,
 καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ.
 13 δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι,
 14 διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστίν ἡ ἀπό-
 θεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
 15 Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. σπουδάσω δὲ καὶ ἐκάστοτε ἔχειν
 ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι.
 16 οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν
 ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρ-
 ουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γεννηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος·
 17 λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχ-
 θέισης αὐτῷ τοιαῦδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, Οὕτως

^ῃ διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς A.S.M.^ο μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια^α om. τῷ^ο οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς ἀεὶ

18 ἔστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα· καὶ
 ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἤκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν
 19 σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. καὶ ἔχομεν βεβαιότερον
 τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὥς
 λύχνῳ φαίνονται ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ,
 20 καὶ φωσφόρος ἀνατεῖλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· τοῦτο πρῶτον
 γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως
 21 οὐ γίνεται· οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη [†]προφητεία
 ποτέ[†], ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν
[§] ἀπὸ[§] Θεοῦ ἄνθρωποι.

2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφήται ἐν τῷ λαῷ, ὥς καὶ ἐν
 ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέ-
 σεις ἀπωλείας καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνού-
 2 μενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν. καὶ πολλοὶ
 ἔξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ^hἀσελγείαις^h, δι' οὓς ἡ ὁδὸς
 3 τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται. καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλα-
 στοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ
 4 ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. εἰ γὰρ ὁ Θεὸς
 ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ⁱσειροῖςⁱ ζόφου
 5 ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν ^jτηρουμένους^j· καὶ ἀρ-
 χαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης
 6 κήρυκα ἐφύλαξε κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ
 πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέ-
 7 κρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς, καὶ δίκαιον
 Λώτ, καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ
 8 ἀναστροφῆς, ἐρρύσατο (βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος,
 ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνό-
 9 μοις ἔργοις ἐβασάνιζεν)· οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ ^kπειρασμοῦ^k
 ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν,
 10 μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μiasμοῦ πορευο-

[†] ποτέ προφητεία^j τετηρημένους[§] οἱ ἅγιοι^k πειρασμῶν Α.^h ἀπωλείαιςⁱ σειραῖς A.S.M.

μένους καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας. τολμηταί, αὐθάδεις,
 11 δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι, ἰσχυῖ
 καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ
 12 Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα ¹γε-
 γεννημένα φυσικὰ ¹ εἰς ἄλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι
 βλασφημοῦντες ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν ^m καὶ φθαρήσονται¹,
 13 ⁿ ἀδικούμενοί¹ μισθὸν ἀδικίας· ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν
 ἡμέρᾳ τρυφήν, σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς
 14 ^o ἀγάπαις¹ αὐτῶν συνευχούμενοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ἔχοντες
 μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἀμαρτίας, δελεάζον-
 τες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην ^p πλεονε-
 15 ξίας¹ ἔχοντες, κατάρας τέκνα· ^q καταλείποντες¹ εὐθεΐαν ὁδὸν
 ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ
 16 ^r Βεώρ¹, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἡγάπησεν, ἔλεγγιν δὲ ἔσχεν ἰδίας
 παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξά-
 17 μενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. οὗτοί εἰσι
 πηγαὶ ἄνυδροι, ^s καὶ ὀμίχλαι¹ ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς
 18 ὁ ζόφος τοῦ σκότους ^t—¹ τετήρηται. ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος
 φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκός, ἀσελγείαις,
 τοὺς ^u ὀλίγως ἀποφεύγοντας¹ τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους,
 19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες
 20 τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἡττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. εἰ
 γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ
 Κυρίου ^x—¹ καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ τούτοις δὲ πάλιν
 ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα
 21 τῶν πρώτων. κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν
 ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἣ ἐπιγνοῦσιν ^y ὑποστρέψαι¹ ἐκ τῆς
 22 παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς. ^z συμβέβηκεν¹ αὐτοῖς

¹ φυσικὰ γεγεννημένα ^m καταφθαρήσονται ⁿ κομιούμενοι ^o ἀπά-
 ταις A.S.M. ^p πλεονεξίαις ^q καταλιπόντες τὴν ^r Βεωὸρ A.S.M.
^s νεφέλαι ^t add εἰς αἰῶνα ^u ὥτως ἀποφυγόντας ^x add ἡμῶν M.
^y ἐπιστρέψαι ^z συμβέβηκε δὲ

τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον
ἐξέραμα, καὶ ὅς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.

3 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν,
ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῇ διάνοιαν,
2 μνησθῆναι τῶν προειρημένων ρημάτων ὑπὸ τῶν ἀγίων προ-
φητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ^aὑμῶν^{||} ἐντολῆς τοῦ Κυρίου
3 καὶ σωτῆρος· τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ’
^bἐσχάτων^{||} τῶν ἡμερῶν ^cἐν ἐμπαιγμονῇ^{||} ἐμπαίκεται, κατὰ
4 τὰς ἰδίας ^dἐπιθυμίας αὐτῶν^{||} πορεύομενοι, καὶ λέγοντες, Ποῦ
ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ’ ἧς γὰρ οἱ
πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ’ ἀρχῆς κτίσεως.
5 λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκ-
παλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι’ ὕδατος συνεστῶσα, τῷ τοῦ
6 Θεοῦ λόγῳ, δι’ ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώ-
7 λετο· οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ ^eτῷ αὐτῷ^{||} λόγῳ τεθη-
σαυρισμένοι ^fεἰς πυρί^{||} τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ
ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

8 Ἐν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα
9 παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. οὐ
βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὡς τινες βραδυτῆτα
ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ^gὑμᾶς^{||} μὴ βουλόμενός τινας
10 ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. ἥξει δὲ
^h-^{||} ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ⁱ-^{||}, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ροιζηδὸν
παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα ^kλυθήσεται^{||}, καὶ γῆ
11 καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα ^lκατακαήσεται^{||}. τούτων ^mοὕτως^{||} πάν-
των λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀνα-
12 στροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν
παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι’ ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι
13 λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; καινοὺς δὲ

^a ἡμῶν
θυμίας
ⁱ add ἐν νυκτί

^b ἐσχάτου
^e αὐτοῦ S.

^k λυθήσονται

^c om. ἐν ἐμπαιγμονῇ
^f εἰς, πυρὶ
^g ἡμᾶς
^l εὐρεθήσεται M.

^d αὐτῶν ἐπι-
^h add ἡ
^m οὕν

οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

- 14 Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι
15 καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ. καὶ τὴν τοῦ Κυρίου
ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς
ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθείσαν σοφίαν
16 ἔγραψεν ὑμῖν ὡς καὶ ἐν πάσαις ^α ἐπιστολαῖς, λαλῶν
ἐν αὐταῖς περὶ τούτων· ἐν ^ο αἷς [!] ἔστι δυσνόητά τινα, ἃ οἱ
ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς
17 γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. ὑμεῖς οὖν, ἀγαπη-
τοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων
18 πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ. ἀν-
ξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος
Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος.
ἀμήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ

ΠΡΩΤΗ.

✠

- 1 Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν,
2 περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς (καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐωράκα-
μεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν
τὴν αἰώνιον, ἣτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν),
3 ὃ ἐωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ^α καὶ [!] ὑμῖν, ἵνα
καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ
ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ
4 Χριστοῦ· καὶ ταῦτα γράφομεν ^β ἡμεῖς [!], ἵνα ἡ χαρὰ ^ο ἡμῶν [!]
ᾗ πεπληρωμένη.

^α add ταῖς

^ο οἷς

^α om. καὶ

^β ὑμῖν

^ο ὑμῶν A.M.

5 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ^d ἀγγελία¹ ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ
 ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστὶ, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ
 6 οὐκ ἔστιν οὐδεμία. ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ'
 αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ
 7 ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν,
 ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων,
 καὶ τὸ αἶμα Ἰησοῦ ^{e-} τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ
 8 πάσης ἁμαρτίας. ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν,
 9 ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. ἐὰν
 ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα
 ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθάρσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδι-
 10 κίας. ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν
 αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

2 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἀμάρτητε. καὶ ἐάν
 τις ἀμάρτη, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν
 2 Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν
 ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου
 3 τοῦ κόσμου. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν,
 4 ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων ^f ὅτι¹ Ἔγνωκα
 αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστί, καὶ
 5 ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν
 λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελείωται. ἐν
 6 τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν· ὁ λέγων ἐν αὐτῷ
 μένειν ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε καὶ αὐτὸς ^{g-}
 περιπατεῖν.

7 ^h Ἀγαπητοί¹, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐν-
 τολὴν παλαιάν, ἣν εἵχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά
 8 ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ⁱ⁻. πάλιν ἐντολὴν καινὴν
 γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστὶν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν· ὅτι ἡ
 9 σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. ὁ

^d ἐπαγγελία S.^e add Χριστοῦ^f om. ὅτι^g add οὕτως^h Ἀδελφοίⁱ add ἀπ' ἀρχῆς

λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ
 10 σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ
 11 φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ὁ δὲ μισῶν
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστί, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περι-
 πατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς
 ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

12 Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ
 13 τὸ ὄνομα αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ'
 ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν.
 14 ^kἔγραψα ὑμῖν, παιδιά, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔγραψα
 ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν,
 νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροὶ ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν
 15 μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσ-
 μον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
 16 οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ. ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ
 κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλ-
 μῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς,
 17 ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί. καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ
 ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς
 τὸν αἰῶνα.

18 Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ¹⁻¹
 ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν·
 19 ὅθεν γινώσκουμεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον,
 ἀλλ' οὐκ ᾔσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ᾔσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενέκεισαν
 ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ
 20 ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε
 21 ^mπάντα¹. οὐκ ἔγραψα ὑμῖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν,
 ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας
 22 οὐκ ἔστι. τίς ἐστὶν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι
 Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος,

23 ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνούμενος
τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ^η ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ
24 τὸν πατέρα ἔχει.^ο ὑμεῖς ^ο—^ι δ' ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν
μενέτω. ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ δ' ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς
25 ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγ-
γελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ^π ἡμῖν^ι, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.
26, 27 ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς
τὸ χρίσμα δ' ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ^α μένει ἐν ὑμῖν^ι, καὶ οὐ
χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ ^ι αὐτοῦ^ι
χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθὲς ἐστι, καὶ
οὐκ ἔστι ^β ψεῦδος,^ι καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, ^ι μένετε^ι ἐν
28 αὐτῷ. καὶ νῦν, τέκνιά, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα ^α ἐὰν^ι φανε-
ρωθῇ, ^κ σχῶμεν^ι παρρησίαν, καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ
29 ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῇτε ὅτι δίκαιός ἐστι, γινώ-
σκετε ὅτι ^γ καὶ^ι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ
γεγέννηται.

3 Ἰδετε, ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα
Θεοῦ κληθῶμεν· ^κ καὶ ἐσμεν.^ι διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γι-
2 νώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ἀγαπητοί, νῦν τέκνα
Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα. οἶδαμεν ^α—^ι
ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁψόμεθα αὐτόν
3 καθὼς ἐστι. καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ
4 ἀγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστι. πᾶς ὁ ποιῶν τὴν
ἀμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἀμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνο-
5 μία. καὶ οἶδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἀμαρτίας ^β—^ι
6 ἄρῃ, καὶ ἀμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων
οὐχ ἀμαρτάνει· πᾶς ὁ ἀμαρτάνων οὐχ ἐώρακεν αὐτόν, οὐδὲ
7 ἔγνωκεν αὐτόν. τέκνιά, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν

^η om. ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἔχει. A. (?) S.

^ο add οὖν

^π ὑμῖν M.

^α ἐν ὑμῖν μένει

^ι αὐτὸ

^β ψεῦδος· M.

^ι μενεῖτε

^α ὅταν

^κ ἔχωμεν

^γ om. καὶ

^κ om. καὶ ἐσμεν.

^α add δὲ

^β add ἡμῶν

8 δικαιοσύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκείνος δίκαιός ἐστιν· ὁ
ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς
ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ
9 Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ γεγεννημέ-
νος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν
αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ
10 γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ
τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
11 ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγα-
12 πῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Καίϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ
ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν ;
ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
δίκαια.

13 Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί ^{ο-1}, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.
14 ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν
ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. ὁ μὴ ἀγαπῶν ^{α-1} μένει
15 ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωπο-
κτόνος ἐστί· καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει
16 ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν. ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν
ἀγάπην ^{ο-1}, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε·
καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς [†]θεῖναι¹.
17 ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ'
18 αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ ; τεκνία ^{β-1},
μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ ^ητῇ¹ γλώσσει, ἀλλ' ^ιἐν¹ ἔργῳ
19 καὶ ἀληθείᾳ. ^{ι-1} ἐν τούτῳ ^κγνωσόμεθα¹ ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας
ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν ¹τὴν καρδίαν ἡμῶν,
20 ὅ ^{τι}¹ ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ

^ο add μου

^α add τὸν ἀδελφὸν

^ο add τοῦ Θεοῦ Α.

[†] τιθέναι

^β add μου

^η om. τῇ

^ι om. ἐν

^ι add καὶ

^κ γινώσκουμεν

¹ τὰς καρδίας ἡμῶν. ὅτι

21 Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. ἀγαπητοί, ἐὰν
 ἡ καρδία ^m-^l μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς
 22 τὸν Θεόν, καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν ⁿ ἀπ' ^l αὐτοῦ, ὅτι
 τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ
 23 ποιοῦμεν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν
 τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν
 24 ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. καὶ ὁ τηρῶν τὰς
 ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν
 τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ
 ἡμῖν ἔδωκεν.

4 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε
 τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπρο-
 2 φῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε
 τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα δὲ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν
 3 Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι· καὶ πᾶν
 πνεῦμα δὲ ^o μὴ ὁμολογεῖ^l τὸν Ἰησοῦν ^r-^l ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ
 ἔστι· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι
 4 ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ὑμεῖς ἐκ τοῦ
 Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν
 5 ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσὶ·
 διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν
 6 ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν
 ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν.
 ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα
 τῆς πλάνης.

7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ
 ἐστι, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει
 8 τὸν Θεόν. ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν· ὅτι ὁ Θεὸς
 9 ἀγάπη ἐστίν. ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν
 ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς

^m add ἡμῶν
 ἔληλυθότα

ⁿ παρ'

^o λύει M.

^r add Χριστὸν ἐν σαρκὶ

10 εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ
 ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς
 ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμὸν περὶ
 11 τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν
 12 ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. Θεὸν οὐδεὶς
 πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν
 13 μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν· ἐν
 τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν,
 14 ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς τε-
 θεάμεθα καὶ ^αμαρτυροῦμεν¹ ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν
 15 υἱὸν σωτήρα τοῦ κόσμου. ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς
 ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν
 16 τῷ Θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγά-
 πην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων
 ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ ¹μένει².
 17 ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν
 ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι
 18 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. φόβος οὐκ ἔστιν ἐν
 τῇ ἀγάπῃ· ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον,
 ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται
 19 ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς ἀγαπῶμεν ^β-¹, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγά-
 20 πησεν ἡμᾶς. ἐὰν τις εἴπῃ ὅτι Ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν, ὃν οὐχ ἑώρακεν,
 21 ¹οὐ δύναται ἀγαπᾶν.² καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ'
 αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ.

5 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ἐκ τοῦ Θεοῦ
 γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ
 2 τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγα-

^α μαρτυροῦμεν S.
 ἀγαπᾶν; A.S.M.

¹ om. μένει

^β add αὐτόν

¹ πῶς δύναται

πῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς
 3 ἐντολὰς αὐτοῦ ^uποιῶμεν^l. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
 Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ
 4 βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ
 νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν
 5 κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. τίς ^xδέ^l ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν κόσμον,
 6 εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; οὗτός
 ἐστὶν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς ^y-^l Χριστός·
 οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ ^zἐν^l τῷ αἵματι.
 καὶ τὸ Πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ Πνεῦμά ἐστὶν ἡ
 7, 8 ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ^a-^l, τὸ Πνεῦμα,
 9 καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν ^bεἰσιν^l. εἰ
 τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ
 Θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ,
 10 ^cὅτι^l μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς
 τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ^dαὐτῷ^l. ὁ μὴ
 πιστεύων τῷ Θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πε-
 πίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ
 11 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώ-
 νιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ
 12 ἐστίν. ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν
 τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.
 13. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν ^e-^l, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώ-
 νιον, ^fτοῖς πιστεύουσιν^l εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.
 14 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν
 15 τι αἰτῶμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ^gἡμῶν^l. καὶ ἐάν
 οἶδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἂν αἰτῶμεθα, οἶδαμεν ὅτι ἔχομεν
 16 τὰ αἰτήματα ἃ ᾔτήκαμεν παρ' αὐτοῦ. ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελ-

^u τηρῶμεν ^x om. δέ ^y add ὁ ^z om. ἐν ^a add ἐν
 τῷ οὐρανῷ, ὁ πατήρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσι.
 καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ ^b εἰσι S. ^c ἦν ^d ἐαυτῷ
^e add τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ^f καὶ ἵνα πισ-
 τεύετε ^g ἡμῶν S.

φὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, ^hαἰτήσει, καὶ δώσει ^l αὐτῷ ζῶν τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα 17 ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστί· καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.

18 Οἶδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ⁱ αὐτόν^l, καὶ ὁ 19 πονηρὸς οὐχ ἄπτεται αὐτοῦ. οἶδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, 20 καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κείται. οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν, ἵνα ^k γινώσκωμεν ^l τὸν ἀληθινόν, καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεός, καὶ 21 ^{1-l} ζῶν αἰώνιος. τεκνία, φυλάξατε ^m ἑαυτὰ^l ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ^{n-l}

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Ὁ πρεσβύτερος ^a ἐκλεκτῇ^l κυρία καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ 2 πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ἔσται μεθ' ^b ἡμῶν^l χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ ^{c-l} Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὑρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας 5 ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν ^d γράφων^l σοι καινὴν,

^h αἰτήσει καὶ δώσει M. ⁱ ἑαυτόν ^k γινώσκωμεν ^l add ἡ
^m ἑαυτοὺς ⁿ add ἀμήν. ^a Ἐκλεκτῇ S. ^b ὑμῶν A. ^c add
Κυρίου ^d γράφω S.

6 ἀλλὰ ἦν εἵχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ
 αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς
 αὐτοῦ. αὕτη ^ο ἡ ἐντολή ἐστι^ι, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς,
 7 ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. ὅτι πολλοὶ πλάνοι ^ι ἐξῆλθον^ι εἰς
 τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον
 8 ἐν σαρκί. οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε
 ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ^β ἀπολέσητε^ι ἃ ^η εἰργασάμεθα^ι, ἀλλὰ μισθὸν
 9 πλήρη ^ι ἀπολάβητε^ι. πᾶς ὁ ^ι προάγων^ι καὶ μὴ μένων ἐν
 τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ δι-
 10 δαχῇ ^κ-^ι, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις
 ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ
 λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε·
 11 ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς
 πονηροῖς.
 12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ
 μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω ^ι γενέσθαι^ι πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα
 πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ^μ ὑμῶν^ι ἧ ^η πεπληρωμένη.
 13 ἀσπάζεται σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ^ν ἐκλεκτῆς^ι. ^ο-^ι

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΤΗ.

1 Ὁ πρεσβύτερος Γαῖῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν
 ἀληθείᾳ.
 2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν,
 3 καθὼς εὐδοοῦταί σου ἡ ψυχὴ. ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων
 ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν

^ο ἐστὶν ἡ ἐντολή ^ι εἰσῆλθον ^β ἀπολέσωμεν ^η εἰργάσασθε Μ.
^ι ἀπολάβωμεν ^ι παραβαίνων ^κ add τοῦ Χριστοῦ ^λ ἐλθεῖν
^μ ἡμῶν ^ν Ἐκλεκτῆς S. ^ο add ἀμήν.

- 4 ἀληθεία περιπατεῖς· μειζότεραν τούτων οὐκ ἔχω ^αχαράν^β,
 ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ^βτῇ^γ ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.
- 5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς
 6 καὶ ^ετοῦτο^δ ξένους, οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον
 ἐκκλησίας· οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ·
 7 ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ^δ-^ε ἐξήλθον μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ
 8 τῶν ^εἐθνικῶν^δ. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ^εὑπολαμβάνειν^δ τοὺς
 τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.
- 9 Ἐγραψά ^ετι^δ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν
 10 Διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπο-
 μνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν
 ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται
 τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς
 11 ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ
 ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὁ ^ε-^δ κακοποιῶν
- 12 οὐχ ἑώρακε τὸν Θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων,
 καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ
 13 οἶδας^δ ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθὴς ἐστι.
- 13 Πολλὰ εἶχον ^εγράψαι σοι^δ, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος
 14 καὶ καλάμου σοι ^εγράφειν^δ. ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ
 στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. εἰρήνη σοι. ἀσπάζονται σε
 οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

γινώσκ.

- 1 Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου τοῖς
 ἐν Θεῷ πατρὶ ^αἠγαπημένοις^β καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ ^γτετηρημένοις^δ
 2 κλητοῖς· ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

^α χάριν M. ^β om. τῇ ^γ εἰς τοὺς ^δ add αὐτοῦ A. ^ε ἐθνῶν
^ε ἀπολαμβάνειν ^ε om. τι ^ε add δέ ^ε οἶδατε ^ε γράφειν
^ε γράψαι ^ε ἠγιασμένοις

3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ
 τῆς κοινῆς ^b ἡμῶν¹ σωτηρίας ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν
 παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἀγίοις
 4 πίστει. παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγε-
 γραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν
 χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον ^c δεσπότην¹
 καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι.
 5 Ὑπομνήσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ^d ἅπαξ ^e πάντα¹,
 ὅτι ὁ ^f Κύριος¹, λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον
 6 τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τη-
 ρήσαντας τὴν ἐαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον
 οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ
 7 ζόφον τετήρηκεν. ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς
 πόλεις, τὸν ὅμοιον ^g τρόπον τούτοις¹ ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελ-
 θοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας, πρόκεινται ^h δεῖγμα, πυρὸς αἰῶ-
 8 νίου¹ δίκην ὑπέχουσαι. ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι
 σάρκα μὲν μυαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασ-
 9 φημοῦσιν. ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ
 διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ
 ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν, Ἐπι-
 10 τιμήσαι σοι Κύριος. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἶδασι βλασφη-
 μοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται, ἐν
 11 τούτοις φθείρονται. οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καῖν ἐπο-
 ρεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ
 12 τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ⁱ οἱ¹ ἐν ταῖς
 ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς
 ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων ^k παραφερό-
 μεναι¹. δένδρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκρι-
 13 ζωθέντα· κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν

^b om. ἡμῶν^c δεσπότην, M.: δεσπότην Θεόν, A.S.^d add ὑμᾶς^e τοῦτο^f Ἰησοῦς M.^g τούτοις τρόπον^h δεῖγμα πυρὸς

αἰωνίου, M.

ⁱ om. οἱ^k περιφερόμεναι

αἰσχύνας· ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς
 14 ¹⁻ αἰῶνα τετήρηται. προεφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἑβδομος
 ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ λέγων, Ἰδοὺ, ἦλθε Κύριος ἐν ^m ἀγίαις
 15 μυριάσιν αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ⁿ ἐλέγξαι
 πάντας τοὺς ἀσεβεῖς ^{o-} περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας
 αὐτῶν ὧν ἡσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλά-
 16 λησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. οὗτοί εἰσι γογγυσταί,
 μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι (καὶ τὸ
 στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα), θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφε-
 λείας χάριν.
 17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρη-
 μένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 18 ὅτι ἔλεγον ὑμῖν, ^{p-} ^q Ἐπ' ἐσχάτου χρόνου ἔσονται ἐμπαῖκ-
 ται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
 19 οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες ^{r-}, ψυχικοί, Πνεῦμα μὴ ἔχον-
 20 τες. ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ^s ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς τῇ ἀγιω-
 τάτῃ ὑμῶν πίστει, ^t ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ προσευχόμενοι,
 21 ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος
 22 τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς
 23 μὲν ^u ἐλεᾶτε διακρινομένους, οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἀρπά-
 ζοντες, οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, ^v μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς
 σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.
 24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ^w ὑμᾶς ἀπταιστούς, καὶ στήσαι
 25 κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἁμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ
^{x-} Θεῷ σωτῇρι ἡμῶν, ^y διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν, ^z δόξα, μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, ^a πρὸ παν-
 τὸς τοῦ αἰῶνος καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

¹ add τὸν ^m μυριάσιν ἀγίαις ⁿ ἐξελέγξαι ^o add αὐτῶν
^p add ὅτι ^q ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ^r add ἑαυτοὺς Α. ^s τῇ ἀγιωτάτῃ
 ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ^t ἐλεεῖτε διακρινομένοι, οὓς δὲ
 ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἀρπάζοντες, ^u αὐτοὺς S. ^x add σοφῷ
^y om. διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ^z δόξα καὶ ^a om. πρὸ
 παντὸς τοῦ αἰῶνος

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

- 1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ^α ὁ Θεὸς
 δείξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἃ ^β δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει· καὶ
 ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ
 2 Ἰωάννῃ, ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρ-
 3 τυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα ^γ εἶδε. μακάριος ὁ ἀναγι-
 νώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ
 τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.
 4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις
 ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ ^δ τοῦ ὄντος καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ
 ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ^ε ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ·
 5 καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος
^ε τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἀρχὼν τῶν βασιλείων τῆς γῆς. τῷ
^ς ἀγαπῶντι ^η ἡμᾶς, καὶ ^θ λύσαντι ^η ἡμᾶς ^ι ἐκ ^κ τῶν ἁμαρτιῶν
 6 ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ· καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς ^ι βασιλείαν,^λ
 ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
 7 εἰς τοὺς αἰῶνας ^κ τῶν αἰώνων^λ. ἀμήν. ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ
 τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός, καὶ οἵτινες
 αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ
 τῆς γῆς. ναί, ἀμήν.
 8 Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ^λ λέγει ^μ Κύριος ὁ Θεός,^λ
 ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.

^α ὁ Θεός, δείξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ A.S.M. ^β add τε ^γ add τοῦ
^δ add ἐστιν ^ε add ἐκ ^ς ἀγαπήσαντι ^θ λύσαντι A.S.M.
^η ἀπὸ ^ι βασιλεῖς καὶ ^κ om. τῶν αἰώνων M. ^λ add ἀρχή
 καὶ τέλος, ^μ ὁ Κύριος, A.S.: Κύριος, ὁ Θεός, M.

9 Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ⁿ⁻ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς ἐν
 τῇ θλίψει καὶ ^{o-} βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ^p ἐν Ἰησοῦ^l, ἐγε-
 νόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ
 10 Θεοῦ καὶ ^{q-} τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ ^{r-}. ἐγενόμην ἐν Πνεύ-
 ματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν
 11 μεγάλην ὡς σάλπιγγος λεγούσης, ^{s-} Ὁ βλέπεις γράψον
 εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ^t ἐπτά^l ἐκκλησίαις ^{u-}, εἰς
 Ἐφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυά-
 τειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδί-
 12 κειαν. καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἣτις ^x ἐλάλει^l
 13 μετ' ἐμοῦ. καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἐπτά λυχνίας χρυσᾶς, καὶ
 ἐν μέσῳ τῶν ^{y-} λυχνιῶν ὅμοιον νύφῳ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον
 ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσήν.
 14 ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ^z ὡς^l ἔριον λευκόν,
 15 ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός· καὶ οἱ
 πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ ^a πεπυρω-
 16 μένης^l. καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. καὶ
 ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ ^b χεὶρὶ αὐτοῦ^l ἀστέρας ἐπτά· καὶ ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὅξεια ἐκπορευομένη· καὶ
 17 ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. καὶ
 ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός·
 καὶ ^c ἔθηκε^l τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ^{d-} ἐπ' ἐμὲ λέγων ^{e-}, Μὴ
 18 φοβοῦ· ἐγὼ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, καὶ ὁ ζῶν· καὶ
 ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδού, ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων, ^{f-} καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ^g θανάτου καὶ τοῦ ᾗδου^l.
 19 γράψον ^h οὖν^l ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι
 20 μετὰ ταῦτα· τὸ μυστήριον τῶν ἐπτά ἀστέρων ⁱ οὓς^l εἶδες ἐπὶ

ⁿ add καὶ^o add ἐν τῇ^p Ἰησοῦ Χριστοῦ^q add διὰ^r add Χριστοῦ^s add Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος·καὶ ^t om. ἐπτά S.^u add ταῖς ἐν Ἀσίᾳ^x ἐλάλησε^y add ἐπτά^z ὡσεὶ^a πεπυρωμένοι^b αὐτοῦ χεὶρὶ^c ἐπέθηκε^d add χεῖρα^e add μοι^f add ἀμήν·^g ᾗδου καὶ τοῦ θανάτου^h om. οὖνⁱ ὧν

τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι· καὶ ^κ αἱ λυχναὶ αἱ ἑπτὰ¹ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσί.

2 Τῷ ἀγγέλῳ ¹ τῷ ἐν Ἐφέσῳ¹ ἐκκλησίας γράψον,

Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
 2 ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν. Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον ^μ—¹ καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακοὺς, καὶ ^ν ἐπείρασας¹ τοὺς ^ο λέγοντας ἑαυτοὺς¹ ἀποστόλους, καὶ οὐκ εἰσί, καὶ εὗρες αὐτοὺς
 3 ψευδεῖς, ^ρ καὶ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακας.¹ ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν
 4 ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. μνημόνευε οὖν πόθεν ^α πέπτωκας¹, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ^ρ—¹, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ
 6 τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσης. ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις,
 7 ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ καγὼ μισῶ. ὁ ἔχων οὗς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν ^ς τῷ παραδείσῳ¹ τοῦ Θεοῦ.

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ ^ι τῷ ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας¹ γράψον,

Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ
 9 ἔζησεν. Οἶδά σου ^ν—¹ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν (^ς ἀλλὰ πλούσιος¹ εἶ), καὶ τὴν βλασφημίαν ^ν ἐκ¹ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ
 10 Σατανᾶ. ^ς μὴ¹ φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν· ἰδοὺ, μέλλει ^α βάλλειν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν¹ εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῇτε· καὶ ^β ἔξετε¹ θλίψιν ἡμερῶν δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου,

^κ αἱ ἑπτὰ λυχναὶ ἃς εἶδες ¹ τῆς Ἐφεσίνης ^μ add σου ^ν ἐπειράσω ^ο φάσκοντας εἶναι ^ρ καὶ ἐβάστασας, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας καὶ οὐ κέκηκας· ^α ἐκπέπτωκας ^ρ add τάχει ^ς μέσῳ τοῦ παραδείσου ^ι τῆς ἐκκλησίας Σμυρναίων ^ν add τὰ ἔργα καὶ ^ς πλούσιος δὲ ^ν om. ἐκ ^ς μηδὲν ^α βαλεῖν ἐξ ὑμῶν ὁ διάβολος ^β ἔχητε M.

- 11 καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω
τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ
ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.
- 12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον,
Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν·
- 13 Οἶδα ^ο-¹ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ· καὶ
κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις ^α-¹ Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου, ὁ πιστός ^ο μου¹, ὃς
- 14 ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ¹ ὁ Σατανᾶς κατοικεῖ¹. ἀλλ' ἔχω
κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκε ^β τῷ¹ Βαλακ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώ-
πιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι.
- 15 οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν ^h-¹ Νικολαϊτῶν
16 ⁱ ὁμοίως¹. μετανόησον ^k οὖν¹. εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ,
καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου.
- 17 ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ ¹-¹ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ
δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν
γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς ^m οἶδεν¹ εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.
- 18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον,
Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ·
- 19 Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ⁿ πίστιν καὶ τὴν
διακονίαν¹ καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα ^ο σου τὰ¹
- 20 ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ^p-¹, ὅτι
^q ἀφεῖς¹ τὴν γυναῖκα ^r-¹ ^s Ἰεζάβελ¹, ^t ἣ λέγουσα¹ ἐαυτὴν
προφήτιν, ^u καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς¹ ἐμοὺς δούλους,
21 πορνεῦσαι καὶ ^x φαγεῖν εἰδωλόθυτα¹. καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρό-

^ο add τὰ ἔργα σου καὶ ^α add ἐν αἷς ^ο om. μου ¹ κατοικεῖ
ὁ Σατανᾶς ^β τὸν Α. : ἐν τῷ S. ^h add τῶν ⁱ ὁ μισῶ ^k om.
οὖν ¹ add φαγεῖν ἀπὸ ^m ἔγνω ⁿ διακονίαν καὶ τὴν πίστιν
^ο σου, καὶ τὰ ^p add ὀλίγα ^q ἔαυς ^r add σου M. ^s Ἰεζαβήλ
^t τὴν λέγουσαν ^u διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι ^x εἰδωλόθυτα φαγεῖν

νον ἵνα ^γμετανοήσῃ· καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορ-
 22 νείας αὐτῆς.¹ ἰδοὺ, ^z-¹ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς
 μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετα-
 23 νοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων ^aαὐτῆς¹. καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀπο-
 κτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι
 ἐγὼ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν
 24 ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω ^bτοῖς¹ λοιποῖς
 τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην,
^c-¹ οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ ^aβαθέα¹ τοῦ Σατανᾶ, ὡς λέ-
 25 γουσιν· οὐ ^eβάλλω¹ ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος. πλην ὃ ἔχετε
 26 κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν ἤξω. καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι
 τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν·
 27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ ^fσιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ
 κεραμικὰ συντρίβεται,¹ ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρὸς
 28, 29 μου· καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωῒνον. ὁ ἔχων
 οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

3 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον,

Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ^gἑπτὰ¹ πνεύματα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς
 ἑπτὰ ἀστέρας· Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ^h-¹ ὄνομα ἔχεις ὅτι
 2 ζῆς, καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου γρηγορῶν, καὶ στηρίξον τὰ λοιπὰ
 ἃ ⁱἔμελλον¹ ἀποθανεῖν· οὐ γὰρ εὔρηκά σου ^k-¹ ἔργα πεπλη-
 3 ρωμένα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ¹μου¹. μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας
 καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. ἐὰν οὖν μὴ γρηγο-
 ρήσῃς, ἤξω ^m-¹ ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ γνῶς ποίαν ὥραν ἤξω
 4 ἐπὶ σε. ⁿἀλλὰ¹ ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα ^o-¹ ἐν Σάρδεσιν, ἃ
 οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ
 5 ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. ὁ νικῶν ^pοὕτως¹ περιβαλεῖται
 ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ

^γ μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενοήσεν.

^z add ἐγὼ

^a αὐτῶν A.S.: αὐτῶν M.

^b καὶ

^c add καὶ

^d βάθη

^e βαλῶ

^f σιδηρᾷ· ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικά, συντρίβεται· A.M.

^g om. ἑπτὰ S.

^h add τὸ

ⁱ μέλλει

^k add τὰ A.S.M.

^l om. μου

^m add ἐπὶ σε

ⁿ om. ἀλλὰ

^o add καὶ

^p οὕτως

τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω¹ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
6 ὁ ἔχων οὗς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον,
Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν ¹ κλεῖν Δαβίδ¹,
ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς ² κλείσει², καὶ ³ κλείων³ καὶ οὐδεὶς
8 ἀνοίγει. Οἶδά σου τὰ ἔργα (ἰδοῦ, δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν
ἀνεωγμένην, ⁴ ἣν⁴ οὐδεὶς δύναται κλείσαι αὐτήν), ὅτι μικρὰν
ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἡρνήσω
9 τὸ ὄνομά μου. ἰδοῦ, ⁵ διδῶ⁵ ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ
τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ
ψεύδονται· ἰδοῦ, ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ⁶ ἤξουσιν καὶ προσκυνή-
σουσιν⁶ ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἡγάπησά
10 σε. ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, καὶ γὰρ σε
τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι
ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
11 γῆς. ⁷ ἔρχομαι ταχύ· κράτει δ' ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ
12 τὸν στέφανόν σου. ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ
ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι· καὶ γράψω
ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως
τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ἡ καταβαίνουσα ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν.
13 ὁ ἔχων οὗς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ⁸ ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας⁸ γράψον,
Τάδε λέγει ὁ ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ
15 ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ. Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε
ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὀφελον ψυχρὸς ⁹ ἦς⁹, ἢ ζεστός.
16 οὔτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ¹⁰ ζεστός οὔτε ψυχρὸς¹⁰, μέλλω
17 σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. ὅτι λέγεις ὅτι Πλούσιός

¹ ἔξομολογήσομαι

² κλεῖδα τοῦ Δαβίδ

³ κλείει

⁴ κλείει

⁵ καὶ ⁶ δίδωμι

⁷ ἤξωσι καὶ προσκυνήσωσιν

⁸ add ἰδοῦ

⁹ ἐκκλησίας Λαοδικέων

¹⁰ εἴης

¹¹ ψυχρὸς οὔτε ζεστός

εἰμι, καὶ πεπλούτηκα, καὶ ^dοὐδὲν^δ χρειαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας
 ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς
 18 καὶ γυμνός, συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον
 πεπυρωμένον ἐκ πυρός, ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκά,
 ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνῃ τῆς γυμνότητός
 σου, καὶ κολλούριον ^eἐγχριῖσαι^ε τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα
 19 βλέπῃς. ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω. ^fζήλευε^ζ
 20 οὖν καὶ μετανόησον. ἰδοὺ, ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω·
 ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσε-
 λεύσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
 21 μετ' ἐμοῦ. ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ
 θρόνῳ μου, ὡς καὶ ἐγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός
 22 μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα
 λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ, θύρα ἠνεωγμένη ἐν τῷ οὐ-
 ρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἦν ἥκουσα ὡς σάλπιγγος λα-
 λούσης μετ' ἐμοῦ, ^gλέγων^γ, Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ
 2 δεῖ ^hγενέσθαι μετὰ ταῦτα.^δ ⁱ⁻¹εὐθέως ἐγενόμην ἐν Πνεύ-
 ματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ ^kτὸν
 3 θρόνον^δ καθήμενος· καὶ ὁ καθήμενος ¹⁻¹ὁμοιος ὁράσει
 λίθῳ ἰάσπιδι καὶ ^mσαρδίῳ^δ. καὶ ἱρις κυκλόθεν τοῦ θρό-
 4 νου ὁμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου
 θρόνοι ⁿεἰκοσιτέσσαρες^δ. καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους ^oεἰκοσιτέσ-
 5 σαρας^δ πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱμα-
 τίοις λευκοῖς, καὶ ^{p-1}ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους
 5 χρυσοῦς. καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ
^aφωναὶ καὶ βρονταί^δ. καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καίόμεναι
 ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἳ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ·
 6 καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ^rὡς^δ θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία κρυ-

^d οὐδενός ^e ἐγχρισον ^f ζήλωσον ^g λέγουσα ^h γενέσθαι.
 μετὰ ταῦτα M. ⁱ add καὶ ^k τοῦ θρόνου ^l add ἦν ^m σαρδίνῳ
ⁿ εἴκοσι καὶ τέσσαρες ^o εἶδον τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας ^p add
 ἔσχον ^a βρονταὶ καὶ φωναί ^r om. ὡς

στάλλω· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου
 τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν.
 7 καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον
 ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ^ε ἔχων ^η τὸ πρόσωπον ὡς
^ι ἀνθρώπου^η, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ ^υ πετομένῳ^η.
 8 καὶ ^ς τὰ ^η τέσσαρα ζῶα, ἐν ^ς καθ' ἐν αὐτῶν ^ς ἔχων ^η ἀνὰ πτε-
 ρυγας ^ς ἔξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν ^α γέμουσιν ^η ὀφθαλμῶν· καὶ
 ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς ^β λέγοντες^η, Ὁ Ἅγιος,
 ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν
 9 καὶ ὁ ἐρχόμενος. καὶ ὅταν δώσουσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν
 καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς
 10 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, πεσοῦνται οἱ ^ο εἰκοσιτέσσαρες^η
 πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ
^δ προσκυνήσουσι^η τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ
^ε βαλοῦσι^η τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου λέ-
 11 γοντες, Ὁ Ἄγιος εἶ, ^ι ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν^η, λαβεῖν τὴν
 δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ
 πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ^ς ἦσαν^η καὶ ἐκτίσθησαν.
 5 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου
 βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν, κατεσφραγισμένον
 2 σφραγίσιν ἑπτά. καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα
^η ἐν^η φωνῇ μεγάλῃ, Τίς ^ι ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ
 3 λῦσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ
 οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ
 4 βιβλίον, ^κ οὔτε^η βλέπειν αὐτό. καὶ ἐγὼ ἔκλαιον ^ι πολὺ^η,
 ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὐρέθη ἀνοῖξαι ^μ τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν
 5 αὐτό· καὶ εἶς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ κλαίει-
 ἰδού, ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ^ν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ρίζα

^ε ἔχων	^ι ἀνθρώπος	^υ πετωμένῳ	^ς om. τὰ	^ς καθ'
ἑαυτὸ	^ς εἶχων	^α γέμοντα	^β λέγοντα	^ο εἴκοσι καὶ
τέσσαρες	^δ προσκυνῶσι	^ε βάλλουσι	^ι Κύριε	^ς εἰς
^η om. ἐν	^ι add ἐστιν	^κ οὐδὲ	^ι πολλά	^μ add καὶ
ἀναγνῶναι	^ν add ὢν			

Δαβίδ, ἀνοίξαι τὸ βιβλίον, καὶ ^ο-¹ τὰς ἐπτὰ σφραγίδας αὐ-
6 τοῦ. καὶ εἶδον ^p-¹ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων
ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἄρνιον ἑστηκὸς ὡς
ἔσφαγμένον, ^a ἔχων¹ κέρατα ἐπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἐπτὰ, οἳ
εἰσι τὰ ^r ἐπτὰ¹ ^s πνεύματα τοῦ Θεοῦ, ἀπεσταλμένοι¹ εἰς
7 πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἦλθε, καὶ εἴληφεν ^t-¹ ἐκ τῆς δεξιᾶς
8 τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον,
τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον
ἐνώπιον τοῦ ἁρνίου, ἔχοντες ἕκαστος ^u κιθάραν¹, καὶ φιάλας
9 χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἳ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν
ἀγίων. καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες, Ὁ ἅγιος εἰ λαβεῖν
τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοίξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ· ὅτι ἔσφάγης,
καὶ ἡγόρασας τῷ Θεῷ ^x-¹ ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς
10 καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ ἐποίησας¹ ^y αὐτοὺς¹
τῷ Θεῷ ἡμῶν ^z βασιλείαν¹ καὶ ἱερεῖς, καὶ ^a βασιλεύουσιν¹
11 ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν
κυκλόθεν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων,
^b καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων¹ καὶ χιλιάδες
12 χιλιάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ, Ὁ ἅγιός ἐστι τὸ ἄρνιον τὸ
ἔσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ
13 ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. καὶ πᾶν κτίσμα
ὃ ^c-¹ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ^d ἐπὶ τῆς γῆς¹ καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς
καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ^e-¹ ἐστί, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα,
ἤκουσα λέγοντας, Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἁρνίῳ
ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
14 αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον, Ἀμήν.
καὶ οἱ ^f-¹ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν ^g-¹.

^ο add λῦσαι^p add καὶ ἰδοὺ^a ἔχων^r om. ἐπτὰ M.^s τοῦ Θεοῦ πνεύματα τὰ ἀπεσταλμένα^t add τὸ βιβλίον^u κιθάρας^x add ἡμᾶς^y ἡμᾶς^z βασιλεῖς^a βασιλεύσομεν^b om. καὶ^η ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων S.^c add ἐστιν^d ἐν τῇ γῇ^e add ἃ^f add εἰκοσιτέσσαρες^g add ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν

αἰώνων

6 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ^h ἐπτὰ^h σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος ὡς ² ἡ φωνὴ^h βροντῆς, Ἐρχου ^k-. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ, ἵππος λευκός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' ¹ αὐτὸν^h ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος· καὶ ἐξῆλθε νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν ^m σφραγίδα τὴν δευτέραν^h, ἤκουσα τοῦ ⁴ δευτέρου ζώου λέγοντος, Ἐρχου ⁿ-. καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός· καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' ¹ αὐτὸν^h ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ^o ἐκ^h τῆς γῆς, καὶ ἵνα ἀλλήλους ^p σφάξουσιν^h· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν ^a σφραγίδα τὴν τρίτην^h, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος, Ἐρχου ^r-. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ, ἵππος μέλας· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' ¹ αὐτὸν^h ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ ⁶ αὐτοῦ. καὶ ἤκουσα ^s ὡς^h φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν, Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες ^t κριθῶν^h δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν ⁸ τοῦ τετάρτου ζώου ^u λέγοντος^h, Ἐρχου ^x-. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ, ἵππος χλωρός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ^y ἄδης^h ^z ἠκολούθει^h μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ^a ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι^h ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον ¹⁰ τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον, καὶ ^b ἔκραξαν^h φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες, Ἐως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ

^h om. ἐπτὰ ⁱ φωνῆς ^k add καὶ βλέπε A.S.M. ¹ αὐτῷ
^m δευτέραν σφραγίδα ⁿ add καὶ βλέπε A.S.M. ^o ἀπὸ A.S. :
om. ἐκ M. ^p σφάξωσι ^a τρίτην σφραγίδα ^r add καὶ
βλέπε A.S.M. ^s om. ὡς ^t κριθῆς ^u λέγουσαν ^x add
καὶ βλέπε A.S.M. ^y Ἄδης S. ^z ἀκολουθεῖ ^a ἀποκτεῖναι
ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ^b ἔκραζον

^c— ἄληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ^d ἐκ¹ τῶν
 11 κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ^e ἐδόθη αὐτοῖς ἐκάστῳ στολὴ
 λευκή¹, καὶ ἑρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον
 μικρόν, ^f ἕως πληρωθῶσι¹ καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ
 ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.
 12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην, καὶ ^g—¹
 σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος
 13 τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ^h ὅλη¹ ἐγένετο ὡς αἷμα, καὶ οἱ ἀστέρες
 τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκὴ βάλλει τοὺς ὀλύν-
 14 θους αὐτῆς ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειομένη. καὶ ⁱ ὁ¹ οὐρανὸς
 ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον εἰλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος
 15 ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
 καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ οἱ ^k χιλίαρχοι, καὶ οἱ πλούσιοι,¹ καὶ οἱ
^l ἰσχυροί¹, καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ^m—¹ ἐλεύθερος, ἔκρυψαν ἑαυ-
 16 τοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, καὶ λέ-
 γουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ
 κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου,
 17 καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου· ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη
 τῆς ὀργῆς ⁿ αὐτῶν¹, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;
 7 ^o Μετὰ τοῦτο¹ εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας ἐπὶ τὰς
 τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέ-
 μους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς
 2 θαλάσσης, μήτε ^p ἐπὶ τι¹ δένδρον. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον
^q ἀναβαίνοντα¹ ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ
 ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις,
 οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, λέγων,
 Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα,
^r ἄχρι¹ ^s σφραγίσωμεν¹ τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ

^c add ὁ ^d ἀπὸ ^e ἐδόθησαν ἐκάστοις στολαὶ λευκαί ^f ἕως
 οὗ πληρῶσονται A.S.: ἕως πληρῶσωσι M. ^g add ἰδοὺ ^h om. ὅλη
ⁱ om. ὁ S. ^k πλούσιοι, καὶ οἱ χιλίαρχοι, ^l δυνατοί ^m add πᾶς
ⁿ αὐτοῦ ^o Καὶ μετὰ ταῦτα ^p ἐπὶ πᾶν ^q ἀναβάντα S.
^r ἄχρις οὗ ^s σφραγίζωμεν S.

4 τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφρα-
 γισμένων, ρμδ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς
 5 υἱῶν Ἰσραὴλ. ἐκ φυλῆς Ἰούδα ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι
 ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν ιβ' χιλιάδες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς Γὰδ ιβ' χιλιά-
 6 δες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ ιβ' χιλιάδες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς Νεφ-
 θαλεὶμ ιβ' χιλιάδες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς Μανασσὴ ιβ' χιλιάδες ^{t-l.}
 7 ἐκ φυλῆς Συμεὼν ιβ' χιλιάδες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς Λευὶ ιβ' χιλιά-
 8 δες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς ^u Ἰσσαχάρ ^l ιβ' χιλιάδες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς
 Ζαβουλὼν ιβ' χιλιάδες ^{t-l.} ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ ιβ' χιλιάδες
 9 ^{t-l.} ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. μετὰ
 ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ, ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν
 οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν
 καὶ γλωσσῶν, ἐστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ
 ἀρνίου, ^x περιβεβλημένους ^l στολὰς λευκάς, καὶ φοῖνικες ἐν
 10 ταῖς χερσὶν αὐτῶν· καὶ ^y κράζουσι ^l φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες,
 Ἡ σωτηρία ^z τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου ^l
 11 καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ἐστήκεσαν κύκλῳ τοῦ
 θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων· καὶ
 ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ ^a τὰ πρόσωπα ^l αὐτῶν, καὶ
 12 προσεκύνησαν τῷ Θεῷ λέγοντες, Ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ
 δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις
 καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
 13 καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι, Οὗτοι οἱ
 περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς, τίνας εἰσί; καὶ πόθεν
 14 ἦλθον; καὶ εἶρηκα αὐτῷ, ^b Κύριέ μου ^l, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέ
 μοι, Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης,
 καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν ^c αὐτὰς ^l ἐν
 15 τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου
 τοῦ Θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ

^t add ἐσφραγισμένοι ^u Ἰσαχάρ S. ^x περιβεβλημένοι ^y κρά-
 ζοντες ^z τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν S. ^a πρόσωπον
^b Κύριε ^c στολὰς αὐτῶν S.

αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς.
 16 οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ'
 17 αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν καῦμα· ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀναμέσον
 τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ^αζωῆς^β
 πηγὰς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ^οἐκ^β τῶν
 ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ ^δὅταν^β ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἐβδόμην, ἐγένετο
 2 σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίωριον. καὶ εἶδον τοὺς ἐπτὰ ἀγγέ-
 λους, οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς
 ἐπτὰ σάλπιγγες.

3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπὶ ^ςτοῦ θυσιαστη-
 ρίου^β ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν. καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα
 πολλά, ἵνα ^ηδώσει^β ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ
 4 τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. καὶ
 ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων
 5 ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ εἴληφεν ὁ
 ἄγγελος τὸ λιβανωτόν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ
 θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο ^ιβρονταὶ^β
 καὶ φωναὶ^β καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἐπτὰ ἄγγελοι ^κοί^β ἔχοντες τὰς ἐπτὰ σάλπιγγας
 ἠτοίμασαν ^ιαὐτοὺς^β ἵνα σαλπίσωσι.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ^μ-^β ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ
 μεμιγμένα ^νἐν^β αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· ^οκαὶ τὸ
 τρίτον τῆς γῆς κατεκάη,^β καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη,
 καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ
 καίομενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον
 9 τῆς θαλάσσης αἷμα, καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων

^α ζώσας ^ο ἀπὸ ^δ ὅτε ^ς τὸ θυσιαστήριον ^η δώση
^ι φωναὶ καὶ βρονταὶ ^κ om. οἱ S. ^ι ἐαυτοὺς ^μ add ἄγγελος
^ν om. ἐν ^ο om. καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη,

τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων ^p διεφθάρησαν¹.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον
11 τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ^a τῶν¹ ὑδάτων· καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ^r ὁ¹ Ἀψινθος· καὶ ^s ἐγένετο¹ τὸ τρίτον ^t τῶν ὑδάτων¹ εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ ^u τῶν¹ ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ ^x φάνη¹ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως.

13 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἐνὸς ^v αἵετος¹ πετομένου¹ ἐν μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ, Οὐαί, οὐαί, οὐαί ^z τοὺς κατοικοῦντας¹ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ
2 φρέατος τῆς ἀβύσσου. καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄηρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος.
3 καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξηλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς.
4 καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρόν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους ^{a-}
5 ^{b-}¹. καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα ^c βασανισθῇσονται¹ μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν
6 ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. καὶ ἐν ταῖς

^p διεφθάρη ^a om. τῶν ^r om. ὁ ^s γίνεται ^t om. τῶν
ὑδάτων S. ^u om. τῶν ^x φαίνει ^v ἀγγέλου πετωμένου ^z τοῖς
κατοικοῦσιν ^a add μόνους ^b add αὐτῶν ^c βασανισθῶσι

ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ
 α οὐ μὴ εὕρωσιν^α αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ
 7 φεύγει^β ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρί-
 δων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς
 κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσοῦ, καὶ τὰ πρόσωπα
 8 αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας
 9 γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν. καὶ εἶχον
 θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων
 αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πό-
 10 λεμον. καὶ ἔχουσιν οὐράς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ ^γ κέντρα
 καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία^δ αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀν-
 11 θρώπους μῆνας πέντε. ^ε ἔχουσιν ^ε ἐπ' αὐτῶν^ε βασιλέα
 τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου. ὄνομα αὐτῷ 'Εβραϊστὶ 'Αβαδδὼν,
 καὶ ἐν τῇ 'Ελληνικῇ ὄνομα ἔχει 'Απολλύων.
 12 'Η οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ, ^ι ἔρχεται^ι ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ
 ταῦτα.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ
 τῶν ^κ κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον
 14 τοῦ Θεοῦ, ^λ λέγοντα^λ τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ^μ ὁ ἔχων^μ τὴν σάλ-
 πιγγα, Αἰὶσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ
 15 τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ, Εὐφράτῃ. καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες
 ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα
 16 καὶ ἔνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ
 ὁ ἀριθμὸς ^ν τῶν^ν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δύο μυριάδες
 17 μυριάδων· ^ο ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως εἶδον
 τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν,
 ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ
 αἱ κεφαλὰι τῶν ἵππων ὡς κεφαλὰι λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στο-
 18 μάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. ^ρ ἀπὸ^ρ

α οὐχ εὕρουνσιν β φεύγεται γ κέντρα ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν·
 καὶ ἡ ἐξουσία δ add καὶ ε ἐπ' αὐτῶν S. ι ἔρχονται κ add
 τεσσάρων λ λέγουσαν μ ὡς εἶχε ν om. τῶν S. ο add καὶ
 ρ ὑπὸ

τῶν τριῶν ^απληγῶν^β τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν
 ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ^γ-^δ τοῦ καπνοῦ καὶ ^ε-^ς τοῦ
 19 θεοῦ τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. ^ς ἡ γὰρ
 ἐξουσία^α ^β τῶν ἵππων^β ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ^γ ἐστι^β, ^δ καὶ ἐν
 ταῖς οὐραῖς αὐτῶν^β. αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχου-
 20 σαι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι. καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀν-
 θρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, ^γ οὐ^β
 μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ ^δ προσ-
 κυνήσουσι^β τὰ δαιμόνια, καὶ ^α τὰ^β εἰδῶλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ
 ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε
 21 βλέπειν ^β δύνανται^β οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν· καὶ οὐ
 μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν ^ο φαρμάκων^β
 αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων
 αὐτῶν.

10 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ^α ἡ^β ἱρις ἐπὶ ^ο τὴν
 κεφαλὴν αὐτοῦ^β, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ
 2 οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός, καὶ ^ε ἔχων^β ἐν τῇ χειρὶ
 αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἀνεφγμένον· καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ
 τὸν δεξιὸν ἐπὶ ^ς τῆς θαλάσσης^β τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ ^η τῆς
 3 γῆς^β, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται· καὶ
 ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς.
 4 καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ ^ι-^β, ἔμελλον γράφειν· καὶ
 ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν ^κ-^β, Σφράγισον ἃ
 5 ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ ^ι αὐτὰ^β γράψῃς. καὶ ὁ
 ἄγγελος, ὃν εἶδον ἐστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς,
 6 ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ^μ τὴν δεξιὰν^β εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὥμο-
 σεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν

^α om. πληγῶν ^γ add ἐκ ^ς αἱ γὰρ ἐξουσίαι S. ^β αὐτῶν A.S.
^υ εἰσιν S. ^δ om. καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν S. ^γ οὔτε S. ^δ προσ-
 κυνήσουσι ^α om. τὰ S. ^β δύνανται ^ο φαρμακειῶν ^α om. ἡ
^ο τῆς κεφαλῆς ^ε εἶχεν ^ς τὴν θάλασσαν ^η τὴν γῆν ^ι add τὰς
 φωνὰς ἑαυτῶν ^κ add μοι ^ι ταῦτα ^μ om. τὴν δεξιὰν

οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ^η καὶ τὴν
 7 θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ^ι, ὅτι χρόνος ^ο οὐκέτι ἔσται^ι, ἀλλὰ
 ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ
 σαλπίζειν, καὶ ^ρ ἐτελέσθη^η τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγ-
 8 γέλισε ^α τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας^ι. καὶ ἡ φωνὴ
 ἣ ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν ^ι λαλοῦσαν^η μετ' ἐμοῦ, καὶ
^ς λέγουσαν^η, Ὑπαγε, λάβε τὸ ^ι βιβλίον^η τὸ ἠνεφργμένον ἐν τῇ
 χειρὶ ^υ τοῦ^ι ἀγγέλου τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ
 9 τῆς γῆς. καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων ^ς αὐτῷ δοῦ-
 ναί^η μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι, Δάβε καὶ κατάρφαγε
 αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου
 10 ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χει-
 ρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί
 μου ὡς μέλι γλυκύν· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία
 11 μου. καὶ ^ς λέγουσί^η μοι, Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς
 καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς.

11 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, ^ς-^η λέγων, Ἐγείραι,
 καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ
 2 τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ^ς ἔξωθεν^η
 τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ^ς ἔξωθεν^η, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι
 ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας
 3 τεσσαράκοντα δύο. καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ
 προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα περιβε-
 4 βλημένοι σάκκους. οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ ^ο αἱ^ι δύο
 5 λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ ^α Κυρίου^η τῆς γῆς ^ο ἐστῶτες^ι. καὶ
 εἴ τις αὐτοὺς ^ι θέλει^η ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στό-
 ματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις
^ς θελήσῃ αὐτοὺς^η ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.

^η om. καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ M. ^ο οὐκ ἔσται ἔτι ^ρ τε-
 λεσθῇ ^α τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις ^ι λαλοῦσα ^ς λέγουσα
^ι βιβλαρίδιον ^υ om. τοῦ S. ^ς αὐτῷ, Δός. ^ς λέγει ^ς add καὶ
 ὁ ἄγγελος εἰστήκει A. ^α ἔσωθεν S. ^β ἔξω S. ^ο om. αἱ S.
^α Θεοῦ ^ο ἐστῶσαι ^ι θέλῃ ^ς αὐτοὺς θέλῃ

6 οὗτοι ἔχουσι ^h τὴν ¹ ἐξουσίαν κλείσαι τὸν οὐρανόν, ἵνα μὴ
ⁱ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν¹. καὶ ἐξου-
 σίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἶμα, καὶ
 πατάξαι τὴν γῆν ^k ἐν ^l πάσῃ πληγῇ, ὅσάκις ἐὰν θελήσωσι.
 7 καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀνα-
 βαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσῃ ¹ μετ' αὐτῶν πόλεμον^l, καὶ
 8 νικήσῃ αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. καὶ ^m τὸ πτώμα^l αὐ-
 τῶν ἐπὶ τῆς πλατείας ⁿ τῆς^l πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις κα-
 λεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος
 9 ^o αὐτῶν^l ἑσταυρώθη. καὶ ^p βλέπουσιν^l ἐκ τῶν λαῶν καὶ
 φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν ^q τὸ πτώμα^l αὐτῶν ἡμέρας
 τρεῖς καὶ ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ^r ἀφίουσι^l τεθη-
 10 ναι εἰς ^s μνήμα^l. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ^t χαίρουσιν^l
 ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ^u εὐφραίνονται^l, καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλή-
 λοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοι-
 11 κούντας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ
 πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθεν ^x ἐν αὐτοῖς^l, καὶ ἔστησαν
 ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ^y ἐπέπεσεν^l ἐπὶ τοὺς
 12 θεωροῦντας αὐτούς. καὶ ἤκουσαν ^z φωνῆς μεγάλης^l ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ ^a λεγοῦσης^l αὐτοῖς, ^b Ἀνάβατε^l ὧδε. καὶ ἀνέβησαν
 εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ
 13 ἔχθροὶ αὐτῶν. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας,
 καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ
 σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ. καὶ οἱ λοιποὶ
 ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.
 14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν^c. ἰδοὺ, ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη
 ἔρχεται ταχύ.

15 Καὶ ὁ ἔβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένοντο φωναὶ

^h om. τὴν ¹ βρέχῃ ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας ^k om.
 ἐν ^l πόλεμον μετ' αὐτῶν ^m τὰ πτώματα ⁿ om. τῆς S. ^o ἡμῶν
^p βλέψουσιν ^q τὰ πτώματα ^r ἀφήσουσι ^s μνήματα ^t χαροῦσιν
^u εὐφρανθήσονται ^x ἐπ' αὐτούς ^y ἔπεσεν ^z φωνὴν μεγάλην
^a λέγουσαν ^b Ἀνάβητε ^c add καὶ A.

- μεγάλοι ἐν τῷ οὐρανῷ, ^aλέγοντες^h, ^oἘγένετο ἡ βασιλεία^h
τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ
16 βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ οἱ ^fεἴκοσι-
τέσσαρες^h πρεσβύτεροι, ^gοἱ^h ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ^hκάθηνται^h
ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ
17 προσεκύνησαν τῷ Θεῷ λέγοντες, Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε
ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν ⁱ-^h, ὅτι εἴληφας τὴν
18 δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. καὶ τὰ ἔθνη
ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν
κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προ-
φήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου,
^jτοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους^h, καὶ διαφθεῖραι τοὺς δια-
φθείροντας τὴν γῆν.
- 19 Καὶ ἡνοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ^kὁ^h ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὥφθη
ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο
ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμός καὶ χάλαξα
μεγάλη.
- 12 Καὶ σημεῖον μέγα ὥφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλη-
μένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ
2 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, καὶ ἐν
γαστρὶ ἔχουσα. ^lκαὶ^h κράζει ὠδίνουσα, καὶ βασανιζομένη
3 τεκεῖν. καὶ ὥφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ,
δράκων ^mπυρρὸς μέγας^h, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα
4 δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ⁿἑπτὰ διαδήματα^h. καὶ
ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ δράκων ^oἔστηκεν^h ἐνώπιον
τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα, ὅταν τέκῃ, τὸ τέκνον
5 αὐτῆς καταφάγῃ. καὶ ἔτεκεν υἱόν, ^pἄρσεν^h, ὃς μέλλει ποι-

^a λέγουσαι ^o Ἐγένοντο αἱ βασιλείαι ^f εἴκοσι καὶ τέσσαρες
^g οἱ ^h καθήμενοι ⁱ add καὶ ὁ ἐρχόμενος ^j τοῖς μικροῖς καὶ
τοῖς μεγάλοις ^k om. ὁ ^l om. καὶ ^m μέγας πυρρὸς ⁿ διαδή-
ματα ἑπτὰ ^o ἔστηκεν ^p ἄρρενα

μαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ^απρὸς¹ τὸν θρόνον αὐτοῦ.
6 καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ^τἐκεῖ¹ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα.

7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ^βτοῦ πολεμῆσαι μετὰ¹ τοῦ δράκοντος· καὶ
8 ὁ δράκων ἐπολέμησε, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἴσχυσαν,
9 ^γοὐδὲ¹ τόπος εὐρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην· ἐβλήθη εἰς
10 τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ^δἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν¹, "Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· ὅτι ^εἐβλήθη¹ ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον
11 τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου.
12 διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, ^ς-¹ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκη-
νοῦντες· οὐαὶ ^ζ-¹ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν
14 γυναῖκα ἣτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα. καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ ^ααἶ¹ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως.
15 καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ^βἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυ-

^α om. πρὸς ^τ om. ἐκεῖ ^β ἐπολέμησαν κατὰ ^γ οὔτε
^δ λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ ^ε κατεβλήθη ^ς add οἱ ^ζ add τοῖς
κατοικοῦσι ^α om. αἶ ^β ὀπίσω τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ

ναικὸς¹ ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα ^ο αὐτὴν¹ ποταμοφόρητον
 16 ποιήσῃ. καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ
 τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων
 17 ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυ-
 ναικί, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ
 σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ
 13 ἔχόντων τὴν μαρτυρίαν ^α Ἰησοῦ. καὶ ἐστάθη¹ ἐπὶ τὴν ἄμμον
 τῆς θαλάσσης.

Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον ^ο κέρατα
 δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ¹, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα
 διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ^ι ὀνόματα¹ βλασφη-
 2 μίας. καὶ τὸ θηρίον, ὃ εἶδον, ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες
 αὐτοῦ ὡς ^ς ἄρκου¹, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος.
 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον
 3 αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. καὶ ^{h-} μίαν ^ι ἐκ¹ τῶν κε-
 φάλων αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον. καὶ ἡ πληγὴ τοῦ
 θανάτου αὐτοῦ ἔθεραπεύθη, καὶ ^k ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ¹ ὀπίσω
 4 τοῦ θηρίου. καὶ προσεκύνησαν ¹ τῷ δράκοντι, ὅτι¹ ἔδωκε
^m τὴν¹ ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν ⁿ τῷ θηρίῳ¹
 λέγοντες, Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; ^ο καὶ¹ τίς δύναται πολε-
 5 μῆσαι μετ' αὐτοῦ; καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα
 καὶ βλασφημίας. καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποιῆσαι μῆνας
 6 τεσσαράκοντα δύο. καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς ^p βλασ-
 φημίας¹ πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ
 7 τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ^{a-} τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. ^r καὶ
 ἐδόθη αὐτῷ ^s ποιῆσαι πόλεμον¹ μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι
 αὐτούς.¹ καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν ^t καὶ

^ο ταύτην ^d τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ἐστάθη ^e κεφαλὰς ἑπτὰ
 καὶ κέρατα δέκα ^f ὄνομα ^ς ἄρκου ^h add εἶδον ⁱ om. ἐκ
^k ἐθαυμάσθη ἐν ὅλῃ τῇ γῇ S. ¹ τὸν δράκοντα ὃς ^m om. τὴν ⁿ τὸ
 θηρίον ^ο om. καὶ ^p βλασφημίαν ^a add καὶ ^r om.
 καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς. M.
^s πόλεμον ποιῆσαι ^t om. καὶ λαὸν

8 λαὸν^u καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. καὶ προσκυνήσουσιν ^u αὐτὸν^u
πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ^x οὐ^x οὐ γέγραπται ^y τὸ
ὄνομα αὐτοῦ^u ἐν ^z τῷ βιβλίῳ^z τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου ^a τοῦ^a
9 ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. εἴ τις ἔχει οὐς, ἀκου-
10 σάτω. εἴ τις ^b εἰς^b αἰχμαλωσίαν ^c -^c, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει·
εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκταν-
θῆναι. ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.
11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε
12 κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. καὶ τὴν
ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ.
καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ^d ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας^d ἵνα
^e προσκυνήσουσι^e τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἑθεραπεύθη ἡ
13 πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵνα
καὶ πῦρ ποιῇ ^f ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν^f εἰς τὴν γῆν
14 ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ^g ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ
θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα
τῷ θηρίῳ ^g ὅς^g ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησε.
15 καὶ ἐδόθη ^h αὐτῇ^h δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα
καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ⁱ ποιήσῃⁱ ^k ἵνα^k ὅσοι
^l ἐὰν^l μὴ προσκυνήσωσι ^m τῇ εἰκόνι^m τοῦ θηρίου ⁿ -ⁿ ἀποκταν-
16 θῶσι. καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους,
καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους
καὶ τοὺς δούλους, ἵνα ^o δώσιν^o αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς
17 αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ ^p τὸ μέτωπον^p αὐτῶν, καὶ ἵνα μή τις
δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ^q -^q
18 τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε
ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων ^r -^r νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν

^u αὐτῷ ^x ὧν ^y τὰ ὀνόματα ^z τῇ βίβλῳ ^a om. τοῦ
^b om. εἰς ^c add συνάγει ^d κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ^e προσ-
κυνήσωσι ^f καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ^g ὁ ^h αὐτῷ
ⁱ ποιήσῃ M. ^k om. ἵνα ^l ἂν ^m τὴν εἰκόνα ⁿ add ἵνα
^o δώσῃ ^p τῶν μετώπων ^q add ἡ ^r add τὸν

τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστὶ· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ⁸ χξϛ'.

- 14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ, ^ττὸ ¹ἀρνίον ἐστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα ^υαὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα ¹τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ²γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ ^zἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς κιθαροφδῶν ¹κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν· καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἡγορασ- ⁴μένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοι ^γοἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἡγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ⁵ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὐρέθη ^zψεῦδος ¹. ^aἄμωμοί εἰσιν.
- 6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ¹πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι ^οἐπὶ ¹τοὺς ^aκαθημέ- ⁷ρους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ^οἐπὶ ¹πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσ- ⁷σαν καὶ λαόν, ^fλέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν Θεόν, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.
- 8 Καὶ ἄλλος ⁸δεύτερος ἄγγελος ἠκολούθησε λέγων, Ἐπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ^hἡ μεγάλη, ⁱἡ ¹ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα ^kτὰ ¹ἔθνη.
- 9 Καὶ ¹ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν

⁸ χξϛ' M. ^τ om. τὸ ^υ om. αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα ^z φωνὴν
ἤκουσα κιθαροφδῶν ^γ add εἰσιν ^z δόλος ^a ἄμωμοι γάρ
εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. ^b πετόμενον ^c om. ἐπὶ
^d κατοικούντας ^e om. ἐπὶ ^f λέγοντα ^g om. δεύτερος
^h add ἡ πόλις ⁱ ὅτι ^k om. τὰ ¹ τρίτος ἄγγελος

- φωνῇ μεγάλῃ, Εἴ τις ^μπροσκυνεῖ τὸ θηρίον¹ καὶ τὴν εἰκόνα
αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ
10 τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
τοῦ Θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς
ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον
11 ^νἀγγέλων ἁγίων¹, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἄρνιου· καὶ ὁ καπνὸς τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῶν ^οεἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει¹. καὶ οὐκ
ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θη-
ρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα
12 τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ^ρἡ¹ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, ^α-¹
οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.
13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης ^τ-¹, Γράψον,
Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ^βἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι-
ναί,¹ λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ^τἀναπαήσονται¹ ἐκ τῶν κόπων
αὐτῶν· τὰ ^υγὰρ¹ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.
14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ, νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην
^κκαθήμενον ὅμοιον υἱὸν¹ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐ-
τοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.
15 καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν μεγάλῃ
φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης, Πέμψον τὸ δρέπανόν
σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ^γ-¹ ἡ ὥρα ^z-¹ θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη
16 ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ ^ατῆς νεφέ-
λης¹ τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.
17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ,
18 ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν
ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ^βὁ¹ ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ
ἐφώνησε ^οφωνῇ¹ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ
λέγων, Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ καὶ τρύγησον τοὺς
βότρυας ^δτῆς ἀμπέλου¹ τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ

^μ τὸ θηρίον προσκυνεῖ ^ν τῶν ἁγίων ἀγγέλων ^ο ἀναβαίνει εἰς αἰῶνας
αἰώνων ^ρ om. ἡ ^α add ὧδε ^τ add μοι ^β ἀποθνήσκοντες. ἀπ' ἄρτι
ναί, Μ. ^τ ἀναπαύονται ^υ δὲ ^κ καθήμενος ὅμοιος υἱῷ ^γ add σοι
^z add τοῦ ^α τὴν νεφέλην ^β om. ὁ ^ο κραυγῇ ^δ om. τῆς ἀμπέλου S.

19 αὐτῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν
20 ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην. καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς^ο ἔξωθεν¹ τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθον αἶμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.

2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου, καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ, καὶ
1-1 ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐστῶτας ἐπὶ τὴν
3 θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ Θεοῦ. καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωσέως² τοῦ¹ δούλου τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες, Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ
4 ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν¹ αἰώνων¹. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ¹⁻¹, Κύριε, καὶ¹ δοξάσει¹ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ὁσῖος· ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.

5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ¹⁻¹ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς
6 τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι³ οἱ¹ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι¹ λίθον¹ καθαρὸν^ο-¹ λαμπρόν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ
7 στήθη ζώνας χρυσᾶς. καὶ ἐν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυ-
8 μοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

16 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς

^ο ἔξω ¹ add ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ, ² om. τοῦ¹ ¹ ἀγίων
A.S.: ἐθνῶν M. ¹ add σε ¹ δοξάση ¹ add ἰδοὺ ¹ om. οἱ
¹ λίνον A.S.M. ^ο add καὶ

ἐπὶ τὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε, καὶ ἐκχέετε τὰς ῥ ἐπὶ τὰ¹ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς¹ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ¹ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ¹.

3 Καὶ ὁ δεύτερος¹⁻¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ¹ ζῶης¹ ἀπέθανε, τὰ¹ ἐν τῇ θαλάσῃ.

4 Καὶ ὁ τρίτος¹⁻¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμούς καὶ τὰς¹ πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο¹ αἷμα.

5 καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος, Δίκαιος¹⁻¹

6 εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὁ¹ ὁσῖος¹, ὅτι ταῦτα ἐκρίνας¹. ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς¹ δέ-

7 δωκας¹ πιεῖν· ἄξιόι¹ εἰσι. καὶ ἤκουσα¹⁻¹ τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος, Ναί, Κύριε ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις σου.

8 Καὶ ὁ τέταρτος¹⁻¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρὶ.

9 καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος¹ τὴν¹ ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

10 Καὶ ὁ πέμπτος¹⁻¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη·

11 καὶ ἐμασσωῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

12 Καὶ ὁ ἕκτος¹⁻¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν, τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ,

ῥ om. ἐπὶ¹ εἰς¹ τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας¹ add ἄγγελος¹ ζῶσα¹ om. τὰ¹ add ἄγγελος¹ add εἰς¹ ἐγένοντο M.
^b add Κύριε, ^c add καὶ ^d ἐσόμενος A. ^e ἐκρίνας. M. ^f ἔδωκας
^g add γάρ ^h add ἄλλου ἐκ ⁱ add ἄγγελος ^k om. τὴν ^l add ἄγγελος
^m add ἄγγελος

- ἵνα ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.
- 13 καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου,
- 14 πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ^αὡς βάτραχοι^β. εἰσὶ γὰρ πνεύματα ^οδαιμονίων^γ ποιοῦντα ^ρσημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται^δ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ^α-^ε τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς ^ιτὸν^ε πόλεμον τῆς ἡμέρας ^ς-^ε τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. (Ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς κλέπτης. μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.) καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ ^ιἈρμαγεδών^δ.
- 17 Καὶ ὁ ἔβδομος ^α-^ε ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ^κἐπὶ^ε τὸν αέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη ^γἐκ^ε τοῦ ναοῦ ^z-^ε ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα, Γέγονε· καὶ ἐγένοντο ^αἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί^β, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ ^β-^ε ^οἄνθρωποι ἐγένοντο^β ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σεισμὸς, οὕτω μέγας. καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὐρέθησαν. καὶ χάλασα μεγάλη ὡς τάλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάξης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.
- 17 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων ^α-^ε, Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρῖμα τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ^εἐπὶ^ε ^οὕδατων πολλῶν^β, μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς

^α ὅμοια βράτχοις ^ο δαιμόνων ^ρ σημεῖα ἐκπορεύεσθαι S. ^α add τῆς γῆς καὶ ^ι om. τὸν ^ς add ἐκείνης ^ι Ἀρμαγεδδών ^α add ἄγγελος ^κ εἰς ^γ ἀπὸ ^z add τοῦ οὐρανοῦ ^α φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ ^β add οἱ ^ο ἄνθρωπος ἐγένετο M. ^α add μοι ^ο τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν

γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν ^fοἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου
 3 τῆς πορνείας αὐτῆς¹. καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν Πνεύ-
 ματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, ^gγέ-
 4 δέκα. καὶ ἡ γυνὴ ^hἦν¹ περιβεβλημένη ⁱπορφυροῦν καὶ
 κόκκινον¹, καὶ κεχρυσωμένη ^kχρυσίῳ¹ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ
 μαργαρίταις, ἔχουσα ^lποτήριον χρυσοῦν¹ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς
 γέμον βδελυγμάτων, καὶ ^mτὰ ἀκάθαρτα τῆς¹ πορνείας αὐ-
 5 τῆς, καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, ⁿΜυστή-
 ριον¹, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν
 6 βδελυγμάτων τῆς γῆς. καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν
 ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων
 7 Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτήν, θαῦμα μέγα. καὶ εἶπέ
 μοι ὁ ἄγγελος, Διατί ἐθαύμασας; ἐγὼ ^oἐρῶ σοι¹ τὸ μυστή-
 ριον τῆς γυναικός, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν
 8 τοῦ ἔχοντος τὰς ἐπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. ^pτὸ¹
 θηρίον, ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ
 τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ^qὑπάγειν¹. καὶ θαυμάσονται
 οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται ^rτὸ ὄνομα¹
 ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ^sβλεπόν-
 9 των¹ τὸ θηρίον, ^tὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ παρέσται.¹ ὧδε
 ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ ἐπτὰ κεφαλαὶ ^uἐπτὰ ὅρη εἰσὶν¹,
 10 ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν καὶ βασιλεῖς ἐπτά εἰσιν·
 οἱ πέντε ἔπεσαν, ^x-¹ ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὕπω ἦλθε· καὶ
 11 ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μῆναι. καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἦν,
 καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἐπτά ἐστι,
 12 καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. καὶ τὰ δέκα κέρατα, ^yἃ εἶδες,
 δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὕπω ἔλαβον, ἀλλ'

^f ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ^g γέμον
 ὀνομάτων ^h ἡ S. ⁱ πορφύρα καὶ κοκκίνῳ ^k χρυσῷ ^l χρυ-
 σοῦν ποτήριον ^m ἀκαθάρτητος ⁿ μυστήριον, M. ^o σοι ἐρῶ
^p om. τὸ S. ^q ὑπάγει M. ^r τὰ ὀνόματα ^s βλέποντες ^t ὅ τι
 ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καίπερ ἔστιν. ^u ὅρη εἰσὶν ἐπτά ^x add καὶ

ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θη-
 13 ρίου. οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ ὡ-
 14 ἐξουσίαν ^z αὐτῶν ¹ τῷ θηρίῳ ^a διδῶσιν ¹. οὗτοι μετὰ τοῦ
 ἄρνιου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἄρνιον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος
 κυρίων ἐστὶ καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλη-
 15 τοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδατα, ἃ
 εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθεται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ καὶ ἔθνη καὶ
 16 γλώσσαι. καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, ^b καὶ ¹ τὸ θηρίον,
 οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ ἡρημωμένην ποιήσουσιν
 αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν
 17 κατακαύσουσιν ἐν πυρί. ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας
 αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην
 καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι ^c τελεσθῆσον-
 18 ται οἱ λόγοι ¹ τοῦ Θεοῦ. καὶ ἡ γυνή, ἣν εἶδες, ἐστὶν ἡ πόλις
 ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.
 18 ^a Μετὰ ¹ ταῦτα εἶδον ^c ἄλλον ¹ ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη
 2 ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. καὶ ἔκραξεν ^f ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ ¹ λέγων,
 "Ἐπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητή-
 ριον ^g δαιμονίων ¹, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου,
 3 καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου. ὅτι
 ἐκ ^h τοῦ οἴνου ¹ τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς ⁱ πέπτωκαν ¹
 πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευ-
 σαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνου
 αὐτῆς ἐπλούτησαν.
 4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν,
 'Ἐξέλθετε, ^j ὁ λαὸς μου, ἐξ αὐτῆς ¹, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε
 ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ^k ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ
 5 λάβητε ¹. ὅτι ¹ ἐκολλήθησαν ¹ αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ

^y add τὴν ^z αὐτῶν ^a διαδιδῶσουσιν ^b ἐπὶ ^c τελεσθῇ τὰ ῥήματα
^d Καὶ μετὰ ^e om. ἄλλον S. ^f ἐν ἰσχυρί, φωνῇ μεγάλῃ ^g δαιμόνων
^h om. τοῦ οἴνου M. ⁱ πέπτωκε A.S.M. ^j ἐξ αὐτῆς ὁ λαὸς μου
^k ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ¹ ἠκολούθησαν

οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς.
 6 ἀπόδοτε αὐτῇ ὥς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε ^{m-}, καὶ διπλώσατε
ⁿ τὰ διπλᾶ¹ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε
 7 κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. ὅσα ἐδόξασεν ὁ αὐτὴν¹ καὶ ἐστρη-
 νίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος· ὅτι ἐν
 τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ^p ὅτι¹ Κάθημαι βασιλίσσα, καὶ χήρα
 8 οὐκ εἰμί, καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω. διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
 ἤξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός,
 καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς ^q Κύριος¹ ὁ Θεὸς
 9 ὁ ^r κρίνας¹ αὐτήν. καὶ κλαύσονται ^{s-} καὶ κόψονται ἐπ'
^t αὐτὴν¹ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες
 καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν τῆς πυρώ-
 10 σεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ
 βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη,
 Βαβυλὼν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι ^{u-} μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ
 11 κρίσις σου. καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν
 ἐπ' ^x αὐτήν¹, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι,
 12 γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ ^y μαργαρι-
 τῶν¹ καὶ ^z βυσσίνου¹ καὶ πορφύρας καὶ ^a σιρικοῦ¹ καὶ κοκκί-
 νου, καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ
 πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ
 13 μαρμάρου, καὶ ^b κιννάμωμον¹ ^c καὶ ἄμωμον¹ καὶ θυμιάματα
 καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν
 καὶ σίτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων καὶ ρέδων καὶ
 14 σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. καὶ ἡ ὁπώρα ^a σου τῆς
 ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς¹ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ
 λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ^e ἀπώλετο¹ ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι
 15 ^f αὐτὰ οὐ μὴ εὐρήσουσιν¹. οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτή-
 σαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον

^m add ὑμῖν ⁿ αὐτῇ διπλᾶ ^o ἐαυτήν ^p om. ὅτι ^q om. Κύριος M.
^r κρίνων ^s add αὐτήν ^t αὐτῇ ^u add ἐν ^x αὐτῇ ^y μαργαρίτου
^z βύσσου ^a σιρικοῦ ^b κιννάμωμον ^c om. καὶ ἄμωμον ^d τῆς
ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ^e ἀπῆλθεν ^f οὐμὴ εὐρήσης αὐτά

16 τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, ^{g-} λέγον-
 τες, Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσ-
 σινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ^h χρυσίῳ¹
 καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ⁱ μαργαρίτῃ¹, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη ὁ
 17 τοσοῦτος πλοῦτος. καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ^k ἐπὶ
 τόπον πλέων¹, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργά-
 18 ζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, καὶ ^l ἔκραξαν βλέποντες¹
 τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες, Τίς ὁμοία τῇ
 19 πόλει τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,
 καὶ ^m ἔκραξαν¹ κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες, Οὐαί,
 οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες
ⁿ τὰ¹ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ
 20 ὥρᾳ ἡρημώθη. εὐφραίνου ἐπ' ^o αὐτῇ¹, οὐρανέ, καὶ οἱ ἄγιοι
^p καὶ οἱ¹ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ
 κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

21 Καὶ ἦρεν εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς ^a μύλινον¹ μέγαν,
 καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων, Οὕτως ὁρμήματι βλη-
 θήσεται Βαβυλὼν, ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἔτι.
 22 καὶ φωνὴ κιθαρωδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλ-
 πιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης ^r πάσης
 τέχνης¹ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ
 23 ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ ^s φάνη¹ ἐν σοὶ
 ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ
 ἔτι ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς· ὅτι
 24 ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἐν
 αὐτῇ ^t αἵματα¹ προφητῶν καὶ ἁγίων εὐρέθη, καὶ πάντων τῶν
 ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

19 ^u Μετὰ¹ ταῦτα ἤκουσα ^x ὡς¹ φωνὴν ^y μεγάλην ὄχλου
 πολλοῦ¹ ἐν τῷ οὐρανῷ ^z λεγόντων¹, Ἀλληλουῖα· ἡ σωτηρία

^g add καὶ ^h ἐν χρυσῷ ⁱ μαργαρίταις ^k ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ
 ὁμιλος ^l ἔκραζον ὁρῶντες ^m ἔκραζον ⁿ om. τὰ ^o αὐτῇ
^p om. καὶ οἱ ^a μύλον ^r om. πάσης τέχνης M. ^s φανῇ ^t αἵμα
^u Καὶ μετὰ ^x om. ὡς ^y ὄχλου πολλοῦ μεγάλην ^z λέγοντος

² καὶ ἡ δόξα ^{a-} καὶ ἡ δύναμις ^b τοῦ Θεοῦ[!] ἡμῶν· ὅτι ἀλη-
 θινὰ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην
 τὴν μεγάλην, ἣτις ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς,
 καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ ^{c-} χειρὸς αὐτῆς.
³ καὶ δεύτερον εἶρηκαν, Ἀλληλούϊα· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀνα-
⁴ βαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἔπεσαν οἱ πρεσ-
 βύτεροι οἱ ^d εἰκοσιτέσσαρες[!], καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ
 προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ ^e τῷ θρόνῳ[!] λέ-
⁵ γοντες, Ἀμήν· Ἀλληλούϊα. καὶ φωνὴ ^f ἀπὸ[!] τοῦ θρόνου
 ἐξῆλθε λέγουσα, Αἰνεῖτε ^g τῷ Θεῷ[!] ἡμῶν, πάντες οἱ δοῦλοι
 αὐτοῦ, ^{h-} οἱ φοβούμενοι αὐτόν, ^{h-} οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.
⁶ καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων
 πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, ⁱ λεγόντων[!], Ἀλλη-
 λούϊα· ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ^k ἡμῶν[!], ὁ παντο-
⁷ κράτωρ. χαίρωμεν καὶ ^l ἀγαλλιώμεν[!], καὶ δῶμεν τὴν δόξαν
 αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοί-
⁸ μασεν ἑαυτήν. καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον
^m λαμπρὸν καθαρὸν[!]. τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα ⁿ τῶν
⁹ ἁγίων ἐστὶ[!]. καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς τὸ
 δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. καὶ λέγει μοι,
¹⁰ Οὔτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ ^o τοῦ Θεοῦ εἰσι[!]. καὶ ἔπεσον ἔμ-
 προσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι,
 "Ορα μή· σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν
 ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν ^{p-} Ἰησοῦ· τῷ Θεῷ προσκύνησον·
 ἡ γὰρ μαρτυρία ^{p-} Ἰησοῦ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.
¹¹ Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεφγμένον, καὶ ἰδοὺ, ἵππος λευκός,
 καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ^q καλούμενος[!] πιστὸς καὶ ἀλη-
¹² θινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ
 αὐτοῦ ^{r-} φλόξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα

^a add καὶ ἡ τιμὴ ^b Κυρίῳ τῷ Θεῷ ^c add τῆς ^d εἴκοσι καὶ τέσ-
 σαρες ^e τοῦ θρόνου ^f ἐκ ^g τὸν Θεόν ^h add καὶ ⁱ λέγοντας
^k om. ἡμῶν ^l ἀγαλλιώμεθα ^m καθαρὸν καὶ λαμπρὸν ⁿ ἐστὶ τῶν ἁγίων
^o εἰσι τοῦ Θεοῦ ^p add τοῦ ^q om. καλούμενος M. ^r add ὡς

πολλά· ἔχων ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός,
 13 καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον ^α ῥεραντισμένον¹ αἵματι· καὶ ^κκέ-
 14 κληται¹ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. καὶ τὰ στρα-
 τεύματα ^υ τὰ¹ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις
 15 λευκοῖς ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν ^ζ—¹ καθαρὸν. καὶ ἐκ
 τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν
 αὐτῇ ^η πατάξῃ¹ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβ-
 δῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
 16 ^θ—¹ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ
 ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ^ι—¹ ὄνομα γεγραμμένον,
 Βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων.

17 Καὶ εἶδον ἓνα ἄγγελον ἐστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε
 φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς ^β πετομένοις¹
 ἐν μεσουρανήματι, Δεῦτε, ^ο συνάχθητε¹ εἰς τὸ δεῖπνον ^α τὸ
 18 μέγα τοῦ¹ Θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας
 χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν
 καθημένων ἐπ' ^ο αὐτούς¹, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων ^τ τε¹
 καὶ δούλων, καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων.

19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ
 στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι ^σ τὸν¹ πόλεμον μετὰ
 τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος
 20 αὐτοῦ. καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ ^η μετ' αὐτοῦ¹ ὁ ψευ-
 δοπροφήτης ὃ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς
 ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς
 προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο
 21 εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς ^ι τῆς καιομένης¹ ἐν ^κ—¹ θείῳ· καὶ
 οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ
 τοῦ ἵππου τῇ ¹ ἐξελθούσῃ¹ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα
 τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

^α βεβαμμένον A.S.M. ^κ καλεῖται ^υ om. τὰ S. ^ζ add καὶ
^η πατάσση ^η add καὶ ^α add τὸ S. ^β πετωμένοις ^ο καὶ
συνάγεσθε ^α τοῦ μεγάλου ^ο αὐτῶν ^τ om. τε S. ^σ om. τὸν
^η μετὰ τούτου ^ι τὴν καιομένην ^κ add τῷ ¹ ἐκπορευομένη

- 20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα
 τὴν ^m κλεῖνⁿ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν
 2 χεῖρα αὐτοῦ. καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν
 ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ διάβολος καὶ ⁿ ὁ^o Σατανᾶς, καὶ ἔδησεν
 3 αὐτὸν χίλια ἔτη, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ
 ἔκλεισε ^o-^l καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ
^p ἔτι τὰ ἔθνη^l, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. ^a-^l μετὰ ταῦτα
 δεῖ ^r λυθῆναι αὐτὸν^l μικρὸν χρόνον.
- 4 Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κρίμα
 ἐδόθη αὐτοῖς. καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρ-
 τυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσε-
 κύνησαν ^s τὸ θηρίον οὐδὲ^l τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ
 χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον ^t-^l καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν. καὶ
 ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ ^u τοῦ^l Χριστοῦ ^v-^l χίλια ἔτη.
- 5 οἱ ^x-^l λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ^y ἔζησαν ἄχρι^l τελεσθῇ τὰ
 6 χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος καὶ ἅγιος ὁ
 ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ. ἐπὶ τούτων ^z ὁ δεῦτερος
 θάνατος^l οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ
 καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ ^a-^l χίλια ἔτη.
- 7 Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ
 8 τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ
 ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ ^b-^l Μαγῶγ,
 συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς ^c τὸν^l πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς ^d αὐτῶν^l
 9 ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος
 τῆς γῆς, καὶ ^e ἐκύκλευσαν^l τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ
 τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην. καὶ κατέβη πῦρ ^f-^l ἐκ τοῦ
 10 οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς. καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν
 αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου

^m κλεῖδα ⁿ om. ὁ ^o add αὐτόν, ^p τὰ ἔθνη ἔτι ^a add καὶ
^r αὐτὸν λυθῆναι ^s τῷ θηρίῳ, οὔτε ^t add αὐτῶν ^u om. τοῦ
^v add τὰ S. ^x add δὲ ^y ἀνέζησαν ἕως ^z ὁ θάνατος ὁ δεῦτερος
^a add τὰ M. ^b add τὸν ^c om. τὸν ^d om. αὐτῶν ^e ἐκύκλωσαν
^f add ἀπὸ τοῦ Θεοῦ A.S.M.

⁸ καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βασανισθή-
σονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

11 Καὶ εἶδον θρόνον ^hμέγαν λευκόν^l, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ'
αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ ⁱτοῦ^l προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός,
12 καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς. καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, ^kτοὺς
μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς^l, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ ^lθρόνου^l.
καὶ βιβλία ^mἠνοίχθησαν^l. καὶ ⁿἄλλο βιβλίον ἠνοίχθη^l, ὃ
ἐστὶ τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων
13 ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα
τοὺς ^oνεκρούς τοὺς ἐν αὐτῇ^l, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἔδω-
καν τοὺς ^pνεκρούς τοὺς ἐν αὐτοῖς^l. καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος
14 κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἐβλήθησαν
εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· ^aοὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν,
15 ἡ λίμνη τοῦ πυρός.^l καὶ εἴ τις οὐχ εὐρέθη ἐν τῇ βίβλῳ
τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ γὰρ πρῶτος
οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ^rἀπῆλθον^l, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ
²ἐστὶν ἔτι. καὶ ^{s-}τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, ^tἹερουσαλὴμ καινὴν,^l
^uεἶδον^l καταβαίνουσαν ^vἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ^l,
3 ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ
ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ^wθρόνου^l λεγούσης, Ἰδοὺ, ἡ
σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ'
αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ^xμετ'
4 αὐτῶν ἔσται^l, ^yΘεὸς αὐτῶν^l, καὶ ἐξαλείψει ^{z-}πᾶν δά-
κρυον ^aἐκ^l τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται
ἔτι· οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι·
5 ^{b-}τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ ^oτῷ

⁸ om. καὶ ^h λευκὸν μέγαν ⁱ om. τοῦ ^k μικροὺς καὶ μεγάλους
^l Θεοῦ ^m ἠνεώχθησαν ⁿ βιβλίον ἄλλο ἠνεώχθη ^o ἐν αὐτῇ
νεκρούς ^p ἐν αὐτοῖς νεκρούς ^a οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος.
^r παρῆλθε ^s add ἐγὼ Ἰωάννης εἶδον ^t Ἱερουσαλὴμ, καινὴν M.
^u om. εἶδον ^v ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ^w οὐρανοῦ ^x ἔσται
μετ' αὐτῶν ^y om. Θεὸς αὐτῶν M. ^z add ὁ Θεὸς ^a ἀπὸ
^b add ὅτι ^o τοῦ θρόνου

θρόνῳ¹, Ἰδοῦ, καινὰ ^aποιῶ πάντα¹. καὶ λέγει ^{e-1}, ^fΓράψον·
 6 ὅτι οὗτοι¹ οἱ λόγοι ^gπιστοὶ καὶ ἀληθινοί¹ εἰσι. καὶ εἶπέ
 μοι, ^hΓέγοναν¹. ἐγὼ ⁱ⁻¹ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ
 τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος
 7 τῆς ζωῆς δωρεάν. ὁ νικῶν κληρονομήσει ^kταῦτα¹, καὶ ἔσο-
 8 μαι αὐτῷ Θεός, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ^{l-1} υἱός. ^mτοῖς δὲ
 δειλοῖς¹ καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ
 πόρνοις καὶ ⁿφαρμακοῖς¹ καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι τοῖς
 ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ
 θείῳ, ὃ ἔστιν ^oὁ θάνατος ὁ δεύτερος¹.

9 Καὶ ἦλθεν ^{p-1} εἰς ^aἐκ¹ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἔχόντων
 τὰς ἑπτὰ φιάλας ^rτῶν γεμόντων¹ τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν
 ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων, Δεῦρο, δεῖξω σοι
 10 τὴν νύμφην, ^sτὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου¹. καὶ ἀπήνεγκέ με
 ἐν Πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν
 πόλιν ^{t-1}τὴν ἁγίαν, Ἱερουσαλήμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ
 11 οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· ^{u-1}
 ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι
 12 κρυσταλλίζοντι· ^xἔχουσα¹ τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ^yἔχουσα¹
 πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ
 ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἔστι τῶν δώδεκα φυλῶν ^{z-1}υἱὸν
 13 Ἰσραήλ. ἀπ' ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, ^aκαὶ¹ ἀπὸ βορρᾶ πυ-
 λῶνες τρεῖς, ^aκαὶ¹ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, ^aκαὶ¹ ἀπὸ
 14 δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ^bἔχων¹
 θεμελίους δώδεκα, καὶ ^cἐπ' αὐτῶν δώδεκα¹ ὀνόματα τῶν
 15 δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ
 εἶχε ^dμέτρον¹, κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν
 16 καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις

^d πάντα ποιῶ ^e add μοι ^f Γράψον ὅτι Οὗτοι Μ. ^g ἀληθινοὶ
 καὶ πιστοὶ ^h Γέγονε ⁱ add εἰμι ^k πάντα ^l add ὁ ^m δειλοῖς δὲ
ⁿ φαρμακεῦσι ^o δεῦτερος θάνατος ^p add πρὸς με ^q om. ἐκ
^r τὰς γεμούσας ^s τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα ^t add τὴν μεγάλην, ^u add
 καὶ ^x ἔχουσάν τε ^y ἔχουσαν ^z add τῶν ^a om. καὶ
^b ἔχον ^c ἐν αὐτοῖς ^d om. μέτρον,

τετράγωνος κείται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ^{ο-1} ὅσον ¹⁻¹ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν τῷ καλὰ μφ ἐπὶ σταδίῳ δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος
 17 αὐτῆς ἴσα ἐστί. καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγ-
 18 γέλου. καὶ ⁸⁻¹ ἡ ^h ἐνδόμησις¹ τοῦ τείχους αὐτῆς ἰασπισ. καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ⁱ ὁμοιον¹ ὑάλῳ καθαρῷ. ^{k-1}
 19 οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἰασπισ, ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος σμάραγδος,
 20 ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος ¹ σάρδιον¹, ὁ ἑβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἕνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἐνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος.
 21 καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ εἰς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἐνὸς μαργαρίτου. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς
 22 πόλεως χρυσίον καθαρὸν, ὡς ὕαλος ^m διαυγής¹. καὶ ναδὺν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ,
 23 ναδὺς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ ἀρνίον. καὶ ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου, οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν ⁿ⁻¹ αὐτῇ·
 ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς
 24 τὸ ἀρνίον. ^o καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς·¹ καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν ^{p-1}
 25 αὐτῶν εἰς αὐτήν· καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας (νῦξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ)· καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ
 27 τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν· καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν πᾶν ^a κοινόν¹, καὶ ^r ὁ ποιῶν¹ βδέλυγμα καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ
 22 γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου. καὶ ἔδειξέ μοι ^{s-1} ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκ-
 2 πορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ^t ἀρνίου, ἐν

^ο add τοσοῦτόν ἐστιν ^f add καὶ ^g add ἦν ^h ἐνδόμησις ⁱ ὁμοία
^k add καὶ ^l σάρδιος ^m διαφανής ⁿ add ἐν ^o καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζο-
μένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσι· ^p add καὶ τὴν τιμὴν ^q κοινούν
^r ποιῶν ^s add καθαρὸν ^t ἀρνίου. ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ A.S.M.

μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς. καὶ¹ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ
¹¹ ἐκεῖθεν¹ ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα
¹² ἑκάστον ἀποδιδούν τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα
³ τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. καὶ πᾶν² κατὰ θεμα¹
οὐκ ἔσται ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ
⁴ ἔσται· καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύουσιν αὐτῷ, καὶ ὄψονται
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων
⁵ αὐτῶν. καὶ νῦν οὐκ ἔσται³ ἔτι¹. καὶ χρεῖαν οὐκ ἔχουσι⁴ φω-
τὸς¹ λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς⁵ φωτίζει
ἐπ' αὐτούς¹. καὶ βασιλεύουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
⁶ Καὶ εἶπέ μοι, Οὔτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί· καὶ⁶ ὁ¹
Κύριος, ὁ Θεὸς⁷ τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν¹, ἀπέστειλε
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι
⁷ ἐν τάχει. καὶ⁸ ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς
λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.
⁸ Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ⁹ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα¹. καὶ ὅτε
ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν
⁹ ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. καὶ λέγει
μοι, Ὅρα μὴ· σύνδουλός σου¹⁰ ἑμί, καὶ τῶν ἀδελφῶν
σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ
βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον.
¹⁰ Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας
¹¹ τοῦ βιβλίου τούτου· ἡ¹¹ ὁ καιρὸς γὰρ¹² ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν
ἀδικησάτω ἔτι· καὶ ὁ¹³ ῥυπαρὸς ῥυπανθήτω¹⁴ ἔτι· καὶ ὁ δί-
καιος¹⁵ δικαιοσύνην ποιησάτω¹⁶ ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω
¹² ἔτι. ἰδοὺ,¹⁷ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ,
¹³ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον¹⁸ ἐστὶν αὐτοῦ¹⁹. ἐγὼ²⁰ ἡ²¹
τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ²² πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ

¹ ἐντεῦθεν ² add ἔνα ³ κατανάθεμα ⁴ ἐκεῖ ⁵ om. φωτὸς
⁶ φωτίζει αὐτούς ⁷ om. ὁ ⁸ τῶν ἁγίων προφητῶν ⁹ om. καὶ
¹⁰ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων ¹¹ add γάρ ¹² ὅτι ὁ καιρὸς ¹³ ῥυπῶν
¹⁴ ῥυπωσάτω ¹⁵ δικαιοσύνην ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ¹⁷ αὐτοῦ ἔσται ¹⁸ add
εἰμι ¹⁹ ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος.

- 14 τέλος.¹ μακάριοι οἱ ^ππλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν², ἵνα
ἔσται ἡ ἔξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυ-
15 λῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. ἔξω ^α-³ οἱ κύνες καὶ οἱ
φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι,
καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.
16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν
ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγὼ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος ¹-⁴
Δαβίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ^β ὁ πρωῒνος⁵.
17 Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, ^ιἜρχου⁶. καὶ
ὁ ἀκούων εἰπάτω, ^ιἜρχου⁷. καὶ ὁ διψῶν ^{ιι}ἐρχέσθω⁸. ^{ιιι}-⁹ ὁ
θέλων ^{ιιι}λαβέτω ὕδωρ⁹ ζωῆς δωρεάν.
18 ^{ιι}Μαρτυρῶ ἐγὼ¹⁰ παντὶ ^ατῷ¹¹ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς
προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ἐάν τις ^βἐπιθῇ ἐπ' αὐτά¹²,
ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν
19 ^γτῷ¹³ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐάν τις ^δἀφέλῃ¹⁴ ἀπὸ τῶν λόγων
^ετοῦ βιβλίου¹⁵ τῆς προφητείας ταύτης, ^ςἀφελεῖ¹⁶ ὁ Θεὸς τὸ
μέρος αὐτοῦ ἀπὸ ^ςτοῦ ξύλου¹⁷ τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως
τῆς ἁγίας, ^η-¹⁸ τῶν γεγραμμένων ἐν ^ιτῷ¹⁹ βιβλίῳ τούτῳ.
20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα, ^ιΝαὶ ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν·
ἔρχου,²⁰ Κύριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ^κ-²¹ Ἰησοῦ ¹-²² μετὰ τῶν ἁγίων.²¹
ἀμήν.

^π ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ^α add δὲ ^ι add τοῦ ^β καὶ
ὀρθρινός ^ι Ἐλθέ ^{ιι} ἐλθέτω ^{ιιι} add καὶ ^{ιιι} λαμβανέτω τὸ ὕδωρ
^{ιι} Συμμαρτυροῦμαι γὰρ ^α om. τῷ ^β ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα ^γ om.
τῷ ^δ ἀφαιρῇ ^ε βίβλου ^ς ἀφαιρήσει ^ς βίβλου ^η add καὶ
^ι om. τῷ ^ι Ναὶ ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναὶ ἔρχου, ^κ add ἡμῶν
¹ add Χριστοῦ A.S.M. ^{ιι} μετὰ πάντων. M. : μετὰ πάντων ὑμῶν. A.S.

A
G
r
e

[R]

[illegible]

26673

The Greek Testament
v. 2

v. 2

v. 2

26673

The Greek Testament
v. 2

v. 2

v. 2

Highest (in bowl)

Angin

Dunkie

Oruz

Wagg

~~Little~~

Small

Cass (2)

